

การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6:
การทดลองแบบสี่กลุ่มของไซโลมอน

นางขวัญจิรา อินทร์เอี่ยม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิธีวิทยการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยการการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DEVELOPMENT OF CHERISHING THAINESS OF SIXTH GRADE STUDENTS:
A SOLOMON FOUR-GROUP EXPERIMENT

Mrs. Kwanjira Ineam

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research Methodology
Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษา
ปีที่ 6: การทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน

โดย

นางชวัลจิรา อินทร์เยี่ยม

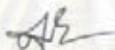
สาขาวิชา

วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมชัย)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม: การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน. (THE DEVELOPMENT OF CHERISHING THAINESS OF SIXTH GRADE STUDENTS: A SOLOMON FOUR-GROUP EXPERIMENT) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.ณัฐชุกรณ์ หลาวทอง, 251 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อเปรียบเทียบการรักความเป็นไทย ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโอคลิปกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง และ 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับการจัดกิจกรรมทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experiment) แบบสี่กลุ่มของโซโลมอน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนทั้งหมด 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุมจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน ดำเนินการทดลองทั้งหมด 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโอคลิปและแผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ 2) วิถีโอคลิปที่นำเสนอเนื้อหาความเป็นไทย ครอบคลุมทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิจกรรมชาวไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย 3) แบบวัดเจตคติทางการณ์ 4) แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง 5) แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และ 6) แบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน วิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้สถิติวิเคราะห์ One-way ANCOVA เปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลองโดยกำหนดให้เกิดเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate) เมื่อพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ (post hoc) และใช้วิเคราะห์ Two-way ANCOVA ตรวจสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับรูปแบบการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการรักความเป็นไทยตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก อยู่ในระดับที่ 2 คือ ระดับกฎเกณฑ์สังคม (conventional level) ทั้งก่อนและหลังทดลอง

2. ก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนรักความเป็นไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโอคลิป กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนรักความเป็นไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโอคลิป สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การวัดก่อนการทดลอง (pretest) ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ

ภาควิชา..... วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา..... ลายมือชื่อ..... ขวัญจิรา
สาขาวิชา..... วิทยวิทยาการวิจัยการศึกษา..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก..... ณัฐชุกรณ์ หลาวทอง
ปีการศึกษา..... 2553.....

#5283812527: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEYWORDS: CHERISHING THAINESS/ SOLOMON FOUR-GROUP EXPERIMENT

KWANJIRA INEAM: THE DEVELOPMENT OF CHERISHING THAINESS OF SIXTH GRADE STUDENTS; A SOLOMON FOUR-GROUP EXPERIMENT. ADVISOR: ASST. PROF. NUTTAPORN LAWTHONG, Ph.D., 251 pp.

The purposes of this research were 1) to analyze the cherishing thainess of sixth grade students 2) to compare the cherishing thainess among the experimental groups of students who had practiced their cherishing thainess with the video clip analysis technique and the control groups of students who had practiced their cherishing thainess with the traditional technique and 3) to study interactive effect between pretest and treatment. This research was a Solomon four-group quasi experimental research with the sample group consisting of 100 sixth grade students. Each of four groups had 25 students. The research toolkit consisted of lesson plans, video clips, 4-choice situation test form, 4-point Likert scale behavior evaluation form by themselves, 4-point Likert scale behavior evaluation form by teacher and Thai language test. Data were analyzed by using one-way ANCOVA and two-way ANCOVA. The research finding were as follows:

1. The sixth grade students had cherishing thainess by Kohlberg's moral stage theory level 2: conventional level both of pretest and posttest.
2. The results of pretest showed that the experimental groups of students who had practiced their cherishing thainess with the video clip analysis technique and the control groups of students who had practiced their cherishing thainess with the traditional technique were not statistically significant at .05 level. The results of posttest showed that the experimental group had more cherishing thainess than the control group with the statistically significant at .05 level.
3. There was no interaction effect between pretest and treatment.

ศูนย์วิจัยการศึกษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department : Educational Research and Psychology..... Student's Signature : Kwanjira.....
Field of Study : Educational Research Methodology..... Advisor's Signature : Nuttaporn L......
Academic Year : 2010.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความกรุณาและเมตตาอย่างยิ่งของท่าน ผศ.ดร.ณัฐสุภรณ์ หลาวทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ให้กับผู้วิจัย ให้คำแนะนำปรึกษา ให้กำลังใจ ดูแลเอาใจใส่ คอยติดตามความก้าวหน้า ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมชี้แนะแนวทางการพัฒนา ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล และรองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทุกท่านที่ได้สละเวลาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือ ทำให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพสำหรับการวิจัย

ขอขอบคุณโครงการให้ข้าราชการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน และปฏิบัติการวิจัยในประเทศ ทูนประเภท (ก) หลักสูตรปริญญาโท ณ สถาบันการศึกษาของรัฐ ของสำนักงานการศึกษา กองพัฒนาข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร ในการสนับสนุนทุนการศึกษาตลอดหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสุมนธา พงษ์มาลา ผู้อำนวยการโรงเรียนมีนบุรี รองผู้อำนวยการทุกท่าน ตลอดจนคณะครูโรงเรียนมีนบุรีทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ คอยให้คำแนะนำ ทั้งการเรียนและการทำงานมาโดยตลอด

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณครอบครัวจิตร์ไทยและครอบครัวอินทร์เอี่ยม ที่เป็นกำลังใจและอยู่เคียงข้างผู้วิจัยเสมอมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
สมมุติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ตอนที่ 1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการรักความเป็นไทย.....	13
ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการรักความเป็นไทย.....	24
ตอนที่ 3 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับวิถีโอคลิป.....	36
ตอนที่ 4 การทดลองแบบสี่กลุ่มของไซโลมอน.....	48
ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	55
รูปแบบการวิจัยและเวลาที่ใช้ในการทดลอง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย.....	69
การดำเนินการทดลอง.....	90
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาค.....	96
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษา ปีที่ 6.....	97
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลอง.....	99
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์คะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลอง.....	102
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114
สรุปผลการวิจัย.....	115
อภิปรายผลการวิจัย.....	116
ข้อเสนอแนะ.....	119
รายการอ้างอิง.....	121
ภาคผนวก.....	128
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	129
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	132
ภาคผนวก ค แบบวัดเชิงสถานการณ์การรักความเป็นไทย.....	141
ภาคผนวก ง แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง.....	150
ภาคผนวก จ แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น.....	153
ภาคผนวก ฉ แบบทดสอบการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร.....	155
ภาคผนวก ช เนื้อหาความเป็นไทยที่ใช้ในการจัดกิจกรรม.....	160
ภาคผนวก ซ แผนการจัดกิจกรรม.....	187
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	251

สารบัญตาราง

ณ

ตารางที่		หน้า
2.1	การวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดตัวบ่งชี้การรักความเป็นไทย.	22
2.2	ระดับชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้นซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก.....	32
2.3	ตัวอย่างการจัดประเภทเหตุผลของการตัดสินใจทางจริยธรรม.....	34
2.4	การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิดีโอคลิปในการพัฒนาผู้เรียน.....	44
3.1	รูปแบบการวิจัย.....	57
3.2	ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิปและการจัดกิจกรรมแบบปกติ.....	58
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดการรักความเป็นไทย จำแนกตามองค์ประกอบย่อยตัวบ่งชี้ และพฤติกรรมบ่งชี้.....	66
3.4	จำนวนข้อในแต่ละองค์ประกอบย่อยของการรักความเป็นไทย.....	67
3.5	ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการประเมินแต่ละแหล่ง จำแนกตามองค์ประกอบย่อยของการรักความเป็นไทย.....	68
3.6	การปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ.....	70
3.7	โครงสร้างแบบวัดเชิงสถานการณ์.....	72
3.8	ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายชื่อของแบบวัดเชิงสถานการณ์.....	74
3.9	การปรับปรุงแก้ไขแบบวัดเชิงสถานการณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ.....	74
3.10	คุณภาพของแบบวัดเชิงสถานการณ์.....	75
3.11	อำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดเชิงสถานการณ์.....	76
3.12	โครงสร้างแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง.....	77
3.13	ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายชื่อของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง.....	78
3.14	การปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินพฤติกรรมตนเองตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ.....	78
3.15	คุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง.....	79
3.16	อำนาจจำแนกรายชื่อของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง.....	80
3.17	โครงสร้างแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น.....	81
3.18	ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายชื่อของแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น.....	81

ตารางที่	หน้า
3.19 การปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ.....	82
3.20 คุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น.....	83
3.21 โครงสร้างแบบทดสอบ	84
3.22 ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายชื่อของแบบทดสอบ.....	85
3.23 การปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ.....	85
3.24 คุณภาพของแบบทดสอบ.....	86
3.25 อำนาจจำแนกรายชื่อของแบบทดสอบ.....	86
3.26 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทย จำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้าน	88
3.27 การดำเนินการจัดกิจกรรมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	91
3.28 ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรม.....	92
4.1 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาค.....	96
4.2 ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการทดลอง	97
4.3 ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลอง	98
4.4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลอง.....	99
4.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักความเป็นไทยโดยภาพรวม ก่อนการทดลอง ที่มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate).....	101
4.6 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลอง.....	102
4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการรักความเป็นไทย โดยภาพรวมหลังการทดลอง ที่มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate)	105
4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลอง ที่มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate)	106
4.9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่คะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลอง.....	107

ตารางที่	หน้า
4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักความเป็นไทยรายด้านหลังการทดลอง ที่มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate).....	108
4.11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่คะแนนการรักความเป็นไทยรายด้าน หลังการทดลอง.....	111

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญภาพ

ฎ

แผนภาพที่		หน้า
2.1	รูปแบบการทดลองแบบสี่กลุ่มของไซโลมอน.....	48
2.2	รูปแบบของผลการทดลองที่เกิดจากการจัดกระทำ.....	50
2.3	รูปแบบของผลการทดลองที่ไม่ได้เกิดจากการจัดกระทำ.....	51
2.4	รูปแบบการวิจัยแบบ four-study model.....	51
2.5	รูปแบบการวิจัยแบบ six-study model.....	52
2.6	รูปแบบการทดลองแบบสี่กลุ่มของไซโลมอนในการวิจัย.....	53
2.7	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	54
4.1	คะแนนการรักความเป็นไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนและหลังการทดลอง.....	112

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ ของคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม มีความรอบรู้อย่างเท่าทัน มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้ อย่างมั่นคง แนวทางในการพัฒนาคนดังกล่าว มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) แนวทาง ดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุค ศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545) ให้ความสำคัญ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการ จัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม โดยบูรณาการความรู้ ด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมตามแต่ละระดับการศึกษา ทั้งในเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23) รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (มาตรา 24) กำหนดให้ สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การ สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตาม ความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (มาตรา 26) ให้คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อความเป็นไทย ความเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (มาตรา 27)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ โดยมุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

จากข้อมูลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักความเป็นไทย (กรรณิการ์ สัจกุล, 2541; ปัญญา รุ่งเรือง, 2547; เปรม ตีรสุลานนท์, 2547; คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551; วีระ อัมพันธ์, 2551) พบว่า ในปัจจุบันสังคมไทยมีการนำเข้าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งประดิษฐ์จากต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความพร้อมให้สังคมไทยทันสมัยในยุคโลกาภิวัตน์ การได้รับการถ่ายทอดวิทยาการ วัฒนธรรม ค่านิยมจากต่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คนไทยจำนวนไม่น้อยสร้างค่านิยมบริโภคของต่างประเทศ ใช้สินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศ แต่งกายและแสดงกิจกรรมยามว่างเลียนแบบวัฒนธรรมต่างประเทศ ก่อให้เกิดกระแสวัฒนธรรมข้ามชาติที่ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสังคมไทย ทำให้วิถีชีวิตและค่านิยมดั้งเดิมที่ตั้งงามทางวัฒนธรรมของไทยเริ่มจางหายไป ทั้งด้านกิจกรรมยามว่างแบบไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปกรรม ภูมิปัญญาไทย การบริโภคสินค้าไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมทางภาษาไทย ที่ถูกทำให้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการณ์แห่งโลกาภิวัตน์ เยาวชนไทยขาดความภูมิใจที่จะพูดภาษาไทย พูดภาษาไทยไม่ชัด พูดผิดเพี้ยนไปจากเดิม ใช้คำทับศัพท์โดยไม่จำเป็น ปัญหาดังกล่าวหากไม่ได้รับการแก้ไขก็จะยิ่งเพิ่มพูนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาการรักความเป็นไทยให้เกิดขึ้นกับเยาวชน

นอกจากนี้ จากการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรักความเป็นไทยของเยาวชน พบว่า เกิดจากอิทธิพลตนเอง อิทธิพลจากสถาบันครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน อิทธิพลจากสถาบันการศึกษา อิทธิพลจากสื่อมวลชน อิทธิพลจากสถาบันศาสนา อิทธิพลจากการบริหารของผู้นำประเทศ และอิทธิพลจากสถาบันการเมืองการปกครอง ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเยาวชนมากที่สุด คือ อิทธิพลจากสื่อมวลชน ทั้งนี้เพราะเครือข่ายการสื่อสารที่ทันสมัยในปัจจุบัน ทำให้สื่อต่างๆ ทั้งสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์ สามารถเข้าถึงเยาวชนได้ง่ายและรวดเร็ว สื่อจึงมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็น ค่านิยมของเยาวชนอย่างมาก (สุธี เสริมสุข, 2548; ภัญญามล กระจ่าแก้ว, 2550) แนวทางในการพัฒนาการรักความเป็นไทยควรเริ่มเสริมสร้าง

ตั้งแต่วัยเยาว์ โดยเกิดจากความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างจริงจัง ทั้งครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสื่อมวลชน ทั้งสื่อวิทยุ โทรทัศน์ เอกสารสิ่งพิมพ์ และวีดิทัศน์ ซึ่งต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้การปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมเกิดประโยชน์สูงสุด (สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ., 2542; กฤติกา ลีลาพตะ, 2544; วรญา ภูเสดวงษ์, 2549)

จากแนวคิดของทริชเลอร์ (Treichler) ได้นำเสนอข้อสรุปที่น่าสนใจในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุษย์กับกระบวนการรับสารสนเทศจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนี้ คนเรารู้ผ่านการดมรส 1.0% การสัมผัส 1.5% การได้กลิ่น 3.5% การได้ยิน 11.0% และการมองเห็น 83.0% มุมมองทริชเลอร์ได้รับอิทธิพลจากงานเขียนของนักวิชาการหลายท่าน แนวคิดนี้แสดงให้เห็นว่า คนเราจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านการมองเห็น และรองลงมาคือการได้ยิน ด้วยเหตุนี้ การสื่อสารข้อมูลจากผู้สอนไปยังผู้เรียนจึงควรใช้สื่อที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ด้วยตาและหู (Treichler, 1967 อ้างถึงใน กิตานันท์ มลิทอง, 2548) ปัจจุบันได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีทางการสื่อสารหลายรูปแบบ วิดีโอคลิปเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากเยาวชนอย่างมาก เนื่องจากความสามารถในการนำเสนอข้อมูลทั้งสื่อภาพและเสียงของสิ่งต่างๆ ที่อาจมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า เช่น การเต้นของหัวใจ การหยั่งรากของต้นไม้ เป็นต้น วิดีโอคลิปมีข้อได้เปรียบในการถ่ายทอดข้อมูล คือ สามารถตัดตอนเฉพาะส่วนที่สำคัญนำเสนอในช่วงเวลาอันจำกัด ประมาณ 1-20 นาที ทำให้ผู้รับสารสามารถเข้าถึงสาระสำคัญได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องติดตามเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง การนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อภาพและเสียง มีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการใส่ใจ สังเกตการกระทำของตัวแบบ และเก็บจำตัวแบบนั้น กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการสังเกต เป็นวิธีการพัฒนาที่กระบวนการทางปัญญาเพื่อให้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางจิตและพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงที่กระบวนการทางปัญญาเป็นกระบวนการที่เมื่อเปลี่ยนแปลงแล้วจะมีผลทำให้เกิดความคงทนของจิตและพฤติกรรมมากกว่าการพัฒนาที่พฤติกรรมโดยตรง ตามหลักการแห่งพฤติกรรมเชื่อว่า การรู้คิด ความรู้สึก และพฤติกรรม มีผลซึ่งกันและกัน ดังนั้น การพัฒนาจิตและพฤติกรรม อาจจัดกระทำได้โดยตรงหรือจัดกระทำที่การรู้คิด เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่จิตและพฤติกรรมก็ได้ (Kalish, 1981 อ้างถึงใน ประทีป จินฉิ่ง, 2540) จากการประยุกต์ใช้ทฤษฎีประสบการณ์ของเอดการ์ เดล ในการเรียนการสอน (Edgar Dale's cone of experience) ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมกับผลลัพธ์การเรียนรู้ในแง่ของความจำไว้ดังนี้ ภายหลังจากจัดกิจกรรม 2 สัปดาห์ เรามีแนวโน้มที่จะจำเพียง 10% ของสิ่งที่อ่าน 20% ของสิ่งที่ได้ยิน 30% ของสิ่งที่เห็นจากการดูภาพ 50% ของสิ่งที่เห็นและได้ยินจากการชมภาพยนตร์ ชมนิทรรศการ ดูการสาธิต ดูการกระทำในสถานที่จริง 70% ของสิ่งที่พูดจากการมี

ส่วนร่วมในการอภิปราย การบรรยาย การพูดคุย และ 90% ของสิ่งที่พูดและกระทำจากการแสดง การเลียนแบบประสบการณ์จริง การกระทำจริง (Dale, 1969 อ้างถึงใน กิดานันท์ มลิทอง, 2548)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิดีโอคลิป พบว่า เทคนิคการนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อภาพและเสียงในรูปแบบต่างๆ ทั้งในรูปแบบสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง สไลด์สี ภาพคน การแสดงหุ่นตามบทนิทาน การขีดหนึ่งตะลุง ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และเทคนิควิดีโอคลิป สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาได้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพุทธิพิสัยหรือด้านความรู้ความคิด (cognitive domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่แสดงลำดับขั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสมอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางด้านสติปัญญาเกี่ยวกับความรู้ ความคิดและการแก้ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า เทคนิคการนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อภาพและเสียง สามารถทำให้นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านพุทธิพิสัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (สุรียณ สุทัศน์ ณ อยุธยา, 2539; เจริญ ดวงมณี, 2546; Kenworthy, Ren & Erickson, 2009; Tyler & Anderson, 2009) จากการวิจัยเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรู้ที่ได้จากการวัดด้วยเทคนิคการวิเคราะห์วิดีโอคลิปกับคะแนนที่ได้จากแบบสอบ พบว่า คะแนนของครูที่ได้จากการวัดความรู้ด้วยวิดีโอคลิปมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับคะแนนของครูที่ได้จากการวัดความรู้ด้วยแบบสอบ (Kersting, Givvin, Sotelo & Stigler, 2010)

2) ด้านจิตพิสัยหรือด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่แสดงลำดับขั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในจิตใจ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอข้อมูลทั้งสื่อภาพและเสียงสามารถพัฒนาจริยธรรมของผู้เรียนได้ทั้งด้านความซื่อสัตย์ (ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์, 2524; พรทิพย์ มัทธนวนงศ์วาน, 2530) ด้านความมีวินัยแห่งตน (ยุพดี เตชะอังกูร, 2525) ด้านความรู้สึกรับผิดชอบ (กันยา ประสงค์เจริญ, 2525) ด้านการประหยัด (ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ, 2530) ด้านความสามัคคี (ขจรศักดิ์ จอมหงส์, 2535) ด้านการพัฒนาจิตสาธารณะ (บุญทัน ภูบาล, 2549) ด้านการลดระดับความกลัวสุนัขของเด็กก่อนวัยเรียน (Bandura, Grusec & Menlove, 1967) ด้านความสนใจในการเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ฮิสติก (Mechling & Moser, 2010) และ 3) ด้านทักษะพิสัยหรือด้านปฏิบัติการ (psychomotor domain) เป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่แสดงลำดับขั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับระบบประสาทสัมผัสกล้ามเนื้อ และอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย เป็นการเรียนรู้ทางด้านทักษะการเคลื่อนไหวและใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วสัมพันธ์กัน ในงานวิจัยเรื่องการประกอบหุ่นยนต์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ฮิสติก ได้ทำการเปรียบเทียบรูปแบบการสอนระหว่าง

การสอนโดยใช้วีดิโอคลิปนำเสนอขั้นตอนการประกอบหุ่นยนต์กับการสอนแบบปกติที่ครูเป็นผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความถูกต้องในการประกอบหุ่นยนต์ของนักเรียนระหว่างการใช้วีดิโอคลิปนำเสนอขั้นตอนการประกอบหุ่นยนต์กับการสอนแบบปกติที่ครูเป็นผู้สอน ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Tereshko, Macdonald & Ahearn, 2010) แสดงว่าการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบวีดิโอคลิป ทำให้เด็กเกิดทักษะการปฏิบัติที่ติดเทียมกับการนำเสนอข้อมูลจากครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาผลของการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบภาพยนตร์ มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่ติดเทียมกับกลุ่มที่ได้รับการนำเสนอจากแม่แบบชีวิตจริง (Bandura, Ross & Ross, 1963)

นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนด้านพุทธิพิสัยควบคู่กับด้านจิตพิสัย ได้แก่ งานวิจัยที่มุ่งวัดความรู้ความเข้าใจ ความพึงพอใจ และความคงทนของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ระหว่างกลุ่มควบคุมที่ได้รับการฝึกทำแบบฝึกหัดโจทย์ปัญหาจากหนังสือและกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกทำแบบฝึกหัดโจทย์ปัญหาจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันผ่านทางวีดิโอคลิป ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกทำแบบฝึกหัดโจทย์ปัญหาจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันผ่านทางวีดิโอคลิป มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ และความคงทนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกทำแบบฝึกหัดโจทย์ปัญหาจากหนังสือ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Choi & Jonnson, 2007) งานวิจัยที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนโดยใช้วีดิทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ศราวุธ ชาชุมวงศ์, 2544)

จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า เทคนิคการนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อภาพและเสียงในรูปแบบต่างๆ ทั้งในรูปแบบสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง สไลด์รูปภาพคน การแสดงหุ่นตามบทนิทาน การเชิดหนังตะลุง ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และเทคนิควีดิโอคลิป เป็นเทคนิคหนึ่งที่สามารถประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะนำเทคนิคการวิเคราะห์วีดิโอคลิปมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียน

เนื่องจากการรักความเป็นไทยเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับสังคม อารมณ์ ความรู้สึก ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ซึ่งต้องเริ่มต้นปลูกฝังและส่งเสริมการเห็นคุณค่าตั้งแต่วัยเด็ก เพราะวัยเด็กเป็น

วัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตกับกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม การพัฒนามุมมอง และทัศนคติที่ดีจะก่อให้เกิดผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจต่อไปในอนาคต จากทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้คิดของเพียเจต์ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม, 2551 อ้างถึงใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) สรุปได้ว่า สติปัญญา หรือความสามารถในการรู้คิดเป็นพื้นฐานของการมีคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจากผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมสูงมักเป็นผู้ที่สามารถคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุและผลของการกระทำได้ พัฒนาการทางสติปัญญาเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ มีลำดับขั้นสูงขึ้นไปตามวัยต่างๆ โดยเริ่มจากขั้นรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส (sensorimotor period) ขึ้นก่อนปฏิบัติการคิด (preoperational period) ขึ้น การคิดแบบรูปธรรม (concrete operational period) และขึ้นการคิดแบบนามธรรม (formal operational period) ในช่วงอายุ 11-15 ปี ในขั้นนี้เด็กจะมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดเป็นเหตุเป็นผล คิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมและสร้างความคิดรวบยอดได้

จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (พิศเพลิน เขียวหวาน และคณะ, 2546 อ้างถึงใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553; สุรางค์ ใจวตระกูล, 2552) เชื่อว่า พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลของพัฒนาการทางปัญญา การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสำคัญจำเป็นสำหรับบุคคลทุกคน เพราะเป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังกระบวนการคิด การพิจารณา การตัดสินใจในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน โคลเบอร์กแบ่งระดับขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็น 3 ระดับ เริ่มจากระดับก่อนกฎเกณฑ์ของสังคม (pre conventional level) คือ เด็กที่มีช่วงอายุระหว่าง 2-10 ปี ระดับกฎเกณฑ์สังคม (conventional level) คือ เด็กที่มีช่วงอายุระหว่าง 10-16 ปี และระดับสูงกว่าเกณฑ์สังคม (post conventional level) คือ เด็กที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วงอายุระหว่าง 11-12 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เด็กมีความเจริญทางความคิด อารมณ์ สังคม สามารถคิดวิเคราะห์ และหาเหตุผลประกอบการคิดได้ พัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวคิดของโคลเบอร์กอยู่ในระดับกฎเกณฑ์สังคม คือ เด็กสามารถแยกแยะสิ่งที่ควรทำกับสิ่งที่ไม่ควรทำได้ แต่จะใช้หลักทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ใช้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่กลุ่มเพื่อนยอมรับ เพื่อคาดหวังให้เป็นที่ชื่นชมและยอมรับของกลุ่มเพื่อน ตามปกติบุคคลจะมีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นตามวัยและประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคม อย่างไรก็ตามความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลก็มีโอกาสที่จะหยุดชะงักในขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นใดขั้นหนึ่งซึ่งไม่เหมาะสมกับวัยในขณะนั้นได้ หากเด็กได้รับปัจจัยที่อุดหนุนพัฒนาการทางจริยธรรม ดังนั้น การเริ่มต้นปลูกฝังการรักความเป็นไทยในช่วง

วิจัยดังกล่าวจะทำให้เด็กเรียนรู้และยอมรับคุณค่าด้วยเหตุผล แล้วแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสม อันจะก่อให้เกิดผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

จากการศึกษาการวิเคราะห์รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง พบว่า การวิจัยส่วนใหญ่มีรูปแบบของการวิจัยที่เป็นการเปรียบเทียบระหว่าง 2 กลุ่มคือ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ทำการทดสอบนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร ซึ่งผลของการทดลองอาจเกิดจากผลของตัวแปรแทรกซ้อนในการวิจัย โดยเฉพาะการทดลองที่มีการวัดผลของตัวแปรทางจิตวิทยา การเปลี่ยนแปลงของผลการทดลองอาจเกิดขึ้นได้จากอิทธิพลที่หลากหลาย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการดำเนินการวิจัยเชิงทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งในการทดลองที่ช่วยกำจัดอิทธิพลบางประการที่จะก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนของผลการวิจัย จุดเด่นประการสำคัญของการวิจัยเชิงทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอนคือ การทดลองใน 1 ครั้ง สามารถพิสูจน์การวัดกระทำ (treatment) ได้ถึง 2 ครั้ง เป็นผลมาจาก 2 กลุ่มการทดลอง และสามารถทดสอบอิทธิพลของการสอบก่อน (pretest) ตัวแปรหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลการทดลอง เมื่อได้รับการพิสูจน์หลายรูปแบบจะทำให้มั่นใจได้ว่าผลการทดลองที่เกิดขึ้น ได้มาจากการวัดกระทำอย่างแท้จริง (เบญจนารถ อมรประสิทธิ์, 2544; เพ็ญศิริ อิมอุตม, 2551)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาเชิงทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน ในการพัฒนาการรักความเป็นไทย ด้วยการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป ทำการศึกษาในนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สารสนเทศที่ได้จะเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการรักความเป็นไทยของนักเรียน รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะด้านอื่นๆ ต่อไป

คำถามวิจัย

1. นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 มีการรักความเป็นไทยเป็นอย่างไร
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิปกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง มีการรักความเป็นไทยแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. การวัดก่อนการทดลองมีปฏิสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรม ทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบการรักความเป็นไทย ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดีโอคลิป กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับการจัดกิจกรรม ทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดีโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับเทคนิคการนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อภาพและเสียง พบว่าเทคนิคดังกล่าวสามารถใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ จากงานวิจัยของ Choi และ Johnson (2007) ซึ่งทำการเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการฝึกทำโจทย์ปัญหาจากการวิเคราะห์วีดีโอคลิป สถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ และความคงทนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกทำโจทย์ปัญหาจากหนังสือ งานวิจัยของ Tyler และ Anderson (2009) พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวีดีโอคลิปช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทางด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนสื่อความสูงขึ้น และบุญทัน ภูบาล (2549) ได้ศึกษาการใช้วีดิทัศน์ละครหุ่นเชิดเป็นตัวแบบเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีแนวโน้มคะแนนด้านจิตสาธารณะเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาการทดลอง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. การรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จะอยู่ในระดับที่ 2 คือระดับกฎเกณฑ์สังคม (conventional level)
2. คะแนนการรักความเป็นไทยก่อนทดลอง ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดีโอคลิปกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ จะไม่แตกต่างกัน และเมื่อได้รับการจัดกิจกรรม คะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดีโอคลิปจะสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ
3. การวัดก่อนการทดลองจะเกิดปฏิสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดีโอคลิปกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลองแบบสีกุ่มของโซโลมอน มีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

2. ตัวแปรในการวิจัย ประกอบด้วย

ตัวแปรตาม คือ การรักความเป็นไทย การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษารักความเป็นไทยใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิจกรรมภาษาไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย

ตัวแปรต้น คือ 1) รูปแบบการจัดกิจกรรม แบ่งเป็น 2 วิธี ได้แก่ การจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป และการจัดกิจกรรมแบบปกติ 2) การวัดก่อนการทดลอง แบ่งเป็น 2 วิธี ได้แก่ การได้รับการวัดก่อนการทดลอง และการไม่ได้รับการวัดก่อนการทดลอง

ตัวแปรแทรกซ้อน ได้แก่ 1) ความรู้เดิมของนักเรียน 2) ช่วงเวลาที่ใช้ในการทดลอง 3) เนื้อหาที่ใช้ในการฝึก และ 4) ครูผู้สอน

การควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนทำได้ดังนี้

1. ความรู้เดิมของนักเรียน จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้รับอิทธิพลเชิงบวกจากปัจจัยด้านความสามารถทางการคิดและเชาว์ปัญญา (ภาวณี พงษ์ไธสง, 2551) และพบว่าเกรดเฉลี่ยมีผลต่อความสามารถในการคิดของนักเรียน (มาลินี วชิราภากร, 2546) ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการควบคุมความรู้เดิมของนักเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANCOVA) กำหนดให้เกรดเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ที่สร้างโดยวิทย์ทิพย์ พวงคำ (2551) เป็นตัวแปรปรับ (covariate)

2. ช่วงเวลาที่ใช้ในการทดลอง มีการควบคุมโดยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทุกวันอังคาร ในช่วงชั่วโมงชุมนุมรักความเป็นไทย การดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้งใช้เวลาครั้งละ 50 นาที ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มทดลองเวลา 08.40-09.30 น. และกลุ่มควบคุมเวลา 09.40-10.30 น. รวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์

3. เนื้อหาที่ใช้ในการฝึก มีการควบคุมโดยทั้งสองกลุ่มได้รับเนื้อหาเดียวกัน

4. ครูผู้สอน มีการควบคุมโดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียนทั้งสองกลุ่ม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การรักความเป็นไทย หมายถึง สิ่งที่บุคคลแสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอดความเป็นไทย ในองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกีฬามารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย

รักในสถาบันหลักของไทย หมายถึง ลักษณะที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ วัดได้จาก 3 ตัวบ่งชี้และ 7 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) เป็นพลเมืองดีของชาติ พฤติกรรมบ่งชี้คือ 1.1) ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ 1.2) ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียนและชุมชน 1.3) ร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีและเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน 2) ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนา พฤติกรรมบ่งชี้คือ 2.1) ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา 2.2) ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนา 3) เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ พฤติกรรมบ่งชี้คือ 3.1) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และ 3.2) น้อมนำคำสอนของพระมหากษัตริย์มาประพฤติปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

รักในภาษาไทย หมายถึง ลักษณะที่แสดงออกถึงการเห็นคุณค่าของภาษาไทย วัดได้จาก 1 ตัวบ่งชี้และ 2 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม พฤติกรรมบ่งชี้คือ 1.1) ใช้คำในการพูดสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล และ 1.2) ใช้คำในการเขียนสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล

รักในกีฬามารยาทไทย หมายถึง ลักษณะที่แสดงออกถึงการเห็นคุณค่าของกีฬามารยาทไทย วัดได้จาก 1 ตัวบ่งชี้ และ 6 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) แสดงออกทางกาย วาจา ต่อผู้อื่นอย่างสุภาพ พฤติกรรมบ่งชี้คือ 1.1) แสดงความเคารพเมื่อพบเห็นผู้ใหญ่ 1.2) กล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากผู้ให้ 1.3) แสดงกิริยาอ่อนน้อมต่อผู้อื่น 1.4) ใช้คำพูดที่สุภาพต่อผู้อื่น 1.5) รับฟังคำแนะนำของผู้อื่น และ 1.6) ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของประเพณีและศิลปกรรมไทย วัดได้จาก 1 ตัวบ่งชี้ และ 6 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณีและศิลปกรรมไทย พฤติกรรมบ่งชี้คือ 1.1) ร่วมงานประเพณีไทย 1.2) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับจิตรกรรมไทย 1.3) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุของไทย 1.4) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับดนตรีไทย 1.5) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย และ 1.6) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับวรรณคดีไทย

รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของสินค้าและภูมิปัญญาไทย วัดได้จาก 1 ตัวบ่งชี้ และ 3 พฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าและภูมิปัญญาไทย พฤติกรรมบ่งชี้คือ 1.1) รับประทานอาหารไทย 1.2) ใช้สินค้า บริการที่ผลิตจากฝีมือและภูมิปัญญาของคนไทย และ 1.3) ร่วมงานที่จัดแสดงสินค้าและภูมิปัญญาไทย

วิถีโอคลิป หมายถึง ภาพเคลื่อนไหวที่มีแสงและเสียงประกอบ โดยตัดทอนเฉพาะส่วนที่สำคัญที่ต้องการนำเสนอ มีระยะเวลาประมาณ 1-20 นาที

การจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโอคลิป หมายถึง รูปแบบการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการรักความเป็นไทย โดยนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบภาพเคลื่อนไหวมีแสงและเสียงประกอบผ่านกระบวนการเรียนรู้ 4 ชั้น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้แก่ ชั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ชั้นดำเนินกิจกรรม ชั้นวิเคราะห์วิถีโอคลิป และชั้นสรุปผล

การจัดกิจกรรมแบบปกติ หมายถึง รูปแบบการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการรักความเป็นไทย ผ่านกระบวนการเรียนรู้ 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ชั้นดำเนินกิจกรรม และชั้นสรุปผล

การได้รับการวัดก่อนการทดลอง หมายถึง การวัดการรักความเป็นไทยก่อนการจัดกิจกรรม ในกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มและกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานของการรักความเป็นไทยก่อนการจัดกิจกรรม

การทดลองแบบสี่กลุ่มของไซโลมอน หมายถึง แบบวิจัยที่มีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม อย่างละ 2 กลุ่ม โดยวัดการรักความเป็นไทยก่อนการจัดกิจกรรม (pretest) ในกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม และวัดการรักความเป็นไทยหลังการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโอคลิป (posttest) ทั้ง 4 กลุ่ม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้วิถีโอคลิปในการพัฒนาการรักความเป็นไทย
2. ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสี่กลุ่มของไซโลมอน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อเปรียบเทียบการรักความเป็นไทย ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดิโอคลิปกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง และ 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับการจัดกิจกรรม ทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดิโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักความเป็นไทย ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการรักความเป็นไทย

1.1 ความหมายของการรักความเป็นไทย

1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักความเป็นไทย

ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการรักความเป็นไทย

2.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของเพียเจต์ (Piaget)

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

2.3 วิธีพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ตอนที่ 3 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับวิดิโอคลิป

3.1 ความหมายของวิดิโอคลิป

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิดิโอคลิปในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 การทดลองแบบสี่กลุ่มของไซโลมอน

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตอนที่ 1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการรักความเป็นไทย

1.1 ความหมายของการรักความเป็นไทย

เนื่องจากการรักความเป็นไทยเป็นองค์ประกอบหนึ่งในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความหมายของการรักความเป็นไทยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

กรมวิชาการ (2545) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ความดีงาม ความมีคุณค่าของจริยธรรม ความงามเป็นคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ สิ่งที่ตอบสนองความต้องการได้ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า เปลี่ยนแปลงได้ตามเวลา และคุณค่า มักเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของความเจริญ หรือสิ่งที่บุคคลยึดถือปฏิบัติโดยบุคคลส่วนใหญ่เห็นว่าดีงาม ถูกต้อง เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ตามที่สถานศึกษาและสังคมต้องการ (ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ, 2551) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม บุคลิกลักษณะนิสัยที่ดีงามตามที่สถานศึกษาจะกำหนด และได้ให้ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมไว้ดังนี้ คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลส่วนใหญ่ยอมรับว่าดีงาม ซึ่งส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์และความดีงามที่ดีที่แท้จริงต่อสังคม จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ถูกต้องดีงามที่ควรปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่บุคคล หรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องมือช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความเมตตา กรุณา ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความกตัญญู กตเวทิตา ความอดทนอดกลั้น ความภูมิใจในความเป็นไทย และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้มีการปรับความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเพิ่มด้านจิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

จากความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านความดีงาม การมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม

ความหมายของรักความเป็นไทย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่าคำที่ใช้ในการวิจัยการรักความเป็นไทย มีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน เช่น ความนิยมไทย ค่านิยมความเป็นไทย ความภูมิใจในความเป็นไทย และการรักความเป็นไทย คำเหล่านี้มีความหมายใกล้เคียงกัน ดังต่อไปนี้

ความนิยมไทย หมายถึง ความคิด ความรู้สึก นิยมชมชอบ และมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อความเป็นไทย ชื่นชม สนับสนุนและมองเห็นคุณค่าขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ชำบซึ่งในศิลปวัฒนธรรมไทย รู้จักประหยัคดอดอม แต่งกายแบบไทย ใช้ภาษาไทย รับประทานอาหารไทย นิยมในสิ่งประดิษฐ์และสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย สนับสนุนให้คนไทยนิยมใช้สินค้าและบริการของไทย (กฤติกา ลีลาพตะ, 2544; สุทธิ เสริมสุข, 2548) ค่านิยมความเป็นไทย หมายถึง การตระหนักและภูมิใจในความเป็นคนไทย การมีความรู้ ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าเอกลักษณ์ที่ดีของคนไทย (ภัญญามล กระต่ายแก้ว, 2550) ความภูมิใจในความเป็นไทย หมายถึง การปฏิบัติตนที่แสดงถึงความรัก ความหวงแหนศิลปวัฒนธรรมไทย สามารถสืบทอดและเผยแพร่สิ่งที่แสดงถึงความเป็นไทย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2548) การรักความเป็นไทย หมายถึง ความภาคภูมิใจ การเห็นคุณค่า การร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การรักความเป็นไทย หมายถึง สิ่งที่บุคคลแสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอดความเป็นไทย ในองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิริยามารยาทไทย รักในประเพณีไทยและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย

1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักความเป็นไทย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรักความเป็นไทยในมิติที่หลากหลาย ได้แก่ ด้านการพัฒนาเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทย (มารีเยะ ยีสมัน, 2549; ภาณุภัทร ลิ้มจรรย์, 2551) ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการรักความเป็นไทย (ภัญญามล กระต่ายแก้ว, 2550) ด้านความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (สุทธิ เสริมสุข, 2548) ด้านแนวทางในการพัฒนาการรักความเป็นไทย (กฤติกา ลีลาพตะ, 2544; ปัญญา รุ่งเรือง, 2547; เปรม ตีรสุลานนท์, 2547; วรรณ ภูเสตวงษ์, 2549; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) และ ด้านรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการรักความเป็นไทย (บุญตา ยี่มน้อย, 2536; มิลินทรา ยินดีสุข, 2547) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

บุญตา ยิ้มน้อย (2536) ได้ศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความนิยมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนค่ายธนะรัชต์ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความนิยมไทยของนักเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบใช้บทบาทสมมติกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบใช้บทบาทสมมติ เป็นการจัดกิจกรรมการแสดงของนักเรียนตามบทบาทในสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นให้ผู้เรียนแสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็นโดยไม่มีการฝึกซ้อมมาก่อน ถือเอาการแสดงออกทั้งความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายและสรุปเนื้อหาสาระ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ คือครูเป็นผู้บรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับความนิยมไทย ผู้วิจัยแบ่งความนิยมไทยเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านภาษาไทย ประกอบด้วย พฤติกรรมการใช้ภาษาไทยถูกต้องตามหลักภาษา และการไม่พูดภาษาไทยปนภาษาต่างประเทศ 2) ด้านศิลปวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วย การมีมารยาทในการทำความเคารพบิดามารดา ครูอาจารย์และผู้ใหญ่ การพูดจาสุภาพ รู้จักกล่าวคำขอบคุณขอโทษ มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความสำคัญของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย และ 3) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ประกอบด้วย การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณีไทย วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนปฏิบัติตนได้ถูกต้อง เครื่องมือที่ใช้คือ โปรแกรมความนิยมไทยโดยการใช้บทบาทสมมติ โปรแกรมความนิยมไทยโดยการสอนแบบปกติและแบบสอบถามความนิยมไทย ผลการวิจัยพบว่า การใช้บทบาทสมมติทำให้นักเรียนมีความนิยมไทยสูงกว่าการสอนแบบปกติ

กฤติกา สีลาพตะ (2544) ได้ศึกษาความนิยมไทยและแนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทย ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความนิยมไทยและแนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทย ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งความนิยมไทยเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วย การมีกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย การรู้จักเคารพครูอาจารย์ ผู้อาวุโส การแต่งกายสุภาพ 2) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ประกอบด้วย การร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีไทย รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และ 3) ด้านความนิยมใช้สินค้าไทย ร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสินค้าและภูมิปัญญาไทย โดยมีปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน และด้านสื่อมวลชนส่งผลต่อความนิยมไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความนิยมไทยและแบบสอบถามแนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีระดับความนิยมไทยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก นิสิตที่มีปัจจัยด้านส่วนตัว ครอบครัว เพื่อน

และสื่อมวลชนต่างกัน จะมีความนิยมไทยต่างกัน แนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทย คือ สถานศึกษาควรปลูกฝังเรื่องความนิยมไทยในทุกระดับชั้น ควรจัดนิทรรศการส่งเสริมความนิยมไทย ผู้ปกครองและครูต้องเป็นตัวอย่างในทางปฏิบัติในการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และช่วยกันบริโภคสินค้าไทย

ปัญญา รุ่งเรือง (2547) ได้ศึกษาการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นไทย ความรักชาติ และรักวัฒนธรรมไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ สาเหตุ และแนวทางในการแก้ปัญหาการขาดสำนึกในความเป็นไทย ความรักชาติ และรักวัฒนธรรมไทย โดยประเด็นการศึกษามี 12 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปรัชญา แนวคิดของประชาชนทั่วไปในปัจจุบัน 2) ด้านศาสนา 3) ด้านการเมืองการปกครอง 4) ด้านสังคม 5) ด้านเศรษฐกิจ 6) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีไทย 7) ด้านวรรณศิลป์ 8) ด้านดนตรีนาฏศิลป์ 9) ด้านการใช้ภาษาไทย 10) ด้านครอบครัว 11) ด้านบุคคลผู้นำในสังคม และ 12) ด้านสื่อมวลชน ดำเนินการวิจัยแบบผสม การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ สังเกต จัดสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามชนิดประมาณค่าเป็นเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนในกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 580 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติมัธยฐาน ฐานนิยม และความสอดคล้องของข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าสภาพสังคมปัจจุบัน คนไทยให้ความสำคัญกับความเป็นไทยลดน้อยลง เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาและประกอบพิธีกรรมทางศาสนาลดลง การศึกษาเน้นการสอนข้ามหวิทยาลัยมากกว่าคุณภาพชีวิตและสังคม ทำให้เด็กขาดความเป็นไทย ขาดความจริงจังและต่อเนื่องในการปลูกฝังความดีงาม สื่อมวลชนนำเสนอข่าวต่างประเทศมากเกินไป ทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรม กิริยามารยาท การแต่งกาย ค่านิยมที่ไม่เหมาะสม ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ ประเพณีไทย วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทยและสินค้าไทย แนวทางแก้ไขควรเน้นการจัดการแบบองค์รวม ทั้งครอบครัว โรงเรียน วัด ชุมชนและสื่อต่างๆ ต้องร่วมมือกันปลูกฝังความเป็นไทยให้เด็ก พ่อแม่ต้องปลูกฝังความรัก ความรู้ ความเข้าใจ การเห็นคุณค่าความเป็นไทยให้เด็กตั้งแต่เล็ก โรงเรียนควรจัดรายวิชาและกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิดจิตสำนึกที่ดีต่อความเป็นไทยโดยสอดแทรกในทุกระดับชั้น ผลผลิตสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ภาษาไทยทั้งการพูด อ่าน เขียนอย่างถูกต้อง จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านกิริยามารยาทที่ดีงาม ทั้งการทำความเคารพผู้ใหญ่ การอ่อนน้อมถ่อมตน การพูดจาไพเราะและสุภาพ เน้นการศึกษาที่สอนให้เด็กรู้จักคิด วิเคราะห์อย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ชุมชนควรจัดกิจกรรมทางสังคมให้มากขึ้น วัดควรเพิ่มบทบาทการรณรงค์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง ปรับรูปแบบ เอกสารการสอนธรรมะให้อ่านเข้าใจง่าย สอนให้คนเข้าถึงธรรมะมากขึ้น รัฐบาลควร

สนับสนุนผลิตภัณฑ์พื้นบ้านไทย สินค้าที่ผลิตในประเทศ ปลุคฝ้งค่านิยมใช้ของไทย ปลุคฝ้งความพอเพียง สื่อต่างๆ ร่วมมือกันรณรงค์การธำรงรักษาความเป็นไทย เพิ่มการนำเสนอเนื้อหาและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ ประเพณีไทย วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทยและสินค้าไทยให้มากขึ้น

มิลินทรา ยินดีสุข (2547) ได้ศึกษารูปแบบกิจกรรมการปลูกฝ้งค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมปลูกฝ้งค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย และนำมากำหนดเป็นรูปแบบการปลูกฝ้งค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย ใช้เทคนิควิธีการวิจัยแบบเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย จำนวน 18 คน แสดงความคิดเห็น 3 รอบ แล้วนำผลของความคิดในรอบที่ 3 มาเป็นข้อสรุปของผลการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมที่ควรปลูกฝ้งให้กับเด็กปฐมวัยในแต่ละด้านมีดังนี้ 1) ด้านการปลูกฝ้งความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประกอบด้วยการให้เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับประเทศไทย กิจกรรมการร้องเพลง การปฏิบัติตนต่อเพลงชาติไทยและธงชาติไทย กิจกรรมการยกตัวอย่างลักษณะนิสัยของคนไทยในปัจจุบัน กิจกรรมการรู้จักศาสนาที่ตนนับถือ กิจกรรมการเปรียบเทียบคนที่ทำดีกับคนที่ทำชั่ว กิจกรรมการรู้จักและตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันกษัตริย์ กิจกรรมการการปฏิบัติตนต่อพระมหากษัตริย์และราชวงศ์ 2) ด้านการปลูกฝ้งให้รักวัฒนธรรมไทย ประกอบไปด้วย 2.1) ด้านภาษาไทย การจัดกิจกรรมฝึกทักษะทางภาษากิจกรรมมารยาทในสื่อสาร 2.2) ด้านประเพณีไทย กิจกรรมให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีไทยและการปฏิบัติตนที่ดีในงานประเพณีไทย 2.3) ด้านมารยาทไทย กิจกรรมการฝึกเป็นผู้มีมารยาทดี ทั้งมารยาททางกาย วาจา ใจ 2.4) ด้านอาหารไทย กิจกรรมให้เด็กรู้จักและการฝึกให้เด็กรับประทานอาหารไทย 2.5) ด้านการแต่งกายไทย กิจกรรมให้เด็กรู้จักและฝึกปฏิบัติแต่งกายด้วยผ้าไทย 2.6) ด้านดนตรีไทย ให้เด็กร่วมกิจกรรมการฟังเพลงไทย เล่นเครื่องดนตรีไทย และการเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงไทย และ 7) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดกิจกรรมให้เด็กรู้จักและประดิษฐ์สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

เปรม ติรสุลานนท์ (2547) ให้ความสำคัญกับการธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติทั้ง 3 สถาบัน คือ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ และให้ความสำคัญของเอกลักษณ์ชาติไทยที่พึงอนุรักษ์และพึงพัฒนาให้เหมาะกับวิถีชีวิตของคนไทย 4 ประการ ได้แก่ 1) เอกลักษณ์ด้านการแต่งกาย ควรแต่งกายด้วยชุดไทยหรือชุดสุภาพเหมาะสมกับโอกาส

2) เอกลักษณะด้านบุคลิกภาพ กิริยามารยาทที่สุภาพอ่อนโยน ลักษณะการกราบการไหว้ การสำรวมกิริยา การเคลื่อนไหวที่นุ่มนวล การมีสัมมาคารวะ ให้ความเคารพผู้ใหญ่ การรู้จักเกรงใจ ความอ่อนน้อมถ่อมตน กตัญญูรู้คุณ และรักนวลสงวนตัว 3) เอกลักษณะด้านอาหารไทย การสร้างค่านิยมในการรับประทานอาหารไทย และ 4) เอกลักษณะด้านภาษาไทย คนไทยทุกคนต้องภูมิใจในภาษาประจำชาติ ต้องหวงแหนและรักษาไว้โดยการให้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

สุทธิ เสริมสุข (2548) ได้ทำการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความนิยมไทยของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความนิยมไทย ของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยแบ่งความนิยมไทยเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วย การมีกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย การรู้จักเคารพครูอาจารย์ การมีมารยาทในการพูด พูดจาสุภาพ การแต่งกายที่สุภาพ 2) ด้านประเพณีไทย ประกอบด้วย การเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตความเชื่อ เช่น การทำบุญ ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง รวมทั้งการเข้าร่วมในกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา วันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ 3) ด้านศิลปกรรมของไทย ประกอบด้วย การมีความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของโบราณสถานทางพุทธศาสนา มหาปราสาท พระบรมมหาราชวัง ประติมากรรมต่างๆ ภาพเขียน งานฝีมือที่ต้องใช้ความประณีตบรรจง เครื่องประดับต่างๆ และ 4) ด้านสินค้าไทย ประกอบด้วย การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดแสดงเกี่ยวกับสินค้าไทย การนิยมใช้สินค้าไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว แบบสอบถามอิทธิพลของสื่อมวลชน แบบสอบถามอิทธิพลของเพื่อน แบบสอบถามค่านิยมของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง แบบวัดบุคลิกภาพ และแบบสอบถามความนิยมไทย ผลการวิจัยพบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความนิยมไทยของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในเกณฑ์ดี ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความนิยมไทยได้ร้อยละ 94 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความนิยมไทยมากที่สุด คือ อิทธิพลของสื่อมวลชน รองลงมา ได้แก่ อิทธิพลของเพื่อนและอิทธิพลของค่านิยมของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความนิยมไทยของนักเรียนอาชีวศึกษา ได้แก่ บุคลิกภาพแบบแสดงตัวและการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

มารียะ ยีสมัน (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการเห็นคุณค่าในความเป็นไทย ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวัดคุณธรรม แบบวัดจริยธรรม แบบวัดค่านิยมที่พึงประสงค์ และแบบวัดการเห็นคุณค่าในความเป็นไทย สำหรับในด้านการเห็นคุณค่าความเป็นไทย วัดได้จากการใช้ภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม การร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และการสืบสาน ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นและของไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 754 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดคุณลักษณะทั้ง 4 ด้าน มีความตรงเชิงโครงสร้าง เกณฑ์ปกติของแบบวัดในรูปคะแนนที่ปกติประกอบด้วย แบบวัดคุณธรรม มีคะแนนที่ปกติตั้งแต่ 20 - 64 แบบวัดจริยธรรม มีคะแนนที่ปกติตั้งแต่ 19 - 67 แบบวัดค่านิยมที่พึงประสงค์ มีคะแนนที่ปกติตั้งแต่ 22 - 62 และแบบวัดการเห็นคุณค่าในความเป็นไทย มีคะแนนที่ปกติตั้งแต่ 23 - 63 ซึ่งคะแนนที่ปกติตั้งแต่ 34 ลงมา ถือว่าคุณลักษณะในด้านนั้นต่ำมาก คะแนนที่ปกติตั้งแต่ 35 - 44 ถือว่าคุณลักษณะในด้านนั้นต่ำ คะแนนที่ปกติตั้งแต่ 45 - 54 ถือว่าคุณลักษณะในด้านนั้นปานกลาง คะแนนที่ปกติตั้งแต่ 55 - 64 ถือว่าคุณลักษณะในด้านนั้นสูง คะแนนที่ปกติตั้งแต่ 65 ขึ้นไป ถือว่าคุณลักษณะในด้านนั้นสูงมาก

วรรณภา ภูเสตวงษ์ (2549) ได้ศึกษาความนิยมไทยและแนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความนิยมไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เปรียบเทียบความนิยมไทยของนักศึกษา โดยจำแนกตามเพศ คณะวิชา ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาได้รับ อิทธิพลของสื่อ อิทธิพลของครอบครัว และศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทย โดยจำแนกความนิยมไทยออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านวัฒนธรรมไทย 2) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีไทย 3) ด้านภูมิปัญญาไทย และ 4) ด้านความนิยมสินค้าไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความนิยมไทย และแนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มีความนิยมไทยในทุกด้านอยู่ในระดับมาก จากผลการเปรียบเทียบความนิยมไทยจำแนกตามตัวแปรอิสระ พบว่า นักศึกษามีความนิยมไทยโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีความนิยมไทยสูงกว่านักศึกษาเพศชาย นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายสูง มีความนิยมไทยต่ำกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายปานกลางและต่ำ นักศึกษาที่อยู่คณะวิชาต่างกัน มีความนิยมไทยแตกต่างกัน นอกจากนี้ สื่อมวลชนและครอบครัวมีอิทธิพลต่อความนิยมไทยของนักศึกษาในทุกด้าน แนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทย คือ ครอบครัว ผู้ปกครองควรปลูกฝัง วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยให้แก่บุตรหลาน ผู้ปกครองและครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรสอดแทรกความนิยมไทยเข้าไปในหลักสูตร รัฐบาลควรส่งเสริมการขายสินค้าที่ผลิตจากภูมิปัญญาไทย ส่งเสริม

การฝึกอบรมและให้ความรู้ในเรื่องภูมิปัญญาไทย จัณนิทรรศการเชิญชวนให้ประชาชนกินของไทย ใช้ของไทย เพื่อเป็นการเสริมสร้างความนิยมไทย

ภณญามล กระจ่างแก้ว (2550) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับค่านิยมความเป็นไทย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4 โดยค่านิยมความเป็นไทย วัดจากการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง การทักทายแบบไทย การมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ การส่งเสริมภูมิปัญญาไทย การแต่งกายแบบไทย ใช้ของไทย และการอนุรักษ์ สืบสาน ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามด้านเอกลักษณ์แห่งตน ด้านการได้รับการปลูกฝังความเป็นไทยในครอบครัว ด้านการได้รับการปลูกฝังความเป็นไทยในโรงเรียน ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน ด้านอิทธิพลของเพื่อน และแบบสอบถามค่านิยมความเป็นไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเอกลักษณ์แห่งตน การได้รับการปลูกฝังความเป็นไทยในครอบครัว การได้รับการปลูกฝังความเป็นไทยในโรงเรียน อิทธิพลของเพื่อน และอิทธิพลของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 4 มากที่สุด คือ ด้านอิทธิพลของสื่อมวลชน

ภาณุภัทร ลิ้มจรรย์ (2551) ได้พัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น วัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งสร้างเกณฑ์ปกติวิสัยระดับชาติสำหรับใช้กับชุดเครื่องมือที่สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 987 คน และครูประจำชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และแบบประเมินพฤติกรรม มีรูปแบบการตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เครื่องมือทั้ง 2 ชุด เนื้อหาครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความเมตตากรุณา ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความกตัญญูกตเวที ความอดทนอดกลั้น ความภูมิใจในความเป็นไทย อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในด้านความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถวัดได้จากตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) การใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ การออกเสียงสระ พยัญชนะได้ถูกต้องชัดเจน เขียนได้ถูกต้องตามหลักภาษา ใช้คำพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ และสถานภาพของบุคคล 2) การใช้สินค้าไทยและการนำภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ ใช้สินค้าพื้นฐานในท้องถิ่น ใช้สารสกัดธรรมชาติ

แทนสารเคมี ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย 3) การอ่อนน้อมถ่อมตนและมีความเคารพ
 ผู้ใหญ่ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ ใช้คำสุภาพ แสดงกิริยาอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ รับฟัง
 คำแนะนำของผู้ใหญ่ 4) การร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทาง
 ศาสนา ร่วมกิจกรรมถวายพระพรในโอกาสต่างๆ และ 5) การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่และ
 อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ ปฏิบัติตาม
 มารยาทไทย ร่วมประเพณีไทย ทักษะศึกษาแหล่งโบราณคดี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการตรวจสอบ
 ความตรงเชิงเนื้อหา โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือตั้งแต่
 0.62 ขึ้นไป ทำให้ได้แบบวัดเชิงสถานการณ์และแบบประเมินพฤติกรรม จำนวน 9 ฉบับ ฉบับละ
 10 ข้อ รวม 90 ข้อ 2) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง
 ยืนยัน (confirmatory factor analysis) พบว่า โมเดลแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบ
 ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 9 ด้านมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีความ
 ตรงเชิงโครงสร้างทุกด้าน 3) คะแนนเกณฑ์ปกติวิสัยระดับชาติ (national norms) พบว่า แบบวัด
 ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความเมตตากรุณา ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความกตัญญู
 กตเวที ความอดทนอดกลั้น ความภูมิใจในความเป็นไทย และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
 สิ่งแวดล้อม มีช่วงคะแนนปกติ อยู่ในช่วง T17-T63, T22-T65, T17-T71, T17-T71, T17-T60,
 T17-T72, T19-T83, T17-T81 และ T21-T66 ตามลำดับ ส่วนคะแนนแบบประเมินพฤติกรรมในแต่ละ
 ละด้าน มีช่วงคะแนนปกติ อยู่ในช่วงระหว่าง T20-T64, T17-T64, T19-T66, T19-T70, T17-T66,
 T20-T65, T19-T65, T23-T65 และ T19-T66 ตามลำดับ

วิระ อัมพันสุข (2547) ได้กำหนดเกณฑ์การวัดความเป็นไทย ซึ่งวัดได้จากความสามารถ
 ในการดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ และสถาบันวัฒนธรรม
 พฤติกรรมที่แสดงออกถึงรักความเป็นไทย ประกอบด้วย 1) รักชาติ การแสดงออกถึงภูมิใจในชาติ
 การร่วมกิจกรรมที่แสดงถึงการปกป้อง ห่วงแหนประเทศชาติ 2) รักศาสนา การนำหลักคำสอนของ
 ศาสนามาปรับใช้ในชีวิตร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศาสนา 3) รักพระมหากษัตริย์ ร่วมกิจกรรมที่
 แสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และ 4) รักในวัฒนธรรมไทย ทั้งวัฒนธรรมทาง
 ภาษา วัฒนธรรมทางกิริยามารยาทอันสุภาพ วัฒนธรรมทางศิลปกรรมไทย ประเพณีไทย ภูมิ
 ปัญญาไทย ด้วยการแสดงออกทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจอย่างถูกต้อง มีความรู้ความเข้าใจ
 อย่างถ่องแท้ในความเป็นไทย ใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน
 ต่างๆ ในการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องประเพณี ศิลปกรรม ภูมิปัญญาไทย

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนา การวัด และ ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในด้านรักความเป็นไทย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและมีความกตัญญูต่เวทที่ 2) เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม และ 3) อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้การรักความเป็นไทยดังตาราง 2.1

ตาราง 2.1 การวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดตัวบ่งชี้การรักความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้การรักความเป็นไทย	บุญตา ยี่มน้อย (2536)	กฤติกา ลีลาพตะ (2544)	ปัญญา รุ่งเรือง (2547)	มลินทรา ยินดีสุข (2547)	เปรม ตีรสูลานนท์ (2547)	ศุธี เสริมสุข (2548)	มากรีย์ ยี่ดมัน (2549)	วรรณภ ภูเสดงษ์ (2549)	ภิญญาภรณ์ กระจ่างแก้ว (2550)	ภาณุภัทร ลิ้มเจ้าบุญ (2551)	วีระ อ่ำพันธ์ (2551)	สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553)	รวม
รักในสถาบันหลักของไทย													
เป็นพลเมืองดีของชาติ		✓		✓	✓	✓				✓	✓		6
ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักศาสนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓		8
เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์		✓		✓	✓	✓				✓	✓		6
รักในภาษาไทย													
การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	9
ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารที่ถูกต้อง												✓	1
รักในกิจกรรมารยาทไทย													
แสดงออกทางกาย วาจาต่อผู้อื่นอย่างสุภาพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	10
รู้จักเกรงใจ					✓								1
รักษาวลสงวนตัว					✓								1
รู้จักคุณคน			✓	✓							✓		3

ตาราง 2.1 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้การรักความเป็นไทย	บุญตา ยิ้มน้อย (2536)	กตติกา ดีลาพตะ (2544)	ปัญญา รุ่งเรือง (2547)	มลินพรา ยินดีสุข (2547)	เปรม ตีรสุลลานนท์ (2547)	สุธี เสริมสุข (2548)	มาร์ธิยะ ยี่สมัน (2549)	วรรณภา ภูเสตรงษ์ (2549)	ภิญญาเมธ กระจ่างแก้ว (2550)	ภาณุภัทร ลิ้มเจ้าบุญ (2551)	วีระ อิศพันธ์ (2551)	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาฯ (2553)	รวม
รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย													
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีและศิลปกรรมไทย	✓		✓	✓		✓							4
ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีและศิลปกรรมไทย	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
ชักชวน แนะนำ ส่งเสริมให้ผู้อื่นร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณีและศิลปกรรมไทย			✓						✓			✓	3
ปลูกฝังความรักและชื่นชมในประเพณีและศิลปกรรมไทย		✓	✓										2
รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย													
ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสินค้าและภูมิปัญญาไทย		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสินค้าและภูมิปัญญาไทย							✓	✓				✓	3
ปลูกฝังค่านิยมใช้ของไทย			✓										1
สนับสนุนการจัดอบรมอาชีพต่างๆ ของคนไทยที่ใช้ภูมิปัญญาแบบไทย							✓						1

จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการกำหนดตัวบ่งชี้การรักความเป็นไทยคือ ตัวบ่งชี้ที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป พบว่า การรักความเป็นไทย ประกอบด้วย 5 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ 1) รักในสถาบันหลักของไทย ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ คือ เป็นพลเมืองดีของชาติ ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักของศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ 2) รักในภาษาไทย ประกอบด้วย 1 ตัวบ่งชี้ คือ ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 3) รักในกิจกรรมรายาไทย ประกอบด้วย 1 ตัวบ่งชี้ คือ แสดงออกทางกาย

วาจาต่อผู้อื่นอย่างสุภาพ 4) รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย ประกอบด้วย 1 ตัวบ่งชี้ คือ ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีและศิลปกรรมไทย 5) รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย ประกอบด้วย 1 ตัวบ่งชี้ คือ ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับสินค้าและภูมิปัญญาไทย

ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรักความเป็นไทย

การรักความเป็นไทย เป็นพฤติกรรมด้านคุณลักษณะ มีลักษณะสำคัญ 5 ประการ (วัลลภกันทรัพย์ และไทย ทิพย์สุวรรณกุล, 2530 อ้างถึงใน ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ, 2551; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) คือ 1) เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึก (feeling/emotion) อาจเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็วตามเงื่อนไขหรือสถานการณ์แวดล้อม 2) เป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัว (typical) บุคคลแต่ละคนจะมีลักษณะการแสดงออกของพฤติกรรมเฉพาะตัว ไม่อาจลอกเลียนหรือถ่ายทอดสู่กันได้ง่ายๆ 3) เป็นพฤติกรรมที่มีทิศทางของการแสดงออก (direction) ทิศทางของการแสดงออกของพฤติกรรมที่เป็นทางบวก เช่น รัก ชยัน ซื่อสัตย์ เป็นต้น และทิศทางของการแสดงออกของพฤติกรรมที่เป็นทางลบ เช่น เกลียด คดโกง เป็นต้น 4) เป็นพฤติกรรมที่มีระดับความเข้มข้น (intensity) พฤติกรรมของบุคคลอาจแตกต่างกันได้ตามระดับเข้มข้น เช่น รักมาก รักน้อย ชยันมาก ชยันน้อย ดังนั้นแม้ว่าบุคคล 2 คน จะมีความรู้สึกหรืออารมณ์ในขณะใดขณะหนึ่งเหมือนกัน ก็อาจแตกต่างกันในด้านระดับความเข้มข้นของอารมณ์ และ 5) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยมีเป้า (target) บุคคลจะเกิดความรู้สึกหรืออารมณ์ขึ้นมาเรื่อยๆ ไม่ได้จะต้องมีเป้าเสมอ จากลักษณะสำคัญ 5 ประการดังกล่าว ทำให้พฤติกรรมด้านความรู้สึกของบุคคลมีความแตกต่างกัน จึงมีใช่เรื่องที่จะบอกได้ว่าถูกหรือผิด ไม่สามารถจำแนกออกเป็นความรู้สึกที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องได้อย่างเด็ดขาด ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524) กล่าวว่า การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้แสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่า บุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกัน อาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม คือ เพียเจต์ (Piaget) และ ไคลเบอร์ก (Kohlberg) ได้ใช้การอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล นักจิตวิทยาากลุ่มนี้มีความเชื่อพื้นฐานว่า มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีสมองสามารถเกิดการเรียนรู้เพื่อการปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมได้ การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากการปรับตัว (adaptation) เพื่อความสมดุล (equilibration) ระหว่างโครงสร้างสติปัญญา กับสภาวะแวดล้อม (Baldwin, 1980 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2542) กระบวนการปรับตัวนั้น

จะมีลักษณะเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป พัฒนาการทางปัญญาที่เกิดขึ้นมิใช่การซ้อนรูปแบบ คือ ดูรูปที่หนึ่งจบแล้ว ดูรูปที่สองต่อ โดยที่รูปที่หนึ่งจะไม่ปรากฏในสายตาต่อไป แต่พัฒนาการทางปัญญาของมนุษย์นั้นมีรากแก้วที่แข็งแรง (solid root) ที่จะค่อยๆ พัฒนาไปตามวันและเวลา เจริญงอกงามขึ้นเรื่อยๆ ตามระดับวุฒิภาวะ (maturation) โคลเบอร์กเชื่อว่า จริยธรรมมีการพัฒนาการตามระดับวุฒิภาวะเช่นกัน เพราะจริยธรรมของมนุษย์นั้นเกิดจากกระบวนการไตร่ตรองทางปัญญา เมื่อมนุษย์เกิดการเรียนรู้มากขึ้น โครงสร้างของสติปัญญาเพิ่มขึ้น จริยธรรมก็จะพัฒนาตามวุฒิภาวะ แต่มิใช่ในรูปแบบเกิดจริยธรรมใหม่มาแทนที่จริยธรรมเก่า เนื่องด้วยจริยธรรมเกิดจากปัญญา ฉะนั้นจริยธรรมเก่าจึงยังมีรากแก้วฝังอยู่ แต่จะพัฒนาตามกาลเวลาที่มนุษย์พัฒนาขึ้นตามวุฒิภาวะ เป็นจริยธรรมใหม่ขึ้นเพิ่มพูนจริยธรรมเก่า เพียเจต์และโคลเบอร์กเชื่อว่า การพัฒนาเชิงจริยธรรมมิใช่สร้างได้ในหนึ่งวัน คนจะดีได้นั้นต้องสร้างเสริมและสะสมจากการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมด้วยกระบวนการทางสังคม และเขาจะเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมนั้นได้ตามความสามารถของวุฒิภาวะซึ่งกำหนดโดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสภาพแวดล้อม (พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2526)

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาการรักความเป็นไทยของผู้เรียน โดยยึดทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของเพียเจต์ และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กเป็นหลักในการศึกษาวิจัย รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของเพียเจต์

เพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็ก การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่างๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (2551) ได้สรุปว่า สติปัญญาหรือความสามารถในการรู้คิดเป็นพื้นฐานของการมีคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจากผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมสูงมักเป็นผู้ที่สามารถคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ และสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับสาเหตุและผลของการกระทำได้ พัฒนาการทางการรู้คิดของบุคคลเป็นลำดับขั้นตอน 4 ขั้น ดังนี้ (Piaget, 1976; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

1. ขั้นรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส (sensorimotor period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปี ความคิดของเด็กวัยนี้ขึ้นกับการรับรู้และการกระทำ เด็กยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง และยังไม่สามารถเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น มีพัฒนาการเกี่ยวข้องกับความคงที่ของวัตถุ โดยเริ่มรับรู้ว่าวัตถุที่หายไปจากสายตาของตนยังคงเป็นวัตถุเดิมและไม่ได้หายไปไหน เช่น เมื่อเอากะดาษมาคั่นของเล่นที่เด็กกำลังเล่นอยู่ เด็กจะปิดกระดาษเพื่อหาของเล่น แสดงว่าเด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคงอยู่ของวัตถุ

2. ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (preoperational period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 2-7 ปี ความคิดของเด็กวัยนี้ยังขึ้นอยู่กับการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถที่จะใช้เหตุผลอย่างลึกซึ้ง แต่สามารถเรียนรู้และใช้สัญลักษณ์ได้ แบ่งเป็นขั้นย่อยๆ 2 ขั้น คือ

2.1 ขั้นก่อนเกิดความคิดรวบยอด (preconceptual intellectual period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 2-4 ปี เด็กจะมีพัฒนาการทางสรีระมากขึ้น และสามารถสำรวจสภาพแวดล้อมได้มากขึ้น เรียนรู้คำและพฤติกรรมใหม่ๆ แต่มีความคิดและพฤติกรรมที่เด่น คือ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric) เด็กเชื่อว่าสิ่งที่ตนเห็น ตนเข้าใจนั้น คนอื่นๆ ก็จะเห็นและเข้าใจอย่างที่ตนเห็นและตนเข้าใจ ในช่วงนี้เด็กจะมีการเลียนแบบผู้ปกครองมาก ไม่ว่าจะเป็นคำพูด ท่าทาง กิริยามารยาท และพฤติกรรม

2.2 ขั้นการคิดด้วยความเข้าใจของตนเอง (intuitive thinking period) เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 4-7 ปี เด็กจะลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลง จากการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม เด็กอาจยังแยกไม่ออกระหว่างความเพ้อฝันหรือนิทานกับความเป็นจริง ช่วงนี้พัฒนาการทางความคิดเริ่มมีมากขึ้น

3. ขั้นการคิดแบบรูปธรรม (concrete operational period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 7-11 ปี เป็นขั้นที่การคิดของเด็กไม่ขึ้นกับการรับรู้จากรูปร่างเท่านั้น เด็กสามารถสร้างภาพได้ในใจ มีความคิดที่จัดเป็นระบบมากขึ้น สามารถคิดย้อนกลับได้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวเลข มวลสาร ปริมาตร และน้ำหนักมากขึ้น

4. ขั้นการคิดแบบนามธรรม (formal operational period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 11-15 ปี เด็กสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ เป็นความสามารถในการคิดแบบสมมติ การคิดเป็นเหตุเป็นผล สามารถคิดตั้งสมมติฐานและใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้

กระบวนการทางสติปัญญาตามแนวคิดของเพียเจต์ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. กระบวนการซึมซับหรือการดูดซึม (assimilation) เป็นกระบวนการทางสมองในการรับประสบการณ์ เรื่องราว และข้อมูลต่างๆ เข้ามาสะสมเก็บไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป
2. กระบวนการปรับเปลี่ยนและจัดระบบ (accommodation) คือ กระบวนการทางความคิดของสมองในการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากันเป็นระบบหรือเครือข่ายทางปัญญาที่ตนสามารถเข้าใจได้ เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่ขึ้น
3. กระบวนการเกิดความสมดุล (equilibration) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากขั้นของการปรับ หากการปรับเป็นไปอย่างผสมผสานกลมกลืนก็จะก่อให้เกิดสภาพที่มีความสมดุลขึ้น หากบุคคลไม่สามารถปรับประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เดิมให้เข้ากันได้ ก็จะทำให้เกิดความไม่สมดุลขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญาขึ้นในตัวบุคคล

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก (Kohlberg) ยึดถือทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของเพียเจต์ เป็นหลักในการวัดพัฒนาการทางจริยธรรม และถือว่าพัฒนาการจริยธรรมเป็นผลของพัฒนาการทางปัญญาสรุปได้ดังนี้ (Kohlberg, 1976; ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

เด็กวัยแรกเกิดถึง 3 ปี ปัญญาความคิดของเด็กอยู่ในขั้นต่ำเกินกว่าที่จะเข้าใจความถูกต้องของการกระทำ เมื่ออย่างเข้าสู่ระยะที่ 2 อายุ 2-7 ปี เด็กเริ่มที่จะเข้าใจเกี่ยวกับความถูกต้องของการกระทำ เมื่ออย่างเข้าสู่ระยะที่ 3 อายุ 7-12 ปี เด็กสามารถคิดตามหลักเหตุผลได้ แต่จำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งที่ป็นรูปธรรม เช่น จัดประเภทให้เป็นระบบได้ และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะต่างๆ ของสิ่งที่ป็นรูปธรรมได้ เมื่อความคิดของเด็กในระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ยังจำกัดอยู่ในขอบเขตของการนึกคิดเอาเอง และการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ป็นรูปธรรม ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องจึงจำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งที่ป็นรูปธรรมเท่านั้น ไม่สามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคมอย่างเป็นระบบ โคลเบอร์กจัดอยู่ในระดับที่ 1 คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์ของสังคม (pre conventional level) ผู้ที่สามารถคิดในเชิงเหตุผลนามธรรมได้ เป็นผู้ที่มียุอายุประมาณ 12 ปีขึ้นไป สามารถเข้าใจบทบาทของบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ ในสังคมอย่างเป็นระบบ จะตัดสินความถูกต้องของการกระทำของบุคคลต่างๆ ตามกฎเกณฑ์ของสังคมได้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความถูกต้องในการทำงานนี้จัดอยู่ในระดับที่ 2 คือ ระดับกฎเกณฑ์สังคม (conventional level) สำหรับผู้ที่สามารถคิดเชิงตรรกได้เป็นอย่างดีคืออาจจะพัฒนาการรับรู้ของตนเองในระดับที่สูงขึ้นไปอีก อยู่ในระดับที่ 3 คือ

ระดับสูงกว่ากฎเกณฑ์สังคม (post conventional Level) ซึ่งสามารถตัดสินความถูกต้องเหมาะสมตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคม แล้วไตร่ตรองด้วยตนเองว่าถูกต้อง ผู้ที่สามารถตัดสินความถูกต้องของการกระทำในระดับสูงนี้ต้องอาศัยปัญญาความคิดระดับสูง และเป็นผู้ที่ช่างคิดช่างสังเกต ผู้ที่จะวิพากษ์กฎเกณฑ์ต่างๆ ได้ ต้องใช้เวลาอีกหลายปี จากเริ่มวัยรุ่นจนกระทั่งอายุอย่างน้อย 20 ปี จึงจะทำได้ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก แบ่งระดับพัฒนาการออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม ระดับที่ 2 ระดับกฎเกณฑ์สังคม และระดับที่ 3 ระดับสูงกว่ากฎเกณฑ์สังคม ในแต่ละระดับ แบ่งพัฒนาการออกเป็น 2 ขั้น รวมทั้งหมด 6 ขั้น ตามลำดับดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (pre conventional level)

ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม เป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่อายุต่ำกว่า 10 ปี การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเองเท่านั้น ไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น ในระดับนี้รางวัลและการลงโทษเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญ

ขั้นที่ 1 การลงโทษและการเชื่อฟัง (punishment-obedience orientation)

เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 7 ปี ชอบใช้หลักการหลีกเลี่ยงมิให้ได้รับโทษ เป็นเหตุผลในการกระทำหรือเลือกกระทำในทางที่จะเกิดประโยชน์แก่ตัวเองมากกว่า แต่เนื่องจากเด็กเป็นบุคคลที่ยังต้องพึ่งพาและอยู่ในอำนาจของผู้ใหญ่ จึงมีความจำเป็นต้องเชื่อฟังคำสั่ง เด็กในระยะนี้เข้าใจคำว่าความดี ไปในความหมายว่า ความดี คือ สิ่งที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษ เช่น เด็กยอมแปรงฟันหลังอาหาร เพราะกลัวแม่ดุ ฉะนั้น การกระทำที่ถูกต้องจึงหมายถึงการเชื่อฟังผู้มีอำนาจ นอกจากนี้ ตนเองยังมีความเข้าใจหน้าที่ของตนในกลุ่มต่างๆ และมีศรัทธาต่อกฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควร มีความเข้าใจบทบาทของคนอื่นด้วยว่าบุคคลนั้นมีหน้าที่ มีตำแหน่งอย่างนั้น จึงปฏิบัติอย่างนั้น การกระทำที่ถูกต้องนั้นจะพิจารณาเพื่อกลุ่ม เพื่อส่วนรวมด้วย

ก. สิ่งที่ถูก

- ต้องเชื่อฟัง ไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ที่มีการลงโทษ
- ไม่ทำความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน

ข. เหตุผล

- เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ

ขั้นที่ 2 เอกบุคลิกนิยม การตอบสนองความต้องการ และการชำระแลกเปลี่ยน

(instrumental relativist orientation)

เด็กเล็กๆ จะถูกผู้ใหญ่ดูว่า หรือเขียนดี เพื่อที่จะให้ทำถูกหรือกระทำตนเป็นคนดี เมื่อเด็กอายุมากขึ้น จนถึงวัย 7-10 ปี เด็กจะค่อยๆ เห็นความสำคัญของการได้รับรางวัล หรือสัญญาว่าจะให้รางวัล รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้กระทำความดีได้มากกว่าการดูว่า หรือชู้ว่าจะลงโทษ เช่น การที่เด็กผู้หญิงช่วยบิดา มารดา ทำความสะอาดบ้าน เพื่อว่าจะได้เงินรางวัลมากขึ้น และเด็กผู้ชายจะช่วยรดน้ำต้นไม้ เพื่อจะได้รับคำชมเชย นอกจากนี้ เด็กในวัยนี้จะเริ่มรู้จักแลกเปลี่ยนกันแบบเด็กๆ เช่น เมื่อเขาให้ฉันมา ฉันก็ต้องตอบแทนเขาไป เด็กเริ่มมีความเข้าใจความคิดเห็นของคนอื่น

ก. สิ่งที่ถูก

- ทำตามกฎเกณฑ์เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองในปัจจุบัน
- ทุกคนทำในสิ่งที่จะตอบสนองความต้องการของตน
- ความยุติธรรมในการชำระแลกเปลี่ยน

ข. เหตุผล

- การตอบสนองความต้องการของตนจำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้อื่น

ระดับที่ 2 ระดับกฎเกณฑ์สังคม (conventional level)

ระดับกฎเกณฑ์สังคม เป็นระดับที่เด็กอยู่ในช่วงอายุ 10-16 ปี ซึ่งวัยรุ่นและผู้ใหญ่ส่วนมากในทุกสังคม จะมีระดับเหตุผลทางจริยธรรมอยู่ในระดับนี้ การดำหนิและการยกย่องชมเชยจากสังคมเป็นตัวควบคุมความประพฤติ ควบคุมการตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งต่างๆ

ขั้นที่ 3 ความคาดหวังทางสังคม ความสัมพันธ์ และการคล้อยตาม

(good boy-nice girl orientation)

เด็กที่เข้าสู่วัยรุ่นจะให้ความสำคัญแก่กลุ่มเพื่อนมาก เด็กในช่วงวัยนี้จะทำสิ่งที่ตนคิดว่าคนอื่นจะเห็นด้วย เพื่อให้เป็นที่ชอบพอของเพื่อนฝูงและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน

ก. สิ่งที่ถูก

- กระทำในสิ่งที่สังคมคาดหวัง
- มีความปรารถนาดีและอาทรต่อผู้อื่น
- ความไว้วางใจ ความภักดี ความเคารพ และความมกัตัญญู

ข. เหตุผล

- ต้องการเป็นคนดีในทรรศนะของตนและของบุคคลต่างๆ ในสังคม
- ต้องการรักษากฎเกณฑ์ต่างๆ ทางสังคม เพื่อรักษาพฤติกรรมที่พึงามให้คงอยู่

ขั้นที่ 4 ระบบสังคมและมโนธรรม (law and order orientation)

วัยรุ่นเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์มากพอที่จะทราบว่า ในสังคมประกอบด้วยกลุ่มคนกลุ่มต่างๆ แต่ละกลุ่มมีกฎเกณฑ์ให้สมาชิกยึดถือ บางกลุ่มก็มีเจ้าหน้าที่รักษากฎเกณฑ์เหล่านั้นด้วย วัยรุ่นที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้ จะเข้าใจหน้าที่ของตนในกลุ่มต่างๆ ศรัทธากฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควร เข้าใจบทบาทของคนอื่นด้วยว่า คนนั้นมีตำแหน่งนั้น จึงปฏิบัติเช่นนั้น การกระทำที่ถูกต้องจะพิจารณาในแง่ของกลุ่มคนและส่วนรวมด้วย

ก. สิ่งที่ถูก

- การปฏิบัติตามหน้าที่ของตน
- กฎหมายต้องเป็นกฎหมาย ยกเว้นในกรณีที่ขัดกับหน้าที่ทางสังคมอื่นๆ
- การบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม กลุ่ม หรือสถาบัน

ข. เหตุผล

- เพื่อให้สถาบันต่างๆ ของสังคมดำรงอยู่ต่อไป
- รักษาระบบสังคมให้คงอยู่ไม่พังทลาย

ระดับที่ 3 ระดับสูงกว่าเกณฑ์สังคมหรือตามหลักการ (post conventional level)

วัยผู้ใหญ่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จะมีจริยธรรมในระดับนี้ และมักจะมีอายุ 16 ปีขึ้นไป บุคคลระดับเหนือกฎเกณฑ์จะเป็นผู้แยก “ตน” ออกจากกฎเกณฑ์และความคาดหวังของผู้อื่น และกำหนดค่าของตัวเองในแง่ของหลักจริยธรรมที่ตนเลือก คนในระดับเหนือกฎเกณฑ์บางคนจะเข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคมที่อยู่บนพื้นฐานของหลักจริยธรรมทั่วไปที่กำหนดขึ้นและเป็นรากฐานของกฎเกณฑ์สังคม (rules of the society) ในกรณีที่หลักจริยธรรมขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ทางสังคม กลุ่มบุคคลจะพิจารณาตัดสินโดยใช้หลักจริยธรรมมากกว่ากฎเกณฑ์สังคม

ขั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรืออรรถประโยชน์และสิทธิส่วนบุคคล

(social contract orientation)

บุคคลที่ใช้หลักการในขั้นนี้จะมีการกระทำที่พยายามจะหลบหลีกมิให้ถูกสังคมมองว่าเป็นผู้ขาดเหตุผล เป็นคนไม่แมนอน จิตใจโลเลไม่มีหลักยึด ไม่มีจุดหมายที่แน่นอน ดังนั้น คำว่า “หน้าที่” ของบุคคลในขั้นนี้ จึงหมายถึง การทำตามที่ตกลง หรือให้สัญญาไว้กับผู้อื่น บุคคลจะไม่พยายามที่จะลิดรอนสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เคารพตนเองและต้องการให้ผู้อื่นเคารพตนเองด้วย จริยธรรมขั้นนี้พบมากในผู้ใหญ่ หรือวัยรุ่นตอนปลายบางคน

ก. สิ่งที่ถูก

- การเข้าใจว่าบุคคลในสังคมต่างมีค่านิยมและความเห็นต่างกัน
- การเข้าใจกฎเกณฑ์ต่างๆ ในสังคมว่าเกิดจากการตกลงกันของบุคคลในสังคม
- การปฏิบัติตามสัญญาสังคม

ข. เหตุผล

- เพื่อประโยชน์สุขและเพื่อพิทักษ์สิทธิของทุกคนในสังคม
- ความรู้สึกผูกพันต่อสัญญาสังคมกับบุคคลต่างๆ

ขั้นที่ 6 หลักการจริยธรรมสากล (universal ethical principle orientation)

พัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้จะพบในผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญาในขั้นสูง มีประสบการณ์และความสามารถอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของตน และของสังคมอื่นๆ ในโลก บุคคลที่ใช้หลักการในขั้นนี้จะเป็นผู้รับเอาความคิดเห็นที่เป็นสากลของผู้ที่เจริญแล้ว เป็นผู้มีความเห็นกว้างไกลกว่ากลุ่ม และสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ บุคคลประเภทนี้จะมีอุดมคติหรือคุณธรรมประจำใจ เช่น ยึดถือหรือยึดติดปะ คือ ความละเอียดใจตนเองในการที่จะทำชั่วเกรงกลัวต่อบาป เพราะมีความเชื่อในหลักสากลที่ว่า ความเลวนั้น ถ้าบุคคลกระทำแล้ว ถึงแม้จะรอดพ้น ไม่ถูกผู้ใดลงโทษ แต่โทษที่ได้รับก็คือ ผู้กระทำความเลวนั้นจะมีความตกต่ำของจิตใจ

ก. สิ่งที่ถูก

- ทำตามหลักการทางจริยธรรมสากลที่ตนเลือกเอง
- กฎหมายและสัญญาสังคมที่ถูกต้องควรเป็นไปตามหลักการเหล่านี้
- เมื่อกฎหมายขัดกับหลักการเหล่านี้จะต้องทำตามหลักการ
- หลักการที่ถูกต้อง คือ หลักการสากลเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งได้แก่ ความเสมอภาคในสิทธิของมนุษย์ การเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์

ข. เหตุผล

- หลักการจริยธรรมสากลเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามหลักเหตุผล

สามารถสรุประดับขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้นซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ได้ดังตาราง 2.2

ตาราง 2.2 ระดับขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้นซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ต

ขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม		ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1	การลงโทษและการเชื่อฟัง (punishment-obedience orientation) 2-7 ปี	ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ สังคม(pre conventional level) 2-10 ปี
ขั้นที่ 2	เอกบุคลิกนิยม การตอบสนองของความต้องการ และการชำระแลกเปลี่ยน (instrumental relativist orientation) 7-10 ปี	
ขั้นที่ 3	ความคาดหวังทางสังคม ความสัมพันธ์ และการคล้อยตาม (good boy - nice girl orientation) 10-13 ปี	ระดับที่ 2 ระดับกฎเกณฑ์สังคม (conventional level) 10-16 ปี
ขั้นที่ 4	ระบบสังคมและมโนธรรม (law and order orientation) 13-16 ปี	
ขั้นที่ 5	สัญญาสังคมหรืออรรถประโยชน์และสิทธิส่วนบุคคล (social contract orientation) 16 ปีขึ้นไป	ระดับที่ 3 ระดับสูงกว่าเกณฑ์สังคม (post conventional level) 16 ปีขึ้นไป
ขั้นที่ 6	หลักการจริยธรรมสากล (universal ethical principle orientation)	

(Kohlberg, 1976; ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

การเกิดจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กนั้น จริยธรรมหรือความเข้าใจเกี่ยวกับความถูกต้อง มิได้เกิดจากสังคมแวดล้อม แต่เกิดจากการคิดไตร่ตรองตามเหตุผลของแต่ละบุคคล พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลจากการสังเกตและการคิดไตร่ตรองของบุคคล ผู้ที่ไม่ชอบสังเกตหรือไม่ชอบที่จะคิดไตร่ตรอง พัฒนาการทางจริยธรรมก็ไม่เกิด แม้ว่าพัฒนาการทางปัญญาได้เข้าสู่ขั้นสูงแล้วก็ตาม โคลเบอร์กเชื่อว่า พัฒนาการทางจริยธรรมเกิดเป็นขั้นๆ จากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่งตามลำดับอย่างแน่นอนตายตัว (invariant) จากขั้นต่ำกว่าสู่ขั้นสูงกว่าทีละขั้น โดยไม่มีการข้ามขั้น ไม่มีการสลับขั้น เพราะการใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นไปจะเกิดขึ้นได้ด้วยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว และต่อมาบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆ เพิ่มขึ้นจนสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่าได้ดีขึ้น การใช้เหตุผลในขั้นต่ำกว่าจะน้อยลงทุกทีและทิ้งไปในที่สุด ดังนั้น จริยธรรมจึงพัฒนาเป็นขั้นๆ นอกจากนี้ โคลเบอร์กยังเชื่อว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ ลำดับขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นสากล และไม่ว่าบุคคลจะเติบโตในสังคมใดหรือนับถือศาสนาใด ย่อมมีลำดับขั้นการพัฒนาทางจริยธรรมที่เหมือนกัน (Kohlberg, 1976)

การวัดและประเมินผลระดับจริยธรรมของบุคคล โคลเบอร์กใช้คำอธิบายสาเหตุของการตัดสินใจตัดสินพฤติกรรมหนึ่งๆ ว่าสมควรหรือไม่เป็นข้อมูลสำคัญ เช่น ถามว่าการที่นักเรียนคนหนึ่งขโมยยาจากร้านขายยาเพื่อนำมารักษาอาการของคนที่กำลังป่วยหนัก เป็นการกระทำที่สมควรหรือไม่ และเพราะเหตุใด คำตอบที่ได้มาถือเป็นการตัดสินทางจริยธรรม (moral judgment) และถือเป็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (moral reasoning) ของผู้ตอบ โดยการเสนอเหตุการณ์ที่มีความลำบากใจในการตัดสินใจ (moral dilemma) ของเหตุการณ์ ให้ผู้รับการทดสอบตัดสินใจ และอธิบายเหตุผลของการตัดสินใจ ต่อจากนั้นผู้ทำการทดสอบนำคำตอบมาจัดประเภทว่าเป็นคำตอบที่แสดงจริยธรรมในขั้นใดตามเกณฑ์ ในการวัดและประเมินผลประเภทนี้ ไม่คำนึงถึงการตัดสินทางจริยธรรมของผู้รับการทดสอบ แต่คำนึงถึงเหตุผลของการตัดสินใจเพียงอย่างเดียว แสดงได้ดังตาราง 2.3 (ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ, 2551)

ตาราง 2.3 ตัวอย่างการจัดประเภทเหตุผลของการตัดสินใจจริยธรรม

การตัดสินใจจริยธรรมและเหตุผล	ชั้นจริยธรรม
นักเรียนผู้นั้นไม่ควรขโมย เพราะจะถูกจับและต้องติดคุก	1
นักเรียนผู้นั้นไม่ควรขโมย หากเขาต้องการให้แม่ตาย เพื่อตนจะได้รับทรัพย์สินสมบัติ	2
นักเรียนผู้นั้นควรขโมย เพื่อรักษาแม่ซึ่งเป็นพี่รักของเขา	3
นักเรียนผู้นั้นไม่ควรขโมย เพราะกฎหมายห้ามไว้ หากมีกรขโมย สังคมเราคงขาดความสงบสุข	4
นักเรียนผู้นั้นไม่ควรขโมย เพราะเป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินของผู้อื่น	5
การขโมยเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย แต่ในกรณีนี้เป็นการขโมยเพื่อรักษาชีวิตมนุษย์จึงถูกต้องตามหลักจริยธรรมเพราะชีวิตของแม่ย่อมมีความสำคัญมากกว่าทรัพย์สิน	6

สรุปได้ว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับบุคคลทุกคน เพราะเป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังกระบวนการคิด การพิจารณา การตัดสินใจในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ตามปกติบุคคลจะมีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นตามวัยและประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคม แต่อย่างไรก็ตามความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลก็มีโอกาสที่จะหยุดชะงักอยู่ในขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นใดขั้นหนึ่ง ซึ่งไม่เหมาะสมกับวัยในขณะนั้นได้ หากได้รับปัจจัยที่ขัดขวางพัฒนาการทางจริยธรรม ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาระดับจิตใจของเด็กที่มีพัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน

2.3 วิธีพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

หลักการสำคัญของการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม คือ การจัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้จริยธรรมในลักษณะที่ตรงเป้า และมีประสิทธิภาพ วิธีการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524; ชัยพร วิชชาวุธ, 2526)

1. การให้ความรู้ขั้นสูงขึ้น วิธีการฝึกฝนเพื่อให้เด็กใช้หลักเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปนั้น นักจิตวิทยาได้ใช้วิธีการให้เหตุผลที่เหนือกว่าระดับที่เด็กใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ความรู้ขั้นที่สูงขึ้นกว่าที่ตนมีอยู่ เมื่อเด็กได้รับเหตุผลอันใหม่ เด็กจะนำมาคิดเปรียบเทียบกับเหตุผลเดิมของตน ซึ่งจากการเปรียบเทียบนี้ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ที่ขัดแย้งกัน หรือเกิดความไม่สมดุลทางความคิดขึ้น ความไม่สมดุลนี้จะเป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กมีการปรับปรุงโครงสร้างทางความคิดของตน เพื่อให้เกิดความสมดุลขั้นใหม่ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นที่สูงกว่าขั้นของตนได้

2. การให้แสดงบทบาท วิธีการนี้เกิดจากความเข้าใจที่ว่า การที่คนจะเข้าใจผู้อื่นได้ดีนั้น ต้องมีโอกาสสวมบทบาทอื่นๆ โคลเบิร์ก กล่าวว่า การสวมบทบาทเป็นตัวละครสำคัญในเรื่องที่มีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรม จะเป็นเครื่องช่วยให้เด็กมีความผูกพันใกล้ชิดกับปัญหาของตัวเองในเรื่องเหมือนกับเป็นปัญหาของตนเอง การรับเอาทัศนคติ ความคิด ความรู้สึก และการนำตนเองไปอยู่ในฐานะของคนอื่น กระบวนการดังกล่าวจะทำให้เด็กมีความคิดกว้างขวางและเกิดความคิดความเข้าใจแตกต่างไปจากเดิม

3. การใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โคลเบิร์กและเพียเจต์ยอมรับว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อจริยธรรมของเด็กมาก เพราะเด็กมักยึดถือและคล้อยตามเพื่อนได้ง่าย ดังนั้น การที่ช่วยให้เขาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้โต้แย้งกับเพื่อน จะทำให้เขาได้รับความคิดเห็นและทัศนคติใหม่ต่างไปจากที่ตนที่อยู่ ถ้าเขาได้พิจารณาเปรียบเทียบกับความรู้เดิมที่เขา มีอยู่ และสามารถปรับตัวให้เข้ากันได้ เขาก็จะมีโครงสร้างของความรู้และเหตุผลใหม่ขึ้นมา

4. การให้เลียนแบบจากตัวแบบ ลักษณะการเลียนแบบเป็นลักษณะหนึ่งที่เป็นไปตามทฤษฎีอิทธิพลทางสังคมเป็นวิธีหนึ่งที่มนุษย์ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การใช้ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่างๆ ให้ผู้ถูกทดลองเห็น เป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ถูกทดลองทำพฤติกรรมนั้นๆ ตามแบบได้ การจัดตัวแบบนี้เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ถูกทดลองได้วิธีหนึ่ง นอกเหนือจากการเขียนให้อ่าน หรือการให้แสดงบทบาทเพื่อรับคำแนะนำจากเพื่อน หรือการให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นเหมือนกันเป็นเอกฉันท์ อันทำให้ผู้ถูกทดลองคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้มาก การจัดตัวแบบให้เลียนแบบเป็นวิธีที่นักจิตวิทยาเชื่อว่าจะทำให้บุคคลเรียนรู้จากสังคมได้มากที่สุด และเป็นวิธีการเดียวที่เด็กอาจทำตามโดยไม่รู้สึกกำลังถูกชักจูง การที่บุคคลจะเลียนแบบจากตัวแบบหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับว่าตัวแบบมีลักษณะจูงใจเพียงใด ความเหมาะสมของตัวแบบเป็นสิ่งสำคัญสำหรับวิธีนี้ ตัวแบบจะต้องมีลักษณะดึงดูดและชักชวนให้ผู้อื่นสังเกตเห็น เชื่อถือและคล้อยตามได้

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่การที่จะพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความเป็นไทยนั้น

จำเป็นต้องการวิธีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมาใช้ในการพัฒนา จากแนวคิดของทริชเลอร์ (Treichler, 1967 อ้างถึงใน กิดานันท์ มลิทอง, 2548) ได้นำเสนอข้อสรุปที่น่าสนใจในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุษย์กับกระบวนการรับสารสนเทศและก่อให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ไว้ดังนี้ คนเรียนรู้ผ่านการลิ้มรสเพียง 1.0% การสัมผัส 1.5% การได้กลิ่น 3.5% การได้ยิน 11.0% และการมองเห็น 83.0% มุมมองของทริชเลอร์ได้รับอิทธิพลจากงานเขียนของนักวิชาการหลายท่าน แนวคิดนี้แสดงให้เห็นว่า คนเราจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านทาง การมองเห็น และรองลงมาคือการได้ยิน การสื่อสารข้อมูลจากผู้สอนไปยังผู้เรียนจึงควรใช้สื่อที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ด้วยการมองเห็นและการได้ยิน วิธีการพัฒนาโดยใช้เทคนิควิดีโอคลิป เป็นวิธีหนึ่งที่มีการนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลาย ทั้งตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงบรรยาย ซึ่งนอกจากสื่อจะมีความสำคัญในการรับรู้ด้านประสาทสัมผัสแล้ว ยังมีความเกี่ยวข้องกับการจำ การรับรู้ และการเรียนของผู้เรียนอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยคาดว่าวิดีโอคลิปน่าจะช่วยพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนได้

ตอนที่ 3 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับวิดีโอคลิป (video clip)

3.1 ความหมายของวิดีโอคลิป (video clip)

วิดีโอคลิป (video clip) เป็นคำที่เกิดจากการรวมกันของวิดีโอ (video) และคลิป (clip) นักการศึกษาบางท่านใช้คำว่า วิดีทัศน์ คลิปวิดีโอ หรือวิดีโอคลิป ซึ่งทั้งสามคำมีความหมายเช่นเดียวกัน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่า มีผู้ให้ความหมายของวิดีโอ คลิป และวิดีโอคลิป ไว้ดังนี้

วิดีโอ (video) หมายถึง วิดีทัศน์หรือภาพเคลื่อนไหวที่มีแสงและเสียงประกอบ (บุญทัน ภูบาล, 2549; ราชบัณฑิตยสถาน, 2549) ในทางคอมพิวเตอร์ วิดีโอหมายถึงฮาร์ดแวร์หรือซอฟต์แวร์ต่างๆ ที่ช่วยให้มีการแสดงภาพบนจอคอมพิวเตอร์ได้ ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมเกี่ยวกับภาพ งานบันทึกที่ใช้เก็บภาพ หน่วยประมวลผลที่สามารถประมวลผลภาพได้ (วิโรจน์ ชัยมูล, 2548) วิดีโอคือสื่อประเภทโสตทัศนที่ใช้เพื่อความบันเทิง และใช้เป็นสื่อการสอนได้ เพราะการนำเสนอภาพต่อเนื่องที่มีแสงและเสียงประกอบ ทำให้ผู้เรียนสามารถติดตามเรื่องราวต่างๆ ได้โดยตลอด อีกทั้งเกิดความสนใจที่จะติดตามเรื่องราวต่อไป (ภัทรพร สิงห์ชัย, 2545; สุานิต เตชะทักษิณพันธุ์, 2550) คลิป (clip) หมายถึง การตัดออกหรือทำให้สั้นลง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2549) หรือตอนสั้นที่ตัดเอาเฉพาะบางส่วนของภาพ (วิโรจน์ ชัยมูล, 2548) วิดีโอคลิป (video clip) หมายถึง ภาพถ่ายวิดีโอขนาดสั้นๆ อาจจะมีระยะเวลาเพียงสองสามนาทีไปจนถึงยี่สิบนาที แต่จะสั้นกว่า

รายการที่ออกโทรทัศน์โดยทั่วไป (พรรณรัตน์ จิระวัฒนาศักดิ์, 2550) วิดีโอคลิปเป็นไฟล์ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บรรจุเนื้อหา ภาพเคลื่อนไหวที่ตัดทอนส่วนสำคัญที่ต้องการมาแสดงหรือเผยแพร่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (สุคนธา จารุเพ็ง, 2551)

จากความหมายของวิดีโอคลิปข้างต้นสรุปได้ว่า วิดีโอคลิป หมายถึง ภาพเคลื่อนไหวที่มีแสงและเสียงประกอบ โดยตัดทอนเฉพาะส่วนที่สำคัญที่ต้องการนำเสนอ มีระยะเวลาประมาณ 1-20 นาที

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อภาพและเสียงในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามทัศนคติเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ และแม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง จำนวน 5 เรื่อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง มีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กันยา ประสงค์เจริญ (2525) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองได้รับชมการแสดงหุ่นตามบทนิทาน กลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบ และนิทานประกอบหุ่น จำนวน 7 เรื่อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งได้รับชมการแสดงหุ่นตามบทนิทาน มีการพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุพดี เตชะอังกูร (2525) ได้ศึกษาผลของการขีดหนังตะลุงเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่งตน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองได้รับการปลูกฝังจริยธรรมด้านวินัยแห่งตนด้วยการชมหนังตะลุง กลุ่มควบคุมได้รับการปลูกฝังจริยธรรมด้านวินัยแห่งตนด้วยการอ่านโครงเรื่องหนังตะลุง

ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามวัดทัศนคติเชิงจริยธรรมด้านวินัยแห่งตน และหนังสือจำนวน 5 เรื่อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งได้รับความรู้จากการชมหนังสือ มีความมีวินัยแห่งตนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพย์ มัทธนวนงศ์วาน (2530) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากการสอนแบบเบญจขันธ์ และการสอนปกติ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบเบญจขันธ์โดยใช้เทปโทรทัศน์เป็นสิ่งเร้า กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดทัศนคติเชิงจริยธรรม แบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม และเทปโทรทัศน์นำเสนอเนื้อหาความซื่อสัตย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนแบบเบญจขันธ์โดยใช้เทปโทรทัศน์เป็นสิ่งเร้าเรื่องความซื่อสัตย์ มีทัศนคติเชิงจริยธรรม และเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการประหยัด ซึ่งประกอบด้วย การประหยัดเงิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้ ด้วยเทคนิคแม่แบบสไลด์สีภาพคนและมีเทปบันทึกเสียงประกอบการบรรยาย กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการประหยัด และแม่แบบสไลด์สีภาพคนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 เรื่อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนโดยเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการประหยัดด้วยเทคนิคแม่แบบสไลด์สีภาพคน มีการประหยัดสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขจรศักดิ์ จอมหงษ์ (2535) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โปรแกรม

การใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน และโปรแกรมการสอนแบบปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง มีจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรียน สุทัศน์ ณ อยุธยา (2539) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ จากวิธีทัศนที่ใช้สิ่งช่วยจัดมโนทัศน์ชนิดไฮโดรเจนซัลไฟด์ ก่อนการสอนและหลังการสอน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 90 คน เป็นนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ กลุ่มละ 30 คน แบ่งนักเรียนแต่ละระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็นระดับละ 2 กลุ่ม โดยวิธีจับคู่ให้มีความเท่าเทียมกัน จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 6 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน ได้แก่ กลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 กลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม 3 และกลุ่ม 4 กลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม 5 และกลุ่ม 6 ดำเนินการทดลองโดยใช้วิธีทัศนชนิดไฮโดรเจนซัลไฟด์ก่อนการสอนกับกลุ่ม 1, 3, 5 และใช้วิธีทัศนที่ใช้สิ่งช่วยจัดมโนทัศน์ชนิดไฮโดรเจนซัลไฟด์หลังการสอนกับกลุ่ม 2, 4, 6 หลังการทดลองใช้แบบทดสอบวัดผล การเรียนทันที และวัดความคงทนในการเรียนรู้หลังเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลแบบ ความแปรปรวนสองตัวประกอบ (two-way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยผลการเรียน และค่าเฉลี่ยความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ที่เรียนจากวิธีทัศนที่ใช้สิ่งช่วยจัดมโนทัศน์ชนิดไฮโดรเจนซัลไฟด์หลังการสอนสูงกว่าก่อนสอน แต่ความแตกต่างนั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศราวุธ ชามวงษ์ (2544) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนโดยวิธีทัศนที่มีตัวอักษรบรรยายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 34 คน ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียว เปรียบเทียบคะแนนก่อน และหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการสอนภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฟังภาษาอังกฤษ และแบบวัดเจตคติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยใช้สื่อวิธีทัศนที่มีตัวอักษรบรรยาย

เรณู ดวงมณี (2546) ได้ศึกษาผลของเทคนิคการใช้วิธีทัศนประกอบการสอนที่มีต่อความสามารถด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษา

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 27 คน ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียว เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ทัศนคติประกอบการสอน แผนการสอน แบบสอบถามวัดความสามารถด้านทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า หลังจากที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิคการใช้ทัศนคติประกอบการสอน นักศึกษามีความสามารถด้านทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญทัน ภูบาล (2549) ได้ศึกษาการใช้ทัศนคติละครหุ่นเชิดเป็นตัวแบบเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วัดอุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงจิตสาธารณะของนักเรียน ทั้งก่อนการใช้ทัศนคติ ระหว่างการใช้ทัศนคติ และหลังการใช้ทัศนคติละครหุ่นเชิดเป็นตัวแบบ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 34 คน ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียว เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามวัดจิตสาธารณะ แบบสังเกตพฤติกรรมจิตสาธารณะ และทัศนคติละครหุ่นเชิด จำนวน 12 ตอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (one-way ANOVA: repeated measures) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีคะแนนด้านจิตสาธารณะเฉลี่ยโดยรวมทั้งก่อนการใช้ทัศนคติ ระหว่างการใช้ทัศนคติ และหลังการใช้ทัศนคติแตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของจิตสาธารณะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาการทดลอง 4 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Bandura, Ross และ Ross (1963) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบต่อการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นอนุบาล จำนวน 96 คน เพศชาย 48 คนและเพศหญิง 48 คน ช่วงอายุระหว่าง 35-69 เดือน แบ่งเด็กเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 24 คน ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ให้เด็กดูพฤติกรรมก้าวร้าวที่เป็นชีวิตจริง กลุ่มที่ 2 ให้เด็กดูภาพยนตร์ที่นำเสนอพฤติกรรมก้าวร้าวโดยใช้คนจริง และกลุ่มที่ 3 ให้เด็กดูการ์ตูนที่นำเสนอพฤติกรรมก้าวร้าวโดยใช้ตัวการ์ตูน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนทุกกลุ่มที่ได้รับการนำเสนอพฤติกรรมก้าวร้าว มีการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น โดยนักเรียนกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการนำเสนอในรูปแบบภาพยนตร์ มีพฤติกรรมก้าวร้าวทัดเทียมกับกลุ่มที่ 1 ที่ได้รับการนำเสนอจากแม่แบบชีวิตจริง

Bandura, Grusec และ Menlove (1967) ทำการทดลองเพื่อลดระดับความกลัวสุนัขของเด็ก ด้วยวิธีการให้ตัวแบบภาพยนตร์ กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กนักเรียนชั้นอนุบาล จำนวน 48 คน การทดลองแบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ให้เด็กดูภาพยนตร์ที่มีตัวแบบเป็น

Tyler และ Anderson (2009) ได้ทำการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยวิดีโอคลิปที่มีต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนสื่อความของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนโรงเรียนสอนธุรกิจ จำนวน 120 คน การทดลองเริ่มด้วยการที่ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4-5 คน แต่ละกลุ่มเลือกวิดีโอคลิปที่สนใจ จำนวน 3 คลิป เขียนเหตุผลในการเลือก สรุปเนื้อหา ข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากแต่ละคลิป การให้คะแนนของครูเป็นมาตรฐานประมาณค่า 7 ระดับ พิจารณาจากการเขียนเหตุผลในการเลือกวิดีโอคลิปและการเขียนสื่อความของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยวิดีโอคลิปช่วยให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทางด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการเขียนสื่อความสูงขึ้น

Kersting, Givvin, Sotelo และ Stigler (2010) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความรู้ของครูเพื่อทำนายการเรียนรู้ของนักเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยเทคนิควิดีโอคลิป วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบคะแนนของครูจากการวัดด้วยวิดีโอคลิปกับคะแนนของครูจากการวัดจากแบบสอบถาม เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของครูที่วัดด้วยวิดีโอคลิปกับการเรียนรู้ของนักเรียน และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ของครูที่วัดด้วยแบบสอบถามกับการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่สอนอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 19 คน นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 317 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ วิดีโอคลิป จำนวน 13 คลิป แบบสอบถามวัดความรู้ก่อนและหลังทดลองของครู แบบสอบถามวัดความรู้ก่อนและหลังทดลองของนักเรียน ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยให้ครูเขียนวิเคราะห์สถานการณ์จากวิดีโอคลิป ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และกำหนดคะแนนแบบรูปิก ในประเด็น 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการคิดของนักเรียน ด้านการให้คำแนะนำปรับปรุง ด้านการอธิบายเชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนของครูจากการวัดด้วยวิดีโอคลิปกับคะแนนของครูจากการวัดด้วยแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กันทางบวก ค่าความสัมพันธ์ $r = .618$ โดยด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านเนื้อหา ค่าความสัมพันธ์ $r = .608$ 2) คะแนนความรู้ของครูที่วัดด้วยวิดีโอคลิปไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนพัฒนาการของนักเรียน 3) คะแนนความรู้ของครูที่วัดด้วยแบบสอบถามไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนพัฒนาการของนักเรียน ข้อค้นพบที่สอดคล้องกับผลการวิจัยอีกประการหนึ่งคือ คะแนนด้านเนื้อหา ที่เป็นส่วนหนึ่งของการวัดด้วยวิดีโอคลิปที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดกับคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนพัฒนาการของนักเรียน

Mechling และ Moser (2010) ทำวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสนใจเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (ออทิสติก) ระหว่างการสอนแบบปกติกับการสอนที่มีวิดีโอคลิป

ประกอบ และเปรียบเทียบระดับความสนใจของนักเรียนที่มีต่อวิดีโอคลิปต่างประเภทกัน ระหว่างคลิปที่มีภาพตนเอง คลิปที่มีภาพพ่อแม่ และคลิปที่มีภาพพี่น้อง กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (ออทิสติก) จำนวน 5 คน ช่วงอายุระหว่าง 4-7 ปี เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ วิดีโอคลิปจำนวน 15 คลิป โดยนักเรียนแต่ละคนได้ชมคนละ 3 คลิป นั่นคือ คลิปที่มีภาพตนเอง คลิปที่มีภาพพ่อแม่ และคลิปที่มีภาพพี่น้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างระหว่างรูปแบบการสอนแบบปกติกับการสอนแบบที่มีวิดีโอคลิปประกอบ และเปรียบเทียบระดับความสนใจของนักเรียนที่มีต่อประเภทของวิดีโอคลิประหว่างคลิปที่มีภาพตนเอง คลิปที่มีภาพพ่อแม่ คลิปที่มีภาพพี่น้อง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (ออทิสติก) ให้ความสนใจเรียนเมื่อครูใช้การสอนที่มีวิดีโอคลิปประกอบสูงกว่าการสอนแบบปกติ แต่ไม่มีความแตกต่างในระดับความสนใจของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (ออทิสติก) ที่มีต่อประเภทของวิดีโอคลิปที่ต่างกัน

Tereshko, Macdonald และ Ahearn (2010) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์ในการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (ออทิสติก) โดยใช้ตัวแบบจากวิดีโอคลิป เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (ออทิสติก) เรื่องการประกอบหุ่นยนต์ ระหว่างการใช้วิดีโอคลิปที่นำเสนอขั้นตอนการประกอบหุ่นยนต์ตัวแบบกับการสอนแบบปกติที่ครูเป็นผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ วิดีโอคลิปขั้นตอนการประกอบหุ่นยนต์ตัวแบบ จำนวน 4 คลิป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (ออทิสติก) เพศชาย อายุระหว่าง 4-6 ปี จำนวน 4 คน นักเรียนแต่ละคนได้รับการฝึกการประกอบหุ่นยนต์จำนวน 8 ตัว โดยเรียนประกอบหุ่นยนต์จากครูเป็นผู้สอน จำนวน 4 ตัว และเรียนจากวิดีโอคลิป ให้นักเรียนสังเกต จดจำ และประกอบหุ่นยนต์เลียนแบบทีละขั้นตอน จำนวน 4 ตัว การให้คะแนนพิจารณาจากจำนวนขั้นตอนที่นักเรียนสามารถทำได้ ความถูกต้องในการเลียนแบบการประกอบหุ่นยนต์ ผลการวิจัยได้ว่ารูปแบบการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (ออทิสติก) เรื่องการประกอบหุ่นยนต์ระหว่างการใช้อวิดีโอคลิปที่นำเสนอขั้นตอนการประกอบหุ่นยนต์ตัวแบบกับแบบปกติที่ครูเป็นผู้สอน ไม่มีความแตกต่างกัน

จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นว่า เทคนิคการนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อภาพและเสียงในรูปแบบต่างๆ ทั้งในรูปแบบสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง สไลด์รูปภาพคน การแสดงหุ่นตามบทนิทาน การเซตหนังตะลุง ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และเทคนิควิดีโอคลิป เป็นเทคนิคหนึ่งที่สามารถประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์และจำแนกตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ดังตาราง 2.4

ตาราง 2.4 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิดีโอคลิปในการพัฒนาผู้เรียน

ชื่อนักวิจัย/ปีที่ตีพิมพ์	ชื่อเรื่อง	เทคนิคที่ใช้	จุดมุ่งหมายการศึกษา		
			พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524)	การทดลองใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์	สไลด์การ์ตูนประกอบเสียง		✓	
กัญญา ประสงค์เจริญ (2525)	ผลการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบ	การแสดงหุ่นตามบทนิทาน		✓	
ยุพดี เตชะอังกูร (2525)	การทดลองขีดหนึ่งตะลุงเป็นสื่อกลางเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่งตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	การแสดงการขีดหนึ่งตะลุง		✓	
พรทิพย์ มหัทธนวนงศ์วาน (2530)	การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากการสอนแบบเบญจขันธ์และการสอนปกติ	เทปโทรทัศน์		✓	
ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530)	ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี	สไลด์สีภาพคนและเทปเสียง		✓	
ขจรศักดิ์ จอมหงส์ (2535)	ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี	สไลด์การ์ตูน		✓	

ตาราง 2.4 (ต่อ)

ชื่อนักวิจัย/ปีที่ตีพิมพ์	ชื่อเรื่อง	เทคนิคที่ใช้	จุดมุ่งหมายทางการศึกษา		
			พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
สุรียน สุทัศน์ ณ อยุธยา (2539)	ผลการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้จากวีดิทัศน์ที่ใช้สิ่งช่วยจัดมโนทัศน์ชนิดโสตจักขุสัมผัส ก่อนการสอนและหลังการสอน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	วีดิทัศน์	✓		
ศรารุท ชาชุมวงศ์ (2544)	ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนโดยวีดิทัศน์ที่มีตัวอักษรบรรยายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	วีดิทัศน์	✓	✓	
เรณู ดวงมณี (2546)	การศึกษาผลของเทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนที่มีต่อความสามารถด้านทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร	วีดิทัศน์	✓		
บุญทัน ภูบาล (2549)	การใช้วีดิทัศน์ละครหุ่นเชิดเป็นตัวแบบเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	วีดิทัศน์		✓	

ตาราง 2.4 (ต่อ)

ชื่อนักวิจัย/ปีที่ตีพิมพ์	ชื่อเรื่อง	เทคนิคที่ใช้	จุดมุ่งหมายทางการศึกษา		
			พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
Bandura, Ross และ Ross (1963)	Imitation of Film-Mediated Aggressive Model	ภาพยนตร์		✓	
Bandura, Grusec และ Menlove (1967)	Vicarians Extinction of Avoidance Behavior	ภาพยนตร์		✓	
Choi และ Johnson (2007)	The effect of problem-based video instruction on learner satisfaction, comprehension and retention in college courses	วิดีโอคลิป	✓	✓	
Kenworthy, Ren และ Erickson (2009)	Adventure Racing and Organizational Behavior: Using Eco Challenge Video clips to Stimulate Learning	วิดีโอคลิป	✓		
Tyler และ Anderson (2009)	Giving Students New Eyes: The Benefits of Having Students Find Media Clips to Illustrate Management Concepts	วิดีโอคลิป	✓		
Kersting, Givvin, Sotelo และ Stigler (2010)	Teachers' Analyses of Classroom Video Predict Student Learning of Math Further Explorations of a Novel Measure of Teacher Knowledge	วิดีโอคลิป	✓		

ตาราง 2.4 (ต่อ)

ชื่อนักวิจัย/ปีที่ตีพิมพ์	ชื่อเรื่อง	เทคนิคที่ใช้	จุดมุ่งหมายทางการศึกษา		
			พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
Mechling และ Moser (2010)	Video Preference Assessment of Students with Autism for Watching Self, Adults, or Peers	วิดีโอคลิป		✓	
Tereshko, Macdonald และ Ahearn (2010)	Strategies for teaching children with autism to imitate response chains using video modeling	วิดีโอคลิป			✓

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิดีโอคลิป พบว่า เทคนิคการนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อภาพและเสียงในรูปแบบต่างๆ ทั้งในรูปแบบแม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง สไลด์รูปภาพ การแสดงหุ่นตามบทนิทาน การขีดหนังตะลุง ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และเทคนิควิดีโอคลิป สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาได้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัยหรือด้านความรู้ความคิด (cognitive domain) ด้านจิตพิสัยหรือด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective domain) และด้านทักษะพิสัยหรือด้านปฏิบัติการ (psychomotor domain) ทั้งนี้เพราะการนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อภาพและเสียง ช่วยกระตุ้นทำให้ผู้เรียนเกิดการใส่ใจ สังเกตการกระทำของตัวแบบ และเก็บจำตัวแบบนั้น ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการสังเกต เป็นวิธีการพัฒนาที่กระบวนการทางปัญญาเพื่อให้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางจิตและพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงที่กระบวนการทางปัญญาเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงแล้วมีผลทำให้เกิดความคงทนของจิตและพฤติกรรมมากกว่าการพัฒนาที่พฤติกรรมโดยตรง ตามหลักการแห่งพฤติกรรมเชื่อว่า การรู้คิด ความรู้สึก และพฤติกรรม จะมีผลซึ่งกันและกัน ดังนั้น การพัฒนาจิตและพฤติกรรม อาจจัดกระทำได้โดยตรงหรือจัดกระทำที่การรู้คิด เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่จิตและพฤติกรรมก็ได้ (Kalish, 1981 อ้างถึงใน ประทีป จินฉ่ำ, 2540) ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะนำเทคนิควิดีโอคลิป ซึ่งมีการนำเสนอเนื้อหาทั้งสื่อภาพและเสียงมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนด้านการรักความเป็นไทย

ตอนที่ 4 การทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน (The Solomon Four-Group Experiment)

การทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน (The Solomon Four-Group Experiment) เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยเชิงทดลองเสนอโดยโซโลมอน จากบทความเรื่อง An extension of control group design ในปี ค.ศ.1949 เนื่องจากความต้องการแก้ปัญหาการเกิดปฏิสัมพันธ์ร่วมของการทดสอบก่อนทดลองและตัวแปรจัดกระทำ และการนำเสนอรูปแบบการทดลองที่มีการออกแบบนอกเหนือจากการทดลองเบื้องต้นที่มีข้อจำกัดของตัวแปรแทรกซ้อน การจัดรูปแบบการทดลองเป็นการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม (Sawilowsky et. al, 1994) สามารถแสดงรูปแบบการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอนได้ดังแผนภาพ 2.1

E_1	R	O_1	X	O_2
C_1	R	O_3	$\sim X$	O_4
E_2	R		X	O_5
C_2	R		$\sim X$	O_6

แผนภาพ 2.1 รูปแบบการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน
ที่มา: Kerlinger and Lee (2000); วรณี แกมเกตุ (2551)

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงรูปแบบการทดลอง ดังนี้

- R หมายถึง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (random)
- X หมายถึง ตัวแปรที่มีการจัดกระทำ (treatment variable)
- $\sim X$ หมายถึง ตัวแปรที่ไม่มีการจัดกระทำ (non-treatment variable)
- O_i หมายถึง การวัดค่าตัวแปรตามครั้งที่ 1, 2, ..., i โดยที่ O_i ที่ปรากฏก่อนหน้า X แทนการวัดค่าตัวแปรตามก่อนการทดลอง (pretest) และ O_i ที่ปรากฏหลัง X แทนการวัดค่าตัวแปรตามหลังการทดลอง (posttest)

วิธีดำเนินการสำหรับแบบแผนการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอนคือ สุ่มตัวอย่างมาจากประชากรจำนวนหนึ่ง จากนั้นจึงสุ่มตัวอย่างเข้าสู่กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม ให้มีจำนวนใกล้เคียงกัน วัดตัวแปรตามก่อนการให้สิ่งทดลองในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มควบคุมที่ 1 ดำเนินการทดลองโดยให้สิ่งทดลองเฉพาะกลุ่มทดลองที่ 1 และ 2 ส่วนกลุ่มควบคุมทั้ง 2 กลุ่มไม่ให้สิ่งทดลองหรืออาจให้สิ่งทดลองปลอมก็ได้ เมื่อทดลองเสร็จวัดตัวแปรตามทั้ง 4 กลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการหาผลต่างระหว่างผลการวัดตัวแปรตามก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 ($D_1 = O_2 - O_1$) ผลต่างของกลุ่มควบคุมที่ 1 ($D_2 = O_4 - O_3$) สำหรับผลการวัดตัวแปรตามในกลุ่มทดลองที่ 2 (O_5) และกลุ่มควบคุมที่ 2 (O_6) ก็คือ D_3 และ D_4 ตามลำดับ และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของผลของการวัดทั้ง 4 กลุ่ม โดยใช้ ANOVA นอกจากนี้ยังสามารถวิเคราะห์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามอันเป็นผลมาจากสิ่งทดลองและผลการวัดก่อนทดลอง (pretesting) โดยใช้ Two-way ANOVA หรืออาจพิจารณาใช้สถิติโน้นพาราเมตริกในกรณีตัวแปรตามวัดอยู่ในมาตราเรียงอันดับ

ลักษณะเด่นของการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน

1. สามารถควบคุมและตรวจสอบปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อความตรงภายในได้
2. สามารถควบคุมอิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับสิ่งทดลอง
3. ผลการวิจัยจึงมีความตรงภายในสูงในการสรุปความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม

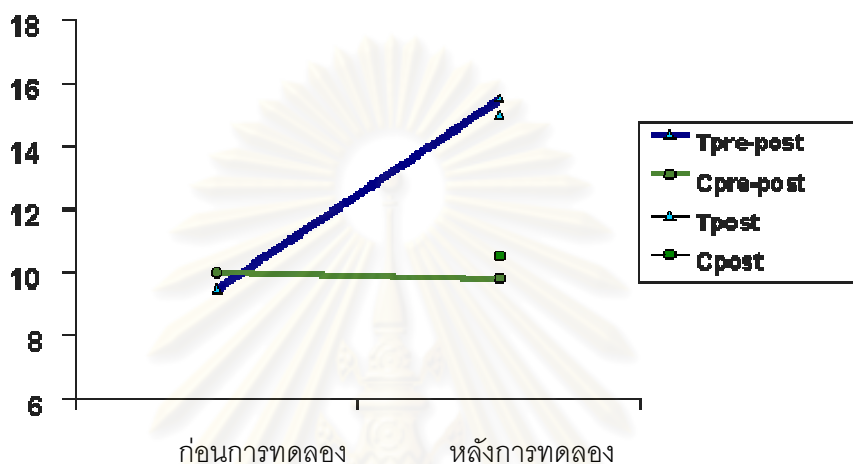
4. ในรูปแบบการทดลอง ผู้วิจัยสามารถประเมินความสำเร็จของการประเมินได้ 2 สภาพ คือ สภาพที่มีการวัดตัวแปรตามก่อนการทดลอง (pretest) และไม่มีการวัดค่าตัวแปรตามก่อนการทดลอง กับสภาพที่มีการจัดกระทำ (treatment) และไม่มีการจัดกระทำ ซึ่งทำให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดของการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน

1. ความยากในการการควบคุมให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มมีความเท่าเทียมกัน
2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทดลองสูง เนื่องจากการเพิ่มการจัดกระทำและการทดสอบ (Kerlinger & Lee, 2000; Shuttlesworth, 2009; วรวิณี แกมเกตุ, 2551)

William (2006) นำเสนอกราฟรูปแบบผลลัพธ์ที่เป็นไปได้จากการออกแบบการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอนใน 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบแรก ผลของตัวแปรตามเกิดจากการจัดกระทำ สังเกตได้จากกราฟ คะแนนของตัวแปรตามก่อนการทดลองทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีค่าไม่แตกต่างกัน หมายความว่า ทั้งสองกลุ่มเกิดจากการสุ่ม เมื่อพิจารณาคะแนนของตัวแปรตามหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่ากลุ่มควบคุม และไม่พบความแตกต่าง

ระหว่างกลุ่มที่วัดค่าตัวแปรตามกับไม่ได้วัดค่าตัวแปรตามก่อนการทดลอง นั่นคือการวัดค่าตัวแปรตามก่อนการทดลองไม่มีผลต่อผลการทดลอง ผลของตัวแปรตามเกิดจากการจัดกระทำเท่านั้น แสดงได้ดังแผนภาพ 2.2

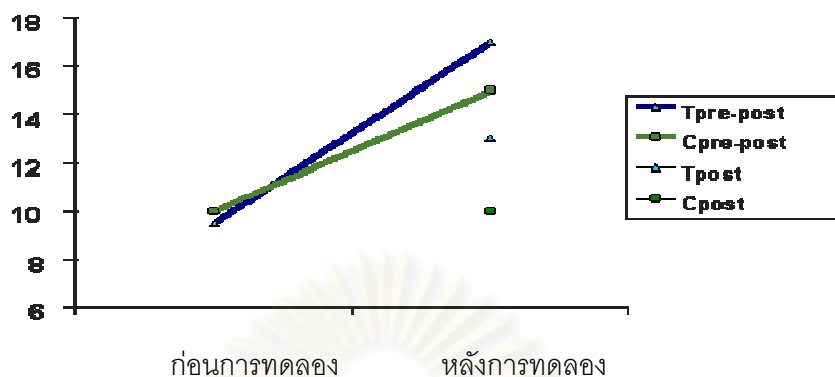

แผนภาพ 2.2 รูปแบบของผลการทดลองที่เกิดจากการจัดกระทำ
ที่มา: William (2006)

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงรูปแบบการทดลอง ดังนี้

$T_{pre-post}$	หมายถึง กลุ่มทดลองที่ได้รับการวัดค่าตัวแปรตามทั้งก่อนและหลังการทดลอง
$C_{pre-post}$	หมายถึง กลุ่มควบคุมที่ได้รับการวัดค่าตัวแปรตามทั้งก่อนและหลังการทดลอง
T_{post}	หมายถึง กลุ่มทดลองที่ได้รับการวัดค่าตัวแปรตามหลังการทดลอง
C_{post}	หมายถึง กลุ่มควบคุมที่ได้รับการวัดค่าตัวแปรตามหลังการทดลอง

แบบที่สอง ผลของตัวแปรตามเกิดจากการการทดสอบก่อนทดลอง สังเกตได้จากกราฟ คะแนนของตัวแปรตามก่อนการทดลองทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีค่าไม่แตกต่างกัน หมายความว่า ทั้งสองกลุ่มเกิดจากการสุ่ม แต่คะแนนของตัวแปรตามหลังการทดลอง พบว่ากลุ่มควบคุมที่วัดค่าตัวแปรตามก่อนการทดลอง มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มทดลองที่ไม่ได้วัดค่าตัวแปรตามก่อนการทดลอง นั่นคือการวัดค่าตัวแปรตามก่อนการทดลองส่งผลต่อผลการทดลอง ผลของตัวแปรตามเกิดจากการวัดค่าก่อนการทดลอง แสดงได้ดังแผนภาพ 2.3

แผนภาพ 2.3 รูปแบบของผลการทดลองที่ไม่ได้เกิดจากการจัดกระทำ
ที่มา: William (2006)

Stouffer (1950, อ้างถึงใน เพ็ญศิริ อิมอุตม, 2551) นำเสนอรูปแบบการควบคุมการวิจัยเชิงทดลอง จากบทความเรื่อง “Some Observation on Study Design” โดยให้เหตุผลการทดลองเนื่องจาก การทดลองทางสังคมวิทยาและจิตวิทยายังไม่มีเครื่องมือในการวัดระดับของจิตใจมนุษย์ได้ดี สิ่งหนึ่งที่สามารถกระทำได้ในการวิจัยเรื่องจิตวิทยาเพื่อให้เกิดความแม่นยำของการวิจัย จึงควรออกแบบการวิจัยที่ช่วยควบคุมการวิจัยให้มีผลน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ในการทดลองที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรนามธรรมและตัวแปรทางจิตวิทยานั้น ต้องอาศัยการออกแบบการวิจัยที่ควบคุมผลจากการสอบก่อน (pretest) ควบคู่กับการจัดกระทำ (treatment) เนื่องจากผลการสอบก่อน (pretest) อาจเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะการถดถอยของการวัด หรือการจดจำ การสอบก่อน (pretest) อาจมีผลทำให้ผลการทดลองเพิ่มขึ้นหรือลดลงในการวิจัยครั้งนั้น การนำเสนอของ Stouffer (1968) เป็นรูปแบบการวิจัยแบบ Four-study model มีรูปแบบดังแผนภาพที่ 2.4

	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	หลังการทดลอง – ก่อนการทดลอง
กลุ่มทดลอง	X_1	X_2	$d = X_2 - X_1$
กลุ่มควบคุม	X'_1	X'_2	$d' = X'_2 - X'_1$

แผนภาพ 2.4 รูปแบบการวิจัยแบบ four-study model
ที่มา: Stouffer (1968, อ้างถึงใน เพ็ญศิริ อิมอุตม, 2551)

โดยระหว่างก่อนและหลังการศึกษา กลุ่มทดลองโดยการกระตุ้นด้วยวิธีการต่างๆ นั้นต้องมีการทดสอบค่าความแตกต่างของ d และเมื่อมีการทดลองแล้ว d' ที่ได้ต้องมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงจะถือได้ว่าผลการจัดกระทำมีผล ซึ่ง Stouffer ซึ่งให้เห็นจุดเด่นจากการศึกษาทั้ง 4 กลุ่มแบบจัดสุ่มว่า เราสามารถดำเนินการศึกษาเป็นกลุ่มๆ ได้ โดยในช่วงเวลาหนึ่งสามารถศึกษาในกลุ่มหนึ่งก่อน จากนั้นจึงดำเนินการศึกษากลุ่มต่อไปในระยะต่อมาได้ ลักษณะการออกแบบงานวิจัยสามารถเปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังจากการศึกษาได้ ซึ่งวิธีนี้อาจใช้ได้กับการวิจัยทางด้านการเกษตร หรืออุตสาหกรรมที่มีประชากรเป็นพืช และสัตว์ได้ แต่ไม่อาจปรับใช้กับการทดลองที่เกี่ยวกับการวัดระดับจิตใจของมนุษย์ที่ไม่สามารถแบ่งการทดลองเป็นส่วนๆ ได้ ดังนั้น การออกแบบการวิจัยแบบ four-study model จึงไม่สามารถควบคุมตัวแปรจิตวิทยาทางสังคมได้ การใช้เพียงเครื่องมือในการวัดจึงไม่เพียงพอต่อการศึกษาเรื่องที่ซับซ้อนได้

รูปแบบของ six-study model เป็นรูปแบบที่พัฒนาจากแนวความคิดที่จะเติมเต็มความสมบูรณ์ของรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีการขยายจากรูปแบบ four-study model ให้มีความต่อเนื่องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยมีรูปแบบดังแผนภาพ 2.5

กลุ่มทดลอง	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
กลุ่มทดลอง 2		X_3
กลุ่มทดลอง 1	X_1	X_4
กลุ่มควบคุม 1	X_2	X_5
กลุ่มควบคุม 2		X_6

แผนภาพ 2.5 รูปแบบการวิจัยแบบ six-study model

ที่มา: Stouffer (1968, อ้างถึงใน เพ็ญศิริ อิมอุตม, 2551)

Payne (1951) กล่าวถึง การศึกษารูปแบบการวิจัยแบบ six-study model และ Solomon ว่า การออกแบบการวิจัยดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรทางจิตวิทยาได้ เนื่องจากเป็นตัวแปรที่เกิดการพัฒนาขึ้นได้ จากการเรียนรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่นอกเหนือจากการจัดกระทำ (treatment) ซึ่งผลของการลด-เพิ่มของคะแนนอาจเกิดขึ้นจากการเรียนรู้จากการวัดตัวแปรตามก่อนการทดลอง (pretest) ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Stouffer

ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรตามเป็นตัวแปรทางจิตวิทยา คือ การรักความเป็นไทย จึงควรศึกษาผลการวัดตัวแปรตามก่อนการทดลอง (pretest) เพื่อยืนยันผลการทดลองที่เกิดขึ้นให้เชื่อถือได้ว่าเกิดจากการจัดกระทำ (treatment) อย่างแท้จริง

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) แต่เนื่องจากการสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบไม่สมบูรณ์ รูปแบบการทดลองในครั้งนี้จึงมีรูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi-experimental designs) สามารถแสดงรูปแบบการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอนในการวิจัยได้ดังแผนภาพ 2.6

E_1	O_1	X	O_2
C_1	O_1	$\sim X$	O_2
E_2		X	O_2
C_2		$\sim X$	O_2

แผนภาพ 2.6 รูปแบบการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอนในการวิจัย
ที่มา: ปรับจาก Kerlinger and Lee (2000); วรณี แกมเกตุ (2551)

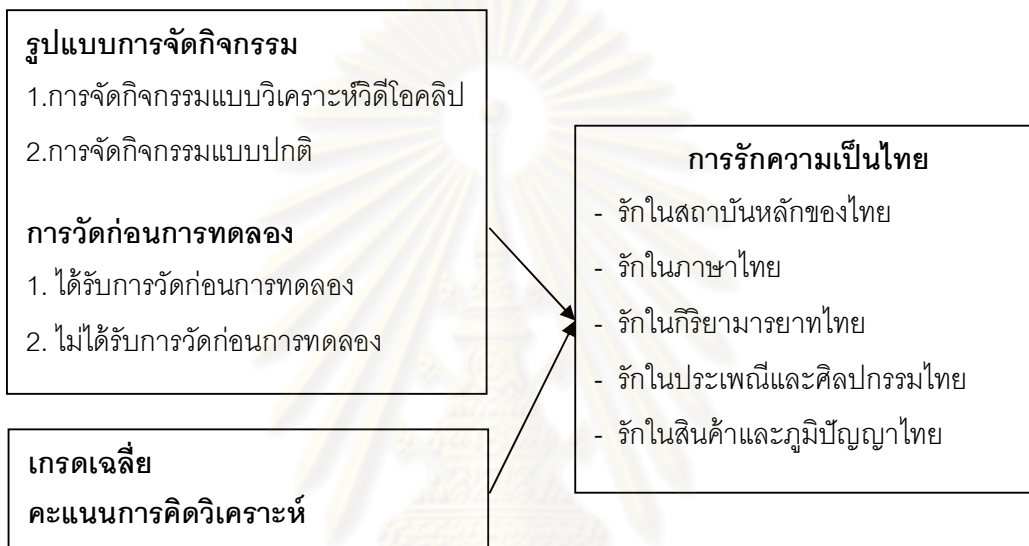
ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงรูปแบบการทดลอง ดังนี้

- X หมายถึง ตัวแปรที่มีการจัดกระทำ (treatment variable)
- $\sim X$ หมายถึง ตัวแปรที่ไม่มีการจัดกระทำ (non-treatment variable)
- O_1 หมายถึง การวัดค่าตัวแปรตามก่อนการทดลอง (pretest)
- และ O_2 หมายถึง การวัดค่าตัวแปรตามหลังการทดลอง (posttest)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาการรักความเป็นไทย ด้วยการจัดกิจกรรมวิเคราะห์วิถีโอคลิป โดยออกแบบการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ดังแผนภาพ 2.7

แผนภาพ 2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากกรอบแนวคิดของการวิจัย ผู้วิจัยต้องการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบที่ต่างกัน คือ แบบวิเคราะห์วิถีโอคลิปและแบบปกติ รวมทั้งศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับรูปแบบการจัดกิจกรรม โดยมีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ ในการพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบคือ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิริยามารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย และรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย ผู้วิจัยออกแบบการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อเปรียบเทียบการรักความเป็นไทย ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดิโอคลิปกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง และ 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมก่อนการทดลองกับการจัดกิจกรรม ทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดิโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ตอนที่ 2 รูปแบบการวิจัยและเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ตอนที่ 5 การดำเนินการทดลอง

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง ในสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 จำนวนทั้งหมด 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คนและกลุ่มควบคุมจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การเลือกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน ดังนี้

1.1 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงาน
การศึกษากรุงเทพมหานคร

1.2 มีจำนวนห้องเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ 2 ห้องขึ้นไป

1.3 เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียน มีความสนใจและให้ความร่วมมือ
ในการดำเนินการวิจัย

1.4 เป็นโรงเรียนที่มีความต้องการพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียน และ
ไม่เคยมีการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หัตถ์ศิลป์กับนักเรียนมาก่อน

ผลจากการคัดเลือกดังกล่าวทำให้ได้โรงเรียนขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง ในสังกัดสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 โดยในระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนห้องเรียน 9 ห้อง แต่ละห้องเรียนมีจำนวนนักเรียน 50 คน โรงเรียนมี
การจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ คือ เมื่อพิจารณาจากผลการเรียนของนักเรียน พบว่า
จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับดีมาก (3.50-4.00) ระดับดี (3.00-3.49) ระดับปานกลาง
(2.50-2.99) ระดับน้อย (2.00-2.50) ในแต่ละห้องมีจำนวนใกล้เคียงกัน

2. การเลือกห้องเรียนเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มเลือกห้องเรียน 2 ห้องเรียนด้วย
วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลาก ผลจากการเลือกห้องเรียน
ดังกล่าว ทำให้ได้ห้องเรียน C และห้องเรียน E

3. การเลือกกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก
ทำให้ได้นักเรียนห้องเรียน C เป็นกลุ่มควบคุม และนักเรียนห้องเรียน E เป็นกลุ่มทดลอง

4. แบ่งนักเรียนในแต่ละห้องเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กันด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการ
จับฉลาก ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่มตามรูปแบบการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน
จากการดำเนินการดังกล่าว ทำให้ได้นักเรียนห้องเรียน C ที่เป็นกลุ่มควบคุม 1 กับกลุ่มควบคุม 2
กลุ่มละ 25 คน และได้นักเรียนห้องเรียน E ที่เป็นกลุ่มทดลอง 1 กับกลุ่มทดลอง 2 กลุ่มละ 25 คน

ตอนที่ 2 รูปแบบการวิจัยและเวลาที่ใช้ในการทดลอง

2.1 รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงกึ่งทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน แบบวิจัยที่มีการแบ่งกลุ่ม
ตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม กำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม อย่างละ 2 กลุ่ม ทำการวัดการรัก
ความเป็นไทยก่อนการจัดกิจกรรมในกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม จากนั้นผู้วิจัย
ดำเนินการทดลองโดยกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หัตถ์ศิลป์ ส่วน

กลุ่มควบคุมทั้ง 2 กลุ่มได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ทำการวัดการรักความเป็นไทยหลังการจัดกิจกรรมทั้ง 4 กลุ่ม รูปแบบการวิจัยดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 รูปแบบการวิจัย

ห้องเรียน	กลุ่ม	จำนวนนักเรียน	รูปแบบการทดลอง
ห้องเรียน C	กลุ่มควบคุม 1	25	$O_1 \sim X O_2$
	กลุ่มควบคุม 2	25	$\sim X O_2$
ห้องเรียน E	กลุ่มทดลอง 1	25	$O_1 X O_2$
	กลุ่มทดลอง 2	25	$X O_2$

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงรูปแบบการทดลอง ดังนี้

- X หมายถึง ตัวแปรที่มีการจัดกระทำ (treatment variable)
- $\sim X$ หมายถึง ตัวแปรที่ไม่มีการจัดกระทำ (non-treatment variable)
- O_1 หมายถึง การวัดค่าตัวแปรตามก่อนการทดลอง (pretest)
- และ O_2 หมายถึง การวัดค่าตัวแปรตามหลังการทดลอง(posttest)

2.2 เวลาที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทุกวันอังคารในช่วงโมงชุมนุมรักความเป็นไทย การดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที โดยทำการจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มทดลองเวลา 08.40-09.30 น. และกลุ่มควบคุมเวลา 09.40-10.30 น. จำนวนทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ รายละเอียดดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 ในวันอังคารที่ 25 มกราคม พ.ศ.2554 ทำการทดสอบนักเรียนก่อนการทดลองกับนักเรียนในกลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มทดลอง 1 จากนั้นดำเนินการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิธีดีไอคลิปในกลุ่มทดลอง และจัดกิจกรรมแบบปกติในกลุ่มควบคุม

สัปดาห์ที่ 2-7 นับตั้งแต่วันอังคารที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2554 ถึงวันอังคารที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2554 ดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยนักเรียนกลุ่มทดลองจะได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิธีดีไอคลิป และนักเรียนกลุ่มควบคุมจะได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ

สัปดาห์ที่ 8 ในวันอังคารที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2554 ดำเนินการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์ในกลุ่มทดลอง และจัดกิจกรรมแบบปกติในกลุ่มควบคุม จากนั้นทำการทดสอบนักเรียนหลังการ

ทดลอง (posttest) กับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม 1 กลุ่มควบคุม 2 กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะทางจิตของบุคคล พบว่าระยะเวลาในการพัฒนาคุณลักษณะทางจิตให้เห็นผลการเปลี่ยนแปลง ต้องใช้ระยะเวลาประมาณ 8-15 สัปดาห์ (เพ็ญศิริ อิมอุตม, 2551) และจากการศึกษางานวิจัยของ Ross และ Roheiser (2001) พบว่า ระยะเวลาในการประเมินตนเองเพื่อการพัฒนา ควรอยู่ระหว่าง 4-12 สัปดาห์ ผู้วิจัยจึงทำการทดลองทั้งสิ้น 8 สัปดาห์

ตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 6 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรม 2) วิดีโอคลิปเนื้อหาความเป็นไทย 3) แบบวัดเชิงสถานการณ์ 4) แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง 5) แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และ 6) แบบทดสอบ รายละเอียดดังนี้

3.1 แผนการจัดกิจกรรม 2 รูปแบบ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิป แผนละ 1 คาบ โดยแผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิปแต่ละแผนจะประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม ระยะเวลา วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นวิเคราะห์วิดีโอคลิป และขั้นสรุป การวัดผลและประเมินผล ส่วนแผนการจัดกิจกรรมแบบปกติในแต่ละแผนจะประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม ระยะเวลา วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม และขั้นสรุป การวัดผลและประเมินผล

ตาราง 3.2 ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิปและการจัดกิจกรรมแบบปกติ

การจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิป	การจัดกิจกรรมแบบปกติ
ชื่อกิจกรรม สถาบันหลักของไทย	ชื่อกิจกรรม สถาบันหลักของไทย
ระยะเวลา 1 คาบ	ระยะเวลา 1 คาบ
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 3.2 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดีโอคลิป	การจัดกิจกรรมแบบปกติ
<p>ชั้นนำเข้าสู่กิจกรรม</p> <p>1.1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันในการดำเนินกิจกรรม</p> <p>1.2 ผู้วิจัยเล่าเนื้อหาวิดีโอคลิปที่นักเรียนจะได้ชมโดยย่อ</p> <p>1.3 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 7-8 คน เพื่อตอบคำถามและร่วมอภิปรายกลุ่ม หลังจากชมวิดีโอคลิป</p> <p>ขั้นดำเนินการกิจกรรม</p> <p>2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนชมวิดีโอคลิปเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นไทยด้านต่างๆ</p> <p>2.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย</p> <p>ขั้นวิเคราะห์วิดีโอคลิป</p> <p>3.1 ผู้วิจัยแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด เพื่อให้นักเรียนเขียนบรรยายความคิดเห็นและความรู้สึกของตนต่อเนื้อหาที่ได้ชมลงในใบงาน</p> <p>3.2 ผู้วิจัยตั้งคำถามจากวิดีโอคลิป ให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องที่นักเรียนได้ชม เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เนื้อหาประกอบด้วยอะไรบ้าง 	<p>ชั้นนำเข้าสู่กิจกรรม</p> <p>1.1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันในการดำเนินกิจกรรม</p> <p>1.2 ผู้วิจัยเล่าเนื้อหาที่จะบรรยายให้นักเรียนฟังโดยย่อ</p> <p>ขั้นดำเนินการกิจกรรม</p> <p>2.1 ผู้วิจัยบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นไทยด้านต่างๆ</p> <p>2.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย</p>

ตาราง 3.2 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดีโอคลิป	การจัดกิจกรรมแบบปกติ
<p>- เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีสาเหตุเกิดจากอะไร และส่งผลกระทบต่อความเป็นไทยอย่างไร</p> <p>- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการชมวีดีโอคลิป</p> <p>- หากคนไทยละเลยความเป็นไทยก่อให้เกิดผลกระทบอย่างไร</p> <p>- นักเรียนมีส่วนในการสร้างไว้ซึ่งความเป็นไทยอย่างไรบ้าง</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากวีดีโอคลิป และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม</p>	<p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการฟังบรรยาย และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม</p>

3.2 วีดีโอคลิป จำนวน 8 คลิป แต่ละคลิปมีเวลา 15 - 20 นาที นำเสนอเนื้อหาความเป็นไทย ครอบคลุมทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิจกรรมารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย โดยมีการนำเสนอเนื้อหา ดังนี้

คลิปที่ 1	เรื่องสถาบันหลักของไทย
คลิปที่ 2	เรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ
คลิปที่ 3	เรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ
คลิปที่ 4	เรื่องกิจกรรมารยาทไทย
คลิปที่ 5	เรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทย
คลิปที่ 6	เรื่องศิลปกรรมไทย
คลิปที่ 7	เรื่องเอกลักษณ์ของอาหารไทย
คลิปที่ 8	เรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทย

3.3 แบบวัดเชิงสถานการณ์ จำนวน 1 ฉบับ 30 ข้อ เป็นการวัดระดับการให้เหตุผลในการแสดงพฤติกรรมตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ข้อคำถามในแบบวัดเชิงสถานการณ์ ครอบคลุมการรักความเป็นไทยทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิริยามารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย องค์ประกอบละ 6 ข้อ

ตัวอย่างแบบวัดเชิงสถานการณ์การรักความเป็นไทย

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่ และทำการประเมินความรู้สึกและการปฏิบัติของตนเองตามความเป็นจริงมากที่สุด

2. คำตอบที่นักเรียนตอบไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก เนื่องจากการประเมินความรู้สึกส่วนตัวและการปฏิบัติตนของนักเรียนซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล

1. โรงเรียนจัดกิจกรรมถวายพระพร เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคมหาราช และงดการเรียนการสอนในภาคเช้า นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

ก. เข้ามาเฉพาะเรียนภาคบ่าย

ข. หยุดอยู่บ้าน เพราะมีเรียนแค่ครึ่งวัน

ค. ไปร่วมกิจกรรม เพราะเพื่อนส่วนใหญ่ไปกัน

ง. ไปร่วมกิจกรรม เพราะเป็นการแสดงออกถึงความเคารพสถาบันพระมหากษัตริย์

จากตัวอย่างให้นักเรียนพิจารณาให้ตรงกับการกระทำที่แท้จริงของตนเอง กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับขั้นทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ถ้านักเรียนเลือกข้อ ข. หยุดอยู่บ้าน เพราะมีเรียนแค่ครึ่งวัน จะได้ 1 คะแนน ถ้าเลือกข้อ ก. เข้ามาเฉพาะเรียนภาคบ่าย จะได้ 2 คะแนน ถ้าเลือกข้อ ค. ไปร่วมกิจกรรม เพราะเพื่อนส่วนใหญ่ไปกัน จะได้ 3 คะแนน และถ้าเลือกข้อ ง. ไปร่วมกิจกรรม เพราะเป็นการแสดงออกถึงความเคารพสถาบันพระมหากษัตริย์ จะได้ 4 คะแนน ตามลำดับ

3.4 แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง จำนวน 1 ฉบับ 24 ข้อ เป็นการวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมตามการรับรู้ของตนเอง ข้อคำถามในแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง ครอบคลุมการรักความเป็นไทยใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในกิจกรรมารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย องค์ประกอบละ 6 ข้อ

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง						
ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่						
คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่ และทำการประเมินพฤติกรรมตนเอง						
2. ให้พิจารณาพฤติกรรมแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของนักเรียนตามความเป็นจริง						
ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้	0	1	2	3	4
1	ฉันมักเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และกิจกรรมถวายพระพรในโอกาสต่างๆ				✓	
2	ฉันมักอาสาช่วยเหลืองานครูและเพื่อน					✓

จากตัวอย่างให้นักเรียนพิจารณาให้ตรงกับการกระทำที่แท้จริงของตนเอง ถ้านักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และกิจกรรมถวายพระพรในโอกาสต่างๆ บ่อยครั้ง มักอาสาช่วยเหลืองานครูและเพื่อนทุกครั้ง นักเรียนจะทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติ 3 และ 4 ตามลำดับ

3.5 แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น จำนวน 1 ฉบับ 18 ข้อ เป็นการวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมตามการรับรู้ของครูประจำชั้น ข้อคำถามในแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น ครอบคลุมการรักความเป็นไทยใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย และรักในกีฬามารยาทไทย องค์ประกอบละ 6 ข้อ

ร.ร. ชื่อ-สกุล		พฤติกรรมบ่งชี้																	
		รักในสถาบันหลักของไทย				รักในภาษาไทย				รักในกีฬามารยาทไทย									
		ยืนตรงเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ โดยครูไม่ต้องกำกับดูแล	แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	ให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ และศาสนา	ร่วมกิจกรรมถวายพระพรในโอกาสต่างๆ	ออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	ใช้คำในการพูดสื่อสาร ได้ถูกต้อง	ใช้คำในการพูดสื่อสารได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล	เรียนสะกดคำได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	ใช้คำในการเขียนสื่อสารถูกต้อง	ใช้คำในการเขียนสื่อสารได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล	นักเรียนยกมือไหว้และกล่าวคำสวัสดีเมื่อพบครู	นักเรียนกล่าวคำขอขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากครูและเพื่อน	นักเรียนก็มีศรัทธาเมื่อต้องเดินผ่านผู้ใหญ่	นักเรียนใช้คำพูดที่สุภาพในการสนทนากับครูและเพื่อน	นักเรียนรับฟังคำแนะนำจากครูและเพื่อนโดยไม่แสดงอาการไม่พอใจ	นักเรียนอาสาช่วยเหลือครูและเพื่อน ทำงานด้วยความเต็มใจ
1	เด็กชายรักชาติ ยิ่งชีพ	4	3																

จากตัวอย่างให้ครูพิจารณาให้ตรงกับการกระทำที่แท้จริงของนักเรียน ถ้าเด็กชายรักชาติ ยิ่งชีพ ยืนตรงเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ โดยครูไม่ต้องกำกับดูแลทุกครั้ง แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียนบ่อยครั้ง เด็กชายรักชาติ ยิ่งชีพ จะได้รับระดับการปฏิบัติ 4 และ 3 ตามลำดับ

3.6 แบบทดสอบ จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบด้านการใช้ภาษาไทยในการพูดสื่อสาร จำนวน 8 ข้อ และแบบทดสอบด้านการใช้ภาษาไทยในการเขียนสื่อสาร จำนวน 8 ข้อ ข้อคำถาม เป็นแบบอัตนัย คำถามมีลักษณะเป็นข้อความสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน นักเรียน สามารถเลือกใช้คำในการตอบได้อย่างอิสระตามความรู้สึกของตน เป็นการวัดความสามารถของ การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ข้อคำถามในแบบทดสอบครอบคลุมการรักความเป็นไทย องค์ประกอบรักในภาษาไทย ในด้านการใช้ภาษาไทยในการพูดสื่อสาร

ตัวอย่างแบบทดสอบด้านการใช้ภาษาไทยในการพูดสื่อสาร

ชื่อ-สกุลนักเรียน..... ชั้น ..... เลขที่ .....

- คำชี้แจง 1. ครูเขียนชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่ของนักเรียน และอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้นักเรียนฟัง
ให้นักเรียนพูดตอบปากเปล่ากับครู
2. ครูทำการบันทึกระดับตัวเลขที่ตรงกับกรปฏิบัติของนักเรียนตามความเป็นจริง

ชื่อ	สถานการณ์	พฤติกรรมบ่งชี้		
		ออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	ใช้คำในการพูดสื่อสารได้ถูกต้อง	ใช้คำในการพูดสื่อสารได้เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล
1.	เมื่อนักเรียนพบคุณครูกำลังถือหนังสือหลายเล่มที่หน้าห้องสมุด ควรพูดว่า “.....”			

จากตัวอย่างให้นักเรียนพูดตอบปากเปล่ากับครู ถ้านักเรียนพูดออกเสียงภาษาไทยได้ ถูกต้องตามอักขรวิธี ใช้คำในการพูดสื่อสารได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของ บุคคล จะได้ 1 คะแนน หากนักเรียนพูดออกเสียงภาษาไทยไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี หรือใช้คำใน การพูดสื่อสารไม่ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล จะได้ 0 คะแนน

ตัวอย่างแบบทดสอบด้านการใช้ภาษาไทยในการเขียนสื่อสาร

ชื่อ-สกุลนักเรียน..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่ และเขียนบทสนทนาที่กำหนดให้ถูกต้อง

เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล

2. ครูทำการบันทึกระดับตัวเลขที่ตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนตามความเป็นจริง

ชื่อ	สถานการณ์	พฤติกรรมบ่งชี้		
		เขียนสะกดคำได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	ใช้คำในการเขียนสื่อสารได้ถูกต้อง	ใช้คำในการเขียนสื่อสารได้เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล
1.	"คินนี่จะมีปาร์ตี้ที่บ้านฉัน ใครมีไอเดียบ้าง" เรืองเมนูเด็ดๆ คินนี่บ้าง" ควรเขียนว่า			

จากตัวอย่างให้นักเรียนเขียนบทสนทนาลงในแบบทดสอบ ถ้านักเรียนเขียนสะกดคำได้ถูกต้องตามอักขรวิธี ใช้คำในการเขียนสื่อสารได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล จะได้ 1 คะแนน หากนักเรียนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี หรือใช้คำในการเขียนสื่อสารไม่ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล จะได้ 0 คะแนน

ผู้วิจัยได้จำแนกเครื่องมือที่ใช้ในการวัดการรักความเป็นไทย จำแนกตามองค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้ และพฤติกรรมบ่งชี้ ดังตาราง 3.3

ตาราง 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดการรักความเป็นไทย จำแนกตามองค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้ และพฤติกรรมบ่งชี้

การรักความเป็นไทย	ตัวบ่งชี้	พฤติกรรมบ่งชี้	เครื่องมือที่ใช้				
			แบบวัดเชิงสถานการณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง	แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น	แบบทดสอบ	
1. รักในสถาบันหลักของไทย	1) เป็นพลเมืองดีของชาติ	1.1) ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ	✓	✓	✓		
		1.2) ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียนและชุมชน	✓	✓	✓		
		1.3) ร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีและเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน	✓	✓	✓		
	2) ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักของศาสนา	2.1) ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา	✓	✓	✓		
		2.2) ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา	✓	✓	✓		
	3) เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	3.1) เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์	✓	✓	✓		
		3.2) น้อมนำคำสอนของพระมหากษัตริย์มาประพฤติปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน	✓	✓	✓		
	2. รักในภาษาไทย	1) การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	1.1) ใช้คำในการพูดสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล	✓		✓	✓
			1.2) ใช้คำในการเขียนสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล	✓		✓	✓
3. รักในกิริยามารยาทไทย	1) แสดงออกทางกาย วาจาต่อผู้อื่นอย่างสุภาพ	1.1) แสดงความเคารพเมื่อพบเห็นผู้ใหญ่	✓	✓	✓		
		1.2) กล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากผู้ให้	✓	✓	✓		
		1.3) แสดงกิริยาอ่อนน้อมต่อผู้อื่น	✓	✓	✓		
		1.4) ใช้คำพูดที่สุภาพต่อผู้อื่น	✓	✓	✓		
		1.5) รับฟังคำแนะนำของผู้อื่น	✓	✓	✓		
		1.6) ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	✓	✓	✓		
4. รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	1) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและศิลปกรรมไทย	1.1) ร่วมงานประเพณีไทย	✓	✓			
		1.2) ร่วมงานที่เกี่ยวข้องกับจิตรกรรมไทย	✓	✓			
		1.3) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถาน โบราณวัตถุของไทย	✓	✓			

ตาราง 3.3 (ต่อ)

การรักความเป็นไทย	ตัวบ่งชี้	พฤติกรรมบ่งชี้	เครื่องมือที่ใช้			
			แบบวัดเชิงสถานการณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง	แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น	แบบทดสอบ
4. รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	1) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและศิลปกรรมไทย	1.4) ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีไทย	✓	✓		
		1.5) ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย	✓	✓		
		1.6) ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับวรรณคดีไทย	✓	✓		
5. รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	1) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและภูมิปัญญาไทย	1.1) รับประทานอาหารไทย	✓	✓		
		1.2) ใช้สินค้า บริการที่ผลิตจากฝีมือและภูมิปัญญาของคนไทย	✓	✓		
		1.3) ร่วมงานที่จัดแสดงสินค้าและภูมิปัญญาไทย	✓	✓		

ผู้วิจัยได้จัดทำตารางแสดงจำนวนข้อ พิสัยของคะแนน ในแต่ละองค์ประกอบย่อยของการรักความเป็นไทย จำแนกตามประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังตารางที่ 3.4

ตาราง 3.4 จำนวนข้อในแต่ละองค์ประกอบย่อยของการรักความเป็นไทย

ประเภทเครื่องมือ	องค์ประกอบย่อยการรักความเป็นไทย					จำนวนข้อ	พิสัยของคะแนน
	รักในสถาบันหลักของไทย	รักในภาษาไทย	รักในกิจกรรมชาวไทย	รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย		
แบบวัดเชิงสถานการณ์	6	6	6	6	6	30	0 - 120
แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง	6		6	6	6	24	0 - 96
แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น	6	6	6			18	0 - 72
แบบทดสอบ		16				16	0 - 16

เนื่องจากการประเมินการรักความเป็นไทย มีรูปแบบการประเมินจากหลายแหล่ง (multiple sources) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแบบวัดเชิงสถานการณ์ จากการประเมินพฤติกรรมตนเอง จากการประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และจากแบบทดสอบ เพื่อข้อมูลที่ได้มีความเป็นปรนัย และน่าเชื่อถือ (Fox & Klein, 1996 อ้างถึงใน อนงค์พร พะวรรัมย์, 2546) ผู้วิจัยประยุกต์ใช้การประเมินแบบ 360 องศา ในการกำหนดน้ำหนักของผลการประเมิน โดยในกรณีที่มีแหล่งประเมิน 3 แหล่ง แต่ละแหล่งมีการกำหนดน้ำหนักความสำคัญ ดังนี้ 1) การประเมินจากแบบวัดเชิงสถานการณ์ ให้น้ำหนักร้อยละ 50 2) การประเมินตนเองและจากแบบทดสอบ ให้น้ำหนักร้อยละ 25 และ 3) การประเมินโดยครูประจำชั้น ให้น้ำหนักร้อยละ 25 ในกรณีที่มีแหล่งประเมิน 2 แหล่ง แต่ละแหล่งกำหนดน้ำหนักความสำคัญ ดังนี้) การประเมินจากแบบวัดเชิงสถานการณ์ ให้น้ำหนักร้อยละ 50 และ 2) การประเมินตนเอง ให้น้ำหนักร้อยละ 50 รายละเอียดผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการประเมินแต่ละแหล่ง จำแนกตามองค์ประกอบย่อยของการรักความเป็นไทย ดังตาราง 3.5

ตาราง 3.5 ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของการประเมินแต่ละแหล่ง จำแนกตามองค์ประกอบย่อยของการรักความเป็นไทย

องค์ประกอบย่อย การรักความเป็นไทย	ประเภทเครื่องมือ				ร้อยละ	พิสัยของ คะแนน
	แบบวัดเชิงสถานการณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง	แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น	แบบทดสอบ		
รักในสถาบันหลักของไทย	50	25	25		100	0 - 100
รักในภาษาไทย	50		25	25	100	0 - 100
รักในกิจกรรมารยาทไทย	50	25	25		100	0 - 100
รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	50	50			100	0 - 100
รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	50	50			100	0 - 100

การคำนวณค่าเฉลี่ยรวมที่ได้จากการถ่วงน้ำหนักข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินการรักความเป็นไทยจากแต่ละแหล่ง มาถ่วงน้ำหนักตามแนวคิดของ Johnstone (1981 อ้างถึงใน ดวงใจ สีเขียว, 2549) ในกรณีที่กำหนดน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินแต่ละแหล่งต่างกัน ซึ่งคำนวณจากสูตร

$$I = \frac{w_1 V_1 + w_2 V_2 + \dots + w_n V_n}{W_i}$$

เมื่อ	I	แทน ค่าเฉลี่ยรวม
	w_n	แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของผู้ประเมินแต่ละแหล่ง
	V_n	แทน คะแนนเฉลี่ยของผู้ประเมินแต่ละแหล่ง
	W_i	แทน ผลรวมของค่าน้ำหนักของ W ตัวที่ i

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

4.1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักความเป็นไทย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาการรักความเป็นไทย

ขั้นที่ 2 พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดิโอคลิป จำนวน 8 แผน และแผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ จำนวน 8 แผน กำหนดเวลาแผนละ 1 คาบ

ขั้นที่ 3 กำหนดบทบาทผู้วิจัยและนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1) แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดิโอคลิป

บทบาทของผู้วิจัย

ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในห้องเรียน ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม กระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์โดยใช้คำถาม และร่วมสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรม

บทบาทของนักเรียน

นักเรียนเป็นผู้ชมวิดิโอคลิป ร่วมคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น อภิปราย เสนอแนวทางในการอนุรักษ์ความเป็นไทย และร่วมสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรม

2) แผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ

บทบาทของผู้วิจัย

ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในห้องเรียน ทำหน้าที่บรรยายเนื้อหาความเป็นไทยในด้านต่างๆ

บทบาทของนักเรียน

นักเรียนเป็นผู้ฟังบรรยาย และร่วมสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 4 นำแผนการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและแผนการจัดกิจกรรม คือ ศึกษานิเทศก์ ชั้นประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 2 ท่าน
2. เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา คือ ครูกลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ ชั้นประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 ท่าน
3. เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ ครูกลุ่มวิชาคุณธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 ท่าน
4. เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านภาษาไทย คือ ครูกลุ่มวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 ท่าน
5. เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาสำหรับเด็ก คือ ครูกลุ่มวิชาแนะแนวการศึกษา ชั้นประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 ท่าน

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผลดังตาราง 3.6

ตาราง 3.6 การปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิป	แผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ
1. ปรับเนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรมให้ทุกเนื้อหามีส่วนสัมพันธ์กัน	1. ปรับเนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรมให้ทุกเนื้อหามีส่วนสัมพันธ์กัน
2. เพิ่มรายการอ้างอิง เพื่อให้ผู้อ่านทราบแหล่งที่มาในทุกแผนการจัดกิจกรรม	2. เพิ่มรายการอ้างอิง เพื่อให้ผู้อ่านทราบแหล่งที่มาในทุกแผนการจัดกิจกรรม
3. เพิ่มคำถามในชั้นวิเคราะห์วิดีโอคลิปให้มากขึ้น ควรมีข้อคำถาม 5 ข้อขึ้นไป	3. ปรับการวัดผลและประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
4. เพิ่มใบงาน โดยจัดเป็นกิจกรรมกลุ่ม	
5. ปรับการวัดผลและประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	

ขั้นที่ 5 นำแผนการจัดกิจกรรมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรม ความเหมาะสมของกิจกรรมกับเวลาในการจัดกิจกรรม และความชัดเจนของกิจกรรม

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนจะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของวิดีโอคลิป

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักความเป็นไทย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาการรักความเป็นไทย

ขั้นที่ 2 เขียนโครงเรื่องและพัฒนาวิดีโอคลิปให้สอดคล้องกับเนื้อหาการรักความเป็นไทย จำนวน 8 คลิป กำหนดเวลาคลิปละ 15-20 นาที

ขั้นที่ 3 นำวิดีโอคลิปที่พัฒนาขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเหมาะสมของวิดีโอคลิป และทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำในประเด็นต่อไปนี้ 1) ปรับบางช่วงที่ภาพแตกเป็นลายเส้น ไม่คมชัด ให้มีความชัดเจน 2) เปลี่ยนเสียงดนตรีตอนอาหารไทยให้สัมพันธ์กับเนื้อหามากขึ้น 3) ปรับเสียงบรรยายและเสียงดนตรีในทุกตอนให้ดังสม่ำเสมอตลอดทั้งเรื่อง และ 4) เพิ่มรายการอ้างอิงทุกคลิป

ขั้นที่ 4 นำวิดีโอคลิปที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรม ความเหมาะสมของวิดีโอคลิปกับเวลาในการจัดกิจกรรม และความชัดเจนของกิจกรรม

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขวิดีโอคลิปให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนจะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเชิงสถานการณ์

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักความเป็นไทย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาการรักความเป็นไทย

ขั้นที่ 2 พัฒนาแบบวัดเชิงสถานการณ์ จำนวน 1 ฉบับ วัดด้านรักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิจกรรมไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย ด้านละ 6 ข้อ รวมทั้งหมด 30 ข้อ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นข้อความสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน นักเรียนสามารถเลือกตอบได้อย่างอิสระตามความรู้สึกของตน ข้อละ 1 คำตอบ จากตัวเลือก 4 ตัวเลือก การตรวจผลการตอบให้นำหน้าห้คะแนนเป็น 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับชั้น ทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรมของโคลเบอร์ก กำหนดความหมายของคะแนนดังนี้

1. คะแนน สำหรับการตอบที่มีระดับเหตุผลเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษหรือเพื่อได้รับรางวัล
  2. คะแนน สำหรับการตอบที่มีระดับเหตุผลเพื่อตอบสนองความต้องการของตนตามคำสั่งหรือกฎระเบียบข้อบังคับ
  3. คะแนน สำหรับการตอบที่มีระดับเหตุผลเพื่อต้องการเป็นคนดีในทรรศนะของตนและบุคคลต่างๆ ในสังคม
  4. คะแนน สำหรับการตอบที่มีระดับเหตุผลเพื่อมุ่งหวังให้สถาบันต่างๆ ของสังคมดำรงอยู่ต่อไป โดยบุคคลตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
- ผู้วิจัยกำหนดการแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบวัดเชิงสถานการณ์ การณ์ ดังนี้
1. ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (pre conventional level)
    - ขั้นที่ 1 การลงโทษและการเชื่อฟัง (punishment-obedience orientation)
  2. ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (pre conventional level)
    - ขั้นที่ 2 เอกบุคลิกนิยม การตอบสนองความต้องการ และการชำระแลกเปลี่ยน (instrumental relativist orientation)
  3. ระดับที่ 2 ระดับกฎเกณฑ์สังคม (conventional level)
    - ขั้นที่ 3 ความคาดหวังทางสังคม ความสัมพันธ์ และการคล้อยตาม (good boy – nice girl orientation)
  4. ระดับที่ 2 ระดับกฎเกณฑ์สังคม (conventional level)
    - ขั้นที่ 4 ระบบสังคมและมโนธรรม (law and order orientation)
- ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับจากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ของภาควิชา ทรัพยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ (2551) รายละเอียดดังตาราง 3.7

ตาราง 3.7 โครงสร้างแบบวัดเชิงสถานการณ์

องค์ประกอบ	ข้อที่	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม
1. รักในสถาบันหลักของไทย	1 - 6	6	24
2. รักในภาษาไทย	7 - 12	6	24
3. รักในกิริยามารยาทไทย	13 - 18	6	24
4. รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	19 - 24	6	24
5. รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	25 - 30	6	24
รวม		30	120

ขั้นที่ 3 นำแบบวัดเชิงสถานการณ์ที่พัฒนาขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาในเบื้องต้น

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดเชิงสถานการณ์ตามคำแนะนำที่ได้รับจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา คือ มีประสบการณ์ด้านการสอนนิสิตและประเมินผลทางการศึกษาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตหรือดุษฎีบัณฑิตทางด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 2 ท่าน

2. เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและแผนการจัดกิจกรรม คือ ศึกษานิเทศก์ ชั้นประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 2 ท่าน

3. เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ ครูกลุ่มวิชาคุณธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 ท่าน

4. เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านภาษาไทย คือ ครูกลุ่มวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 ท่าน

5. เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาสำหรับเด็ก คือ ครูกลุ่มวิชาแนะแนวการศึกษา ชั้นประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 1 ท่าน

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง ใช้ดัชนี IOC (Item Objective Congruence) มีลักษณะการให้คะแนน ดังนี้

-1 หมายถึง ข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับนิยามที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามที่ต้องการวัด

1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามที่ต้องการวัด

หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแบบวัดเชิงสถานการณ์แล้ว ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาดัชนี IOC มีสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อกำหนดให้ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามที่ต้องการวัด

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนการตัดสินข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา คือ ข้อคำถามในแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง ต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ($IOC > 0.5$) จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548)

ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายข้อ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการพิจารณาดังตาราง 3.8

ตาราง 3.8 ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายข้อของแบบวัดเชิงสถานการณ์

ข้อที่	จำนวนข้อ	องค์ประกอบ	IOC
1 - 6	6	รักในสถาบันหลักของไทย	0.71 – 1.00
7 – 12	6	รักในภาษาไทย	0.86 – 1.00
13 -18	6	รักในกิริยามารยาทไทย	0.71 – 1.00
19 – 24	6	รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	0.71 – 1.00
25 - 30	6	รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	0.71 – 1.00

ผลการตรวจสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบวัดเชิงสถานการณ์ จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 17 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.86 จำนวน 9 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.71 จำนวน 4 ข้อ ข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกไว้ทั้งหมด นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแบบวัดเชิงสถานการณ์เป็นรายข้อ ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอนี้ของผู้เชี่ยวชาญโดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ดังตาราง 3.9

ตาราง 3.9 การปรับปรุงแก้ไขแบบวัดเชิงสถานการณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ข้อความเดิม	ข้อความหลังปรับปรุง
3	ก. เข้าร่วม เพราะเกรงใจพ่อกับแม่	ก. ไม่เข้าร่วม เพราะอยากอยู่บ้านมากกว่า
5	ค. ไม่เล่นพนัน เพราะการพนันเป็นสิ่งไม่ดี	ค. ไม่เล่นพนัน เพราะการพนันเป็นอบายมุข
14	ข. เพราะเพื่อนให้ใช้	ข. เพราะเพื่อนให้ขอยืม
21	ก. ไป เพราะโรงเรียนบังคับ	ก. ไม่ไป เพราะโรงเรียนไม่ได้บังคับ
28	ค. ทำ เพราะการนวดแผนโบราณเป็นที่นิยม	ค. ทำ เพราะการนวดแผนโบราณเป็นการใช้วิธีการแบบไทยๆ ที่มีคุณภาพ

ขั้นที่ 5 นำแบบวัดเชิงสถานการณ์ไปทดลองใช้ (try out I) กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของภาษา และทำการปรับปรุงแบบวัดเชิงสถานการณ์อีกครั้ง

ขั้นที่ 6 นำแบบวัดเชิงสถานการณ์ไปทดลองใช้ (try out II) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน วิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดเชิงสถานการณ์ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน อำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถาม ตามเกณฑ์ของ Ebel และ Frisbie (1986) คือ 1) ค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป หมายความว่า จำแนกได้ดีมาก 2) ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 0.30-0.39 หมายความว่า จำแนกได้ค่อนข้างดี 3) ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 0.20-0.29 หมายความว่า จำแนกได้พอใช้และจำเป็นต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น 4) ค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.19 ลงไป หมายความว่า จำแนกได้ไม่ดี ต้องตัดข้อคำถามนั้นทิ้ง หรือแก้ไขปรับปรุงใหม่ก่อนนำไปใช้ คำนวณค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ของแบบวัดเชิงสถานการณ์ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 3.10

ตาราง 3.10 คุณภาพของแบบวัดเชิงสถานการณ์

ค่าสถิติ	แบบวัดเชิงสถานการณ์
จำนวนข้อ	30
ค่าเฉลี่ย	78.40
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	12.83
ความแปรปรวน	164.67
ความเที่ยงทั้งฉบับ	0.84
อำนาจจำแนกรายข้อ	0.16 - 0.60

ผลการนำแบบวัดเชิงสถานการณ์ไปทดลองใช้ (try out II) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 78.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.83 ความแปรปรวนเท่ากับ 164.67 ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 แสดงว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่น อยู่ในระดับสูง และอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.16 - 0.60 แสดงว่าข้อคำถามในแบบวัดเชิงสถานการณ์มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ในระดับควรปรับปรุงถึงดีมาก แสดงดังตาราง 3.11

ตาราง 3.11 อำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดเชิงสถานการณ์

ข้อที่	อำนาจจำแนก	ข้อที่	อำนาจจำแนก
1	0.34	16	0.36
2	0.29	17	0.36
3	0.29	18	0.19
4	0.60	19	0.41
5	0.36	20	0.33
6	0.57	21	0.22
7	0.40	22	0.48
8	0.26	23	0.37
9	0.46	24	0.39
10	0.52	25	0.32
11	0.35	26	0.28
12	0.25	27	0.32
13	0.35	28	0.28
14	0.16	29	0.29
15	0.54	30	0.46

เมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดเชิงสถานการณ์ จำนวน 30 ข้อ พบว่า ข้อคำถามอยู่ในเกณฑ์จำแนกได้ดีมาก จำนวน 9 ข้อ จำแนกได้ค่อนข้างดี จำนวน 11 ข้อ จำแนกได้พอใช้ 8 ข้อ และต้องปรับปรุงใหม่ก่อนนำไปใช้ จำนวน 2 ข้อ ผู้วิจัยจึงทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปใช้

ขั้นที่ 7 จัดพิมพ์แบบวัดเชิงสถานการณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัย

4.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักความเป็นไทย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาการรักความเป็นไทย

ขั้นที่ 2 พัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง จำนวน 1 ฉบับ วัดด้านรักในสถาบันหลักของไทย รักในกิจกรรมารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย

ด้านละ 6 ข้อ รวมทั้งหมด 24 ข้อ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้นักเรียนพิจารณาข้อคำถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของตนเอง มีคะแนนตั้งแต่ 0 - 4 คะแนน กำหนดความหมายของคะแนน ดังนี้

- 0 คะแนน หมายถึง การไม่เคยปฏิบัติเลย
- 1 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติน้อยครั้ง
- 2 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติที่มีจำนวนครั้งเท่ากับไม่ปฏิบัติ
- 3 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติบ่อยครั้ง
- 4 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติทุกครั้ง

ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับจากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ของภาควิชาฯ วิทยาลัยราชภัฏ (2551) รายละเอียดดังตาราง 3.12

ตาราง 3.12 โครงสร้างแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง

องค์ประกอบ	ข้อที่	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม
1. ด้านรักในสถาบันหลักของไทย	1-6	6	24
2. รักในกิริยามารยาทไทย	7-12	6	24
3. รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	13-18	6	24
4. รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	19-24	6	24
รวม		24	96

ขั้นที่ 3 นำแบบประเมินพฤติกรรมตนเองที่พัฒนาขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาในเบื้องต้น

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินพฤติกรรมตนเองตามคำแนะนำที่ได้รับจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา ผู้วิจัยนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายข้อ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการพิจารณาดังตาราง 3.13

ตาราง 3.13 ผลการพิจารณาคำดัชนีความสอดคล้องเป็นรายชื่อของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง

ข้อที่	จำนวนข้อ	องค์ประกอบ	IOC
1-6	6	รักในสถาบันหลักของไทย	0.57 – 1.00
7-12	6	รักในกีฬามารยาทไทย	0.71 – 1.00
13-18	6	รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	0.86 – 1.00
19-24	6	รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	0.86 – 1.00

ผลการตรวจสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง จำนวน 24 ข้อ ได้คำดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 16 ข้อ คำดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.86 จำนวน 6 ข้อ คำดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.71 จำนวน 1 ข้อ คำดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.57 จำนวน 1 ข้อ ข้อคำถามทุกข้อมีคำดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกไว้ทั้งหมด นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินพฤติกรรมตนเองเป็นรายชื่อ ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ดังตาราง 3.14

ตาราง 3.14 การปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินพฤติกรรมตนเองตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ข้อความเดิม	ข้อความหลังปรับปรุง
10	ฉันใช้คำพูดที่สุภาพในการสนทนากับเพื่อน	ฉันใช้คำพูดที่สุภาพในการพูดกับเพื่อน
11	ฉันสามารถรับฟังคำวิจารณ์ได้โดยไม่แสดงอาการไม่พอใจ	ฉันสามารถรับฟังคำแนะนำ ตักเตือน จากผู้อื่นได้โดยไม่แสดงอาการไม่พอใจ
14	เมื่อไปทำบุญที่วัด ฉันมักจะเดินดูภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังด้วยความชื่นชม	เมื่อไปทำบุญที่วัด ฉันชอบที่จะเดินดูภาพวาดจิตรกรรมฝาผนัง
16	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับดนตรีไทย เช่น ฟังการขับเสภา เล่นเครื่องดนตรีไทย	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับดนตรีไทย เช่น ฟังการขับเสภา ฟัง ชม เล่นดนตรีไทย
22	ฉันชอบดูหนังฟังเพลงที่คนไทยเป็นผู้สร้างขึ้น	ฉันชอบดูหนัง ฟังเพลง ที่เป็นของคนไทย
23	ฉันมักจะไปเที่ยวงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ทางชุมชนจัดขึ้น	ฉันมักจะไปเที่ยวงานขายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่จัดขึ้น

ขั้นที่ 5 นำแบบวัดประเมินพฤติกรรมตนเองไปทดลองใช้ (try out I) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของภาษา และทำการปรับปรุงแบบประเมินพฤติกรรมตนเองอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 นำแบบประเมินพฤติกรรมตนเองไปทดลองใช้ (try out II) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน วิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน อำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) คำนวณค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 3.15

ตาราง 3.15 คุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง

ค่าสถิติ	แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง
จำนวนข้อ	24
ค่าเฉลี่ย	50.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	11.53
ความแปรปรวน	132.97
ความเที่ยงทั้งฉบับ	0.84
ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	0.25 - 0.70

ผลการนำแบบประเมินพฤติกรรมตนเองไปทดลองใช้ (try out II) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.53 ความแปรปรวนเท่ากับ 132.97 ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 แสดงว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง และอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.25 - 0.70 แสดงว่าข้อคำถามในแบบวัดเชิงสถานการณ์มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ในระดับพอใช้ถึงดีมาก แสดงดังตาราง 3.16

ตาราง 3.16 อำนาจจำแนกรายข้อของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง

ข้อที่	อำนาจจำแนก	ข้อที่	อำนาจจำแนก
1	0.37	13	0.32
2	0.30	14	0.30
3	0.29	15	0.61
4	0.27	16	0.62
5	0.53	17	0.55
6	0.44	18	0.40
7	0.70	19	0.30
8	0.25	20	0.28
9	0.51	21	0.34
10	0.53	22	0.25
11	0.30	23	0.31
12	0.29	24	0.48

เมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง จำนวน 24 ข้อ พบว่า ข้อคำถามอยู่ในเกณฑ์จำแนกได้ดีมาก จำนวน 10 ข้อ จำแนกได้ค่อนข้างดี จำนวน 8 ข้อ จำแนกได้พอใช้ 6 ข้อ ข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.19 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกไว้ทั้งหมด

ขั้นที่ 7 จัดพิมพ์แบบประเมินพฤติกรรมตนเองฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัย

4.5 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการรักความเป็นไทย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาการรักความเป็นไทย

ขั้นที่ 2 พัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น จำนวน 1 ฉบับ วัดด้านรักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกีฬามารยาทไทย ด้านละ 6 ข้อ รวมทั้งหมด 18 ข้อ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ครูประจำชั้นพิจารณาข้อคำถามแล้ว บันทึกตัวเลขที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของนักเรียน มีคะแนนตั้งแต่ 0 - 4 คะแนน กำหนดความหมายของคะแนน ดังนี้

- 0 คะแนน หมายถึง การไม่เคยปฏิบัติเลย
- 1 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติเล็กน้อยครั้ง
- 2 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติที่มีจำนวนครั้งเท่ากับไม่ปฏิบัติ
- 3 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติบ่อยครั้ง
- 4 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติทุกครั้ง

ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับจากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ของภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ (2551) รายละเอียดดังตาราง 3.17

ตาราง 3.17 โครงสร้างแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น

องค์ประกอบ	ข้อที่	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม
1. ด้านรักในสถาบันหลักของไทย	1-6	6	24
2. รักในภาษาไทย	7-12	6	24
3. รักในกิจกรรมรยาทไทย	15-18	6	24
รวม		18	72

ขั้นที่ 3 นำแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้นที่พัฒนาขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาในเบื้องต้น

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น ตามคำแนะนำที่ได้รับจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา ผู้วิจัยนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายข้อ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการพิจารณาดังตาราง 3.18

ตาราง 3.18 ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายข้อของแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น

ข้อที่	จำนวนข้อ	องค์ประกอบ	IOC
1 - 6	6	รักในสถาบันหลักของไทย	0.57 – 1.00
7 – 12	6	รักในภาษาไทย	0.86 – 1.00
13 -18	6	รักในกิจกรรมรยาทไทย	0.71 – 1.00

ผลการตรวจสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น จำนวน 18 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 13 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.86 จำนวน 3 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.71 จำนวน 1 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.57 จำนวน 1 ข้อ ข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกไว้ทั้งหมด นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้นเป็นรายข้อ ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ดังตาราง 3.19

ตาราง 3.19 การปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ข้อความเดิม	ข้อความหลังปรับปรุง
1.	นักเรียนยืนตรงเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ โดยครูไม่ต้องกำกับดูแล	นักเรียนยืนตรงเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ โดยครูไม่ต้องบอกหรือเตือน
14	นักเรียนกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากครูและเพื่อน	นักเรียนกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากครู ผู้ใหญ่ และเพื่อน
15	นักเรียนก้มศีรษะเมื่อต้องเดินผ่านผู้ใหญ่	นักเรียนก้มศีรษะเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่
16	นักเรียนใช้คำพูดที่สุภาพในการสนทนากับครู และเพื่อน	นักเรียนใช้คำพูดที่สุภาพในการสนทนากับครู ผู้ใหญ่และเพื่อน

ขั้นที่ 5 นำแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น ไปทดลองใช้ (try out I) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของภาษา และทำการปรับปรุงแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้นอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 นำแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้นไปทดลองใช้ (try out II) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน โดยมีผู้ประเมินจำนวน 2 คนคือ ผู้วิจัยและครูประจำชั้น แล้วนำคะแนนมาคำนวณค่าความเห็นพ้องระหว่างผู้ตรวจให้คะแนน (interrater agreement) ซึ่งเป็นดัชนีบ่งบอกความคงที่ของผู้ตรวจให้คะแนนว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้องของ Cohen's Kappa (Cohen, 1960) ดังนี้

$$k = \frac{p_o - p_c}{1 - p_c}$$

เมื่อ k คือ สัดส่วนความเห็นพ้อง (Kappa)
 p_o คือ สัดส่วนที่สังเกตได้
 p_c คือ สัดส่วนที่คาดหวัง

อาจใช้ค่าความถี่แทนตัวแปรด้านบนได้เพื่อความสะดวกในการเข้าใจ ดังนี้

$$k = \frac{f_o - f_c}{N - f_c}$$

เมื่อ f_o คือ ความถี่ที่สังเกตได้
 f_c คือ ความถี่ที่คาดหวัง
 N คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

สำหรับการคำนวณค่าความถี่ที่คาดหวัง (f_c) คำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

$$f_c = \frac{\text{Row Total} \times \text{Column Total}}{\text{Overall Total}}$$

เมื่อคำนวณค่าความถี่ที่คาดหวังแล้ว นำค่าที่ได้แทนค่าในสูตรเพื่อคำนวณค่า Kappa ดังนี้

$$k = \frac{\sum f_o - \sum f_c}{N - \sum f_c}$$

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้นมีค่าความเห็นพ้อง ดังตาราง 3.20

ตาราง 3.20 คุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น

ค่าสถิติ	แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น
จำนวนข้อ	18
ค่าความเห็นพ้อง	0.66

ค่า Kappa มีช่วงตั้งแต่ -1.00 ถึง 1.00 ดังนั้น ค่าดังกล่าวจึงอยู่ในช่วงค่อนข้างสูง

ขั้นที่ 7 จัดพิมพ์แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูล
 ในการศึกษาวิจัย

4.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักความเป็นไทย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาการรักความเป็นไทย

ขั้นที่ 2 พัฒนาแบบทดสอบ มุ่งวัดด้านรักในภาษาไทย จำนวน 2 ฉบับ คือ 1) แบบทดสอบด้านการใช้ภาษาไทยในการพูดสื่อสาร จำนวน 8 ข้อ และ 2) แบบทดสอบด้านการใช้ภาษาไทยในการเขียนสื่อสาร จำนวน 8 ข้อ รวมทั้งหมด 16 ข้อ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นข้อความสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน นักเรียนเลือกใช้คำในการตอบตามความรู้สึกของตน เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ มีคะแนนตั้งแต่ 0-1 คะแนน กำหนดความหมายของคะแนน ดังนี้

0 คะแนน หมายถึง คำตอบที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารไม่ถูกต้อง

1 คะแนน หมายถึง คำตอบที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารถูกต้อง

ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับจากหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของเอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ (2551) รายละเอียดดังตาราง 3.21

ตาราง 3.21 โครงสร้างแบบทดสอบ

องค์ประกอบ	ข้อที่	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม
1. รักในภาษาไทย			
ฉบับที่ 1 การพูดสื่อสาร	1-8	8	8
ฉบับที่ 2 การเขียนสื่อสาร	1-8	8	8
รวม		16	16

ขั้นที่ 3 นำแบบทดสอบที่พัฒนาขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาในเบื้องต้น

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำที่ได้รับจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา ผู้วิจัยนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายข้อ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการพิจารณาดังตาราง 3.22

ตาราง 3.22 ผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นรายชื่อของแบบทดสอบ

ข้อที่	จำนวนข้อ	องค์ประกอบ	IOC
1 - 8	8	รักในภาษาไทยด้านการพูดสื่อสาร	0.86 – 1.00
9 – 16	8	รักในภาษาไทยด้านการเขียนสื่อสาร	0.86 – 1.00

ผลการตรวจสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบทดสอบ จำนวน 16 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 12 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.86 จำนวน 4 ข้อ ข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกไว้ทั้งหมด นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบเป็นรายชื่อ ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาดังตาราง 3.23

ตาราง 3.23 การปรับปรุง แก้ไข แบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ข้อความเดิม	ข้อความหลังปรับปรุง
1	เมื่อนักเรียนพบคุณครูกำลังถือหนังสือหลายเล่มที่บริเวณหน้าห้องสมุด ควรพูดว่า.....	เมื่อนักเรียนพบคุณครูเดินถือหนังสือหลายเล่ม ควรพูดว่า .....
6.	ในขณะที่ครูกำลังสอนหนังสือ เพื่อนๆ ที่นั่งใกล้นักเรียนก็คุยกันโดยไม่สนใจฟังที่ครูสอน นักเรียนจะเตือนเพื่อนว่า.....	ในขณะที่ครูกำลังสอนหนังสือ เพื่อนๆ คุยกันโดยไม่สนใจฟังที่ครูสอน นักเรียนจะเตือนเพื่อนว่า.....

ขั้นที่ 5 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (try out I) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของภาษา และทำการปรับปรุงแบบทดสอบอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (try out II) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน ค่าความยาก อำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) คำนวณค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ของแบบทดสอบ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 3.24

ตาราง 3.24 คุณภาพของแบบทดสอบ

ค่าสถิติ	แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง
จำนวนข้อ	16
ค่าเฉลี่ย	9.03
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	3.57
ความแปรปรวน	12.72
ค่าความยาก	0.13 - 0.87
ความเที่ยงทั้งฉบับ	0.78
ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	0.25 - 0.56

ผลการนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (try out II) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.57 ความแปรปรวนเท่ากับ 12.72 ค่าความยากระหว่าง 0.13 - 0.87 แสดงว่าข้อคำถามมีทั้งระดับยากจนถึงระดับง่าย ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.78 แสดงว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง และอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.25 - 0.56 แสดงว่าข้อคำถามในแบบวัดเชิงสถานการณ์มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ในระดับพอใช้ถึงดีมาก แสดงดังตาราง 3.25

ตาราง 3.25 อำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ

ข้อที่	อำนาจจำแนก	ข้อที่	อำนาจจำแนก
1	0.37	9	0.25
2	0.52	10	0.26
3	0.56	11	0.42
4	0.31	12	0.33
5	0.36	13	0.37
6	0.43	14	0.34
7	0.42	15	0.50
8	0.27	16	0.39

เมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง จำนวน 16 ข้อ พบว่า ข้อคำถามอยู่ในเกณฑ์จำแนกได้ดีมาก จำนวน 6 ข้อ จำแนกได้ค่อนข้างดี จำนวน 7 ข้อ จำแนกได้พอใช้ 3 ข้อ ข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.19 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกไว้ทั้งหมด
 ชั้นที่ 7 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัย

เนื่องจากการประเมินการรักความเป็นไทย มีรูปแบบการประเมินจากหลายแหล่ง (multiple sources) ทั้งจากแบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และแบบทดสอบ โดยมุ่งวัดการรักความเป็นไทยใน 5 องค์ประกอบ คือ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิจกรรมารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย จากการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทยจำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้าน โดยใช้เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) ผลดังตาราง 3.26

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 3.26 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทย จำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้าน

		รักในสถาบันหลักของไทย			รักในภาษาไทย			รักในกิจกรรมารยาทไทย			รักในประเพณีและ ศิลปกรรมไทย		รักในสินค้าและ ภูมิปัญญาไทย	
		TK1	TK2	TK3	TK1	TK3	TK4	TK1	TK2	TK3	TK1	TK2	TK1	TK2
รักในสถาบันหลักของไทย	TK1	1.000												
	TK2	.427**	1.000											
	TK3	.306**	.478**	1.000										
รักในภาษาไทย	TK1	.433**	.330**	.170	1.000									
	TK3	.212*	.378**	.855**	.077	1.000								
	TK4	.173	.472**	.438**	.157	.376**	1.000							
รักในกิจกรรมารยาทไทย	TK1	.461**	.334**	.299**	.400**	.323**	.173	1.000						
	TK2	.312**	.560**	.452**	.242*	.446**	.448**	.363**	1.000					
	TK3	.199*	.432**	.830**	.160	.857**	.416**	.328**	.403**	1.000				
รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	TK1	.495**	.368**	.289**	.398**	.214*	.466**	.478**	.247*	.259**	1.000			
	TK2	.295**	.462**	.293**	.233*	.280**	.486**	.261**	.538**	.287**	.378**	1.000		
รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	TK1	.427**	.209*	.309**	.298**	.247*	.145	.519**	.243*	.261**	.540**	.152	1.000	
	TK2	.464**	.292**	.079	.241*	.045	.154	.291**	.267**	.010	.302**	.327**	.215*	1.000

*p < .05, **p < .01

หมายเหตุ TK1 หมายถึง แบบวัดเชิงสถานการณ์, TK2 หมายถึง แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง, TK3 หมายถึง แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น

TK4 หมายถึง แบบทดสอบ

จากตาราง 3.26 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของการรักความเป็นไทยในองค์ประกอบด้านเดียวกัน แต่ต่างเครื่องมือ เริ่มจาก 1) ด้านรักในสถาบันหลักของไทย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง และแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น พบว่า ทุกเครื่องมือมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ด้านรักในภาษาไทย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และแบบทดสอบ พบว่า แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้นมีความสัมพันธ์กับแบบทดสอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสหสัมพันธ์ .376 3) ด้านรักในกิจกรรมรยาทไทย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง และแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น พบว่า ทุกเครื่องมือมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ด้านรักในประเพณีและศิลปกรรมไทย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบวัดเชิงสถานการณ์ และแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง พบว่า ทั้งสองเครื่องมือมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ .378 และ 5) ด้านรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบวัดเชิงสถานการณ์ และแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง พบว่า ทั้งสองเครื่องมือมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ .215

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของการรักความเป็นไทยในเครื่องมือชนิดเดียวกัน แต่ต่างองค์ประกอบ เริ่มจาก 1) การใช้แบบวัดเชิงสถานการณ์ วัดองค์ประกอบของการรักความเป็นไทย ด้านรักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิจกรรมรยาทไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) การใช้แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง วัดองค์ประกอบของการรักความเป็นไทยด้านรักในสถาบันหลักของไทย รักในกิจกรรมรยาทไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) การใช้แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น วัดองค์ประกอบของการรักความเป็นไทย ด้านรักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิจกรรมรยาทไทย พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของการรักความเป็นไทยในองค์ประกอบด้านต่างกัน และต่างเครื่องมือ พบว่า ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขั้นตอนที่ 5 การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเตรียมการทดลอง ระยะดำเนินการทดลอง และระยะหลังการทดลอง รายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 ระยะเตรียมการทดลอง

1) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

2) ผู้วิจัยสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.2 ระยะดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทุกวันอังคารในช่วงโมงชุมนุมรักความเป็นไทย การดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ รายละเอียดดังนี้

1) ทำการทดสอบนักเรียนก่อนการทดลอง (pretest) ด้วยแบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และแบบทดสอบนักเรียนในกลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มทดลอง 1 จากนั้นดำเนินการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิปในกลุ่มทดลอง และดำเนินการจัดกิจกรรมแบบปกติในกลุ่มควบคุม ในสัปดาห์ที่ 1

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิปในกลุ่มทดลอง และดำเนินการจัดกิจกรรมแบบปกติในกลุ่มควบคุม ในสัปดาห์ที่ 2-7

3) ดำเนินการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิปในกลุ่มทดลอง และดำเนินการจัดกิจกรรมแบบปกติในกลุ่มควบคุม ในสัปดาห์ที่ 8 และทำการทดสอบนักเรียนหลังการทดลอง (posttest) ด้วยแบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และแบบทดสอบนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มควบคุม 1 กลุ่มควบคุม 2 กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2

5.3 ระยะหลังการทดลอง

1) หลังจากทดสอบหลังการทดลองเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากแบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และแบบทดสอบ จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผล

รายละเอียดในการดำเนินการจัดกิจกรรมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังแสดงในตาราง 3.27

ตาราง 3.27 การดำเนินการจัดกิจกรรมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ลำดับ	การดำเนินการจัดกิจกรรม			
	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม 1	กลุ่มควบคุม 2
1	ทดสอบก่อน การทดลอง	ไม่ทดสอบก่อน การทดลอง	ทดสอบก่อน การทดลอง	ไม่ทดสอบก่อน การทดลอง
	จัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป ครั้งที่ 1 เรื่องสถาบันหลักของไทย		จัดกิจกรรมแบบปกติ ครั้งที่ 1 เรื่องสถาบันหลักของไทย	
2	จัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป ครั้งที่ 2 เรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ		จัดกิจกรรมแบบปกติ ครั้งที่ 2 เรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ	
3	จัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป ครั้งที่ 3 เรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ		จัดกิจกรรมแบบปกติ ครั้งที่ 3 เรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ	
4	จัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป ครั้งที่ 4 เรื่องกิจกรรมมารยาทไทย		จัดกิจกรรมแบบปกติ ครั้งที่ 4 เรื่องกิจกรรมมารยาทไทย	
5	จัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป ครั้งที่ 5 เรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทย		จัดกิจกรรมแบบปกติ ครั้งที่ 5 เรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทย	
6	จัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป ครั้งที่ 6 เรื่องศิลปกรรมไทย		จัดกิจกรรมแบบปกติ ครั้งที่ 6 เรื่องศิลปกรรมไทย	
7	จัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป ครั้งที่ 7 เรื่องอาหารไทย		จัดกิจกรรมแบบปกติ ครั้งที่ 7 เรื่องอาหารไทย	
8	จัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป ครั้งที่ 8 เรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทย		จัดกิจกรรมแบบปกติ ครั้งที่ 8 เรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทย	
	ทดสอบหลัง การทดลอง	ทดสอบหลัง การทดลอง	ทดสอบหลัง การทดลอง	ทดสอบหลัง การทดลอง

รูปแบบการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิปและการจัดกิจกรรมแบบปกติ มีขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมดังตาราง 3.28

ตาราง 3.28 ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรม

สัปดาห์	กิจกรรม	ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรม			
		กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม 1	กลุ่มควบคุม 2
1	ทดสอบก่อนการทดลองและ พัฒนาการรักความเป็นไทย	ทดสอบก่อน การทดลอง	ไม่ทดสอบก่อน การทดลอง	ทดสอบก่อน การทดลอง	ไม่ทดสอบ ก่อนการทดลอง
2 - 7	พัฒนาการรักความเป็นไทย	<p>ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม</p> <p>1.1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม</p> <p>1.2 ผู้วิจัยเล่าเนื้อหาวิดีโอคลิปที่นักเรียนจะได้ชมโดยย่อ</p> <p>1.3 แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน เพื่อตอบคำถามและร่วมอภิปรายกลุ่มหลังชมวิดีโอคลิป</p> <p>ขั้นดำเนินกิจกรรม</p> <p>2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนชมวิดีโอคลิปเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นไทยด้านต่างๆ</p> <p>2.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย</p> <p>ขั้นวิเคราะห์วิดีโอคลิป</p> <p>3.1 ผู้วิจัยแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด เพื่อให้นักเรียนเขียนบรรยายความคิดเห็นและความรู้สึกของตนต่อเนื้อหาที่ได้ชมลงในใบงาน</p> <p>3.2 ผู้วิจัยตั้งคำถามจากวิดีโอคลิปให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการชมวิดีโอคลิป</p>		<p>ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม</p> <p>1.1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม</p> <p>1.2 ผู้วิจัยเล่าเนื้อหาที่จะบรรยายให้นักเรียนฟังโดยย่อ</p> <p>ขั้นดำเนินกิจกรรม</p> <p>2.1 ผู้วิจัยบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นไทยด้านต่างๆ</p> <p>2.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>ผู้วิจัยให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการฟังบรรยาย</p>	
8	พัฒนาการรักความเป็นไทยและ การทดสอบหลังการทดลอง	ทดสอบหลัง การทดลอง	ทดสอบหลัง การทดลอง	ทดสอบหลัง การทดลอง	ทดสอบหลัง การทดลอง

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัย มีรายละเอียดวิธีการวิเคราะห์ในแต่ละตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

เป็นการวิเคราะห์ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ในด้านเพศ ระดับเกรดเฉลี่ยของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และระดับคะแนนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นตัวแปรไม่ต่อเนื่อง สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่และร้อยละในแต่ละค่าของตัวแปร ในกรณีคะแนนที่ได้จากชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทย ซึ่งเป็นตัวแปรต่อเนื่อง สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ความเบ้ และความโค้ง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัย

2.1 คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 วิเคราะห์ One-way ANCOVA เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยกำหนดให้เกรดเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate) หากพบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ (post hoc)

2.3 วิเคราะห์ Two-way ANCOVA ในการตรวจสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัด ก่อนการทดลองกับรูปแบบการจัดกิจกรรม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสี่กลุ่มของไซโลมอน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อเปรียบเทียบการรักความเป็นไทยระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิปกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง และ 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับการจัดกิจกรรม ทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาค

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลอง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์คะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพื่อให้การนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวกและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยกำหนดให้สัญลักษณ์ต่างๆ แทนความหมาย ดังนี้

E_1	หมายถึง	กลุ่มทดลอง 1
E_2	หมายถึง	กลุ่มทดลอง 2
C_1	หมายถึง	กลุ่มควบคุม 1
C_2	หมายถึง	กลุ่มควบคุม 2
P	หมายถึง	กลุ่มที่ได้รับการวัดก่อนการทดลอง
NP	หมายถึง	กลุ่มที่ไม่ได้รับการวัดก่อนการทดลอง
T	หมายถึง	กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอดิลิป
NT	หมายถึง	กลุ่มที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอดิลิป
n	หมายถึง	จำนวนนักเรียน
Pretest	หมายถึง	การวัดการรักความเป็นไทยก่อนการทดลอง
Posttest	หมายถึง	การวัดการรักความเป็นไทยหลังการทดลอง
M	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
%	หมายถึง	ร้อยละ (percentage)
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
SE	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
t	หมายถึง	สถิติทดสอบ (t-test)
F	หมายถึง	สถิติทดสอบ (F-test)
Sig	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significant)
df	หมายถึง	องศาอิสระ (degree of freedom)
Cor	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)
d'	หมายถึง	ความแตกต่างเฉลี่ยระหว่างตัวแปร (mean different)
CI	หมายถึง	ช่วงของความเชื่อมั่น (Confidence Interval)
Lower	หมายถึง	ช่วงความเชื่อมั่นขั้นต่ำ (Lower Bound)
Upper	หมายถึง	ช่วงความเชื่อมั่นขั้นสูง (Upper Bound)
Max	หมายถึง	ค่าสูงสุด (Maximum)
Min	หมายถึง	ค่าต่ำสุด (Minimum)

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาค

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน จำแนกตามเพศ เกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุมการสอบ กำหนดให้เกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate) ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	f	E ₁	E ₂	C ₁	C ₂	ร้อยละ	E ₁	E ₂	C ₁	C ₂
เพศ										
(1) ชาย	50	13	12	13	12	100	26.00	24.00	26.00	24.00
(2) หญิง	50	12	13	12	13	100	24.00	26.00	24.00	26.00
เกรดเฉลี่ย										
(1) 2.01-2.50	9	2	3	1	3	100	22.22	33.33	11.11	33.33
(2) 2.51-3.00	42	11	8	11	12	100	26.19	19.05	26.19	28.57
(3) 3.01-3.50	29	5	9	11	4	100	17.24	31.03	37.93	13.79
(4) 3.51-4.00	20	7	5	2	6	100	35.00	25.00	10.00	30.00
คะแนนการคิดวิเคราะห์										
(1) 0-5 คะแนน	8	2	1	4	1	100	25.00	12.50	50.00	12.50
(2) 6-10 คะแนน	47	9	15	11	12	100	19.15	31.91	23.40	25.53
(3) 11-15 คะแนน	42	13	9	9	11	100	30.95	21.43	21.43	26.19
(4) 16-20 คะแนน	3	1	0	1	1	100	33.33	0.00	33.33	33.33

ผลการวิเคราะห์ตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน ระดับเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับ 2.51-3.00 รองลงมาอยู่ในระดับ 3.01-3.50, 3.51-4.00 และ 2.01-2.50 ตามลำดับ ระดับคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับ 6-10 คะแนน รองลงมาอยู่ที่ระดับ 11-15 คะแนน, 0-5 คะแนน และ 16-20 คะแนน ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 การวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการทดลอง

จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการทดลอง จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม 1 จำนวนกลุ่มละ 25 คน โดยใช้แบบวัดเชิงสถานการณ์ เป็นการวัดระดับของการให้เหตุผลในการแสดงพฤติกรรม ผลดังตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการทดลอง

ระดับของเหตุผลเชิงจริยธรรม	ความถี่			ร้อยละ		
	E ₁	C ₁	รวม	E ₁	C ₁	รวม
ระดับที่ 1 ก่อนกฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 1 การลงโทษและการเชื้อฟัง	4	2	6	16.00	8.00	12.00
ระดับที่ 1 ก่อนกฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 2 เอกบุคลิกนิยม การตอบสนอง ความต้องการ การชำระแลกเปลี่ยน	5	7	12	20.00	28.00	24.00
ระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 3 ความคาดหวังทางสังคม ความสัมพันธ์ การคล้อยตาม	13	16	29	52.00	64.00	58.00
ระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 4 ระบบสังคมและมโนธรรม	3	0	3	12.00	0.00	6.00
รวม	25	25	50	100.00	100.00	100.00

จากตาราง 4.2 พบว่า ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการทดลอง ส่วนใหญ่มีคะแนนการรักความเป็นไทยอยู่ตรงกับระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 3 ความคาดหวังทางสังคม ความสัมพันธ์ การคล้อยตาม รองลงมาคือระดับที่ 1 ก่อนกฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 2 เอกบุคลิกนิยม การตอบสนองความต้องการ การชำระแลกเปลี่ยน, ระดับที่ 1 ก่อนกฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 1 การลงโทษและการเชื้อฟัง และระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 4 ระบบสังคมและมโนธรรม ตามลำดับ

2.2 การวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลอง

จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลอง จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 จำนวนกลุ่มละ 25 คน โดยใช้แบบวัดเชิงสถานการณ์ เป็นการวัดระดับของการให้เหตุผลในการแสดงพฤติกรรม ผลดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลอง

ระดับของเหตุผลเชิงจริยธรรม	ความถี่					ร้อยละ				
	E ₁	E ₂	C ₁	C ₂	รวม	E ₁	E ₂	C ₁	C ₂	รวม
ระดับที่ 1 ก่อนกฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 1 การลงโทษและการชื้อพียง	2	1	0	0	3	8.00	4.00	0.00	0.00	3.00
ระดับที่ 1 ก่อนกฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 2 เอกบุคลิกนิยม การตอบสนอง ความต้องการ การชำระแลกเปลี่ยน	4	4	9	8	25	16.00	16.00	36.00	32.00	25.00
ระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 3 ความคาดหวังทางสังคม ความสัมพันธ์ การคล้อยตาม	15	13	16	17	61	60.00	52.00	64.00	68.00	61.00
ระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 4 ระบบสังคมและมโนธรรม	4	7	0	0	11	16.00	28.00	0.00	0.00	11.00
รวม	25	25	25	25	100	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

จากตาราง 4.2 พบว่า ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลอง ส่วนใหญ่มีคะแนนการรักความเป็นไทยอยู่ตรงกับระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 3 ความคาดหวังทางสังคม ความสัมพันธ์ การคล้อยตาม รองลงมาคือระดับที่ 1 ก่อนกฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 2 เอกบุคลิกนิยม การตอบสนองความต้องการ การชำระแลกเปลี่ยน, ระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 4 ระบบสังคมและมโนธรรม และระดับที่ 1 ก่อนกฎเกณฑ์สังคม ขั้นที่ 1 การลงโทษและการชื้อพียง ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลอง

3.1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม 1 จำนวนกลุ่มละ 25 คน โดยใช้แบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และแบบทดสอบ ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลอง ดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลอง

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม	E ₁	25	277.54	32.04	195.82	338.55	-0.76	0.41
	C ₁	25	281.11	39.39	213.54	346.36	-0.03	-1.12
รักในสถาบันหลักของไทย	E ₁	25	59.29	8.71	45.83	75.00	-0.04	-1.12
	C ₁	25	61.33	11.51	39.58	82.29	-0.07	-0.66
รักในภาษาไทย	E ₁	25	56.38	7.81	39.58	70.31	0.08	-0.19
	C ₁	25	52.44	8.94	33.33	71.35	-0.05	-0.29
รักในกิจกรรมารยาทไทย	E ₁	25	56.96	9.85	31.25	78.13	-0.31	0.98
	C ₁	25	56.50	12.01	32.29	75.00	-0.20	-0.70
รักในประเพณีและ ศิลปกรรมไทย	E ₁	25	48.08	10.62	29.17	73.00	0.24	-0.23
	C ₁	25	50.17	7.46	37.5	63.00	0.01	-1.02
รักในสินค้าและ ภูมิปัญญาไทย	E ₁	25	56.83	12.20	33.33	79.00	0.01	-0.80
	C ₁	25	60.67	8.76	45.83	79.00	0.25	-0.68

จากตาราง 4.4 คะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลองภาพรวม จากการกำหนด น้ำหนักของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด คะแนนเต็ม 500 คะแนน กลุ่มควบคุม 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 281.11 สูงกว่ากลุ่มทดลอง 1 ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 277.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 39.39 และ 32.04 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า การแจกแจงคะแนนของทั้งสองกลุ่มมี

ลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่มากกว่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโค้ง พบว่า กลุ่มทดลอง 1 มีค่าความโค้งสูงกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนค่อนข้างเกาะกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุม 1 มีค่าความโค้งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนค่อนข้างกระจาย

คะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลองด้านรักในสถาบันหลักของไทย กำหนดน้ำหนักของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด คะแนนเต็ม 100 คะแนน กลุ่มควบคุม 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 61.33 สูงกว่ากลุ่มทดลอง 1 ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.51 และ 8.71 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า การแจกแจงคะแนนของทั้งสองกลุ่มมีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่มากกว่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโค้ง พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีค่าความโค้งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนของทั้งสองกลุ่มค่อนข้างกระจาย

คะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลองด้านรักในภาษาไทย กำหนดน้ำหนักของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด คะแนนเต็ม 100 คะแนน กลุ่มทดลอง 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.88 สูงกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.81 และ 8.94 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า การแจกแจงคะแนนของกลุ่มทดลอง 1 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่น้อยกว่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนกลุ่มควบคุม 1 มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่มากกว่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโค้ง พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีค่าความโค้งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนของทั้งสองกลุ่มค่อนข้างกระจาย

คะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลองด้านรักในกิริยามารยาทไทย กำหนดน้ำหนักของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด คะแนนเต็ม 100 คะแนน กลุ่มทดลอง 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.96 สูงกว่ากลุ่มควบคุม 1 ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.85 และ 12.01 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า การแจกแจงคะแนนของทั้งสองกลุ่มมีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่มากกว่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโค้ง พบว่า กลุ่มทดลอง 1 มีค่าความโค้งสูงกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนของกลุ่มทดลอง 1 ค่อนข้างเกาะกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุม 1 มีค่าความโค้งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนของกลุ่มควบคุม 1 ค่อนข้างกระจาย

คะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลองด้านรักในประเพณีและศิลปกรรมไทย กำหนดน้ำหนักของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด คะแนนเต็ม 100 คะแนน กลุ่มควบคุม 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50.17 สูงกว่ากลุ่มทดลอง 1 ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.46 และ 10.62 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า การแจกแจงคะแนนของทั้งสองกลุ่มมีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่น้อยกว่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโค้ง พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีค่าความโค้งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนของทั้งสองกลุ่มค่อนข้างกระจาย

คะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลองด้านรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย กำหนดน้ำหนักของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด คะแนนเต็ม 100 คะแนน กลุ่มควบคุม 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 60.67 สูงกว่ากลุ่มทดลอง 1 ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.76 และ 12.20 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า การแจกแจงคะแนนของทั้งสองกลุ่มมีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่น้อยกว่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนของทั้งสองกลุ่มค่อนข้างกระจาย

3.2 การเปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม 1 ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมก่อนการทดลอง ที่มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate) ผลดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมก่อนการทดลอง ที่มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate)

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
Corrected Model	18054.515	3	6018.172	6.296	.001
Intercept	23178.192	1	23178.192	24.249	.000
เกรดเฉลี่ย	5032.486	1	5032.486	5.265	.026
คะแนนคิดวิเคราะห์	4013.529	1	4013.529	4.199	.046
กลุ่มตัวอย่าง	625.632	1	625.632	.655	.423
Error	43969.310	46	955.855		
Total	3963135.433	50			
Corrected Total	62023.825	49			

จากตาราง 4.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมก่อนการทดลองของ 2 กลุ่มตัวอย่าง พบว่า เกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับที่มีความสัมพันธ์ต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ ($p = 0.026$ และ $p = 0.046$ ตามลำดับ)

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมก่อนการทดลองของ 2 กลุ่มตัวอย่าง พบว่า คะแนนการรักความเป็นไทยของทั้งสองกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.423$) เมื่อมีตัวแปรเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์คะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลอง

4.1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 จำนวนกลุ่มละ 25 คน โดยใช้แบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และแบบทดสอบ ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลอง ดังตาราง 4.6

ตาราง 4.6 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลอง

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม	E ₁	25	327.55	34.59	251.57	389.07	-0.33	-0.26
	E ₂	25	326.54	38.58	239.58	390.11	-0.47	-0.41
	C ₁	25	290.27	39.13	217.70	353.13	0.05	-1.08
	C ₂	25	289.17	36.08	232.82	365.62	0.29	-0.60
รักในสถาบันหลักของไทย	E ₁	25	69.13	8.49	53.13	84.38	-0.06	-0.22
	E ₂	25	68.54	10.37	51.04	84.38	-0.18	-0.97
	C ₁	25	63.46	10.88	45.83	82.29	0.16	-0.93
	C ₂	25	61.54	11.58	41.67	82.29	0.18	-0.97

ตาราง 4.6 (ต่อ)

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
รักในภาษาไทย	E ₁	25	64.96	8.73	51.04	81.77	0.44	-0.93
	E ₂	25	64.71	10.61	47.40	82.29	0.04	-1.16
	C ₁	25	55.40	8.43	42.71	71.88	0.16	-1.19
	C ₂	25	56.37	9.20	39.06	73.44	-0.17	-0.70
รักในกิจกรรมารยาทไทย	E ₁	25	64.79	9.54	46.88	79.17	-0.41	-0.65
	E ₂	25	67.21	8.59	46.88	82.29	-0.48	-0.19
	C ₁	25	57.92	11.56	33.33	73.96	-0.37	-0.42
	C ₂	25	57.50	10.36	38.54	80.21	0.14	-0.20
รักในประเพณีและ ศิลปกรรมไทย	E ₁	25	59.83	10.39	37.50	77.08	-0.51	-0.47
	E ₂	25	58.25	10.22	37.50	72.92	-0.46	-0.57
	C ₁	25	51.50	7.76	39.58	64.58	0.17	-1.23
	C ₂	25	49.25	9.73	31.25	66.67	0.00	-0.48
รักในสินค้าและ ภูมิปัญญาไทย	E ₁	25	68.83	7.85	52.08	81.25	-0.47	0.12
	E ₂	25	67.83	9.90	50.00	83.33	-0.35	-1.20
	C ₁	25	62.00	8.25	43.75	77.08	-0.19	-0.23
	C ₂	25	64.50	7.00	52.08	77.08	-0.07	-0.74

จากตาราง 4.6 พบว่า คะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลองภาพรวม จากการกำหนดน้ำหนักของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด คะแนนเต็ม 500 คะแนน กลุ่มทดลอง 1 มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด รองลงมา ได้แก่ กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 327.55, 326.54, 290.27 และ 289.17 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 34.59, 38.58, 39.13 และ 36.08 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า การแจกแจงคะแนนของกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่มากกว่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนกลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่น้อยกว่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ทุกกลุ่มมีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่าคะแนนค่อนข้างกระจาย

คะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลองด้านรักในสถาบันหลักของไทย กำหนดน้ำหนักของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด คะแนนเต็ม 100 คะแนน กลุ่มทดลอง 1 มีคะแนนสูงสุด รองลงมา ได้แก่ กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 69.13, 68.54, 63.46 และ 61.54 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.49, 10.37, 10.88 และ 11.58 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า การแจกแจงคะแนนของกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่มากกว่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนกลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่น้อยกว่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ทุกกลุ่มมีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนค่อนข้างกระจาย

คะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลองด้านรักในภาษาไทย กำหนดน้ำหนักของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด คะแนนเต็ม 100 คะแนน กลุ่มทดลอง 1 มีคะแนนสูงสุด รองลงมา ได้แก่ กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มควบคุม 2 และกลุ่มควบคุม 1 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 64.96, 64.71, 56.37 และ 55.40 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.73, 10.61, 9.20 และ 8.43 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า การแจกแจงคะแนนของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม 1 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่น้อยกว่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนกลุ่มควบคุม 2 มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่มากกว่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ทุกกลุ่มมีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนค่อนข้างกระจาย

คะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลองด้านรักในประเพณีและศิลปกรรมไทย กำหนดน้ำหนักของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด คะแนนเต็ม 100 คะแนน กลุ่มทดลอง 1 มีคะแนนสูงสุด รองลงมา ได้แก่ กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 59.83, 58.25, 51.50 และ 49.25 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.39, 10.22, 7.76 และ 9.73 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า การแจกแจงคะแนนของกลุ่มควบคุม 2 มีลักษณะสมมาตร แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่เท่ากับคะแนนเฉลี่ย กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่มากกว่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนกลุ่มควบคุม 1 มีลักษณะเบ้ขวา แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่น้อยกว่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ทุกกลุ่มมีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนค่อนข้างกระจาย

คะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลองด้านรักสินค้าและภูมิปัญญาไทย กำหนดน้ำหนักของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด คะแนนเต็ม 100 คะแนน กลุ่มทดลอง 1 มีคะแนนสูงสุด รองลงมา ได้แก่ กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มควบคุม 2 และกลุ่มควบคุม 1 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ

68.83, 67.83, 64.50 และ 62.00 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.85, 9.90, 7.00 และ 8.25 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า การแจกแจงคะแนนของทุกกลุ่ม มีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่า คะแนนส่วนใหญ่มากกว่าคะแนนเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 มีค่าความโด่งต่ำกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนค่อนข้างกระจาย ส่วนกลุ่มทดลอง 1 มีค่าความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ แสดงว่า คะแนนค่อนข้างเกาะกลุ่ม

4.2 การเปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลอง

ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทยหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางที่มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate) ผลดังตาราง 4.7

ตาราง 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการรักความเป็นไทยโดยภาพรวมหลังการทดลอง ที่มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate)

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
Corrected Model	86247.76	5	17249.55	20.01	0.00
Intercept	62428.62	1	62428.62	72.43	0.00
เกรดเฉลี่ย	16333.60	1	16333.60	18.95	0.00
คะแนนการคิดวิเคราะห์	3732.57	1	3732.57	4.33	0.04
รูปแบบการจัดกิจกรรม	31719.11	1	31719.11	36.80	0.00
การวัดก่อนการทดลอง	0.66	1	0.66	0.00	0.98
รูปแบบการจัดกิจกรรม * การวัดก่อนการทดลอง	73.54	1	73.54	0.09	0.77
Error	81021.42	94	861.93		
Total	9677227.30	100			
Corrected Total	167269.18	99			

จากตาราง 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลองของ 4 กลุ่มตัวอย่าง พบว่า เกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับที่มีความสัมพันธ์ต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ ($p = 0.00$ และ $p = 0.04$ ตามลำดับ)

การทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับรูปแบบการจัดกิจกรรมทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดีโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ พบว่า การวัดก่อนการทดลองไม่มีปฏิสัมพันธ์กับรูปแบบการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ($p = 0.77$)

เมื่อพิจารณาผลกระทบหลักของการวัดก่อนการทดลอง พบว่า การวัดก่อนการทดลองไม่มีความแตกต่างกันในคะแนนการรักความเป็นไทยระหว่างกลุ่มที่ได้รับการวัดก่อนการทดลองและไม่ได้รับการวัดก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ($p = 0.98$)

เมื่อพิจารณาผลกระทบหลักของรูปแบบการจัดกิจกรรม พบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมมีความแตกต่างกันในคะแนนการรักความเป็นไทยระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดีโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ($p = 0.00$)

จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลอง ที่มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate) ผลดังตาราง 4.8

ตาราง 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลอง ที่มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate)

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
Corrected Model	113664.24	5.0	22732.85	29.33	0.00
Intercept	72262.16	1.0	72262.16	93.24	0.00
เกรดเฉลี่ย	24789.13	1.0	24789.13	31.98	0.00
คะแนนคิดวิเคราะห์	2668.38	1.0	2668.38	3.44	0.04
กลุ่มตัวอย่าง	39343.22	3.0	13114.41	16.92	0.00

ตาราง 4.8 (ต่อ)

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
Error	92231.07	119.0	775.05		
Total	11798910.86	125.00			
Corrected Total	205895.32	124.00			

จากตาราง 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวม หลังการทดลองของ 4 กลุ่มตัวอย่าง พบว่า เกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับที่มีความสัมพันธ์ต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ ($p = 0.00$ และ $p = 0.04$ ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลองของ 4 กลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p = 0.00$) เมื่อมีตัวแปรเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลอง ผลดังตาราง 4.9

ตาราง 4.9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่คะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง (I)	กลุ่มตัวอย่าง (J)	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
E1	E2	1.00	10.40	1.00
E1	C1	37.28	10.40	0.00*
E1	C2	38.38	9.01	0.00*
E2	C1	36.27	10.40	0.00*
E2	C2	37.38	9.01	0.00*
C1	C2	1.10	9.01	1.00

จากตาราง 4.9 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรักความเป็นไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 การเปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทยรายด้านหลังการทดลอง

จากค่าเฉลี่ยของคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักความเป็นไทยรายด้านหลังการทดลอง มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate) ผลดังตาราง 4.10

ตาราง 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักความเป็นไทยรายด้านหลังการทดลอง ที่มีเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate)

องค์ประกอบ	Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
รักในสถาบัน	Corrected Model	7154.20	5	1430.84	21.75	0.00
หลักของไทย	Intercept	1650.46	1	1650.46	25.09	0.00
	เกรดเฉลี่ย	1879.34	1	1879.34	28.56	0.00
	คะแนนคิดวิเคราะห์	266.00	1	266.00	4.04	0.05
	กลุ่มทดลอง	1253.79	3	417.93	6.35	0.00
	Error	7829.36	119	65.79		
	Total	54055.85	125			
	Corrected Total	14983.55	124			

ตาราง 4.10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
รักใน	Corrected Model	5849.79	5	1169.96	20.53	0.00
ภาษาไทย	Intercept	2368.61	1	2368.61	41.56	0.00
	เกรดเฉลี่ย	912.58	1	912.58	16.01	0.00
	คะแนนจิตวิเคราะห์	287.86	1	287.86	5.05	0.03
	กลุ่มทดลอง	2127.31	3	709.10	12.44	0.00
	Error	6782.49	119	57.00		
	Total	456094.60	125			
	Corrected Total	12632.28	124			
รักในกิริยา	Corrected Model	5954.10	5	1190.82	16.60	0.00
มารยาทไทย	Intercept	2216.28	1	2216.28	30.89	0.00
	เกรดเฉลี่ย	1262.86	1	1262.86	17.60	0.00
	คะแนนจิตวิเคราะห์	161.73	1	161.73	2.25	0.14
	กลุ่มทดลอง	2060.53	3	686.84	9.57	0.00
	Error	8538.41	119	71.75		
	Total	479386.96	125			
	Corrected Total	14492.51	124			
รักในประเพณี และศิลปกรรม ไทย	Corrected Model	4356.44	5	871.29	11.15	0.00
	Intercept	2504.65	1	2504.65	32.05	0.00
	เกรดเฉลี่ย	941.53	1	941.53	12.05	0.00
	คะแนนจิตวิเคราะห์	0.27	1	0.27	0.00	0.95
	กลุ่มทดลอง	2518.29	3	839.43	10.74	0.00
	Error	9300.41	119	78.15		
	Total	372991.29	125			
	Corrected Total	13656.85	124			

ตาราง 4.10 (ต่อ)

องค์ประกอบ	Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
รักในสินค้า	Corrected Model	1626.88	5	325.38	5.56	0.00
และภูมิปัญญา	Intercept	6789.44	1	6789.44	116.04	0.00
ไทย	เกรดเฉลี่ย	312.03	1	312.03	5.33	0.02
	คะแนนคดีวิเคราะห์	26.43	1	26.43	0.45	0.50
	กลุ่มทดลอง	717.90	3	239.30	4.09	0.01
	Error	6962.41	119	58.51		
	Total	545411.71	125			
	Corrected Total	8589.29	124			

จากตาราง 4.10 พบว่า คะแนนการรักความเป็นไทยในด้านรักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิจกรรมมารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยของ 4 กลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p=0.00$, $p=0.00$, $p=0.00$, $p=0.00$ และ $p=0.01$ ตามลำดับ) เมื่อมีตัวแปรเกรดเฉลี่ยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคดีวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่คะแนนการรักความเป็นไทยรายด้าน หลังการทดลอง ผลดังตาราง 4.11

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่คะแนนการรักความเป็นไทยรายด้าน หลังการทดลอง

องค์ประกอบ	กลุ่มทดลอง		Mean Difference (I-J)	Std. Error	F
	(I)	(J)			
รักในสถาบันหลัก ของไทย	E1	E2	0.58	3.00	1.00
	E1	C1	5.67	3.00	0.24
	E1	C2	7.58	2.60	0.02*
	E2	C1	5.08	3.00	0.33
	E2	C2	7.00	2.60	0.04*
	C1	C2	1.92	2.60	0.88
รักในภาษาไทย	E1	E2	0.25	2.61	1.00
	E1	C1	9.56	2.61	0.00*
	E1	C2	8.58	2.26	0.00*
	E2	C1	9.31	2.61	0.00*
	E2	C2	8.33	2.26	0.00*
	C1	C2	-0.98	2.26	0.97
รักในกิริยา มารยาทไทย	E1	E2	-2.42	2.85	0.83
	E1	C1	6.88	2.85	0.08
	E1	C2	7.29	2.47	0.02*
	E2	C1	9.29	2.85	0.01*
	E2	C2	9.71	2.47	0.00*
	C1	C2	0.42	2.47	1.00
รักในประเพณีและ ศิลปกรรมไทย	E1	E2	1.58	2.71	0.94
	E1	C1	8.33	2.71	0.01*
	E1	C2	10.58	2.34	0.00*
	E2	C1	6.75	2.71	0.07
	E2	C2	9.00	2.34	0.00*
	C1	C2	2.25	2.34	0.77

ตาราง 4.11 (ต่อ)

องค์ประกอบ	กลุ่มทดลอง (I)	กลุ่มทดลอง (J)	Mean Difference (I-J)	Std. Error	F
รักในสินค้าและ ภูมิปัญญาไทย	E1	E2	1.00	2.27	0.97
	E1	C1	6.84	2.27	0.02*
	E1	C2	4.34	1.97	0.13
	E2	C1	5.83	2.27	0.06
	E2	C2	3.33	1.97	0.33
	C1	C2	3.33	1.97	0.33

จากตาราง 4.11 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรักความเป็นไทยรายด้านหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรักความเป็นไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอนำเสนอแผนภาพคะแนนการรักความเป็นไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการทดลอง รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับรูปแบบการจัดกิจกรรม ดังแผนภาพ 4.1

แผนภาพ 4.1 คะแนนการรักความเป็นไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการทดลอง

จากแผนภาพ 4.1 จะเห็นว่า ก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนรักความเป็นไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม 1 เท่ากับ 277.54 และ 281.11 ตามลำดับ เมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทย พบว่า ทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (รายละเอียดดังตาราง 4.4 - 4.5)

หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนการรักความเป็นไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 เท่ากับ 327.55, 326.54, 290.27 และ 289.17 ตามลำดับ เมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทย พบว่า กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรักความเป็นไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (รายละเอียดดังตาราง 4.7 - 4.11)

การวัดก่อนการทดลอง (pretest) ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (รายละเอียดดังตาราง 4.7

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อเปรียบเทียบการรักความเป็นไทยระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโคคลิปกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง และ 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับการจัดกิจกรรม ทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโคคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experiment) แบบสี่กลุ่มของโซโลมอน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนทั้งหมด 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คนและกลุ่มควบคุมจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองทั้งหมด 8 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโคคลิป จำนวน 8 แผน และแผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ จำนวน 8 แผน 2) วิถีโคคลิป จำนวน 8 คลิป แต่ละคลิปมีระยะเวลาประมาณ 15-20 นาที นำเสนอเนื้อหาความเป็นไทย ครอบคลุมทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิจกรรมารยาทไทย รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย 3) แบบวัดเชิงสถานการณ์ 4) แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง 5) แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และ 6) แบบทดสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัย 1) คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 2) วิเคราะห์ One-way ANCOVA เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการรักความเป็นไทยก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยกำหนดให้เกรดเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 และคะแนนการคิดวิเคราะห์เป็นตัวแปรปรับ (covariate) หากพบว่ามีผลแตกต่างกันระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc) และ 3) วิเคราะห์ Two-way ANCOVA ในการตรวจสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับรูปแบบการจัดกิจกรรม

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีระดับการรักความเป็นไทย ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก อยู่ในระดับที่ 2 กฎเกณฑ์สังคม (conventional level) ขั้นที่ 3 ความคาดหวังทางสังคม ความสัมพันธ์ การคล้อยตาม (good boy – nice girl orientation) ทั้งก่อนทดลองและหลังทดลอง

2. ผลการเปรียบเทียบการรักความเป็นไทยระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

ก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนรักความเป็นไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิปกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวม ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุม 1 มีค่าเท่ากับ 277.54 และ 281.11 ตามลำดับ

หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนรักความเป็นไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิป สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวม หลังการทดลองของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มควบคุม 2 มีค่าเท่ากับ 327.55, 326.54, 290.27 และ 289.17 ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับการจัดกิจกรรมทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ

การวัดก่อนการทดลองไม่มีปฏิสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจ 5 ประเด็น ดังนี้

1. ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1) ระดับกฎเกณฑ์สังคม 2) ระดับกฎเกณฑ์สังคม และ 3) ระดับสูงกว่าเกณฑ์สังคมหรือตามหลักการ จากการวิเคราะห์ระดับการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่อยู่ระดับที่ 2 คือระดับกฎเกณฑ์สังคม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีช่วงอายุระหว่าง 11-12 ปี เป็นช่วงวัยรุ่น ในวัยนี้เด็กสามารถแยกแยะสิ่งที่ควรทำกับสิ่งที่ไม่ควรทำได้ แต่จะใช้หลักทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ใช้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่กลุ่มเพื่อนยอมรับ เพื่อคาดหวังให้เป็นที่ชื่นชมและยอมรับของกลุ่มเพื่อน เด็กสามารถตัดสินใจ ความถูกต้องของการกระทำของบุคคลต่างๆ ตามกฎเกณฑ์ของสังคมได้ และพร้อมที่จะกระทำในสิ่งที่สังคมคาดหวัง เพื่อเป็นคนดีในทรรศนะของตนและของบุคคลต่างๆ ในสังคม

2. ก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนการรักความเป็นไทยไม่แตกต่างกัน แสดงว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการรักความเป็นไทยในระดับเดียวกัน สำหรับหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโอคลิปมีการรักความเป็นไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า เทคนิคการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโอคลิปเป็นเทคนิคที่สามารถพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนได้ ทั้งนี้เพราะการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิถีโอคลิป เป็นการนำเสนอเนื้อหาด้วยสื่อภาพและเสียง ซึ่งช่วยกระตุ้นทำให้ผู้เรียนเกิดการใส่ใจ การสังเกต และเก็บจำเนื้อหาสาระ และในขั้นวิเคราะห์วิถีโอคลิปนักเรียนได้เปลี่ยนจากกระบวนการเก็บจำเป็นกระบวนการคิด ทุกคนได้ร่วมกันวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น มีการเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ชมจากวิถีโอคลิปกับประสบการณ์เดิมแล้วพูดแสดงความคิดเห็นออกมา ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น เมื่อนักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์วิถีโอคลิปอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดการสะสมความรู้ ความคิด ค่านิยมของการรักความเป็นไทย อันส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีการรักความเป็นไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ เนื่องจากในกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยทำหน้าที่บรรยายเนื้อหาความเป็นไทยในด้านต่างๆ โดยไม่มีการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิด นักเรียนบางคนขาดสมาธิในการฟังบรรยาย จึงทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสาระสำคัญของสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุคนธรส หุตะวัฒน์ (2550) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคการเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา ที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลของการใช้โปรแกรม

พัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคการเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา กับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของนักเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา มีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา กับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และจากงานวิจัยของบุญทัน ภูบาล (2549) ที่ได้ศึกษาการใช้วีดิทัศน์ละครหุ่นเชิดเป็นตัวแบบเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีคะแนนด้านจิตสาธารณะเฉลี่ยโดยรวมทั้งก่อนการใช้วีดิทัศน์ ระหว่างการใช้วีดิทัศน์ และหลังการใช้วีดิทัศน์แตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของจิตสาธารณะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาการทดลอง 4 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากงานวิจัยข้างต้นช่วยสนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ที่ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดิโอคลิปมีคะแนนการรักความเป็นไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ

3. จากการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับการจัดกิจกรรม พบว่า การวัดก่อนการทดลองไม่มีปฏิสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดิโอคลิปและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ แสดงให้เห็นว่า การวัดก่อนการทดลองไม่เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะการจดจำ จึงไม่ส่งผลให้ผลการทดลองเพิ่มขึ้นหรือลดลงสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศิริ อิมอุตม (2551) ทำการศึกษาและเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองระหว่างนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีการประเมินตนเองและไม่มีประเมินตนเองด้านพฤติกรรมจริยธรรม และศึกษาผลกระทบของการประเมินตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการเห็นคุณค่าในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมให้ประเมินตนเองด้านพฤติกรรมมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ประเมินตนเอง และไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการวัดก่อนการทดลองกับการประเมินตนเองในด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การใช้รูปแบบการวัดและประเมินการรักความเป็นไทยจากหลายแหล่ง (multiple sources) ทั้งจากแบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และแบบทดสอบ โดยมุ่งวัดการรักความเป็นไทยให้ครอบคลุมทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ รักในสถาบันหลักของไทย รักในภาษาไทย รักในกิริยามารยาทไทย รักในประเพณีและ

ศิลปกรรมไทย รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย การประเมินจากหลายแหล่งเป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ของคะแนนการรักความเป็นไทย ทำให้ข้อมูลที่ได้มีความเป็นปรนัยและน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ (2551) กล่าวว่า ถ้าเราประเมินข้อมูลจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งจะเป็นข้อเสียของการประเมินหรือการวัดทางเดียว อาจเป็นเพราะว่าการประเมินหรือการวัดใดๆ ผู้ทำแบบวัดมักจะให้คะแนนของตนเองดีหรือสูง หรือจากการประเมินนักเรียนของครู ครูผู้ประเมินไม่รู้จักนักเรียนทุกคนเท่ากัน อาจทำให้เกิดความลำเอียงในการประเมิน จึงควรวัดและประเมินผลมากกว่าทางเดียว โดยใช้หลักการประเมินแบบมีส่วนร่วม หรือการประเมินแบบ 360 องศา เช่นเดียวกับ ดวงใจ สีเขียว (2549) ที่ว่า การประเมินจากแหล่งเดียว เช่น การประเมินตนเอง (self-assessment) อาจมีข้อบกพร่องในการให้ข้อมูลคือ การให้คะแนนเกินความจริงเนื่องจากการเข้าข้างตนเอง ซึ่งโดยธรรมชาติจะประเมินตนเองให้สูงกว่าคนอื่น หรือการให้คะแนนเกินความจริงเนื่องจากความไม่ชัดเจน (blind spots) ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดการเดาและให้คะแนนสูงเกินจริง ควรที่จะมีการประเมินร่วมกับการประเมินจากแหล่งอื่น เพื่อผลการประเมินจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ

5. จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทย พบว่าส่วนใหญ่เครื่องมือมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งที่ระดับ .01 และ .05 แสดงให้เห็นว่า การใช้เครื่องมือที่หลากหลายสามารถร่วมประเมินการรักความเป็นไทยได้ สำหรับการวัดด้านรักในภาษาไทย ที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดเชิงสถานการณ์กับแบบทดสอบ และความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดเชิงสถานการณ์กับแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น อาจเพราะคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบเป็นการวัดด้านพุทธิพิสัยของนักเรียน คะแนนที่ได้จากแบบวัดเชิงสถานการณ์เป็นการวัดนักเรียนด้านจิตพิสัยและคะแนนที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้นเป็นการประเมินตามการรับรู้ของครูว่านักเรียนมีพฤติกรรมเช่นไร ผลที่ได้จึงแตกต่างกัน สำหรับการวัดการรักความเป็นไทยในต่างองค์ประกอบ และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดเชิงสถานการณ์กับแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง แบบวัดเชิงสถานการณ์กับแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น แบบวัดเชิงสถานการณ์กับแบบทดสอบ แบบประเมินพฤติกรรมตนเองกับแบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น และแบบประเมินพฤติกรรมตนเองกับแบบทดสอบ อาจเพราะชุดเครื่องมือมุ่งวัดในต่างองค์ประกอบกัน ทำให้ผลไม่สัมพันธ์กัน หรือเกิดจากข้อบกพร่องในการให้คะแนนเกินความจริงเนื่องจากการเข้าข้างตนเองของนักเรียน หรือเกิดจากครูผู้ประเมินไม่รู้จักนักเรียนทุกคนเท่ากัน ทำให้เกิดความลำเอียงในการประเมิน ผลที่ได้จึงแตกต่างกัน ส่งผลให้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างชุดเครื่องมือดังกล่าว

6. จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่คะแนนการรักความเป็นไทยภาพรวมหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรักความเป็นไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่คะแนนการรักความเป็นไทยรายด้านหลังการทดลอง พบว่า ด้านรักในสถาบันหลักของไทย กลุ่มทดลอง 1 กับกลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มทดลอง 2 กับกลุ่มควบคุม 1 ไม่มีความแตกต่างกัน ด้านรักในกิจกรรมมารยาทไทย กลุ่มทดลอง 1 กับกลุ่มควบคุม 1 ไม่มีความแตกต่างกัน ด้านรักในประเพณีและศิลปกรรมไทย กลุ่มทดลอง 2 กับกลุ่มควบคุม 1 ไม่มีความแตกต่างกัน ด้านรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย กลุ่มทดลอง 1 กับกลุ่มควบคุม 2 กลุ่มทดลอง 2 กับกลุ่มควบคุม 1 และกลุ่มทดลอง 2 กับกลุ่มควบคุม 1 ไม่มีความแตกต่างกัน อาจเพราะการนำเสนอเนื้อหาในวิดีโอคลิปบางตอนเป็นเรื่องค่อนข้างใกล้เคียงตัวเด็ก เช่น การทำอาหารไทย การสร้างบ้านเรือน การทำเครื่องนุ่งห่มสมุนไพรไทย อาชีพคนไทยสมัยอดีต เป็นต้น ทำให้เด็กขาดความสนใจ ส่งผลให้กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันในด้านนั้นๆ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า เทคนิคการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิป สามารถใช้พัฒนานักเรียนให้มีการรักความเป็นไทยสูงขึ้นได้นั้น ผู้สนใจนำเทคนิคการวิเคราะห์วิดีโอคลิปไปใช้ มีข้อสำคัญที่ควรคำนึงคือ การใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิป มิใช่เพียงการเปิดวิดีโอคลิปที่นำเสนอเนื้อหาการรักความเป็นไทยให้นักเรียนได้ชมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น การจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิปมีลำดับขั้นตอนตั้งแต่ ขั้นนำ เริ่มจากครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน ครูเล่าเนื้อหาวิดีโอคลิปที่นักเรียนจะได้ชมโดยย่อเพื่อปูพื้นฐานความรู้ ขั้นดำเนินการ ครูให้นักเรียนชมวิดีโอคลิปที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นไทย และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย ขั้นวิเคราะห์วิดีโอคลิป ในขั้นนี้ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น ทำให้นักเรียนเปลี่ยนจากกระบวนการเก็บจำเป็นกระบวนการคิด การเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ชมจากวิดีโอคลิปกับประสบการณ์เดิม แล้วเกิดกระบวนการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับเพื่อน ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ในขั้นสุดท้ายของการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิป ที่ครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนฝึกคิดและแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนเกิดการสะสมความรู้ ความคิด ค่านิยมการรักความเป็นไทย

2. เนื่องจากการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโคลิก เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดของนักเรียน ครูต้องกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมขึ้นการวิเคราะห์ให้มาก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันกับเพื่อนให้มากที่สุด เพื่อให้ได้แนวคิดที่หลากหลาย ไม่ควรรีบสรุปองค์ความรู้ให้นักเรียน ทั้งนี้เพราะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดหาเหตุผล เป็นวิธีการพัฒนาที่กระบวนการทางปัญญา ที่เมื่อเปลี่ยนแปลงแล้วมีผลทำให้เกิดความคงทนของจิตและพฤติกรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโคลิกพร้อมกับการอภิปรายกลุ่ม เพื่อพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียน การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาตัวแปรอิสระเพิ่มขึ้น โดยอาจออกแบบการทดลองแบบ 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโคลิกอย่างเดียว 2) กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบอภิปรายกลุ่มอย่างเดียว 3) กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์หิวดีโคลิกพร้อมกับการอภิปรายกลุ่ม และ 3) กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบปกติ เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมต่อการรักความเป็นไทยของนักเรียน

2. งานวิจัยครั้งนี้เป็นการออกแบบการทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาความคงทนของผลจากการจัดกิจกรรมหลังการทดลองในระยะยาว

3. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมด้วยเทคนิคการวิเคราะห์หิวดีโคลิกกับการพัฒนาคุณลักษณะด้านอื่นๆ เช่น การซื้อสัตย์สุจริต การมีวินัย การใฝ่เรียนรู้ เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรรณิการ์ สัจกุล. (2541). เอกสารประกอบการสอนวิชา 2701178 วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสารัตถศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤติกา ลีลาพตะ. (2544). การศึกษาความนิยมไทยและแนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทย ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กันยา ประสงค์เจริญ. (2525). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ขจรศักดิ์ จอมหงส์. (2535). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2551). วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2526). แนวทางการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม. วารสารครุศาสตร์. 11: 22-23.
- ฐานิต เตชะทักษิณพันธุ์. (2550). ผลของสื่อวีดิทัศน์ในการสอนแปรงฟันเด็กออกทิสติก. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาทันตกรรมสำหรับเด็ก คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2: จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- บุญตา ยิ้มน้อย. (2536). ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความนิยมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนค่ายธนะรัชต์ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญทัน ภูบาล. (2549). การใช้วิดีโอทัศน์ละครหุ่นเชิดเป็นตัวแบบเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบญจนาถ อมประสิทธิ์. (2544). การวิเคราะห์แบบการวิจัยเชิงทดลองที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปีการศึกษา 2533-2543. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีป จินนี่. (2540). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิเคราะห์และการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์. (2524). การทดลองใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2547). เอกสารการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 42 การปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นไทย ความรักชาติ และรักวัฒนธรรมไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php [2553, สิงหาคม 12].
- เปรม ตีรสูลานนท์. (2547). ความเป็นคนไทยด้วยจิตวิญญาณ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.premspeech.com/speech/34.pdf> [2553, สิงหาคม 12].
- พรทิพย์ มหัทธนวังศ์วาน. (2530). การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากการสอนแบบเบญจขันธ์ และการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2526). การพัฒนาจริยธรรมตามแนวคิดของโคลเบอร์ก. วารสารครุศาสตร์, 11: 7-13.
- พรรณรัตน์ จิระวัฒนาศักดิ์. (2550). พฤติกรรมการใช้วิดีโอคลิปมีสื่อถือ และผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในเรื่องเพศและความรุนแรง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เพ็ญศิริ อิ่มอุดม. (2551). ผลการประเมินตนเองด้านพฤติกรรมจริยธรรมที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา: การทดลองแบบสีกุ่มของโซโลมอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2542). ความรู้คู่คุณธรรม รวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิญญามล กระต่ายแก้ว. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรพร สิงห์ชัย. (2545). ปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงการฝึกปฏิบัติประกอบบทเรียนวีดิทัศน์กับระดับความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนงานประดิษฐ์วิชากลุ่มการทำงานพื้นฐานและอาชีพของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุภัทร ลิ้มจำริญ. (2551). การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มารีย์ยะ ยี่สมัน. (2549). การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และการเห็นคุณค่าในความเป็นไทย ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มาลินี วชิราภากร. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิดวิจารณ์ของนักเรียนสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง.
- มลินทรา ยินดีสุข. (2547). รูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ยุพดี เตชะอังกูร. (2525). การทดลองขีดหนังสือกลางเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัย
แห่งตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2549). ศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.
พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: นานามีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- เรณู ดวงมณี. (2546). การศึกษาผลของเทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนที่มีต่อความ
สามารถด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณ ภูเสตวงษ์. (2549). การศึกษาความนิยมไทยและแนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทย
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://tdc.thailis
.or.th/tdc/search_result.php](http://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php) [2553, กรกฎาคม 18].
- วรรณ แกมเกตุ. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชาการ, กรม. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิทย์ทิพย์ พวงคำ. (2551). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาวิจัยและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ ชัยมูล. (2548). พจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์=Computer Dictionary. กรุงเทพฯ:
โปรวิชั่น.
- วีระ อัมพันธุ์. (2551). ความเป็นไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- ศราวุธ ชามุมวงศ์. (2544). ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนโดยวีดิทัศน์
ที่มีตัวอักษรบรรยายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ. (2530). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหา
บัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. (2542). *รายงานการวิจัยการศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). *การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (จ.ส.พ.)
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการพัฒนา การวัดและการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุคนธา จารุเพ็ง. (2551). *การพัฒนาเว็บไซต์อบรมเรื่องการสร้างวิดีโอคลิปประกอบการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร*.
- สุทธิ เสริมสุข. (2548). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความนิยมไทยของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2552). *จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรียน สุทัศน์ ณ อยุธยา. (2539). *ผลการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้จากวีดิทัศน์ที่ใช้สิ่งช่วยจัดมโนทัศน์ชนิดไล่ตักขุสัมพันธ์ ก่อนการสอนและหลังการสอนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- เอกรินทร์ สี่มหาศาล และคนอื่นๆ. (2551). *ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1*. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.

ภาษาอังกฤษ

- Bandura, A., Grusec, J. E., & Menlove, F. L. (1967). Vicarious Extinction of Avoidance Behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 5, 16-23.
- Bandura, A., Ross, D., & Ross, S. A. (1963). Imitation of Film - Mediated Aggressive Model. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 66, 3-11.
- Bloom, G. S., et al. (1956). *Taxonomy of educational objectives Handbook I: Cognitive domain*. New York: Longmans, Inc.
- Campbell, D. & Stanley, J. (1963). *Experimental and quasi-experimental designs for research*. Chicago, IL: Rand-McNally.
- Choi, H. & Johnson, D. S. (2007). The effect of problem-based video instruction on learner satisfaction, comprehension and retention in college courses. *British Journal of Educational Technology*, 38, 885-895.
- Kenworthy, A., Ren, U., & Erickson, A. (2009). Adventure Racing and Organizational Behavior: Using Eco Challenge Video Clips to Stimulate Learning. *Journal of Management Education*, 33, 420-443.
- Kerlinger, F. N., & Lee, H. B. (2000). *Foundations of behavioral research*. 4 th ed. Singapore: Thomson Learning.
- Kersting, N., Givvin, K., Sotelo, F., & Stigler, J. (2010). Teachers' Analyses of Classroom Video Predict Student Learning of Mathematics: Further Explorations of a Novel Measure of Teacher Knowledge. *Journal of Teacher Education*, 61, 172-179.
- Kohlberg, L. (1969). Stage and Sequence: The Cognitive Development Approach to Socialization. *Handbook of Socialization: Theory and Research*. Chicago: Rand McNally and Company.
- Kohlberg, L. (1976). Moral Stages and Moralization: The Cognitive Developmental Approach. *Moral Development and Behavior: Theory, Research, and Social Issues*. New York: Holt, Rinehart and Winston, 31-53.
- Mechling, L. C., & Moser, S. V. (2010). Video Preference Assessment of Students with Autism for Watching Self, Adults, or Peers. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 25, 76-84.

- Payne L. S. (1951). The Ideal Model for Controlled Experiments. *Public Opinion Research*, 15, 557-562.
- Piaget, J. (1965). *The Moral Judgment of the Child*. New York: The Free Press.
- Sawilowsky, D. S., Kelley, R. L., & Markman S.B. (1994). Meta-Analysis and the Solomon Four-Group Design. *Journal of Experimental Education*, 62.
- Shuttleworth, M. (2009). Solomon Four Group Design. Available from:
<http://www.experiment-resources.com/solomon-four-group-design.html>
[2010, December 14]
- Tereshko, L., Macdonald, R., & Ahearn W. H. (2010). Strategies for teaching children with autism to imitate response chains using video modeling. *Research in Autism Spectrum Disorder*, 4, 479-489.
- Tyler, C. L., Anderson, M. H., & Tyler, J. M. (2009). Giving Students New Eyes: The Benefits of Having Students Find Media Clips to Illustrate Management Concepts. *Journal of Management Education*, 33, 444-461.

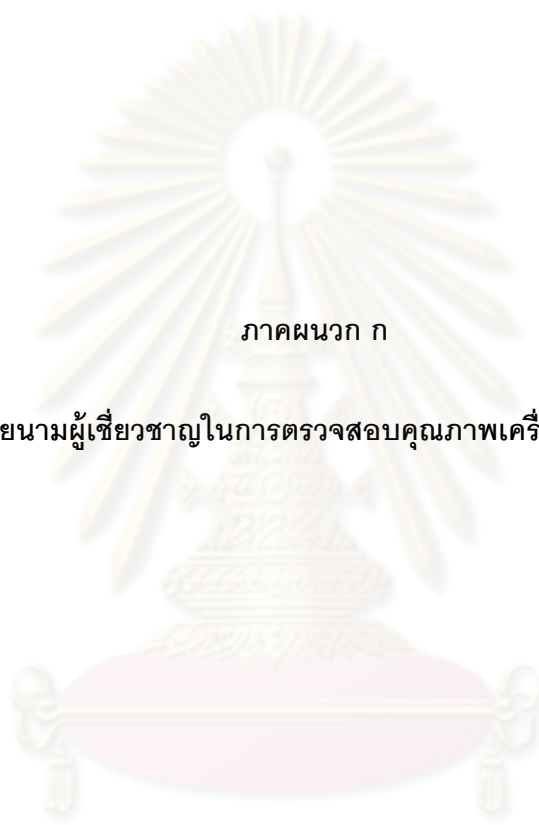

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกลม ไตรวิจิตรคุณ	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ศึกษานิเทศก์เสกสรรค์ อรรถยานันท์	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง
4. ศึกษานิเทศก์ปัญญา ปรางค์ทอง	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
5. อาจารย์แสนสุข เตียเจริญกิจ	อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับประถมศึกษา โรงเรียนมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
6. อาจารย์นภาพร วงศ์ไสม	อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
7. อาจารย์เพียว พันธ์นิตย์	อาจารย์กลุ่มวิชาแนะแนวการศึกษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดไผ่ตัน กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิจัยทรัพยากรบุคคล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพวิดีโอคลิปและแผนการจัดกิจกรรม

1. คีษานีเทศก์เสกสรรค์ อรรถยานันท์	คีษานีเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง
2. คีษานีเทศก์ปัญญา ปรารค์ทอง	คีษานีเทศก์ ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง
3. อาจารย์เสรี จาละ	อาจารย์กลุ่มสาระคอมพิวเตอร์ ระดับ ประถมศึกษา โรงเรียนมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
4. อาจารย์แสนสุข เตียเจริญกิจ	อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับ ประถมศึกษา โรงเรียนมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
5. อาจารย์นภาพร วงศ์ไธม	อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา โรงเรียนมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
6. อาจารย์เพียววี พันธินิตย์	อาจารย์กลุ่มวิชาแนะแนวการศึกษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดไผ่ตัน กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศษ 0512.6(2755)/..49

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

21 มกราคม 2554

เรื่อง ขอเขียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชวยพร เนื่องตระกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสีกุ่มของโซโลมอน" มีผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกรรณ์ หลาวทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

คุณย์วิทย์พัทธ์พักร

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมณี ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800

นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม

โทร. 086-682-3580

ที่ ศธ 0512.6(2755)/. 49

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

21 มกราคม 2554

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิทยุวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสีกุ่มของโฮโลมอน" มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800

นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม

โทร. 088-682-3580

ที่ ศษ 0512.6(2755)/47

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

21 มกราคม 2564

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ศน.เสกสรรค์ อรรถยานันทน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม นิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสีกุ่มของโซโลมอน" มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ตวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800

นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม

โทร. 086-682-3580

ที่ ศธ 0512.6(2755)/.49

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

๒๖ มกราคม 2554

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คน.ปัญญา ปรากฏทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ การศึกษา ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดสอบแบบฝึกหัดของใจโคมอน" มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐสุภรณ์ หลาวทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คองกมล ไตรวิจิตรกุล)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800

นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม

โทร. 086-682-3580

ที่ ศษ 0512.6(2755)/...๓

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

๒1 มกราคม 2554

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อ.เสรี จาละ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม นิสิตปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสี่กลุ่มของไซโลมอน" มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกรรณ์ หลาวทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คองกมล ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800

นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม

โทร. 086-682-3580

ที่ ศธ 0512.6(2755)ว49

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

๒๓ มกราคม 2554

เรื่อง ขอเขียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อ.แสนสุข เขียวเจริญกิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม นิสิตปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์และการศึกษา ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสี่กลุ่มของโรโตมอน" มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกรรณ์ หลาวทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองกมล ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800

นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม

โทร. 086-682-3580

ที่ ศษ 0512.6(2755)/.49

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

21 มกราคม 2554

เรื่อง ขอเขียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อ.นภาพร วงศ์โสม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางชวีญจิรา อินทร์เอี่ยม นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัย และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสีกุ่มของใจโลมอน" มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คองกมล ไตรวิจิตรกุล)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800

นางชวีญจิรา อินทร์เอี่ยม

โทร. 086-682-3580

ที่ ศธ 0512.6(2755)/๔๙

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

21 มกราคม 2554

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อ.เพชร พันธนิศย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม นิติบัญญัติชำนาญการพิเศษ สาขารัฐวิद्याการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัย
และจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง
"การพัฒนาการรักความเป็นไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6: การทดลองแบบสักลุ่มของโรโลมอน" มีผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกรณ์ หลาวทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือที่นิติคิดสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย ทั้งนี้นิติคิดผู้วิจัยจะประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในสิ่งดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมล ไกรวิจิตรคุณ)

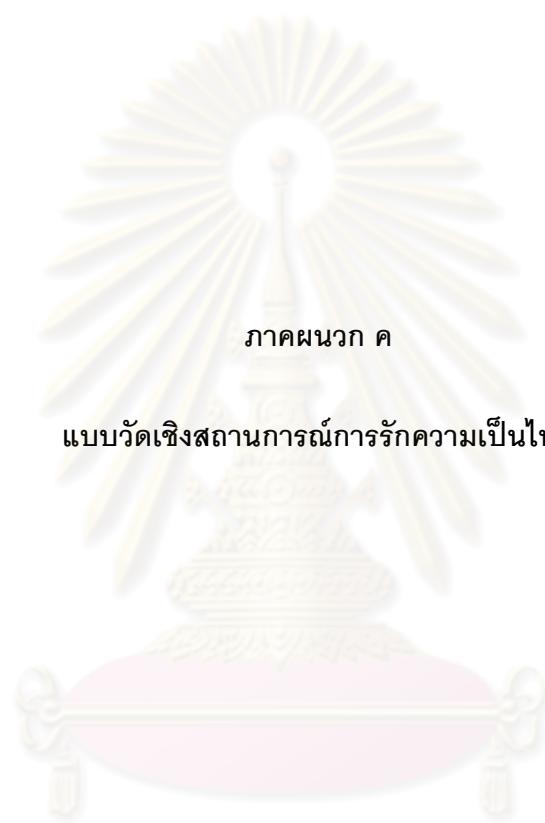
หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800

นางขวัญจิรา อินทร์เยี่ยม

โทร. 086-682-3580

ภาคผนวก ค

แบบวัดเชิงสถานการณ์การรักความเป็นไทย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดเชิงสถานการณ์การรักความเป็นไทย

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนทำการประเมินความรู้สึกและการปฏิบัติของตนเองตามความเป็นจริง

2. คำตอบที่นักเรียนตอบไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก เนื่องจากเป็นการประเมินความรู้สึก

ส่วนตัวและการปฏิบัติตนของนักเรียนซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล

1. สมชายเล่นฟุตบอลกับเพื่อนอยู่ในสนามหญ้าของโรงเรียน ขณะนั้นเป็นเวลาหกโมงเย็น สมชายได้ยินเสียงเพลงชาติ จึงหยุดเล่นแล้วยืนตรงเคารพธงชาติ ถ้านักเรียนเป็นสมชาย นักเรียนทำเช่นนั้น เพราะเหตุใด
  - ก. หากไม่ยืนตรง จะถูกครูดุ
  - ข. เป็นการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
  - ค. เพื่อนทุกคนก็ยืนตรง ต้องทำให้เหมือนเพื่อน
  - ง. เป็นการแสดงถึงความเป็นพลเมืองดีของชาติ
2. เด็กชายแดง แต่งชุดนักเรียนโดยเอาเสื้อออกนอกกางเกง เมื่อครูเห็น จึงบอกให้เด็กชายแดง แต่งกายให้เรียบร้อย ถ้านักเรียนเป็นเด็กชายแดง นักเรียนจะปฏิบัติตามที่ครูบอก เพราะเหตุใด
  - ก. อยากให้ครูชมเชย
  - ข. ทำตามคำสั่งของครู
  - ค. เป็นสิ่งที่ดีที่ควรปฏิบัติให้ถูกต้อง
  - ง. จะได้เหมือนเพื่อนที่แต่งกายเรียบร้อย
3. ในวันแม่แห่งชาติปีนี้ ทางชุมชนจะจัดกิจกรรมปลูกป่าเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พ่อกับแม่จึงชวนยุพาเข้าร่วมกิจกรรมนี้ด้วย ถ้านักเรียนเป็นยุพา นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร
  - ก. ไม่เข้าร่วม เพราะอยากอยู่บ้านมากกว่า
  - ข. เข้าร่วม เพราะคนส่วนใหญ่ไปกัน
  - ค. เข้าร่วม เพราะอยากให้พ่อแม่ชื่นชม
  - ง. เข้าร่วม เพราะเกิดประโยชน์ต่อชุมชน

4. ในวันเข้าพรรษานี้ โรงเรียนจะจัดขบวนแห่เทียนพรรษาขึ้น จึงประกาศรับสมัครนักเรียนเพื่อร่วมขบวนแห่เทียนพรรษาตามความสมัครใจ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร
- ต้องถามเพื่อนๆ ก่อนว่าจะไปกันไหม
  - ไม่เข้าร่วม เพราะต้องเดินตากแดดทั้งวัน
  - เข้าร่วม เพราะเป็นหน้าที่ของชาวพุทธที่ดี
  - เข้าร่วม เพราะเป็นการสืบทอดศาสนาให้คงอยู่
5. หลังเลิกเรียน ขจรไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนที่สนามของโรงเรียน เพื่อนชวนขจรพนันเกมการแข่งขัน หากชนะจะได้เงินจำนวนมาก ถ้านักเรียนเป็นขจร จะตัดสินใจอย่างไร
- เล่นพนัน เพราะอาจจะได้เงิน
  - เล่นพนัน เพราะไม่กล้าปฏิเสธเพื่อน
  - ไม่เล่นพนัน เพราะการพนันเป็นอบายมุข
  - ไม่เล่นพนัน เพราะผิดกฎระเบียบของโรงเรียน
6. โรงเรียนจัดกิจกรรมถวายพระพร เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคมหาราช และงดการเรียนการสอนในภาคเช้า นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร
- เข้ามาเรียนเฉพาะภาคบ่าย
  - หยุดอยู่บ้าน เพราะมีเรียนแค่ครึ่งวัน
  - ไปร่วมกิจกรรม เพราะเพื่อนส่วนใหญ่ไปกัน
  - ไปร่วมกิจกรรม เพราะเป็นการแสดงออกถึงความเคารพสถาบันพระมหากษัตริย์
7. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับคนที่พูดว่า “ซิมิ ซิมิ” แทนคำว่า “ใช่ไหม”
- เป็นคำที่คนส่วนใหญ่นิยมใช้
  - เป็นคำที่คนไทยควรพูดให้ถูกต้อง
  - เป็นคำที่ทันสมัยและใช้สื่อความได้
  - เป็นคำที่ออกเสียงไม่ถูกต้อง ไม่ควรใช้

8. ทุกเช้าก่อนออกจากบ้านเพื่อเดินทางมาโรงเรียน แสงดาวจะทำความเคารพคุณพ่อคุณแม่ พร้อมกับพูดว่า “พ่อหวัดดี แม่หวัดดี” นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร
- เรียบง่ายและดูเป็นกันเองดี
  - เราคนไทย ควรใช้คำพูดให้ถูกต้อง
  - ไม่เป็นไร คนส่วนใหญ่ก็พูดกันแบบนี้
  - ครูสอนให้พูดว่า “คุณพ่อสวัสดิ์ค่ะ คุณแม่สวัสดิ์ค่ะ”
9. กานดาชอบดูรายการโทรทัศน์ ได้ยินพิธีกรรายการพูดศัพท์วัยรุ่นใหม่ๆ จึงจดจำและนำมาใช้พูดกับเพื่อนที่โรงเรียน ถ้านักเรียนเป็นกานดา จะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ทำ เพราะเป็นคำที่ทันสมัย
  - ทำ เพราะเพื่อนๆ จะได้ชื่นชม
  - ไม่ทำ เพราะเป็นการส่งเสริมให้ใช้ภาษาไทยที่ผิด
  - ไม่ทำ เพราะเป็นคำที่คิดขึ้นใช้กันเอง อาจสื่อความหมายผิด
10. เมื่อดนัยพูดกับเพื่อน ดนัยมักจะใช้คำแทนตัวเองว่า “กู” และเรียกเพื่อนว่า “มึง” ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของदनัย นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร
- ก็ดีนะ ฟังแล้วดูสนิทสนมกันดี
  - เราควรใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม
  - ถ้าพูดกับเพื่อนก็ไม่เป็นไร แต่ห้ามใช้กับผู้ใหญ่
  - ครูสอนให้ใช้คำพูดแทนตัวเองว่า “เรา” และเรียกเพื่อนว่า “เธอ”
11. ชูใจ เป็นนักเรียนที่เขียนภาษาไทยได้ดี เมื่อชูใจเห็นเพื่อนเขียนคำไม่ถูกต้อง จึงมักจะตักเตือนเพื่อน โดยบอกว่า “ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์ของชาติที่น่าภาคภูมิใจ ควรเขียนคำให้ถูกต้อง” ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของชูใจ จะรู้สึกอย่างไร
- ไม่พอใจ เขียนแบบนี้ก็สื่อสารได้เหมือนกัน
  - ไม่พอใจ ไม่ผิดกฎระเบียบโรงเรียนซะหน่อย
  - ก็ดีเหมือนกัน จะได้เขียนได้ดีขึ้น
  - เห็นด้วย เราเป็นคนไทย ควรเขียนให้ถูกต้อง

12. นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อเพื่อนของนักเรียนเขียนคำว่า “ครับ” เป็น “ครั๊บ”
- ก. คนส่วนใหญ่นิยมเขียนกัน
  - ข. เขียนแบบนี้ก็อ่านได้เหมือนกัน
  - ค. เราควรรณรงค์ให้เขียนให้ถูกต้อง
  - ง. ถ้าอยู่กับเพื่อนใช้ “ครั๊บ” ถ้าอยู่กับครูใช้ “ครับ”
13. มานพกำลังเล่นกับเพื่อน เห็นคุณครูเดินผ่านมา จึงยกมือไหว้ ถ้านักเรียนเป็นมานพ นักเรียนทำเช่นนั้น เพราะเหตุใด
- ก. เป็นหน้าที่ของนักเรียน
  - ข. อยากให้ครูรักและชื่นชม
  - ค. กลัวครูจะตำหนิหากไม่ทำ
  - ง. เป็นการแสดงความเคารพผู้ใหญ่
14. ในช่วงโมกษิลปะ ขวัญใจลืมนำสีมาจากบ้าน จึงขอยืมสีจากเพื่อน ถ้านักเรียนเป็นขวัญใจ นักเรียนจะกล่าวคำขอบคุณเพื่อน เพราะเหตุใด
- ก. เป็นสิ่งที่ครูสอน
  - ข. เพราะเพื่อนให้ขอยืมสี
  - ค. เป็นมารยาทที่ดีของคนไทย
  - ง. กลัวว่าคราวต่อไป เพื่อนจะไม่ให้ขอยืมสีอีก
15. มีญาติผู้ใหญ่มาเยี่ยมบ้านของสุดา ขณะนั้นสุดาจำเป็นต้องเดินผ่านบริเวณที่ผู้ใหญ่นั่งอยู่ สุดาจึงเดินก้มตัวผ่านผู้ใหญ่ ถ้านักเรียนเป็นสุดา นักเรียนทำเช่นนั้น เพราะเหตุใด
- ก. ญาติผู้ใหญ่จะได้ชมเชย
  - ข. กลัวว่าคุณพ่อคุณแม่จะดุ
  - ค. เป็นการแสดงความอ่อนน้อมต่อผู้อื่น
  - ง. เป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมไทยต้องประพฤติปฏิบัติ

16. สิ่งที่ทำนักเรียนปฏิบัติต่อผู้ปกครองเป็นประจำก่อนออกเดินทางจากบ้านไปโรงเรียน คือข้อใด
- กล่าวคำว่า “ไปก่อนนะ”
  - กล่าวคำว่า “สวัสดีครับ/ค่ะ”
  - กล่าวคำว่า “บ๊าย บาย” พร้อมโบกมือลา
  - กล่าวคำว่า “สวัสดีครับ/ค่ะ” พร้อมยกมือไหว้
17. สายใจทำการบ้านมาส่งครูไม่ถูกต้อง ครูจึงเรียกสายใจมาเพื่ออธิบายและให้นำกลับไปแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง แล้วจึงนำส่งครูอีกครั้ง ถ้านักเรียนเป็นสายใจ นักเรียนจะทำเช่นนั้น เพราะเหตุใด
- ครูจะได้ให้คะแนน
  - จะได้มีความรู้เพิ่มขึ้น
  - ไม่ยอมให้ครูตำหนิ
  - จะได้ถูกต้องเหมือนเพื่อน
18. ในช่วงโมงภาษาไทย บอยเห็นครูนั้นทาหอบหนังสือกองใหญ่เพื่อมาแจกนักเรียน บอยจึงชวนเพื่อนไปช่วยครูถือหนังสือไปแจกทุกคนในห้อง ถ้านักเรียนเป็นบอย นักเรียนทำเช่นนั้น เพราะเหตุใด
- กลัวครูจะดุที่ไม่มีน้ำใจ
  - เป็นหน้าที่ของนักเรียนอยู่แล้ว
  - อยากช่วยเหลือครูด้วยความเต็มใจ
  - เพื่อนคนอื่นก็ช่วยครูแบบนี้เหมือนกัน
19. โรงเรียนจัดกิจกรรมในวันลอยกระทง และประกาศงดการเรียนการสอนตลอดวันนั้น นักเรียนจะมาร่วมกิจกรรมหรือไม่ เพราะเหตุใด
- มา เพราะเพื่อนส่วนใหญ่ก็มา
  - มา เพราะอยากร่วมงานประเพณีลอยกระทง
  - ไม่มา เพราะไม่มีการเรียนการสอนทั้งวัน
  - ไม่มา เพราะอยากพักผ่อนอยู่บ้านมากกว่า

20. เมื่อนักเรียนได้ชมภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังต่างๆ ในวัด นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
- สนใจ เพราะได้ความรู้ทางศิลปะเพิ่มขึ้น
  - สนใจ เพราะเป็นจิตรกรรมที่ทรงคุณค่า
  - ไม่ค่อยสนใจเท่าไร เพราะเข้าใจยาก
  - ไม่ค่อยสนใจเท่าไร เพราะพบเห็นมากมายตามวัดต่างๆ
21. สัปดาห์หน้า โรงเรียนของสุดใจจะพานักเรียนไปทัศนศึกษาที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปชมโบราณสถานและโบราณวัตถุต่างๆ ถ้านักเรียนเป็นสุดใจ จะตัดสินใจอย่างไร
- ไม่ไป เพราะโรงเรียนไม่ได้บังคับ
  - ไป เพราะจะได้ทำรายงานส่งครูได้
  - ไป เพราะเพื่อนทุกคนไปกัน
  - ไป เพราะอยากไปเห็นในสถาปัตยกรรมไทยสมัยโบราณ
22. มานี: “ชมรมดนตรีไทย กำลังเปิดรับสมัครนักเรียนดนตรี
เราไปสมัครกันไหม”
- มานะ: “.....”
- ถ้านักเรียนเป็นมานะ จะตัดสินใจอย่างไร
- ขอถามเพื่อนๆ ก่อน
  - ไม่หวั่น เพราะดูเซยจังเลย
  - ไปสิ เพราะจะได้เล่นเครื่องดนตรีไทยเป็น
  - ไปสิ เพราะเป็นการสืบสานดนตรีไทยไม่ให้สูญไป
23. เมื่อนักเรียนเปิดโทรทัศน์ แล้วมีรายการการแสดงโขน หรือลิเก นักเรียนทำอย่างไร
- เปลี่ยนไปดูช่องอื่น
  - ดูด้วยความสนใจเพราะหาดูได้ยาก
  - ดูไปเรื่อยๆ เนื้อหาของเรื่องก็สนุกดีนะ
  - ลองดูก่อน หากไม่ชอบค่อยเปลี่ยนช่อง

24. เมื่อเพื่อนของนักเรียน ขอให้ช่วยแนะนำหนังสือวรรณคดีไทยที่น่าสนใจ นักเรียนจะตอบอย่างไร
- ขอโทษนะ เราไม่อ่านวรรณคดีไทยหรอก
  - เราอ่านเฉพาะเรื่องที่ครูกำหนดเท่านั้นแหละ
  - เรื่องนี้ก็ดีนะ ผู้แต่งใช้สำนวนโวหารได้ไพเราะ
  - เรื่องนี้ก็ดีนะ ผู้แต่งได้รับรางวัลกวีซีไรต์ด้วยแหละ
25. ในวันเกิดของนิต คุณพ่อคุณแม่ชวนนิตและเพื่อนๆ ไปฉลองวันเกิดที่ร้านอาหารไทย ถ้านักเรียนเป็นนิต จะทำอย่างไร
- ไป เพราะมีเพื่อนๆ ไปด้วย
  - ไป เพราะเกรงใจคุณพ่อคุณแม่
  - ไป เพราะอาหารไทยอร่อยและมีประโยชน์
  - ไม่ไป ขอเปลี่ยนเป็นร้านอาหารต่างประเทศดีกว่า
26. โรงเรียนของกมล กำหนดให้นักเรียนทุกคนใส่เสื้อม่อฮ่อมทุกวันพฤหัสบดี ถ้านักเรียนเป็นกมล นักเรียนจะใส่เสื้อม่อฮ่อม เพราะเหตุใด
- เพราะกลัวครูทำโทษ
  - เพราะเพื่อนทุกคนก็ใส่กัน
  - เพราะเป็นกฎระเบียบของโรงเรียน
  - เพราะเป็นการสืบสานความเป็นไทย
27. ในวันเกิดของประภา คุณพ่อคุณแม่ซื้อกระเป๋าสานให้เป็นของขวัญวันเกิด ประภาจึงใช้กระเป๋าสานใส่ของมาโรงเรียนทุกวัน ถ้านักเรียนเป็นประภา จะกระทำเหมือนประภาหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ไม่ เพราะดูเซย
  - ไม่ เพราะเพื่อนๆ ไม่ใช้กัน
  - ทำ เพราะผลิตจากฝีมือคนไทย
  - ทำ เพราะกลัวคุณพ่อคุณแม่จะเสียใจ

28. คุณแม่ของวนิดามักบ่นปวดหลังเป็นประจำ วนิดาจึงแนะนำให้คุณแม่ไปลงนวดแผนโบราณ ถ้านักเรียนเป็นวนิดา จะกระทำเหมือนวนิดาหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ก. ทำ เพื่อแม่จะดีขึ้น
  - ข. ทำ เพราะอยากให้แม่รัก
  - ค. ทำ เพราะการนวดแผนโบราณเป็นการใช้วิธีการแบบไทยๆ ที่มีคุณภาพ
  - ง. ไม่ทำ เพราะนวดแผนโบราณคงช่วยไม่ได้หรอก
29. โรงเรียนของมะลิจัดอบรมการทำผ้าบาติก โดยเชิญวิทยากรท้องถิ่นเป็นผู้ให้ความรู้ ถ้านักเรียนเป็นมะลิ จะตัดสินใจอย่างไร
- ก. ไม่เข้าร่วม เพราะไม่น่าสนใจ
  - ข. ไม่เข้าร่วม เพราะผ้าบาติกไม่เป็นที่นิยม
  - ค. เข้าร่วม เพราะเป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาไทย
  - ง. เข้าร่วม เพราะโรงเรียนเป็นผู้เชิญวิทยากรมา จึงต้องเข้าร่วม
30. ในวันหยุด คุณพ่อคุณแม่ชวนนักเรียนไปเที่ยวงานแสดงสินค้า OTOP หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร
- ก. ไป เพราะเกรงใจคุณพ่อคุณแม่
  - ข. ไป เพราะอยากไปชมสินค้าที่จัดแสดง
  - ค. ไม่ไป เพราะคนคงไปกันเยอะ
  - ง. ไม่ไป เพราะอยากพักผ่อนอยู่บ้านมากกว่า

ภาคผนวก ง

แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

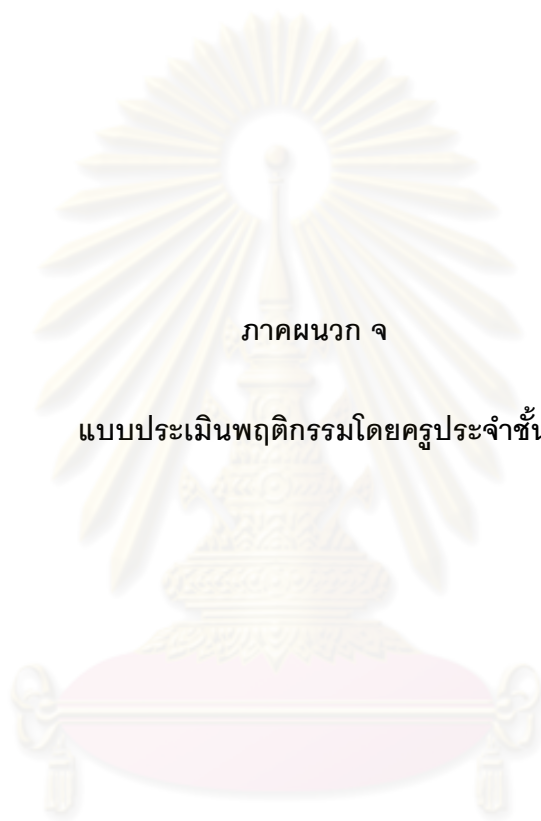
แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

- คำชี้แจง**
- ให้นักเรียนเขียนชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่ และทำการประเมินพฤติกรรมตนเอง
  - ให้พิจารณาพฤติกรรมแล้วบันทึกระดับตัวเลขที่ตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนตามความเป็นจริง
  - เกณฑ์การให้คะแนน คือ กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 0, 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับดังนี้
    - คะแนน หมายถึง การไม่เคยปฏิบัติเลย
    - คะแนน หมายถึง การปฏิบัติน้อยครั้ง
    - คะแนน หมายถึง การปฏิบัติที่มีจำนวนครั้งพอๆ กับไม่ปฏิบัติ
    - คะแนน หมายถึง การปฏิบัติบ่อยครั้ง
    - คะแนน หมายถึง การปฏิบัติทุกครั้ง

ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้	0	1	2	3	4
1	ฉันยืนตรงเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ โดยครูไม่ต้องกำกับดูแล					
2	ฉันแต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน					
3	ฉันปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด					
4	ฉันให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม					
5	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ และศาสนา ทั้งที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น					
6	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมถวายพระพรในโอกาสต่างๆ ทั้งที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น					
7	เมื่อพบครู ฉันจะยกมือไหว้และกล่าวคำสวัสดิ์					
8	ฉันกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากครูและเพื่อน					
9	ฉันเดินก้มศีรษะ เมื่อต้องเดินผ่านผู้ใหญ่					
10	ฉันใช้คำพูดที่สุภาพในการพูดกับเพื่อน					
11	ฉันสามารถรับฟังคำแนะนำตักเตือนจากผู้อื่นได้โดยไม่แสดงอาการไม่พอใจ					
12	ฉันมักอาสาช่วยเหลืองานครูและเพื่อน					

ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้	0	1	2	3	4
13.	ฉันเข้าร่วมงานที่เกี่ยวกับประเพณีไทย เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง ทั้งที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น					
14.	เมื่อไปทำบุญที่วัด ฉันชอบที่จะเดินดูภาพวาดจิตรกรรมฝาผนัง					
15.	ฉันชอบไปเที่ยวสถานที่เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุของไทย					
16.	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับดนตรีไทย เช่น ฟังการขับเสภา ฟัง ชม และเล่นดนตรีไทย					
17.	ฉันเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย เช่น รำไทย ดุโชน ดุลิเก เป็นต้น					
18.	ฉันมักจะอ่านหนังสือวรรณคดีไทยในเวลาว่าง					
19.	เมื่อคุณพ่อคุณแม่ชวนไปรับประทานอาหารนอกบ้าน ฉันมักจะเลือกรับประทานอาหารไทย					
20.	เมื่อคุณพ่อคุณแม่ให้เงินค่าขนม ฉันจะเลือกซื้อขนมไทยมากกว่าขนมกรุบกรอบ					
21.	ฉันเลือกใช้สินค้า เช่น กระเป่า ที่ผลิตจากฝีมือคนไทย					
22.	ฉันชอบดูหนัง ฟังเพลง ที่เป็นของคนไทย					
23.	ฉันมักจะไปเที่ยวงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ทางชุมชนจัดขึ้น					
24.	เมื่อฉันไปเที่ยวกับคุณพ่อคุณแม่ที่ต่างจังหวัด ฉันจะซื้อสินค้าที่เป็นของดีประจำท้องถิ่น มาเป็นของฝาก					

ภาคผนวก จ

แบบประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

แบบทดสอบการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบด้านการใช้ภาษาไทยในการพูดสื่อสาร

ชื่อ-สกุลนักเรียน..... ชั้น ..... เลขที่ .....

คำชี้แจง 1. ครูเขียนชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่ของนักเรียน และอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้นักเรียนฟัง
ให้นักเรียนพูดตอบปากเปล่ากับครู

2. ครูทำการบันทึกระดับตัวเลขที่ตรงกับการปฏิบัติของนักเรียนตามความเป็นจริง

3. เกณฑ์การให้คะแนน คือ กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 0, 1 ดังนี้

1) ถ้าออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องตามอักขรวิธีให้ 1 คะแนน แต่ถ้าออกเสียง

ภาษาไทยไม่ถูกต้องตามอักขรวิธีให้ 0 คะแนน

2) ถ้าใช้คำในการพูดสื่อสารได้ถูกต้องให้ 1 คะแนน แต่ถ้าใช้คำในการพูดสื่อสารได้

ไม่ถูกต้องให้ 0 คะแนน

3) ถ้าใช้คำในการพูดสื่อสารได้เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานการณ์ของบุคคลให้

1 คะแนน แต่ถ้าใช้คำในการพูดสื่อสารไม่เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานการณ์ของบุคคลให้ 0 คะแนน

ข้อ คำถาม	สถานการณ์	พฤติกรรมบ่งชี้		
		ออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	ใช้คำในการพูดสื่อสารได้ถูกต้อง	ใช้คำในการพูดสื่อสารได้เหมาะสมกับ กาลเทศะและสถานการณ์ของบุคคล
1.	เมื่อนักเรียนพบคุณครูกำลังถือหนังสือหลายเล่มที่หน้าห้อง สมุด ควรพูดว่า “.....”			
2.	เมื่อนักเรียนอยากทำความรู้จักกับเพื่อนใหม่ ควรพูดว่า “.....”			

ข้อ คำถาม	สถานการณ์	พฤติกรรมบ่งชี้		
		ออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	ใช้คำในการพูดสื่อสารได้ถูกต้อง	ใช้คำในการพูดสื่อสารได้เหมาะสมกับ กาลเทศะและสถานการณ์บุคคล
3.	เมื่อนักเรียนอยากแสดงความคิดเห็นเรื่องการจัดห้องเรียน ให้เป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม ควรพูดว่า “.....”			
4.	หากเพื่อนของนักเรียน แข่งขันตอบปัญหาชิงรางวัลได้ ลำดับสุดท้าย นักเรียนควรปลอบเพื่อนว่า “.....”			
5.	เมื่อสุนัขที่เพื่อนเลี้ยงไว้ตาย นักเรียนควรปลอบเพื่อนว่า “.....”			
6.	ในขณะที่ครูกำลังสอนหนังสือ เพื่อนๆ คุยกันโดย ไม่สนใจฟังที่ครูสอน นักเรียนจะเตือนเพื่อนว่า “.....”			
7.	หากเพื่อนของนักเรียนกำลังจะทิ้งขยะลงบนพื้นห้อง ทั้งๆ ที่มีถังขยะอยู่ที่บริเวณหลังห้อง นักเรียนควรพูดว่า “.....”			
8.	เมื่อมีญาติผู้ใหญ่มาหาคุณพ่อที่บ้าน แต่คุณพ่อยังไม่กลับ จากที่ทำงาน นักเรียนควรพูดว่า “.....”			

แบบทดสอบด้านการใช้ภาษาไทยในการเขียนสื่อสาร

ชื่อ-สกุลนักเรียน..... ชั้น ..... เลขที่ .....

ข้อ คำถาม	สถานการณ์	พฤติกรรมบ่งชี้		
		เขียนสะกดคำได้ถูกต้องตามหลักขรรวิ	ใช้คำในกรเขียนสื่อสารได้ถูกต้อง	ใช้คำในการเขียนสื่อสารได้เหมาะสม กับกาลเทศะและสถานการณ์บุคคล
1.	“คืนนี้จะมีปาร์ตี้ที่บ้านฉัน ใครมีไอเดียบ้าง เรื่องเมนู เด็ดๆ คืนนี้บ้าง” ควรเขียนว่า			
2.	“ฉันว่าพวกเราน่าจะสาร์ทด้วยซีฟู้ดนะ” ควรเขียนว่า			
3.	“โอเค ฉันขอแจมด้วยคน เดี่ยวจะขึ้นแท็กซี่ตามไปนะ” ควรเขียนว่า			
4.	“ส่วนฉันยังไม่คอมเฟิร์มนะ เพราะต้องแวะไปซื้อป๊อ ก่อน ถ้าไปไม่ทัน ฉันก็อาจจะแคนเซ็นนะ” ควรเขียนว่า			
5.	“นั่น คืนนี้ก็เจอกันที่บ้านฉันนะ บ๊าย บาย” ควรเขียนว่า			
6.	“ครูครับ ดนัยมันโตตร่มวิชาสังคมอีกแล้ว มันอ้างว่า ปวดหัว” ควรเขียนว่า			

ชื่อ คำถาม	สถานการณ์	พฤติกรรมบ่งชี้		
		เขียนสะกดคำได้ถูกต้องตามอักขรวิธี	ใช้คำในกรเขียนสื่อสารได้ถูกต้อง	ใช้คำในการเขียนสื่อสารได้เหมาะสม กับกาลเทศะและสถานการณ์ของบุคคล
7.	“พุ่มนี้ ฉันจะนั่งรถเมลล์ไปแบ่งค์ตั้งแต่ไก่ให้เลยแหละ” ควรเขียนว่า			
8.	“วันนี้พระคุณเจ้าท่านไม่ค่อยสบาย คงไม่สะดวกพบ ญาติโยมที่มาเยี่ยมหรอก ตอนนีท่านกินอาหารเข้า แล้วนอนพักแล้วแหละ” ควรเขียนว่า			

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ช

เนื้อหาความเป็นไทยที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนารักความเป็นไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

เรื่อง สถาบันหลักของไทย

ประเทศไทย หรือราชอาณาจักรไทย เป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์และความเป็นมาอันยาวนาน เริ่มตั้งแต่ยุคแรกเริ่ม ที่มีชุมชนมนุษย์ถือกำเนิดขึ้น รวมตัวก่อตั้งเป็นอาณาจักรและก่อกำเนิดวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ สืบต่อและพัฒนาเรื่อยมา นับตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์ จนถึงปัจจุบัน สถาบันหลักแห่งความมั่นคงของชาติไทย ได้แก่ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ความสำคัญของสถาบันทั้งสามปรากฏอยู่ในธงไตรรงค์ ซึ่งเป็นธงชาติไทย ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงริเริ่มให้ใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ทรงพระราชทานความหมายของสีธงไตรรงค์ ดังนี้

แดง คือ โลहितเราไชวี ซึ่งยอมสละได้ เพื่อรักษาชาติศาสนา

ขาว คือ บริสุทธิศรีสวัสดิ์ หมายถึงพระไตรรัตน์ และธรรมคัมภีร์จิตใจ

น้ำเงิน คือ สีโสภณ อันจอมประชา ๓ โปรดเป็นส่วนพระองค์

สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จึงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยไม่อาจแยกจากกันได้ ตามคำกล่าวที่ว่า “พระมหากษัตริย์คู่ชาติ พุทธศาสน์คู่ไทย”

สถาบันชาติ หมายถึง ความเป็นเอกราชไทยที่ไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของชาติอื่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทั้งด้านภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม

สถาบันศาสนา ประเทศไทยมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ แต่ลักษณะเด่นของสังคมไทย คือ การที่ราษฎรไทยทุกคนมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา ความสมานฉันท์ของผู้นับถือศาสนาทุกศาสนา และความเคารพในศาสนาทุกศาสนาที่ปวงชนชาวไทยนับถือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก สำหรับทุกศาสนาที่มีผู้นับถือในประเทศไทย ส่งผลอย่างสำคัญให้เกิดความปรองดองกันระหว่างผู้ที่มีผู้นับถือศาสนาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพุทธ อิสลาม คริสต์ พราหมณ์ ฮินดู ซิกข์ หรืออื่นใดในประเทศไทย ยิ่งไปกว่านั้น การประพฤติปฏิบัติตามหลักศาสนาในสังคมไทยยังมีรากฐานอยู่ที่ทางสายกลาง

สถาบันกษัตริย์ นับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน พระมหากษัตริย์ไทยทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการเพื่อให้พสกนิกรอยู่เย็นเป็นสุข ทรงเป็นศูนย์รวมแห่งความจงรักภักดี ทรงเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนชาวไทยทั้งชาติ พระมหากษัตริย์ไทยในราชวงศ์จักรี นับตั้งแต่พระปฐมบรมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ดังนี้

รัชกาลที่ 1	พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
รัชกาลที่ 2	พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
รัชกาลที่ 3	พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ 4	พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ 5	พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ 6	พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ 7	พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ 8	พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
รัชกาลที่ 9	พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

แนวทางในการแสดงออกซึ่งความรักในสถาบันหลักของไทยคือการเป็นพลเมืองดีของชาติ การศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

รายการอ้างอิง

คึกฤทธิ์ ปราโมช. (2537). *คึกฤทธิ์กับความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สยามรัฐ.

วีระ อัมพันสุข. (2551). *ความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

เสถียรโกเศศ. (2515). *การศึกษาเรื่องประเพณีไทย และชีวิตชาวไทยสมัยก่อน*. นครหลวงฯ: คลังวิทยา.

ประวัติศาสตร์ไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?wC4D3V3QW YA&feature=related> [2553, สิงหาคม 8].

เนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนารักความเป็นไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

เรื่อง ภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

“ภาษาไทยนั้น เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่นในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ให้ดี ประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเองซึ่งต้องหวงแหน ประเทศใกล้เคียงของเราหลายประเทศมีภาษาของตนเอง แต่ว่าเขาก็ไม่ค่อยแข็งแรง เขาต้องพยายามหาทางที่จะสร้างภาษาของตนเองไว้ให้มั่นคง เรามีโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้...” พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 พระราชทานเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พุทธศักราช 2505 เนื่องในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทยอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในฐานะองค์กษัตริย์นักการศึกษาไทย ท่านทรงงานการศึกษาไม่มีวันจบสิ้น ทรงพระราชดำริโครงการสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมไกลกังวล เพื่อให้ลูกหลานไทยได้เรียนได้รู้ กว่า 60 ปีที่ท่านทรงพัฒนาการศึกษาไทยจนเป็นที่ประจักษ์แก่ปวงชนชาวไทยทุกคนตลอดมา ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ สมควรอย่างยิ่งที่เราควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาไทย โดยเฉพาะภาษาไทยและตัวอักษรไทย ที่ควรเขียนให้ถูกต้องสวยงาม เพื่อเป็นการรักษาเอกลักษณ์ที่งดงามของชาติไทยเราไว้ตลอดไป

ภาษาไทย คือ หนึ่งในเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ที่มีความภาคภูมิใจของคนไทยทั้งชาติ นับตั้งแต่ครั้งสุโขทัยเป็นราชธานี ด้วยพระบารมีของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ผู้ทรงพระปรีชาสามารถและทรงมีสายพระเนตรที่ยาวไกล พระองค์ทรงประดิษฐ์อักษรไทย หรือที่เรียกว่าลายสือไทย ขึ้นในปีพุทธศักราช 1826 โดยดัดแปลงมาจากภาษาขอม และโปรดให้จารึกประวัติศาสตร์ในรัชสมัยของพระองค์ลงบนแผ่นศิลา หรือที่เรียกกันว่า ศิลาจารึก ในปีพุทธศักราช 1845 ประชาชนชาวไทยจึงได้รับพระราชมรดกอันล้ำค่า มีภาษาเขียนเป็นของตนเอง บ่งบอกถึงความป็นชาติที่มีอารยธรรมรุ่งเรือง ภาษาเขียนจึงถือเสมือนเป็นสิ่งที่แสดงความเป็นผู้รู้ ผู้มีวัฒนธรรม เป็นพื้นฐานสำคัญในการสื่อสาร นอกจากนี้ ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช การศึกษาชั้นพื้นฐานได้เริ่มแพร่หลายมาสู่ประชาชนทั่วไป โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เมื่อผู้คนเริ่มอ่านออกเขียนได้ จึงได้มีการสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้และถ่ายทอดความเป็นไปทาง

ประวัติศาสตร์ทั้งในด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี เศรษฐกิจ ตลอดจนศาสนา โดยได้มีการบันทึกบนใบงาน เป็นโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ซึ่งถือได้ว่าเป็นยุคทองแห่งวรรณคดีไทย เพราะมีนักปราชญ์และวรรณคดีเกิดขึ้นมากมาย รวมถึงหนังสือแบบเรียนภาษาไทยเล่มแรกคือ จินตามณี

นับจากอดีตมาจนถึงปัจจุบันภาษาไทยของเราได้มีการพัฒนารูปแบบการเขียนเรื่อยมาเพื่อให้เป็นมาตรฐานยิ่งขึ้น โดยมีการปรับปรุงให้ใช้ทั้งในการศึกษาและทางราชการ ปัจจุบันมี 10 แบบ ได้แก่ 1) แบบขุนสัมฤทธิ์วรรณการ 2) แบบอาลักษณ์ 3) แบบพระยาผดุงวิทยาเสริม 4) แบบโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ 5) แบบโรงเรียนสายน้ำทิพย์ 6) แบบภาควิชาประถมศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 7) แบบกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 8) แบบที่สำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติใช้พัฒนาหลายมือปีการศึกษา 2535 9) แบบที่ใช้ในโครงการพัฒนาการเขียนลายมือของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2537 ถึงปีพุทธศักราช 2539 และ 10) แบบชนะเลิศการประกวดรูปแบบอักษรไทย เนื่องในวโรกาสมหามงคลพระราชพิธีกาญจนาภิเษก ฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี เมื่อพุทธศักราช 2539

แนวทางในการร่วมอนุรักษ์ภาษาไทย คือ การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องทั้งการพูดและการเขียนสื่อความ การใช้ภาษาไทยในการพูดสื่อความ ควรปฏิบัติดังนี้ 1) ออกเสียงภาษาไทยให้ถูกต้องตามอักขรวิธี 2) เลือกใช้คำในการพูดสื่อสารให้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล ในด้านการใช้ภาษาไทยในการเขียนสื่อความ ควรปฏิบัติดังนี้ 1) เขียนสะกดคำให้ถูกต้องตามอักขรวิธี และ 2) เลือกใช้คำในการเขียนได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะและสถานภาพของบุคคล อนาคตของภาษาไทย อยู่ที่เราทุกคน หากทุกคนร่วมใจกันรักษาเอกลักษณ์ของชาติให้ยั่งยืน ความเป็นไทย ย่อมจะยิ่งวัฒนาสถาพร

รายการอ้างอิง

วีระ อัมพันสุข. (2551). *ความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

คนไทยกับภาษาไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http:// youtube.com/watch?v=](http://youtube.com/watch?v=6y22QedQ61w&feature=related)

[6y22QedQ61w&feature=related](http://youtube.com/watch?v=6y22QedQ61w&feature=related) [2553, พฤศจิกายน 9].

ภาษาไทย อักษรไทย การเขียน การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.youtube.com/watch?v=hpGpRn83bHY> [2553, พฤศจิกายน 9].

อักษรไทย ภาษาไทย รูปแบบการเขียนอักษร แบบอักษรไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

[http:// www.youtube.com/watch?v=yBD56uNhPok&feature=related](http://www.youtube.com/watch?v=yBD56uNhPok&feature=related)

[2553, พฤศจิกายน 9].

เนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาการรักความเป็นไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

เรื่อง กิริยามารยาทไทย

คนไทยได้รับการปลูกฝังในเรื่องกิริยามารยาทที่สั่งมาจากบรรพบุรุษสืบทอดต่อกันมา ในการแสดงกิริยามารยาทที่เรียบร้อยอ่อนน้อมทั้งทางกาย วาจา และทางความคิด เช่น การแสดงความเคารพด้วยการไหว้ การกราบ การกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากผู้ให้ การกล่าวคำขอโทษเมื่อกระทำผิด เป็นต้น มรว.เป็ย มาลากุล ได้เรียบเรียงในหนังสือชื่อว่า สมบัติผู้ดี เนื้อหาเกี่ยวกับกิริยามารยาทไทยที่สั่งมาที่คนไทยประพฤติปฏิบัติ สมควรให้เป็นแบบอย่างแก่บุตรหลานสืบไป โดยให้ความหมายของคำว่า ผู้ดี หมายถึง บุคคลผู้มีความประพฤติเรียบร้อยทั้งทางกาย ทางวาจา และทางความคิด คือทำดี พูดดี คิดดี เนื้อหาแบ่งออกเป็น 10 ภาค ดังต่อไปนี้

ภาค 1 ผู้ดีย่อมรักษาความเรียบร้อย

1. กายจรรยา

- 1) ย่อมไม่ใช้กิริยาอันข้ำมกรายบุคคล
- 2) ย่อมไม่อาจเชื่อมั่นในที่ต่ำสูง
- 3) ย่อมไม่ล่วงเกินถูกต้องผู้อื่น ซึ่งไม่ใช่หยอกกันฐานเพื่อน
- 4) ย่อมไม่เสียดสี กระทบกระทั่งกายบุคคล
- 5) ย่อมไม่ลุกนั่งเดินเห็นพรวดพราด โดนผู้คนหรือสิ่งของแตกหักเสีย
- 6) ย่อมไม่ส่งของให้ผู้อื่น ด้วยกิริยาอันเสือกไสผลักโยน
- 7) ย่อมไม่ผ่านหน้าหรือบังตาผู้อื่น เมื่อเขาดูสิ่งใดอยู่ เว้นแต่เป็นที่เฉพาะ
- 8) ย่อมไม่เอิกอึ้ง เมื่อเวลาผู้อื่นทำกิจ
- 9) ย่อมไม่อื้ออึ้ง ในเวลาประชุมสดับตรับฟัง
- 10) ย่อมไม่แสดงกิริยาตึงตัง หรือพูดจาอึกทึกในบ้านแขก

2. วจีจรรยา

- 1) ย่อมไม่สอดสวนวาจาหรือแย้งชิงพูด
- 2) ย่อมไม่พูดด้วยเสียงอันดังเหลือเกิน
- 3) ย่อมไม่ใช้เสียงตวาด หรือพูดจากระโชกกระชาก

4) ย่อมไม่ใช้วาจาอันหักหาญตั้งต้น

5) ย่อมไม่ใช้ถ้อยคำอันหยาบคาย

3.มโนจริยา

1) ย่อมไม่ปลงใจให้ฟังซ่านกำเริบหึงโยโส

2) ย่อมไม่บันดาลโทสะให้เสียกิริยา

ภาค 2 ผู้ดีย่อมไม่ทำอุจาดลามก

1.กายจริยา

1) ย่อมไม่ใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งตัวอันสะอาด และแต่งโดยเรียบร้อยเสมอ

2) ย่อมไม่แต่งตัวในที่แจ้ง

3) ย่อมไม่จิ้มควักล้างแคะ แกะเการ่างกายในที่ประชุมชน

4) ย่อมไม่กระทำการ ที่ควรจะทำในที่ลับในที่แจ้ง

5) ย่อมไม่หาวเรอ ให้ปรากฏในที่ประชุมชน

6) ย่อมไม่จามด้วยเสียงอันดัง และโดยไม่ป้องกำบัง

7) ย่อมไม่บ้วนซากด้วยเสียงอันดัง หรือให้เปราะเปื้อน ให้เป็นที่รังเกียจ

8) ย่อมไม่ลุกกลนเลอะเทอะ มุมมามในการบริโภค

9) ย่อมไม่ถูกต้อง หรือหยิบยื่นสิ่งของ ที่ผู้อื่นจะบริโภคด้วยมือตน

10) ย่อมไม่ล่วงล้ำ ข้ามหยิบ ของบริโภคผ่านหน้าผู้อื่น ซึ่งควรขอโทษ และขอให้เขาส่งให้

11) ย่อมไม่ละลาบละล้วง เอาของผู้อื่นมาใช้ในการบริโภค เช่น ถ้วยน้ำ และผ้าเช็ดมือ

12) ย่อมไม่เอาเครื่องใช้ของตน เช่น ช้อนส้อมไปล้างตัก สิ่งบริโภคซึ่งเป็นของกลาง

13) ย่อมระวัง ไม่พุดจาตรงหน้าผู้อื่น ให้ใกล้ชิดเหลือเกิน

2.วจีจริยา

1) ย่อมไม่กล่าวถึงสิ่งใดใครก ฟังรังเกียจในท่ามกลางประชุมชน

2) ย่อมไม่กล่าวถึงสิ่งควรปิดบัง ในท่ามกลางประชุมชน

3.มโนจริยา

1) ย่อมตั้งใจที่จะรักษาความสะอาด

ภาค 3 ผู้ดีย่อมมีสัมมาคารวะ

1.กายจริยา

1) ย่อมนั่งด้วยกิริยาอันสุภาพ เฉพาะหน้าผู้ใหญ่

2) ย่อมไม่ขึ้นหน้าผ่านผู้ใหญ่

3) ย่อมไม่หันหลังให้ผู้ใหญ่

- 4) ย่อมแหวกที่ หรือให้ที่นั่งอันสมควรแก่ผู้ใหญ่ หรือผู้ใหญ่
- 5) ย่อมไม่ทัดหรือคาบหูหรือ คาบกล้อง และสูบให้ควันไปรมผู้อื่น
- 6) ย่อมเปิดหมวก เมื่อเข้าชายคาบ้านผู้อื่น
- 7) ย่อมเปิดหมวกในที่เคารพ เช่น โบสถ์ วิหาร ไม่ว่าแห่งศาสนาใด
- 8) ผู้น้อยย่อมเคารพผู้ใหญ่ก่อน
- 9) ผู้ชายย่อมเคารพผู้หญิงก่อน
- 10) ผู้ลาย่อมเป็นผู้เคารพก่อน
- 11) ผู้เห็นก่อนโดยมากย่อมเคารพก่อน
- 12) แม้ผู้ใดเคารพตนก่อน ย่อมต้องตอบเขาทุกคน ไม่เฉยเสีย

2.วจีจริยา

- 1) ย่อมไม่พูดจาล้อเลียนหลอกลวงผู้ใหญ่
- 2) ย่อมไม่กล่าวร้าย ถึงญาติมิตรที่รักใคร่นับถือ ของผู้ฟังแก่ผู้ฟัง
- 3) ย่อมไม่กล่าววาทจา อันติเตียนสิ่งเคารพ หรือที่เคารพของผู้อื่นแก่ตัวเขา
- 4) เมื่อจะขอทำล่วงเกินแก่ผู้ใด ย่อมต้องขออนุญาตตัวเขาเสียก่อน
- 5) เมื่อตนทำพลาดพลั้งสิ่งใด แก่บุคคลผู้ใด ควรออกวาทขอโทษเสมอ
- 6) เมื่อผู้ใดได้แสดงคุณต่อตนอย่างไร ควรออกวาทขอบคุณเขาเสมอ

3.มโนจริยา

- 1) ย่อมเคารพยำเกรง บิดา มารดา และอาจารย์
- 2) ย่อมนับถือนอบน้อมต่อผู้ใหญ่
- 3) ย่อมมีความอ่อนหวานแก่ผู้น้อย

ภาค 4 ผู้ที่ย่อมมีกิริยาเป็นที่รัก

1.กายจริยา

- 1) ย่อมไม่ฝ่าฝืนเวลานิยม คือ ไม่ไปใช้กิริยาอื่น เมื่อเขานั่งกับพื้น และไม่ไปนั่งกับพื้น เมื่อเวลาเขานั่งเดินกัน
- 2) ย่อมไม่ไปนั่งนานเกินสมควร ในบ้านผู้อื่น
- 3) ย่อมไม่ทำกิริยารื่นเริงเมื่อเขามีทุกข์
- 4) ย่อมไม่ทำกิริยาโศกเศร้าเหี่ยวแห้ง ในที่ประชุมรื่นเริง
- 5) เมื่อไปสู่ที่ประชุมรื่นเริง ย่อมช่วยสนุกขึ้นบานให้สมเรื่อง
- 6) เมื่อเป็นเพื่อนเที่ยว ย่อมต้องกลมเกลียว และร่วมลำบาก ร่วมสนุก

- 7) เมื่อตนเป็นเจ้าของบ้าน ย่อมต้องต้อนรับ และเชื้อเชิญแขกไม่เพิกเฉย
- 8) ย่อมไม่ทำกิริยาบึกบึนต่อแขก
- 9) ย่อมไม่ให้แขกต้องคอยนาน เมื่อเขามาหา
- 10) ย่อมไม่จ้องดูนาฬิกา ในเวลาที่แขกยังนั่งอยู่
- 11) ย่อมไม่ใช้กิริยาอันนุ้ยไ้หรือกระชิบกระชาบกับผู้ใด ในเวลาเมื่อตนอยู่เฉพาะหน้าผู้หนึ่ง
- 12) ย่อมไม่ใช้กิริยาอันโกรธเคือง หรือดูดั้น ผู้คนบ่าวไพร่ ต่อหน้าแขก
- 13) ย่อมไม่จ้องดูบุคคล โดยเพ่งพิศเหลือเกิน
- 14) ย่อมต้องรับส่งแขกเมื่อไปมา ในระยะเวลาอันสมควร

2.วจีจรรยา

- 1) ย่อมไม่เที่ยวติเตียน สิ่งของที่เขาตั้ง แต่ง ไว้ในบ้านที่ตนไปสู่
- 2) ย่อมไม่กล่าวสรรเสริญรูป กาย บุคคล แก่ตัวเขาเอง
- 3) ย่อมไม่พูดให้เพื่อนเก้อกระดาก
- 4) ย่อมไม่พูดเปรียบเปรย เคาะแคะสตรี กลางประชุม
- 5) ย่อมไม่ค่อนแคะตริรูปกายบุคคล
- 6) ย่อมไม่ทักถึงการร้าย โดยพรั่งโพล่งให้เขาตกใจ
- 7) ย่อมไม่ทักถึงสิ่งอันน่าอาย น่ากระดากโดยเปิดเผย
- 8) ย่อมไม่เอาสิ่งที่น่าอับอาย จะกระดากมาแล้วให้แขกฟัง
- 9) ย่อมไม่เอาเรื่องที่เขาฟังซ่อนเร้น มากล่าวให้อับอายหรือเจ็บใจ
- 10) ย่อมไม่กล่าวถึงการอับมงคล ในเวลามงคล

3.มโนจรรยา

- 1) ย่อมรู้จักเกรงใจคน

ภาค 5 ผู้ดีย่อมเป็นผู้มีสง่า

1.กายจรรยา

- 1) ย่อมมีกิริยาอันผึ่งผายของอาจ
- 2) จะยืนนั่ง ย่อมอยู่ในลำดับอันสมควร ไม่เป็นผู้แอบหลังคน หรือหลีกเข้ามุม
- 3) ย่อมไม่เป็นผู้สะทก สะท้าน งกเงิน หยดยุๆ ยั้งๆ

2.วจีจรรยา

- 1) ย่อมพูดจาจะฉาดถ้อยความ ไม่อุบอิบอ้อมอ้อม

3. มโนจริยา

- 1) ย่อมมีความรู้จักงาม รู้จักดี
- 2) ย่อมมีอักษณาสัยอันกว้างขวาง เข้าไหนเข้าได้
- 3) ย่อมมีอักษณาสัยเป็นนักเลง ใครจะพูดหรือเล่นอันใด ก็เข้าใจและต่อติด
- 4) ย่อมมีความเข้าใจองไว ไหวพริบรู้ทันถึงการณ
- 5) ย่อมมีใจอันองอาจกล้าหาญ

ภาค 6 ผู้ที่ย่อมปฏิบัติการงานดี

1. กายจริยา

- 1) ย่อมทำการอยู่ประจำระเบียบแบบแผน
- 2) ย่อมไม่ถ่วงเวลาให้ผู้อื่นคอย
- 3) ย่อมไม่ละเลยที่จะตอบจดหมาย
- 4) ย่อมไม่ทำการแต่ต่อหน้า

2. วจีจริยา

- 1) พูดสิ่งใดย่อมให้เป็นที่เชื่อถือได้
- 2) ย่อมไม่รับวาทจากล่องๆ โดยมีได้เห็นว่า การจะเป็นได้หรือไม่

3. มโนจริยา

- 1) ย่อมเป็นผู้รักษาความสัตย์ในเวลา
- 2) ย่อมไม่เป็นผู้เกียจคร้าน
- 3) ย่อมไม่เข้าใจว่า ผู้ดีทำอะไรด้วยตนไม่ได้
- 4) ย่อมไม่เพลิดเพลน จนละเลยให้การเสีย
- 5) ย่อมเป็นผู้รักษาความเป็นระเบียบ
- 6) ย่อมเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชา เมื่ออยู่ในหน้าที่
- 7) ย่อมมีมานะในการงาน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
- 8) ย่อมเป็นผู้ทำอะไรทำจริง
- 9) ย่อมไม่เป็นผู้ตั้งต้นในที่ผิด
- 10) ย่อมปรารถนาความดี ต่อการงานที่ทำอยู่เสมอ

ภาค 7 ผู้ที่ย่อมเป็นผู้ใจดี

1. กายจริยา

- 1) เมื่อเห็นใครทำผิดพลาดน่าเก้อกระดาก ย่อมช่วยกลบเกลื่อน หรือทำไม่เห็น

- 2) เมื่อเห็นสิ่งของ ของใครตกหรือเสื่อมเสีย ย่อมต้องหยิบยื่นให้ หรือบอกให้รู้ตัว
- 3) เมื่อเห็นเหตุร้าย หรืออันตรายจะมีแก่ผู้ใด ย่อมต้องรีบช่วย

2.วจีจริยา

- 1) ย่อมไม่เยาะเย้ย ถากถาง ผู้กระทำผิดพลาด
- 2) ย่อมไม่ใช้วาจาอันข่มขู่

3.มโนจริยา

- 1) ย่อมไม่มีใจอันโหดเหี้ยม เกี่ยววราด แก่ผู้น้อย
- 2) ย่อมเอาใจโอบอ้อมอารีแก่ผู้อื่น
- 3) ย่อมเอาใจช่วยคนเคราะห์ร้าย
- 4) ย่อมไม่เป็นผู้ซ้ำเติมคนเสียที
- 5) ย่อมไม่เป็นผู้อาฆาตจองเวร

ภาค 8 ผู้ดีย่อมไม่เห็นแต่แก่ตัวฝ่ายเดียว

1.กายจริยา

- 1) ย่อมไม่พิกหาความสบายก่อนผู้ใหญ่ หรือผู้หญิง
- 2) ย่อมไม่เลือกสนแย่งชิง ที่นั่ง หรือที่คู่อันใด
- 3) ย่อมไม่เที่ยวแย่งผู้หนึ่ง มาจากผู้หนึ่ง ในเมื่อเขาสนทนากัน
- 4) เป็นผู้ใหญ่ จะไปมาลูกนั่งยอมไว้ช่อง ให้ผู้น้อยมีโอกาสบ้าง
- 5) ในการเลี้ยงดูยอมเผื่อแผ่ เชื้อเชิญแก่คนข้างเคียงก่อนตน
- 6) ในการบริโภค ย่อมหยิบยก ยื่นส่งสิ่งของแก่ผู้อื่นต่อๆ ไปไม่มุ่งแต่กระทำกิจส่วนตน
- 7) ย่อมไม่รวบสามตะกลาม สักวาดควยเอาของที่เขาตั้งไว้เป็นกลาง จนเกินส่วนที่ตนจะได้
- 8) ย่อมไม่แสดงความไม่เพียงพอ ในสิ่งของที่เขาหยิบยกให้
- 9) ย่อมไม่นั่งนอนใจ ให้เขาออกทรัพย์แทนส่วนตนเสมอ เช่น ในการเลี้ยงดูหรือใช้ค่าเดินทาง เป็นต้น
- 10) ย่อมไม่ลืมที่จะส่งของ ซึ่งคนอื่นได้ส่งเคราะห์ให้ตนยืม
- 11) การให้สิ่งของ หรือเลี้ยงดู ซึ่งเขาได้กระทำแก่ตน ย่อมต้องตอบแทนเขา

2.วจีจริยา

- 1) ย่อมไม่ขอแยกผู้หนึ่งมาจากผู้ใด เพื่อพาไปพูดจาความลับกัน
- 2) ย่อมไม่สนทนาแต่เรื่องตนฝ่ายเดียว จนคนอื่นไม่มีช่องจะสนทนาเรื่องอื่นได้
- 3) ย่อมไม่นำธุระตนเข้ากล่าวแทรก ในเวลาธุระอื่นของเขาชุลมุน

- 4) ย่อมไม่กล่าววาจาติเตียน ของที่เขาหิบบยกให้ว่าไม่ดี หรือไม่พอ
- 5) ย่อมไม่ไต่ถามราคา ของที่เขาได้หิบบยกให้แก่ตน
- 6) ย่อมไม่แสดงราคาของ ที่จะหิบบยกให้แก่ผู้ใด ให้ปรากฏ
- 7) ย่อมไม่ใช้วาจาอันโอ้อวดตน และลบหลู่ผู้อื่น

3. มโนจริยา

- 1) ย่อมไม่มีใจมักได้ เทียบขอของเขารำไป
- 2) ย่อมไม่ตั้งใจปรารถนาของรักเพื่อน
- 3) ย่อมไม่พึงใจการหิบบยกข้าวของ ทองเงินซึ่งกันและกัน
- 4) ย่อมไม่หวังแต่จะพึงอาศัยผู้อื่น
- 5) ย่อมไม่เป็นผู้เกียจคร้าน ทอดเทการงานตนให้ผู้อื่น
- 6) ย่อมรู้จักคุณค่าผู้อื่นที่ได้ทำแล้วแก่ตน
- 7) ย่อมไม่มีใจริษยา

ภาค 9 ผู้ดีย่อมรักษาความสุจริตชื่อตรง

1. กายจริยา

- 1) ย่อมไม่ละลาบละลั้งเข้าห้องเรือนแขก ก่อนเจ้าของบ้านเขาเชิญ
- 2) ย่อมไม่แลลอดสอดสาย โดยเพ่งเล็งเข้าไปตามห้องเรือนแขก
- 3) ย่อมไม่เที่ยวฉวยโนน หิบบนึ่งของผู้อื่นจนเหลือเกิน รวากับว่าจะค้นหาสิ่งใด
- 4) ย่อมไม่เที่ยวขอ หรือหิบบนึ่งยุดจดหมาย ของผู้อื่นที่เจ้าของ ไม่มีความประสงค์จะให้ดู
- 5) ย่อมไม่เที่ยวขอ หรือหิบบนึ่งยุดสมุดพก หรือสมุดจดรายงานบัญชีของผู้อื่น ซึ่งตนไม่มีธุระเกี่ยวข้องเป็นหน้าที่
- 6) ย่อมไม่เที่ยวนั่งที่โต๊ะ เขียนหนังสือของผู้อื่น
- 7) ย่อมไม่เที่ยวเปิดดูหนังสือ ตามโต๊ะเขียนหนังสือของผู้อื่น
- 8) ย่อมไม่แทรกเข้าห่มผู้อื่น ซึ่งเขาไม่ได้เชื้อเชิญ
- 9) ย่อมไม่ลอบแอบฟังคนพูด
- 10) ย่อมไม่ลอบแอบดูของลับ
- 11) ถ้าเห็นเขาจะพูดความลับกัน ย่อมต้องหลบตา หรือลี้ตัว
- 12) ถ้าจะเข้าห้องเรือนผู้ใด ย่อมต้องเคาะประตู หรือกล่าววาจาให้เขารู้ตัวก่อน

2. วจีจริยา

- 1) ย่อมไม่ชอกช้ำกัไต่ถามธุระส่วนตัว หรือการในบ้านของเขา ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องแก่ตน

- 2) ย่อมไม่เที่ยวถามเขาว่า นั้นเขียนหนังสืออะไร
- 3) ย่อมไม่ถามถึงผลประโยชน์ที่เขาหาได้ เมื่อตนไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง
- 4) ย่อมไม่เอาการในบ้านของผู้ใด มาแสดงในที่แจ้ง
- 5) ย่อมไม่เก็บเอาความลับ ของผู้หนึ่งมาเที่ยวพูดแก่ผู้อื่น
- 6) ย่อมไม่กล่าวถึงความชั่วร้าย อันเป็นความลับเฉพาะบุคคลในที่แจ้ง
- 7) ย่อมไม่พูดลับลับ กลับกลอก ตลบตะแลง
- 8) ย่อมไม่ใช้คำสบถติดปาก
- 9) ย่อมไม่ใช้ถ้อยคำมูสา

3. มโนจริยา

- 1) ย่อมไม่เป็นคนต่อหน้าอย่างหนึ่ง ลับหลังอย่างหนึ่ง
- 2) ย่อมเป็นผู้รักษา ความไว้วางใจของผู้อื่น
- 3) ย่อมไม่แสวงประโยชน์ ในทางที่ผิดธรรม
- 4) ย่อมเป็นผู้ตั้งอยู่ในความเที่ยงตรง

ภาค 10 ผู้ดีย่อมไม่ประพฤติชั่ว

1. กายจริยา

- 1) ย่อมไม่เป็นพาลเที่ยวเกะกะระรัว และกระทำร้ายคน
- 2) ย่อมไม่ข่มเหงผู้อ่อนกว่า เช่น เด็ก หรือผู้หญิง
- 3) ย่อมไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เจ็บอาาย เพื่อความสนุกยินดีของตน
- 4) ย่อมไม่หาประโยชน์ ด้วยอาการที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
- 5) ย่อมไม่เสพสุราจนถึงเมา และติด
- 6) ย่อมไม่มั่วสุมกับสิ่งอันเลวทราม เช่น กัญชา ยาฝิ่น
- 7) ย่อมไม่หมกมุ่นในการพนัน เพื่อจะปรารถนาทรัพย์
- 8) ย่อมไม่ถือเอาเป็นของตน ในสิ่งที่เจ้าของไม่อนุญาตให้
- 9) ย่อมไม่พึงใจ ในหญิงที่มีเจ้าของหวงแหน

2. วจีจริยา

- 1) ย่อมไม่พาลพอใจทะเลาะวิวาท
- 2) ย่อมไม่พาลใจนินทาว่าร้ายกัน และกัน
- 3) ย่อมไม่พอใจพูดส่อเสียด ยุยง

4) ย่อมไม่เป็นผู้สอพลอ ประจบประแจง

5) ย่อมไม่แข่งขันกับให้ร้ายผู้ใด

3. มโนจริยา

1) ย่อมไม่ปองร้ายผู้อื่น

2) ย่อมไม่คิดทำร้ายผู้อื่น เพื่อประโยชน์ตน

3) ย่อมมีความเหนียวรั้งใจตนเอง

4) ย่อมเป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบ

รายการอ้างอิง

คึกฤทธิ์ ปราโมช. (2537). *คึกฤทธิ์กับความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สยามรัฐ.

เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี. (2530). *สมบัติผู้ดี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ.

วีระ อัมพันสุข. (2551). *ความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สมบัติผู้ดี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.dekthai-faidee.com> [2553, พฤศจิกายน 15].

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาการรักความเป็นไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

เรื่อง ประเพณีและวันสำคัญของไทย

ประเพณี หมายถึง สิ่งที่ประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันจนเป็นแบบแผน เป็นขนบธรรมเนียมหรือจารีตประเพณี ซึ่งประเพณีไทยมักเกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา ประเพณีของไทยมักมีพิธีกรรมทางพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ เช่น ทำบุญตักบาตร เป็นต้น

ประเพณีไทยในเดือนมกราคม

วันขึ้นปีใหม่ วันขึ้นปีใหม่เป็นวันเริ่มต้นพุทธศักราชตามสากล ซึ่งตรงกับวันที่ 1 มกราคมของทุกปี คนไทยนิยมทำบุญ ตักบาตร เพื่อขอพรจากพระ ตามธรรมเนียมแล้วปีใหม่ไทยตรงกับวันสงกรานต์ แต่เรากำหนดวันขึ้นปีใหม่นี้ตามสากล โดยเปลี่ยนจากเดือนเมษายน มาเป็นวันที่ 1 มกราคม โดยเริ่มกำหนดให้วันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2484 เป็นวันขึ้นปีใหม่วันแรก

ประเพณีไทยในเดือนกุมภาพันธ์

วันมาฆบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 3 วันมาฆบูชาเป็นวันที่เกิดเหตุการณ์อัศจรรย์ คือมีพระสงฆ์มาชุมนุมกันโดยมิได้นัดหมาย พระสงฆ์ทั้งหมดเป็นพระภิกษุที่พระพุทธเจ้าอุปสมบทให้ด้วยพระองค์เอง และสำเร็จเป็นพระอรหันต์ วันมาฆบูชาเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า วันจาตุรงคสันนิบาต ในสมัยพุทธกาลนั้นพระพุทธเจ้าได้แสดงโอวาทที่สำคัญคือ โอวาทปาติโมกข์ เป็นพระธรรมอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ในวันนี้ชาวพุทธนิยมไปทำบุญตักบาตรและเวียนเทียนในตอนค่ำ เพื่อรำลึกถึงพระพุทธเจ้าและเหตุการณ์สำคัญเหล่านี้

ประเพณีไทยในเดือนมีนาคม

งานบุญเทศน์มหาชาติ งานบุญเทศน์มหาชาติเป็นประเพณีที่จะมีประชาชนมานั่งฟังเทศน์ เนื้อหากว่าถึงชาติสุดท้ายของพระพุทธเจ้า คือ ชาติที่เป็นพระเวสสันดร แบ่งเป็น 13 กัณฑ์ โดยเชื่อกันว่า หากใครฟังครบทั้งหมดจะเกิดกุศลอันยิ่งใหญ่ ส่งผลให้ได้เกิดร่วมชาติกับพระพุทธเจ้า งานบุญเทศน์มหาชาตินี้จะทำการในเดือนไหนก็ได้ไม่จำกัดฤดูกาล แต่โดยมากนิยมจัดในเดือนมีนาคม

ประเพณีไทยในเดือนเมษายน

วันสงกรานต์ วันสงกรานต์เป็นวันปีใหม่ของไทย กำหนดวันที่ 13, 14, 15 เดือนเมษายน เนื่องจากในเดือนเมษายน เป็นเดือนที่อากาศร้อนที่สุดในรอบปี คนไทยจึงหาวิธีคลายร้อนด้วยการเล่นน้ำสงกรานต์ตามประเพณี ในวันสงกรานต์ ลูกหลานที่จากบ้านไปนานก็จะกลับบ้านมาเยี่ยมผู้ใหญ่ รดน้ำขอพรจากผู้ใหญ่ กิจกรรมที่จัดขึ้นคือ พิธีทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ สรงน้ำพระในสมัยก่อน ชาวบ้านจะหาทรายไปวัดเพื่อก่อเจดีย์ทราย ทางวัดจะนำทรายไปทำประโยชน์อื่นต่อไป อีกกิจกรรมหนึ่งที่ปฏิบัติกันสืบมาคือ การทำบุญอุทิศหรือการทำบุญกระตุก เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับญาติที่เสียชีวิตไปแล้ว นอกจากนี้ยังมีการกำหนดให้วันที่ 14 เมษายนเป็นวันครอบครัว

ประเพณีไทยในเดือนพฤษภาคม

วันวิสาขบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ของไทย หรือประมาณเดือนพฤษภาคม เป็นวันที่พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่อัศจรรย์ ปีใดเป็นปีอธิกมาส คือมีเดือน 8 สองหน จึงเลื่อนวันวิสาขบูชาเป็นวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 7 ของไทยหรือราวเดือนมิถุนายน ในวันวิสาขบูชา ชาวพุทธนิยมไปเวียนเทียนที่วัด โดยเวียน 3 รอบ ขณะที่เวียนเทียนจะพนมมือและระลึกถึงพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรมและพระสงฆ์ วันวิสาขบูชาถือเป็นวันสำคัญสากลของโลก รัฐบาลได้กำหนดให้เป็นวันหยุดราชการเพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เพื่อเป็นการร่วมอนุรักษประเพณีไทยให้คงอยู่ตลอดไป

ประเพณีไทยเดือนมิถุนายน

ประเพณีแห่ผีตาโขน มีขึ้นที่อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มักจัดขึ้นในเดือน 7 ของไทย หรือประมาณเดือนมิถุนายน ประเพณีผีตาโขน มีตำนานกล่าวว่า ผีตาโขนนั้นเป็นผีป่าที่แฝงตนมากับชาวบ้านเพื่อมาส่งพระเวสสันดรและพระนางมัทรีกลับเมือง จึงเรียกกันว่า ผีตามคนหรือผีตาขน และเพี้ยนมาเป็นผีตาโขน ปัจจุบันประเพณีผีตาโขน ชาวเมืองเลย จัดขึ้นพร้อมงานบุญพระเวสหรืองานเทศน์มหาชาติ ซึ่งเชื่อว่า จะบันดาลให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุข เกิดฝนตกต้องตามฤดูกาล และที่สำคัญเพื่อเป็นการสมโภชน์ นมัสการองค์พระธาตุศรีสองรัก การแห่ผีตาโขนมีจุดเด่นตรงที่การแต่งตัวประหลาดของเหล่าผีตาโขน ซึ่งคนที่แต่งตัวเป็นผีตาโขนต้องเป็นผู้ชาย เอกลักษณะของผีตาโขนคือจะสวมหน้ากากที่ทำด้วยหวดหนึ่งข้างเหนียว โดยทำเป็นหมวก ตกแต่งหน้าตาให้น่ากลัวด้วยสีเส้นต่างๆ สวมเสื้อผ้าด้วยมุ้งเก่าหรือทำจากผ้าห่มขาด ในพิธีแห่ผีตาโขน บรรดาผีและผู้คนที่มาร่วมแห่จะออกมาเต้นอย่างสนุกสนาน เป็นประเพณีหนึ่งที่ได้รับคามสนใจจากทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

ประเพณีไทยในเดือนกรกฎาคม

วันเข้าพรรษา เป็นวันที่พระภิกษุสงฆ์อยู่จำพรรษาที่วัดตลอดเวลา 3 เดือน โดยไม่ออกบิณฑบาต เพราะในสมัยพุทธกาล มีการทำนากันมาก และเป็นช่วงที่ข้าวกำลังออกรวง เมื่อภิกษุสงฆ์ออกบิณฑบาตในฤดูฝน ปรากฏว่า ภิกษุสงฆ์ไปเหยียบพืชผลของชาวนาเสียหายหมด พระพุทธเจ้าจึงทรงให้พระภิกษุสงฆ์อยู่จำพรรษาเป็นเวลา 3 เดือน วันเข้าพรรษาจะเริ่มตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำเดือน 8 และสิ้นสุดในวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 11 หรือที่เรียกว่าวันออกพรรษา ประเพณีที่สำคัญในวันเข้าพรรษา คือ ประเพณีแห่เทียนพรรษา การแห่เทียนพรรษาเพื่อให้พระสงฆ์มีเทียนพรรษาใช้ในช่วงพรรษา เนื่องจากสมัยโบราณไม่มีไฟฟ้าใช้ เวลาที่พระสงฆ์สวดมนต์ ท่องตำรา จึงต้องใช้แสงสว่างจะเทียน ชาวพุทธมีความเชื่อว่า การถวายเทียนแด่พระสงฆ์ จะส่งผลให้ผู้ที่ถวายนั้นมีความเจริญรุ่งเรืองเหมือนเช่นแสงเทียน

ประเพณีในเดือนสิงหาคม

ประเพณีแข่งเรือยาว มักจัดขึ้นในช่วงเดือนสิงหาคม เป็นช่วงฤดูน้ำหลากหรือน้ำในคลองมาก ในอดีตคนไทยมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับสายน้ำมาก สำหรับประเพณีแข่งเรือยาวนั้น แต่ละฝ่ายจะทำการบวงสรวงย่านางเรือเพื่อเป็นสิริมงคล ในเรือยาวแต่ละลำ กำหนดฝีพายประมาณ 50 คน มีหัวหน้าคุมเรือ 1 คน มีการฝึกซ้อมก่อนการแข่งขัน เมื่อถึงวันแข่งขัน ทุกคนจะร่วมมือร่วมใจกันพายอย่างสุดกำลัง เป็นประเพณีที่สะท้อนเรื่องความสามัคคี

ประเพณีไทยในเดือนกันยายน

ประเพณีไหลเรือไฟ จัดขึ้นในวันออกพรรษา เป็นประเพณีของชาวจังหวัดนครพนม จุดประสงค์ของการจัดงานเพื่อบูชารอยพระพุทธบาท เป็นการขอฝน ขอขมาพระแม่คงคาและเพื่อเผาความทุกข์ให้หมดสิ้นไป การไหลเรือไฟในสมัยโบราณ การทำเรือไฟจะทำแบบง่ายๆ โดยใช้ต้นกล้วยและลำไม้ไผ่มาประกอบเป็นเรือ ประดับด้วยดอกไม้ ธูปเทียน ตะเกียงและได้สำหรับให้เรือไฟมีความสว่าง จากนั้นจึงปล่อยเรือไปตามแม่น้ำโขง ในปัจจุบันได้มีการประดิษฐ์เรือไฟที่ทันสมัยมากขึ้น

ประเพณีไทยในเดือนตุลาคม

วันออกพรรษา เป็นวันสิ้นสุดการจำพรรษา ซึ่งตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 11 โดยในวันออกพรรษานี้พระสงฆ์จะทำการสังฆกรรม เรียกว่า วันมหาปวารณา เป็นวันที่พระสงฆ์สามารถว่ากล่าวตักเตือนกันได้ หรือมีข้อห่มองใจ ก็ปรับความเข้าใจกันได้ ในด้านของประเพณีของชาวพุทธมีการทำบุญตักบาตร เรียกว่า การตักบาตรเทโว โดยพระสงฆ์จะเดินต่อกันเป็นแถวเพื่อรับบิณฑบาตจากประชาชน

ประเพณีไทยในเดือนพฤศจิกายน

ประเพณีลอยกระทง เป็นประเพณีที่สืบทอดมาแต่ครั้งกรุงสุโขทัย โดยสันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ ที่กระทำเพื่อบวงสรวงเทพเจ้าทั้ง 3 ได้แก่ พระอิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม แต่มาเมื่อพระพุทธศาสนา ได้มีความเจริญรุ่งเรืองในสมัยสุโขทัย จึงได้มีการนำมาประยุกต์ให้เข้ากับวิถีชีวิตของคนไทย โดยกำหนดให้ประเพณีลอยกระทง เป็นประเพณีเพื่อขอขมาพระแม่คงคาที่เราได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงสู่น้ำ ดังนั้นเมื่อเราลอยกระทง เราควรเลือกใช้วัสดุที่ทำจากธรรมชาติ เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม

ประเพณีไทยในเดือนธันวาคม

วันสิ้นปี ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม ถือเป็นวันแห่งความสุขของคนทั่วโลกที่ได้ผ่านการดำเนินชีวิตมาตลอด 1 ปี รัฐบาลกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการและต่อเนื่องไปจนถึงวันขึ้นปีใหม่ ในวันสิ้นปี จะมีการจัดงานเฉลิมฉลองกันอย่างสนุกสนาน โดยเฉพาะเมื่อถึงเวลาเที่ยงคืน ซึ่งเป็นช่วงที่กำลังเข้าสู่วันใหม่ จะมีการร่วมกันนับถอยหลังเข้าสู่วันใหม่ และเมื่อถึงวันรุ่งขึ้น เป็นวันขึ้นปีใหม่ ที่ชาวไทยจะนิยมไปทำบุญตักบาตรกันเช่นเคย

ประเพณีไทยแต่ละประเพณีล้วนสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่า ความงดงาม และแฝงความหมายที่ดีมากมาย แนวทางในการอนุรักษ์ประเพณีไทยคือ การเข้าร่วมกิจกรรมในประเพณี เพื่อเป็นการสืบสานความเป็นไทยให้คงอยู่ตลอดไป

รายการอ้างอิง

คึกฤทธิ์ ปราโมช. (2537). *คึกฤทธิ์กับความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สยามรัฐ.

วีระ อัมพันสุข. (2551). *ความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

เสถียรโกเศศ. (2515). *การศึกษาเรื่องประเพณีไทย และชีวิตชาวไทยสมัยก่อน*. นครหลวงฯ:

คลังวิทยา.

ประเพณีไทย 12 เดือน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.youtube.com/watch?v=G3IYeaI_3vw

[2553, พฤศจิกายน 12].

เนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนารักความเป็นไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

เรื่อง ศิลปกรรมไทย เอกลักษณ์ของความเป็นไทย

เอกลักษณ์หนึ่งของชาติไทย ที่คนไทยทั้งชาติต่างภาคภูมิใจอย่างยิ่ง คือ ศิลปกรรมไทย ทั้งในด้านจิตรกรรมไทย สถาปัตยกรรมไทย วรรณกรรมไทย นาฏศิลป์ไทย และดนตรีไทย รายละเอียดในแต่ละด้านมีดังนี้

จิตรกรรมไทย หมายถึง ภาพเขียนที่มีลักษณะเป็นแบบอย่างของไทยที่แตกต่างจากศิลปะของชนชาติอื่นอย่างชัดเจน ถึงแม้จะมีอิทธิพลศิลปะของชาติอื่นอยู่บ้าง แต่ก็สามารถดัดแปลงคลี่คลาย ตัดทอน หรือเพิ่มเติมจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเองได้อย่างสวยงาม ลงตัว จิตรกรรมไทยเป็นลักษณะอุดมคติ เป็นภาพ 2 มิติ โดยนำสิ่งใกล้ไว้ตอนล่างของภาพ สิ่งไกลไว้ตอนบนของภาพ ใช้สีแบบเอกรงค์ คือ ใช้หลายสี แต่มีสีที่โดดเด่นเพียงสีเดียว มีลายไทย เป็นส่วนประกอบของภาพเขียนไทยใช้ตกแต่งอาคาร สิ่งของ เครื่องใช้ ต่าง ๆ เครื่องประดับ ฯลฯ เป็นลวดลายที่มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันซึ่งนำเอารูปร่างจาก ธรรมชาติมาประกอบ เช่น ลายกระหนก ลายกระจัง ลายประจำยาม ลายเครือเถา เป็นต้น หรือเป็นรูปที่มาจากความเชื่อและคตินิยม เช่น รูปคน รูปเทวดา รูปสัตว์ รูปยักษ์ เป็นต้น จิตรกรรมไทย เป็นวิจิตรศิลป์อย่างหนึ่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้เห็นวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ มีคุณค่าทางศิลปะและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า เรื่องที่เกี่ยวกับ ศาสนา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมการแต่งกาย ตลอดจนการแสดงการเล่นพื้นเมืองต่างๆ ของแต่ละยุคสมัยและสาระอื่นๆ ที่ประกอบกันเป็นภาพจิตรกรรมไทย งานจิตรกรรมให้ความรู้สึกในความงามอันบริสุทธิ์ เสริมสร้างสุนทรีย์ภาพขึ้นในจิตใจมนุษย์ชาติได้โดยทั่วไป วิวัฒนาการของงาน จิตรกรรมไทยแบ่งออกตามลักษณะรูปแบบทางศิลปกรรม ที่ปรากฏในปัจจุบันมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบแรก จิตรกรรมไทยแบบประเพณี (Thai Traditional Painting) เป็นศิลปะที่มีความประณีตสวยงาม แสดงความรู้สึกชีวิตจิตใจและความเป็นไทย นิยมเขียนบนผาผนัง โบสถ์ วิหาร พระที่นั่ง วัง บนผืนผ้า บนใบงาน และบนสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ โดยเขียนด้วยสีฝุ่น ตามกรรมวิธีของช่างเขียนไทยแต่โบราณ เนื้อหาที่เขียนมักเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอดีตพุทธ พุทธประวัติ ทศชาติชาดก จิตรกรรมไทยแบบประเพณีมีลักษณะพิเศษในการจัดวางภาพแบบเล่าเรื่องเป็นตอน ๆ ตามผนังช่องหน้าต่าง โดยรอบโบสถ์ วิหาร และผนังด้าน หน้าและหลังพระประธาน

ภาพจิตรกรรมไทยมีการใช้สีแตกต่างกันออกไปตามยุคสมัย รูปแบบลักษณะตัวภาพในจิตรกรรมไทยซึ่งจิตรกรไทยได้สร้างสรรค์ออกแบบไว้เป็นรูปแบบอุดมคติที่แสดงออกทางความคิดให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและความสำคัญ ของภาพ เช่น รูปเทวดา นางฟ้า กษัตริย์ นางพญา นางรำ จะมีลักษณะเด่นงามสง่าด้วยลีลาอันชดช้อย แสดงอารมณ์ความรู้สึกปิติยินดี หรือเศร้าโศกเสียใจด้วยอาการกิริยาท่าทาง ถ้าเป็นรูปยักษ์ มาร ก็แสดงออกด้วยท่าทางที่บีบบั่น แข็งขัน ส่วนวนารแสดง ความลึกลับ ล่องแคล่วว่องไวด้วยลีลาท่วงท่าและหน้าตา ซึ่งจิตรกรไทยได้พยายามศึกษา ถ่ายทอดอารมณ์ สอดแทรกความรู้สึกในรูปแบบได้อย่างลึกซึ้ง เหมาะสม สวยงาม เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชนชาติไทยที่น่าภาคภูมิใจ แบบที่สอง จิตรกรรมไทยแบบร่วมสมัย จิตรกรรมไทยแบบร่วมสมัย (Thai Contemporary Painting) จิตรกรรมไทยร่วมสมัยเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการของโลก สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดและแนวทางการแสดงออกของศิลปินซึ่งได้พัฒนาตามสภาพแวดล้อม ความเปลี่ยนแปลงของชีวิต ความเป็นอยู่ ความรู้สึกนึกคิด และความนิยมในสังคม สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ใหม่ของวัฒนธรรมไทยอีก รูปแบบหนึ่ง อย่างมีคุณค่า เช่นเดียวกัน อนึ่ง สำหรับลักษณะเกี่ยวกับจิตรกรรมไทยร่วมสมัยนั้น ส่วนใหญ่เป็นแนวทางเดียวกันกับลักษณะศิลปะแบบตะวันตกในลัทธิต่างๆ ตามความนิยมของศิลปินแต่ละคน

สถาปัตยกรรมไทย หมายถึงศิลปะการก่อสร้างของไทย อันได้แก่ อาคาร บ้านเรือน โบสถ์ วิหาร และสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ มีลักษณะแตกต่างไปตามภูมิศาสตร์ และคตินิยม สถาปัตยกรรมไทย มีมานานตั้งแต่ที่คนไทยเริ่มตั้งถิ่นฐาน เป็นเวลาร่วม 4000 ปี บรรพบุรุษไทยได้พัฒนาและปรับปรุงรูปแบบสถาปัตยกรรมอันเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ สภาพภูมิประเทศ โดยเพิ่มเติมใส่เอกลักษณ์ความเป็นไทยเข้าไป ซึ่งนับเป็นการแสดงออกความสามารถของบรรพบุรุษไทย สถาปัตยกรรมสามารถจัดหมวดหมู่ตามลักษณะการใช้งานได้ 2 ประเภท คือ 1) สถาปัตยกรรมที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ได้แก่ บ้านเรือน ตำนานวัง และพระราชวัง 2) สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องศาสนา ได้แก่ โบสถ์, วิหาร, กุฏิ, หอไตร, หอระฆังและหอกลอง, สถูป, เจดีย์

วรรณกรรม หมายถึง วรรณคดีหรือศิลปะที่เป็นผลงานอันเกิดจากการคิด และจินตนาการ แล้วเรียบเรียง นำมาบอกเล่า บันทึก ขับร้อง หรือสื่อออกมาด้วยกลวิธีต่างๆ วรรณกรรมแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ วรรณกรรมลายลักษณ์ คือวรรณกรรมที่บันทึกเป็นตัวหนังสือ และวรรณกรรมมุขปาฐะ อันได้แก่วรรณกรรมที่เล่าด้วยปาก ไม่ได้จดบันทึก วรรณกรรมเป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารเรื่องราวให้เข้าใจระหว่างมนุษย์ ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์คิดค้น และสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้สื่อความหมาย เรื่องราวต่าง ๆ ภาษาที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารแบ่งได้ 3 คือ

ได้แก่ 1) ภาษาพูด โดยการใช้เสียง 2) ภาษาเขียน โดยการใช้ตัวอักษร ตัวเลข สัญลักษณ์ และภาพ 3) ภาษาท่าทาง โดยการใช้กิริยาท่าทาง หรือประกอบวัสดุอย่างอื่น ผู้สร้างสรรค์งานวรรณกรรม เรียกว่า นักเขียน นักประพันธ์ หรือ กวี

ดนตรีไทย เป็นศิลปะแขนงหนึ่งของไทย เครื่องดนตรีมี 4 ประเภท ดีด สี ตี เป่า ดนตรีไทยมักเล่นเป็นวงดนตรี มีการแบ่งตามประเภทของการบรรเลงที่เป็นระเบียบมาแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบันเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) วงปี่พาทย์ ระบอบด้วยเครื่องตีเป็นสำคัญ เช่น ซ้อง กลอง และมีเครื่องเป่าเป็นประธาน ได้แก่ ปี่ 2) วงเครื่องสาย เครื่องสาย ได้แก่ เครื่องดนตรี ที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรีที่มีสายเป็นประธาน มีเครื่องเป่า และเครื่องตี เป็นส่วนประกอบ 3) วงมโหรี คือวงเครื่องสาย และวงปี่พาทย์ผสมกัน เพลงที่ใช้บรรเลงแบ่งได้เป็น 4 แบบ ได้แก่ 1) เพลงหน้าพาทย์ ได้แก่ เพลงที่บรรเลงประกอบกิริยาเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งของมนุษย์ ของสัตว์ ของวัตถุต่างๆ 2) เพลงรับร้อง ที่เรียกว่าเพลงรับร้องก็ด้วยบรรเลงรับจากการร้อง คือ เมื่อคนร้องได้ร้องจบไปแล้วแต่ละท่อน ดนตรีก็ต้องบรรเลงรับในท่อนนั้นๆ 3) เพลงละคร หมายถึงเพลงที่บรรเลงประกอบการแสดงโขน ละคร และมหรสพต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงเฉพาะเพลงที่มีร้องและดนตรีรับเท่านั้น 4) เพลงเบ็ดเตล็ด ได้แก่ เพลงเล็ก ๆ สั้น ๆ สำหรับใช้บรรเลงเป็นพิเศษ เช่น บรรเลงต่อท้ายเพลงใหญ่เป็นเพลงลูกบท หรือเพลงภาษา ต่าง ๆ ซึ่งบรรเลงเพื่อสนุกสนาน

นาฏศิลป์ หมายถึงศิลปะการแสดงประกอบดนตรีเช่น ฟ้อน รำ ละคร โขน แต่ละท้องถิ่นจะมีชื่อเรียกและมีลีลาท่าการแสดงที่แตกต่างกันไป สาเหตุหลักมาจากภูมิอากาศ ภูมิประเทศของแต่ละท้องถิ่น ความเชื่อ ศาสนา ภาษา นิสัยใจคอของผู้คน ชีวิตความเป็นอยู่ แต่ละภาคมีรายละเอียดดังนี้ ภาคเหนือ ภาคนี้มีการแสดงหรือการรำรำที่มีจังหวะช้า ท่าหย่าบ่นนุ่มนวล เพราะมีอากาศเย็นสบาย ทำให้จิตใจของผู้คนมีความนุ่มนวล อ่อนโยน ภาษาพูดก็นุ่มนวลไปด้วย เพลงมีความไพเราะ อ่อนหวาน ผู้คนไม่ต้องรีบร้อนในการทำมาหากิน สิ่งต่างๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการแสดงนาฏศิลป์ของภาคเหนือ นาฏศิลป์ของภาคเหนือเช่น ฟ้อนเมือง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทั่วไปมักเรียกว่าภาคอีสาน ภาคอีสาน ภูมิประเทศภาคอีสานเป็นที่ราบสูง ค่อนข้างแห้งแล้ง เพราะพื้นดินไม่เก็บน้ำ ฤดูแล้งจะกันดาร ฤดูฝนน้ำจะท่วม แต่ชาวอีสานก็มีอาชีพทำไร่ทำนา และเป็นคนรักสนุกและขยัน อดทน คนอีสานก็พยายามหาความบันเทิงในทุกโอกาส เพื่อผ่อนคลายความไม่สบายใจหรือสภาพความทุกข์ยากอันเนื่องจากสภาพธรรมชาติ เครื่องดนตรีพื้นเมืองอีสาน เช่น พิณ แคน โหวด โปงกลาง หิน ซอ ปี่ไม้ซาง กลองตุ้ม กลองยาว เป็นต้น ทำนองเพลงพื้นเมืองอีสานมีทั้งทำนองที่เศร้าสร้อยและสนุกสนาน ภาคใต้ ภาคใต้ เป็นดินแดนที่ติดทะเลทั้งฝั่ง

ตะวันตกและตะวันออก ทางด้านใต้ติดกับมลายู ทำให้รับวัฒนธรรมของมลายูมาบ้าง
 ขนบประเพณีวัฒนธรรมและบุคลิกบางอย่างคล้ายคลึงกัน คือ พุดเร็ว อุปนิสัยว่องไว ตัดสินใจ
 รวดเร็ว เด็ดขาด การแต่งกาย การแสดง เพลง และดนตรีคล้ายคลึงกันมาก เช่น มโนราห์ เป็นต้น
 ภาคกลาง ภาคกลางได้ชื่อว่าอู่ข้าวอู่น้ำของไทย มีภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำหลายสาย
 เหมาะแก่การกสิกรรม ทำนา ทำสวน ผู้คนมีความเป็นอยู่ที่สุขสบาย จึงมีเวลาที่จะคิดประดิษฐ์หรือ
 สร้างสรรค์สิ่งที่สวยงามได้มาก และมีการเล่นรื่นเริงในโอกาสต่างๆ มากมาย ทั้งตามฤดูกาล ตาม
 เทศกาลและตามโอกาสที่มีงานรื่นเริง ภาคกลางเป็นที่รวมของศิลปวัฒนธรรม การแสดงจึงมีการ
 ถ่ายทอดสืบต่อกัน เช่น รำวง เต็มกำรำเคียว เป็นต้น เราทุกคนควรร่วมสืบสานความเป็นไทยนี้
 ด้วยการร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย เพื่อให้คงอยู่ต่อไป

รายการอ้างอิง

- วีระ อัมพันสุข. (2551). *ความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- พาดณี สีสวย. (2539). *สุนทรียะทางนาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ: คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 วิทยาลัยครุชนบุรี.
- สงศรี ประพัฒน์ทอง. (2538). *สถาปัตยกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: กองสถาปัตยกรรมและพิพิธภัณฑ์
 สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร.
- สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2535). *เมืองไทยของเรา*
 เล่ม 2. กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาการรักความเป็นไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

เรื่อง อาหารไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ ดังคำกล่าวที่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” “ทรัพย์ในดิน สินในน้ำ” ศิลปะการกินอยู่แบบไทยที่สืบทอดมาแต่โบราณ มีสมุนไพรไทยเป็นส่วนผสมของเครื่องปรุงที่มาจากภูมิปัญญาของบรรพชน ความพิถีพิถันในการคัดเลือกวัตถุดิบทั้งเนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ นานาชนิด รสชาติที่อร่อยและเปี่ยมด้วยคุณค่าทางโภชนาการ คือเสน่ห์และเอกลักษณ์ของอาหารไทย ที่สร้างชื่อเสียงให้อาหารไทยเป็นอาหารยอดนิยมติดอันดับโลก อาหารไทยถือเป็นศิลปะแขนงหนึ่งของประเทศ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำอาหารไทยจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลานไทย เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ในแต่ละภาคของไทยมีความแตกต่างกันทั้งทางภูมิประเทศและภูมิอากาศ ทำให้พืชพรรณมีความหลากหลายแตกต่างกันตามแต่ละภาค เครื่องเทศและสมุนไพรไทยที่ใช้ในอาหาร ทำให้อาหารแต่ละจานมีเอกลักษณ์ของตัวเองทั้งในเรื่องกลิ่น สี รสชาติ อีกทั้งยังอุดมไปด้วยคุณค่าทางโภชนาการต่อสุขภาพของผู้ที่รับประทาน

ภาคเหนือ ภาคเหนือของไทยมีภูมิประเทศเป็นภูเขาสลับกับทิวเขาทอดเป็นแนวยาว มีที่ราบระหว่างภูเขา อากาศเย็นสบายตลอดปี ทำให้มีพืชพรรณแตกต่างไปจากภาคอื่นๆ ในอดีตอาณาจักรที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือของไทย คือ อาณาจักรล้านนา ด้วยสภาพอากาศที่หนาวเย็นตลอดทั้งปี ภาคเหนือจึงนิยมปลูกพืชเมืองหนาว ทั้งผัก ผลไม้ และดอกไม้ ภาคเหนือมีเขตแดนบางส่วนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศพม่าและประเทศลาว ทำให้มีการถ่ายทอดและผสมผสานกันทางวัฒนธรรมการกินอยู่ อาหารพื้นเมืองของภาคเหนือ ได้แก่ แหนม น้ำพริกอ่อน ข้าวซอย แกงฮังเล ไข่ฮั่ว และน้ำพริกหนุ่ม การรับประทานอาหารของคนภาคเหนือ จะใช้โต๊ะข้าวที่เรียกว่าขันโตก แทนโต๊ะอาหาร

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือที่รู้จักกันดีในชื่อภาคอีสาน เป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรมและประเพณี บ่งบอกถึงความเชื่อ ค่านิยม และรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ สาเหตุที่ภาคอีสานมีความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณีส่วนหนึ่งเป็นผลมาจาก การเป็นศูนย์รวมของประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ภาคอีสานมีเขตแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศลาวและประเทศกัมพูชา ทำให้

เกิดการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมประเพณีระหว่างกัน เราจะพบว่าไทยและประเทศเพื่อนบ้าน จะมีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายๆกัน รูปแบบการดำเนินชีวิตก็มีความคล้ายคลึงกันด้วย อาหารพื้นบ้านของภาคอีสานที่ขึ้นชื่อและโด่งดังไปทั่วโลก คือ ส้มตำ ลาบ ไข่กรอกอีสาน เนื้อย่าง และซุบหน่อไม้

ภาคกลาง ภาคกลางมีภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีภูเขาบ้าง มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน ที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา ในอดีตวิถีชีวิตของคนไทยผูกพันกับสายน้ำอย่างมาก มีการสร้างที่อยู่อาศัยใกล้แหล่งน้ำ มีการคมนาคมทางน้ำ การพายเรือค้าขายพืชผัก ผลไม้ หรือที่เรียกว่า ตลาดน้ำ ภาคกลางมีประเพณี ศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสายน้ำมากมาย ภาคกลางเป็นภาคที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติมาก ประชากรส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำไร่ ทำนา ปลูกพืชผักผลไม้ และทำปศุสัตว์ ภาคกลางเป็นที่ตั้งของเมืองหลวงนับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

ภาคใต้ ภาคใต้มีลักษณะเป็นแผ่นดินที่ยื่นลงไปทะเล โดยมีทะเลขนานทั้ง 2 ด้าน อาหารหลักของคนภาคใต้คือ อาหารทะเล ภาคใต้มีฝนตกชุกและมีช่วงฤดูฝนนานกว่าภาคอื่นๆ ของประเทศ อาหารภาคใต้โดยทั่วไปมักมีรสจัด สีอาหารจะออกสีเหลืองจากขมิ้น ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของอาหาร เช่น ข้าวยาบักขี้ได้ ยาส้มโอ แกงมัสมั่น แกงเหลือง ปลาทอดขมิ้น แกงไตปลา เป๊ะแตก และสะเต๊ะ

ศิลปะที่ตกแต่งควบคู่กับอาหารไทยคือ ศิลปะการแกะสลักผัก ผลไม้ เพื่อให้ทำให้อาหารจานนั้นเกิดความสวยงามน่ารับประทาน แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ แฝงไว้ด้วยความสวยงามอ่อนช้อย ประณีตบรรจง ช่วยส่งให้อาหารนั้นดูนุ่มนวลชวนรับประทาน อาหารไทยมิได้เพียงได้รับความนิยมนับแต่ในประเทศไทยเท่านั้น อาหารไทยยังได้รับความสนใจจากชาวต่างประเทศ มีร้านอาหารไทยที่โด่งดังในต่างประเทศมากมาย เพราะรูปลักษณ์และรสชาติของอาหารไทย มีการจัดตั้งโรงเรียนสอนทำอาหารไทยในต่างประเทศ สำหรับคนไทยและชาวต่างชาติที่สนใจทำอาหารขั้นตอน ทักษะ และเทคนิคการทำอาหารไทย โดยพ่อครัวคนไทย สิ่งเหล่านี้ถือเป็นเสน่ห์ของไทยที่เป็นเอกลักษณ์และไม่เหมือนชาติใดในโลก เราคนไทยทุกคนควรรักษาและสืบทอดสิ่งดีงามเหล่านี้ให้คงอยู่กับสังคมไทยตลอดไป

รายการอ้างอิง

วีระ อัมพันธ์สุข. (2551). *ความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

Thailand-Thai Cuisine and Tastes. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.youtube.com/watch?v=vEdz3zXWd5M> [2553, พฤศจิกายน 17].

เนื้อหาของแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาการรักความเป็นไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

เรื่อง สินค้าและภูมิปัญญาไทย

ความรู้ ความคิด ความเชื่อที่กลมกลืนกับวิถีชีวิตแบบไทยนั้น ล้วนมาจากบรรพบุรุษไทย ที่ท่านได้ถ่ายทอดมาสู่ลูกหลานจนถึงปัจจุบัน ทั้งการสร้างเรือนได้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนอาหารไทย สมุนไพร การนวดแผนไทย อักษรไทย การรำ ร่ายรำ เพลงกล่อมเด็ก การละเล่นไทย สิ่งเหล่านี้เป็นวัฒนธรรมอันแสดงออกถึงความชาญฉลาด ในการสร้างสรรค์งานที่เราเรียกว่าภูมิปัญญาไทย คนไทยมีการผสมผสานความรู้กับวิถีชีวิตอย่าง สอดคล้องลงตัวในทุกด้าน ดังนี้

1. ภูมิปัญญาไทยด้านอาหาร
  2. ภูมิปัญญาไทยด้านเครื่องนุ่งห่ม
  3. ภูมิปัญญาไทยด้านที่อยู่อาศัย
- และ 4. ภูมิปัญญาไทยด้านยารักษาโรค

ภูมิปัญญาไทยด้านอาหาร

สังคมไทยมีความอุดมสมบูรณ์ บรรพบุรุษได้จัดรูปแบบอาหารได้อย่างเหมาะสมกับสภาพ ภูมิอากาศ และสภาพของสังคมในแต่ละภาค อาหารไทยประกอบด้วยสมุนไพรหลากหลายชนิด ซึ่งสมุนไพรมีสรรพคุณช่วยให้ระบบการทำงานของร่างกายทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ร่างกายแข็งแรง ห่างไกลโรคภัยไข้เจ็บ เสน่ห์อย่างหนึ่งของอาหารไทยคือ ความหลากหลาย ของรูปแบบอาหารที่แตกต่างกันไปตามแต่ละภาค ดังนี้

1. ภาคกลาง อาหารของภาคกลางเช่นน้ำพริกปลาทุ แกงเลียง ต้มโคล้ง ต้มส้ม เป็นต้น
2. ภาคเหนือ เช่น น้ำพริกอ่อน ขนมจีนน้ำเงี้ยว ข้าวซอย แคบหมู ใส่อั่ว แกงโฮะ เป็นต้น
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ส้มตำ ปลาร้า น้ำตก ลาบ ก้อย ชุบหน่อไม้ เป็นต้น
4. ภาคใต้ เช่น ข้าวยำ แกงไตปลา แกงเหลือง ผัดสะตอ เป็นต้น

ด้านขนมไทย ในสมัยโบราณ มีส่วนผสมมาจากแป้งและน้ำตาล ต่อมา ในสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จึงเริ่มมีการทำขนมที่มีส่วนผสมของไข่ เช่น ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง เป็นต้น และในปัจจุบันได้มีการประยุกต์ ดัดแปลงจนทำให้มีขนมไทยหลากหลายชนิด

ภูมิปัญญาไทยด้านการแต่งกาย

บรรพบุรุษไทยได้สั่งสมภูมิปัญญาจากกระบวนการเรียนรู้ ทดลองพัฒนาจากธรรมชาติจนสามารถผลิตเส้นใยผ้า อุปกรณ์การทอผ้า ตลอดจนการย้อมผ้าให้มีสีสันทึ่สวยงามจากผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ จนกลายเป็นเครื่องแต่งกายที่มีคุณค่ามาจนถึงปัจจุบัน เช่น

ต้นคราม	ให้สีฟ้าอ่อน หรือสีคราม
ขี้ครั่ง	ให้สีแดง
แก่นขนุน	ให้สีเหลือง ถึงเหลืองอมน้ำตาล
ลูกมะเกลือ	ให้สีเทา น้ำตาล จนถึงดำ
ยอบป่า	ให้สีแดง

ภูมิปัญญาไทยด้านที่อยู่อาศัย

บ้าน คือ ที่อยู่อาศัย ซึ่งนับเป็นความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต การสร้างที่อยู่อาศัยของไทย มีรูปแบบที่หลากหลายตามสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น การสร้างบ้านจะสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตของคนในท้องถิ่น สภาพสังคม เศรษฐกิจ คติความเชื่อของผู้สร้าง แตกต่างกันในแต่ละภาคดังนี้

บ้านเรือนภาคกลาง ลักษณะโครงสร้างและสิ่งแวดล้อมของการปลูกเรือนไทยภาคกลาง คือ มักเป็นชุมชนที่อยู่ริมน้ำและที่ราบ บ้านมีลักษณะได้ถุนสูงเพื่อป้องกันน้ำท่วม หลังคาจั่วสูง ชายคา ยื่นยาว เพื่อบรรเทาอากาศร้อน ทำให้เย็นสบาย วัสดุที่ใช้มุงหลังคา ใช้หญ้าคา จาก ไม้ กระเบื้อง ดินเผา เพื่อกันความร้อน ลักษณะบ้านอยู่ในบริเวณเดียวกัน เป็นครอบครัวใหญ่

บ้านเรือนภาคเหนือ เนื่องจากภาคเหนือมีอากาศหนาว การปลูกบ้านจึงต้องใช้ภูมิปัญญา เพื่อให้เกิดความอบอุ่นและตามความเชื่อ โดยจะวางตัวเรือนขวางตะวัน หันด้านกว้างที่เป็นจั่วใน แนวทิศเหนือไปทิศใต้ ให้บ้านได้รับแสงแดดเพื่อความอบอุ่น

บ้านเรือนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องด้วยลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลายทั้งที่ราบ ลุ่ม และที่ดอน ทำให้การตั้งบ้านเรือนของคนอีสานแตกต่างกันตามพื้นที่ ชาวอีสานมีความเชื่ออย่างหนึ่งว่า ห้ามถมหรือปลูกเรือนทับบ่อน้ำที่ขุดไว้เช่นใช้ร่วมกัน ห้ามปลูกเรือนทับตอไม้หรือ ปลูกเรือนคร่อมจอมปลวก ทับหนองน้ำเพราะจะนำความไม่ดี ความพิบัติมาสู่เจ้าของเรือน

บ้านเรือนภาคใต้ เนื่องจากภาคใต้มีฝนตกชุก ทำให้ดินทรุดตัวง่าย ภูมิปัญญาในการสร้างบ้าน จึงออกแบบให้ลักษณะบ้านมักมีหลังคาที่เตี้ย ลาดชัน เพื่อเป็นการลดการประทะของแรงลม เมื่อฝนตกจะทำให้น้ำไหลได้เร็วขึ้นจะทำให้หลังคาแห้งไวด้วย ฝาเรือนเป็นไม้กระดานตีเกล็ดใน แนวนอน เพื่อลดแรงต้านของลม

ภูมิปัญญาไทยด้านยารักษาโรค

คนไทยเราเมื่อในอดีต มีการเรียนรู้การใช้สมุนไพรรักษาโรคต่างๆ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ของพืช ผัก และผลไม้ ที่มีคุณค่าทางโภชนาการและคุณค่าในการใช้เป็นยารักษาโรค ยกตัวอย่างเช่น กระชาย เป็นยาเจริญอาหารและบำรุงให้โลหิตหมุนเวียนดีขึ้น ผิวพรรณผุดผ่อง สดใส ชะลอความแก่ กระเทียม เป็นสมุนไพรที่มีสรรพคุณ คือ ช่วยลดปริมาณของคอเลสเตอรอลในกระแสเลือด แก้อาการท้องอืด และแน่นจุกเสียด ขมิ้นชัน เป็นสมุนไพรที่มีสรรพคุณ แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ แน่นจุกเสียด ขับลม อาหารไม่ย่อย แก้โรคกระเพาะ แก้ปวดท้อง ชิงช่วยย่อยอาหาร ลดความดัน ช่วยให้การไหลเวียนของโลหิตดีขึ้น ลดระดับไขมัน คอเลสเตอรอล ต่ำถึงเป็นสมุนไพรพื้นบ้านที่มีประโยชน์และมีคุณค่าทางอาหารสูง ต่ำถึงถือเป็นยาเย็น ใบช่วยขับพิษร้อน ถอนพิษไข้ แก้อาการแพ้ อักเสบ แผลงมีพิษกัดต่อย แก้แสบคัน เจ็บตา ตาแดงและตาจะแฉะ แก้โรคผิวหนัง และลดน้ำตาลในเลือด ตะไคร้ เป็นสมุนไพรที่มีรสเผ็ดร้อน เย็น และขมเล็กน้อย นิยมนำมาใช้เป็นเครื่องปรุงในการประกอบอาหารทุกส่วนของตะไคร้ แก้ปวดท้อง ขับปัสสาวะ และแก้หวัดตกโรค ใบบวบก็เป็นพืชสมุนไพรที่มีสรรพคุณหลากหลายทั้งแก้อาการไข้ใน ลดความดันโลหิต เป็นต้น นอกจากนี้ภูมิปัญญาไทยที่เกี่ยวกับปัจจัย 4 อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคแล้ว ยังมีภูมิปัญญาไทยในศาสตร์แขนงอื่นๆ อีกมากมาย เช่น เครื่องจักสาน ดนตรีไทย การละเล่นแบบไทย มวยไทย เป็นต้น

เราทุกคนควรร่วมกันอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทยอันทรงคุณค่าเหล่านี้ให้อยู่คู่กับความ เป็นไทยตลอดไป สำหรับแนวทางในการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย คือ นิยมในอาหารไทย และใช้สินค้าที่ผลิตจากฝีมือของคนไทย เข้าร่วมงานที่จัดแสดงเกี่ยวกับสินค้าและภูมิปัญญาไทย อุทยานสินค้าไทย ดังคำที่ว่า “ไทยทำ ไทยใช้ ไทยเจริญ”

รายการอ้างอิง

- คึกฤทธิ์ ปราโมช. (2537). *คึกฤทธิ์กับความ เป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สยามรัฐ.
- วีระ อัมพันสุข. (2551). *ความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- คลังปัญญาไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.panyathai.or.th> [2553, พฤศจิกายน 21].

ภาคผนวก ซ

แผนการจัดกิจกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วิดีโอคลิป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง สถาบันหลักของไทย (ครั้งที่ 1)

ชื่อกิจกรรม สถาบันหลักของไทย

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องสถาบันหลักของไทยได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสถาบันหลักของไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในสถาบันหลักของไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน เพื่อตอบคำถามและอภิปรายกลุ่ม หลังจากชมวิดีโอคลิปเนื้อหาเรื่องสถาบันหลักของไทย

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนชมวิดีโอคลิปที่นำเสนอเนื้อหาเรื่องสถาบันหลักของไทย
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นวิเคราะห์วิดีโอคลิป

5. ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด
6. ครูตั้งคำถามจากวิดีโอคลิปเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์
  - 6.1 เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด
  - 6.2 คำกล่าวที่ว่า “พระมหากษัตริย์คู่ชาติ พุทธศาสน์คู่ไทย” หมายความว่าอะไร
  - 6.3 สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญต่อสังคมไทยอย่างไร

- 6.4 พระราชกรณียกิจที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทำนานับประการ เพื่อใคร และด้วยมุ่งหวังสิ่งใด
- 6.5 นักเรียนสามารถแสดงออกซึ่งความรักในสถาบันชาติได้อย่างไรบ้าง
- 6.6 นักเรียนสามารถแสดงออกซึ่งความรักในสถาบันศาสนาได้อย่างไรบ้าง
- 6.7 นักเรียนสามารถแสดงออกซึ่งความรักในสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างไรบ้าง
- 6.8 ประโยคที่ว่า “หากจะหาของขวัญให้พ่อสักกล่อง เราทั้งผองจะพร้อมกันได้ไหม ร่วมกันเป็นดินเดียว ให้พ่อได้สุขใจ...” หมายความว่าอย่างไร

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ที่ได้รับและแนวทางในการแสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของไทย
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องสถาบันหลักของไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. ไปงาน การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องสถาบันหลักของไทย
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสถาบันหลักของไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสถาบันหลักของไทยตามการรับรู้ของนักเรียน
4. จากประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในสถาบันหลักของไทยตามการรับรู้ของครูประจำชั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานเรื่องสถาบันหลักของไทย (ครั้งที่ 1)

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล สมาชิกในกลุ่ม
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการชมวิดีโอคลิป

เรื่องสถาบันหลักของไทย (ครั้งที่ 1)

1. เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

.....

.....

.....

2. คำกล่าวที่ว่า “พระมหากษัตริย์คู่ชาติ พุทธศาสน์คู่ไทย” หมายความว่าอะไร

.....

.....

.....

3. สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญต่อสังคมไทยอย่างไร

.....

.....

.....

4. พระราชากรณียกิจที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทำนานับประการ เพื่อใคร
และด้วยมุ่งหวังสิ่งใด

.....

.....

.....

5. นักเรียนสามารถแสดงออกซึ่งความรักในสถาบันชาติได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

6. นักเรียนสามารถแสดงออกซึ่งความรักในสถาบันศาสนาได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

7. นักเรียนสามารถแสดงออกซึ่งความรักในสถาบันพระมหากษัตริย์ได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

8. ประโยคที่ว่า “หากจะหาของขวัญให้พ่อสักกล่อง เราทั้งผองจะพร้อมกันได้ไหม
ร่วมกันเป็นดินเดียว ให้พ่อได้สุขใจ...” หมายความว่าอะไร

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดิโอคลิป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ภาษาไทย ภาษาประจำชาติ (ครั้งที่ 2)

ชื่อกิจกรรม ภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในภาษาไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในภาษาไทยเพิ่มขึ้น
4. นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องสถาบันหลักของไทย จากการจัดกิจกรรม ครั้งที่ 1
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน เพื่อตอบคำถามและอภิปรายกลุ่ม หลังจากชม วีดิโอคลิปเนื้อหาเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนชมวีดิโอคลิปที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาของภาษาไทย รูปแบบของอักษรไทย ความสำคัญของภาษาไทย แนวทางในการร่วมอนุรักษ์ภาษาไทย
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นวิเคราะห์วีดิโอคลิป

5. ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด
6. ครูตั้งคำถามจากวีดิโอคลิปเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์
  - 6.1 เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

- 6.2 เกล็ดลักษณะที่แสดงออกถึงความเป็นชาติไทย มีอะไรบ้าง
- 6.3 ประโยคที่ว่า “ภาษาเป็นบ่อเกิดของวัฒนธรรม” หมายความว่าอย่างไร
- 6.4 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญของภาษาไทย
- 6.5 หากคนไทยละเลยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง จะก่อให้เกิดผลเสียอย่างไร
- 6.6 นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภาษาไทย ได้อย่างไร

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ที่ได้รับและแนวทางในการแสดงออกถึงความรักในภาษาไทย
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

การวัดผลและประเมินผล

1. ใบงาน การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในภาษาไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในภาษาไทยตามการรับรู้ของครูประจำชั้น
4. จากแบบทดสอบ การวัดความถูกต้องของการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ (ครั้งที่ 2)

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล สมาชิกในกลุ่ม
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการชมวิดีโอคลิป

เรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ (ครั้งที่ 2)

1. เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

.....

.....

.....

.....

2. เกล็ดขัณฑ์ที่แสดงออกถึงความเป็นชาติไทย มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ประโยคที่ว่า “ภาษาเป็นปอเกิดของวัฒนธรรม” หมายความว่าอย่างไร

.....
.....
.....
.....

4. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญของภาษาไทย

.....
.....
.....
.....

5. หากคนไทยละเลยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง จะก่อให้เกิดผลเสียอย่างไร

.....
.....
.....
.....

6. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภาษาไทย ได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดิโอคลิป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ภาษาไทย ภาษาประจำชาติ (ครั้งที่ 3)

ชื่อกิจกรรม ภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในภาษาไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในภาษาไทยเพิ่มขึ้น
4. นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 2
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน เพื่อตอบคำถามและอภิปรายกลุ่ม หลังจากชมวีดิโอคลิปเนื้อหาเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนชมวีดิโอคลิปที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการใช้ภาษาไทยที่ผิดเพี้ยนในปัจจุบัน ทั้งการพูดสื่อสารและการเขียนสื่อสาร แนวทางในการร่วมอนุรักษ์ภาษาไทย
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นวิเคราะห์วีดิโอคลิป

5. ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด
6. ครูตั้งคำถามจากวีดิโอคลิปเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์
  - 6.1 เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

- 6.2 ประโยคที่ว่า “ภาษาเป็นเครื่องผูกพันมนุษยต่อมนุษยแน่นแฟ้นยิ่งกว่าสิ่งอื่น และไม่
มีสิ่งใดที่ทำให้คนรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน หรือแน่นอนยิ่งไปกว่าพูดภาษาเดียวกัน”
หมายความว่าอย่างไร
- 6.3 การรักษาภาษาไทยให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียงและบริสุทธิ์ในวิธีใช้ ทำได้อย่างไร
- 6.4 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการศึกษาเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ
- 6.5 การที่เยาวชนรุ่นใหม่สร้างกระแสการใช้ภาษาไทยที่ผิดเพี้ยนทั้งในการพูดสื่อสาร
และการเขียนสื่อสาร สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างไร
- 6.6 หากคนไทยละเลยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง จะก่อให้เกิดผลเสียอย่างไร
- 6.7 นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภาษาไทย ได้อย่างไร

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ที่ได้รับและแนวทางในการแสดงออกถึงความรักใน
ภาษาไทย
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

การวัดผลและประเมินผล

1. ไปงาน การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่
จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในภาษาไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่
แสดงออกถึงการรักในภาษาไทยตามการรับรู้ของครูประจำชั้น
4. จากแบบทดสอบ การวัดความถูกต้องของการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ศูนย์วิจัยทรัพยากรชีวภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ (ครั้งที่ 3)

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล สมาชิกในกลุ่ม
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการชมวิดีโอคลิป

เรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ (ครั้งที่ 3)

1. เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

.....

.....

.....

.....

2. ประโยคที่ว่า “ภาษาเป็นเครื่องผูกพันมนุษย์ต่อมนุษย์แน่นแฟ้นยิ่งกว่าสิ่งอื่น และไม่มีสิ่งไหนทำให้คนรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน หรือแน่นแฟ้นยิ่งไปกว่าพูดภาษาเดียวกัน” หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

3. การรักษาภาษาไทยให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียงและบริสุทธิ์ในวิธีใช้ ทำได้อย่างไร

.....

.....

.....

4. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการศึกษาเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

.....

.....

.....

5. การที่เยาวชนรุ่นใหม่สร้างกระแสการใช้ภาษาไทยที่ผิดเพี้ยนทั้งในการพูดสื่อสาร และการเขียนสื่อสาร สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างไร

.....

.....

.....

6. หากคนไทยละเลยการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง จะก่อให้เกิดผลเสียอย่างไร

.....

.....

.....

7. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภาษาไทย ได้อย่างไร

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดิโอคลิป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง กิริยามารยาทไทย (ครั้งที่ 4)

ชื่อกิจกรรม กิริยามารยาทไทย

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องกิริยามารยาทไทยได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในกิริยามารยาทไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในกิริยามารยาทไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาประจำชาติ จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 3
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน เพื่อตอบคำถามและอภิปรายกลุ่ม หลังจากชมวีดิโอคลิปเนื้อหาเรื่องกิริยามารยาทไทย

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนชมวีดิโอคลิปที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกิริยามารยาทไทย ทั้งทางกายกิริยาวจีรียา มโนกิริยา รายละเอียดในแต่ละตอน ดังนี้

ตอน 1 ผู้น้อยยอมเคารพผู้ใหญ่ก่อน

ตอน 2 ผู้ด้อยไม่แสดงความไม่พึงพอใจในสิ่งที่คนอื่นให้

ตอน 3 ผู้ด้อยอ่อนหวานต่อผู้น้อย

ตอน 4 ผู้ด้อยไม่สนทนาแต่เรื่องของตนฝ่ายเดียว จนคนอื่นไม่มีโอกาสสนทนาเรื่องอื่นเลย

ตอน 5 ผู้ด้อยไม่ข่มเหงผู้อ่อนแอกว่า

ตอน 6 ผู้ดียอมกระทำการอยู่ในระเบียบแบบแผน

ตอน 7 ผู้ดียอมเป็นผู้ซื้อสัตย์ต่อเวลา

ตอน 8 ผู้ดียอมไม่บันดาลโทษให้เสียกริยา

ตอน 9 ผู้ดียอมไม่มีใจริษยา

ตอน 10 ผู้ดียอมไม่อาฆาตมาดร้ายผู้อื่น

4. ครูพูดเสริมในเรื่องกริยามารยาทไทยที่พึงปฏิบัติ และแนวทางในการอนุรักษ์กริยามารยาทไทย

5. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นวิเคราะห์วิดีโอคลิป

6. ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด

7. ครูตั้งคำถามจากวิดีโอคลิปเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์

7.1 เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

7.2 คำว่า “สมบัติผู้ดี” หมายความว่าอะไร

7.3 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมเคารพผู้ใหญ่ก่อน

7.4 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่แสดงความไม่พึงพอใจในสิ่งที่คนอื่นให้

7.5 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมอ่อนหวานต่อผู้น้อย

7.6 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่สนทนาแต่เรื่องของตนฝ่ายเดียวจนคนอื่นไม่มีโอกาสสนทนาเรื่องอื่นเลย

7.7 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่ข่มเหงผู้น้อยกว่า

7.8 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมกระทำการอยู่ในระเบียบแบบแผน

7.9 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมเป็นผู้ซื้อสัตย์ต่อเวลา

7.10 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่บันดาลโทษให้เสียกริยา

7.11 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่มีใจริษยา

7.12 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่อาฆาตมาดร้ายผู้อื่น

7.13 หากคนไทยละเลยเรื่องกริยามารยาทไทยที่ดีงาม จะก่อให้เกิดผลเสียอย่างไร

7.14 นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์กริยามารยาทไทย ได้อย่างไร

ขั้นสรุป

8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ที่ได้รับและแนวทางในการแสดงออกถึงความรักในกิจกรรมารยาทไทย
9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องกิจกรรมารยาทไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. ใบงาน การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องกิจกรรมารยาทไทย
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในกิจกรรมารยาทไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในกิจกรรมารยาทไทยตามการรับรู้ของนักเรียน
4. จากประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในกิจกรรมารยาทไทยตามการรับรู้ของครูประจำชั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานเรื่องกิริยามารยาทไทย (ครั้งที่ 4)

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล สมาชิกในกลุ่ม
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการชมวิดีโอคลิป

เรื่องกิริยามารยาทไทย (ครั้งที่ 4)

1. เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

.....
 .....

2. คำว่า “สมบัติผู้ดี” หมายความว่าอะไร

.....
 .....

3. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้น้อยยอมเคารพผู้ใหญ่ก่อน

.....
 .....

4. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่แสดงความไม่พึงพอใจในสิ่งที่คนอื่นให้

.....

.....

5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมอ่อนหวานต่อผู้น้อย

.....

.....

6. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่สนทนาแต่เรื่องของตนฝ่ายเดียว จนคนอื่นไม่มีโอกาสสนทนาเรื่องอื่นเลย

.....

.....

7. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่ข่มเหงผู้อ่อนแอกว่า

.....

.....

8. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมกระทำการอยู่ในระเบียบแบบแผน

.....

.....

9. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมเป็นผู้ที่อดทนต่อเวลา

.....

.....

10. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่บันดาลโทสะให้เสียเกียรติ

.....

.....

11. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่มีใจริษยา

.....
.....

12. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องผู้ดียอมไม่อาฆาตมาดร้ายผู้อื่น

.....
.....

13. หากคนไทยละเลยเรื่องกิริยามารยาทไทยที่งดงาม จะก่อให้เกิดผลเสียอย่างไร

.....
.....
.....
.....

14. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์กิริยามารยาทไทย ได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดิโอคลิป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ประเพณีและวันสำคัญของไทย (ครั้งที่ 5)

ชื่อกิจกรรม ประเพณีและวันสำคัญของไทย

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทยได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในประเพณีไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในประเพณีไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องกิจกรรมมารยาทไทย จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 4
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน เพื่อตอบคำถามและอภิปรายกลุ่ม หลังจากชมวีดิโอคลิปเนื้อหาเรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทย

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนชมวีดิโอคลิปที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและวันสำคัญของไทย ความสัมพันธ์ระหว่างประเพณีไทยกับความเป็นไทยในด้านอื่นๆ เช่น สถาบันหลักของไทย วิถีชีวิตของคนไทย รวมทั้งแนวทางในการร่วมอนุรักษ์ประเพณีไทย
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นวิเคราะห์วีดิโอคลิป

5. ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด
6. ครูตั้งคำถามจากวีดิโอคลิปเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์
  - 6.1 เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

- 6.2 ประเพณีไทยมีความสอดคล้องกับความเป็นไทยในด้านใดบ้าง อย่างไร
- 6.3 นอกจากประเพณีไทยที่น่าเสนอในวิดีโอคลิปแล้ว ยังมีประเพณีไทยอื่นอีกหรือไม่ ยกตัวอย่าง
- 6.4 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทย
- 6.5 หากคนไทยละเลยความเป็นไทยในด้านประเพณีไทย จะส่งผลกระทบต่อประเทศชาติอย่างไร
- 6.6 นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีไทยได้อย่างไร

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ที่ได้รับและแนวทางในการแสดงออกถึงความรักในประเพณีไทย
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. ใบงาน การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทย
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในประเพณีไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในประเพณีไทยตามการรับรู้ของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานเรื่องประเพณี และวันสำคัญของไทย (ครั้งที่ 5)

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล สมาชิกในกลุ่ม
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการชมวิดีโอคลิป
เรื่องประเพณี และวันสำคัญของไทย (ครั้งที่ 5)

1. เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

.....

.....

.....

.....

2. ประเพณีไทยมีความสอดคล้องกับความเป็นไทยในด้านใดบ้าง อย่างไร

.....

.....

.....

3. นอกจากประเพณีไทยที่นำเสนอในวิดีโอคลิปแล้ว ยังมีประเพณีไทยอื่นอีกหรือไม่ ยกตัวอย่าง

.....
.....
.....
.....

4. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทย

.....
.....
.....
.....

5. หากคนไทยละเลยความเป็นไทยในด้านประเพณีไทย จะส่งผลกระทบต่อประเทศชาติอย่างไร

.....
.....
.....
.....

6. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีไทยได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดิโอคลิป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ศิลปกรรมไทย (ครั้งที่ 6)

ชื่อกิจกรรม ศิลปกรรมไทย

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องศิลปกรรมได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในศิลปกรรมได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในศิลปกรรมไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทย จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 5
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน เพื่อตอบคำถามและอภิปรายกลุ่ม หลังจากชมวีดิโอคลิปเนื้อหาเรื่องศิลปกรรมไทย

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนชมวีดิโอคลิปเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปกรรมไทย ความสัมพันธ์ระหว่างศิลปกรรมไทยกับความเป็นไทย รวมทั้งแนวทางในการร่วมอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นวิเคราะห์วีดิโอคลิป

5. ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด
6. ครูตั้งคำถามจากวีดิโอคลิปเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์
  - 6.1 เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด
  - 6.2 ศิลปกรรมไทยมีความสอดคล้องกับความเป็นไทยในด้านใดบ้าง อย่างไร

- 6.3 นอกจากศิลปกรรมที่นำเสนอในวิดีโอคลิปแล้ว ยังมีศิลปกรรมด้านอื่นอีกหรือไม่ ยกตัวอย่าง
- 6.4 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องศิลปกรรมไทย
- 6.5 หากคนไทยละเลยความเป็นไทยในด้านศิลปกรรมไทย จะส่งผลกระทบต่อประเทศชาติอย่างไร
- 6.6 นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยได้อย่างไร

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ที่ได้รับและแนวทางในการแสดงออกถึงความรักในศิลปกรรมไทย
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องศิลปกรรมไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. ใบงาน การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องศิลปกรรมไทย
2. จากแบบวัดเชิงจรรยาธรรม การให้เหตุผลเชิงจรรยาธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในศิลปกรรมไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในศิลปกรรมไทยตามการรับรู้ของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานเรื่องศิลปกรรมไทย (ครั้งที่ 6)

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล สมาชิกในกลุ่ม
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการชมวิดีโอคลิป
เรื่องศิลปกรรมไทย (ครั้งที่ 6)

1. เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

.....

.....

.....

.....

2. ศิลปกรรมไทยมีความสอดคล้องกับความเป็นไทยในด้านใดบ้าง อย่างไร

.....

.....

.....

3. นอกจากศิลปกรรมที่นำเสนอในวิดีโอคลิปแล้ว ยังมีศิลปกรรมด้านอื่นอีกหรือไม่ ยกตัวอย่าง

.....
.....
.....
.....

4. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องศิลปกรรมไทย

.....
.....
.....
.....

5. หากคนไทยละเลยความเป็นไทยในด้านศิลปกรรมไทย จะส่งผลกระทบต่อประเทศชาติอย่างไร

.....
.....
.....
.....

6. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดิโอคลิป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง เอกลักษณะของอาหารไทย (ครั้งที่ 7)

ชื่อกิจกรรม   เอกลักษณะของอาหารไทย

ระยะเวลา   1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องเอกลักษณะของอาหารไทยได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักสินค้าและภูมิปัญญาไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องศิลปกรรมไทย จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 6
2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน เพื่อตอบคำถามและอภิปรายกลุ่ม หลังจากชมวีดิโอคลิปเนื้อหาเรื่องเอกลักษณะของอาหารไทย

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนชมวีดิโอคลิปเนื้อหาเกี่ยวกับเอกลักษณะของอาหารไทย ความหลากหลายของอาหารไทยในแต่ละภาค อาหารไทยกับรูปแบบวิถีชีวิตของคนไทย อาหารไทยกับสมุนไพรไทย รวมทั้งแนวทางในการร่วมอนุรักษ์อาหารไทย
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นวิเคราะห์วีดิโอคลิป

5. ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด
6. ครูตั้งคำถามจากวีดิโอคลิปเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์
  - 6.1 เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด
  - 6.2 อาหารไทยมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย อย่างไร

- 6.3 เพราะเหตุใดอาหารไทยแต่ละภาคจึงมีความหลากหลาย แตกต่างกัน
- 6.4 เอกลักษณ์ที่ทำให้อาหารไทยแตกต่างจากอาหารของชาติอื่น คืออะไร
- 6.5 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องเอกลักษณ์ของอาหารไทย
- 6.6 หากคนไทยนิยมรับประทานอาหารต่างชาติ โดยละเลยอาหารไทย จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร
- 6.7 นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์อาหารไทยได้อย่างไร

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ที่ได้รับและแนวทางในการแสดงออกถึงความรักในเอกลักษณ์ของอาหารไทย
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องเอกลักษณ์ของอาหารไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. ใบงาน การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องเอกลักษณ์ของอาหารไทย
2. จากแบบวัดเชิงจรรยาธรรม การให้เหตุผลเชิงจรรยาธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยตามการรับรู้ของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานเรื่องเอกลักษณ์ของอาหารไทย (ครั้งที่ 7)

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล สมาชิกในกลุ่ม
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการชมวิดีโอคลิป
เรื่องเอกลักษณ์ของอาหารไทย (ครั้งที่ 7)

1. เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

.....

.....

.....

2. อาหารไทยมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย อย่างไร

.....

.....

.....

3. เพราะเหตุใดอาหารไทยแต่ละภาคจึงมีความหลากหลาย แตกต่างกัน

.....

.....

.....

4. เกล็ดลักษณะที่ทำให้อาหารไทยแตกต่างจากอาหารของชาติอื่น คืออะไร

.....
.....
.....

5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องเอกลักษณ์ของอาหารไทย

.....
.....
.....

6. หากคนไทยนิยมรับประทานอาหารต่างชาติ โดยละเลยอาหารไทย จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร

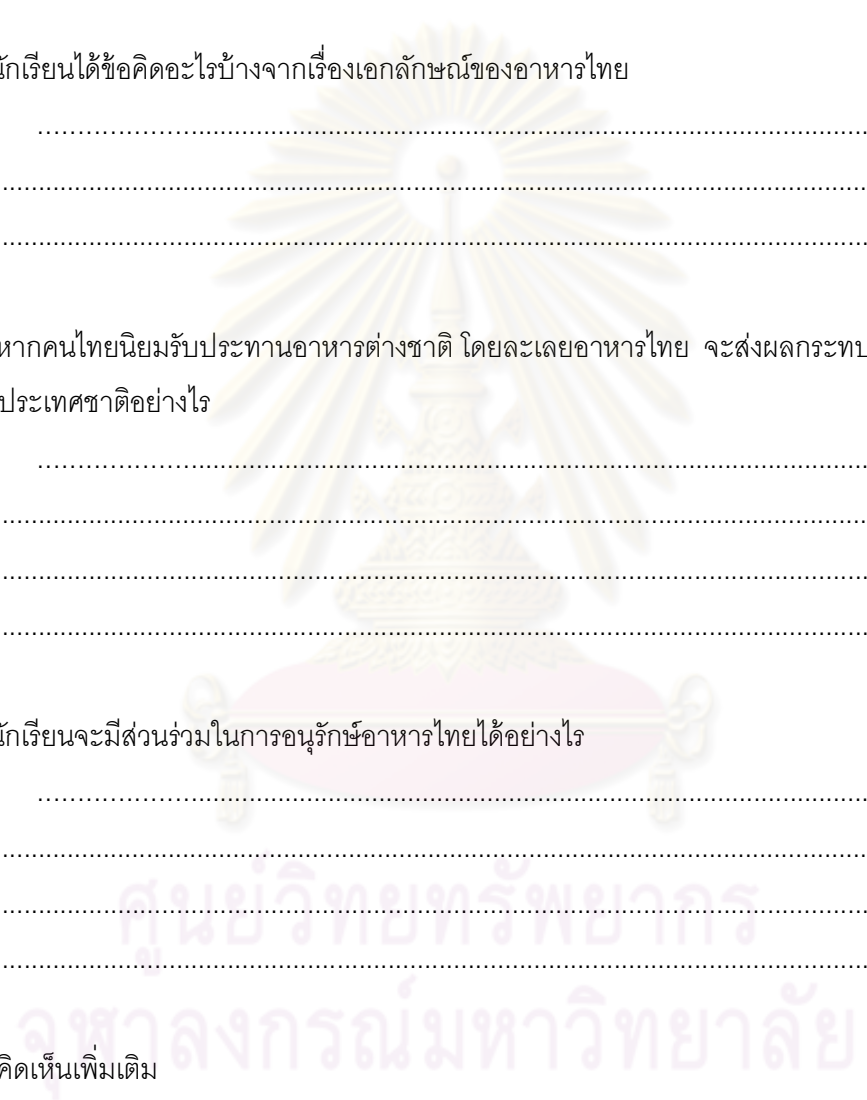
.....
.....
.....
.....

7. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์อาหารไทยได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมแบบวิเคราะห์วีดิโอคลิป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง สินค้าและภูมิปัญญาไทย (ครั้งที่ 8)

ชื่อกิจกรรม สินค้าและภูมิปัญญาไทย

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทยได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องเอกลักษณ์ของอาหารไทย จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 7

2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7-8 คน เพื่อตอบคำถามและอภิปรายกลุ่ม หลังจากชมวีดิโอคลิปเนื้อหาเรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทย

ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนชมวีดิโอคลิปเนื้อหาเกี่ยวกับสินค้าและภูมิปัญญาไทย ความสัมพันธ์ของภูมิปัญญาไทยกับอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค แนวทางในการอนุรักษ์สินค้าและภูมิปัญญาไทย

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นวิเคราะห์วีดิโอคลิป

5. ครูแจกใบงานให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด

6. ครูตั้งคำถามจากวีดิโอคลิปเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์

6.1 เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

6.2 คนไทยนำภูมิปัญญามาใช้ในการประกอบอาหาร อย่างไร

- 6.3 คนไทยนำภูมิปัญญามาปรับใช้ในการทำเครื่องนุ่งห่ม อย่างไร
- 6.4 คนไทยนำภูมิปัญญามาปรับใช้ในการสร้างที่อยู่อาศัย อย่างไร
- 6.5 คนไทยนำภูมิปัญญามาปรับใช้ในการผลิตยารักษาโรค อย่างไร
- 6.6 นอกจากภูมิปัญญาไทยกับปัจจัย 4 แล้ว ยังมีการนำภูมิปัญญาไทยมาปรับใช้ในด้านอื่นอีกหรือไม่ อย่างไร
- 6.7 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทย
- 6.8 หากคนไทยนิยมใช้แต่สินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศ จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร
- 6.9 นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สินค้าและภูมิปัญญาไทยได้อย่างไร

ขั้นสรุป

7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ที่ได้รับและแนวทางในการแสดงออกถึงความรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. ไปงาน การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องเอกลักษณ์ของอาหารไทย
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยตามการรับรู้ของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงานเรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทย (ครั้งที่ 8)

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

ที่	ชื่อ-สกุล สมาชิกในกลุ่ม
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นที่ได้จากการชมวิดีโอคลิป
เรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทย (ครั้งที่ 8)

1. เรื่องที่นักเรียนได้ชม ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องใด

.....

.....

.....

2. คนไทยนำภูมิปัญญามาปรับใช้ในการประกอบอาหาร อย่างไร

.....

.....

3. คนไทยนำภูมิปัญญามาปรับใช้ในการทำเครื่องนุ่งห่ม อย่างไร

.....

.....

4. คนไทยนำภูมิปัญญามาปรับใช้ในการสร้างที่อยู่อาศัย อย่างไร

.....

.....

5. คนไทยนำภูมิปัญญามาปรับใช้ในการผลิตยารักษาโรค อย่างไร

.....

.....

6. นอกจากภูมิปัญญาไทยกับปัจจัย 4 แล้ว ยังมีการนำภูมิปัญญาไทยมาปรับใช้ในด้านอื่นอีกหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

7. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทย

.....

.....

8. หากคนไทยนิยมใช้แต่สินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศ จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร

.....

.....

9. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สินค้าและภูมิปัญญาไทยได้อย่างไร

.....

.....

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง สถาบันหลักของไทย (ครั้งที่ 1)

ชื่อกิจกรรม สถาบันหลักของไทย

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องสถาบันหลักของไทยได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสถาบันหลักของไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในสถาบันหลักของไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ครูบรรยายเนื้อหาสถาบันหลักของไทย
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นสรุป

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องสถาบันหลักของไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องสถาบันหลักของไทย
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสถาบันหลักของไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสถาบันหลักของไทยตามการรับรู้ของนักเรียน
4. จากประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในสถาบันหลักของไทยตามการรับรู้ของครูประจำชั้น

แผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ภาษาไทย ภาษาประจำชาติ (ครั้งที่ 2)

ชื่อกิจกรรม ภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในภาษาไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในภาษาไทยเพิ่มขึ้น
4. นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องสถาบันหลักของไทย จากการจัดกิจกรรม ครั้งที่ 1

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ครูบรรยายเนื้อหาความเป็นมาของภาษาไทย รูปแบบของอักษรไทย ความสำคัญของภาษาไทย แนวทางการร่วมอนุรักษ์ภาษาไทย
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นสรุป

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

การวัดผลและประเมินผล

1. การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องภาษาไทย ภาษาอังกฤษ
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในภาษาไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในภาษาไทยตามการรับรู้ของครูประจำชั้น
4. จากแบบทดสอบ การวัดความถูกต้องของการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ภาษาไทย ภาษาประจำชาติ (ครั้งที่ 3)

ชื่อกิจกรรม ภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในภาษาไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในภาษาไทยเพิ่มขึ้น
4. นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 2

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ครูบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการใช้ภาษาไทยที่ผิดเพี้ยนในปัจจุบัน ทั้งการพูด สื่อสารและการเขียนสื่อสาร แนวทางในการร่วมอนุรักษ์ภาษาไทย
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นสรุป

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ

การวัดผลและประเมินผล

1. การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องภาษาไทย ภาษาอังกฤษ
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในภาษาไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในภาษาไทยตามการรับรู้ของครูประจำชั้น
4. จากแบบทดสอบ การวัดความถูกต้องของการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง กิริยามารยาทไทย (ครั้งที่ 4)

ชื่อกิจกรรม กิริยามารยาทไทย

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องกิริยามารยาทไทยได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในกิริยามารยาทไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในกิริยามารยาทไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องภาษาไทย ภาษาประจำชาติ จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 3

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ครูบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับกิริยามารยาทไทย ทั้งทางกายกิริยา วจีกิริยา มโนกิริยา รายละเอียดในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

ภาค 1 ผู้ดียอมรักษาความเรียบร้อย

ภาค 2 ผู้ดียอมไม่ทำอุจาดลามก

ภาค 3 ผู้ดียอมมีสัมมาคารวะ

ภาค 4 ผู้ดียอมมีกิริยาเป็นที่รัก

ภาค 5 ผู้ดียอมเป็นผู้มีสง่า

ภาค 6 ผู้ดียอมปฏิบัติการทำงานดี

ภาค 7 ผู้ดียอมเป็นผู้ใจดี

ภาค 8 ผู้ดียอมไม่เห็นแต่แก่ตัวฝ่ายเดียว

ภาค 9 ผู้ดียอมรักษาความสุจริตซื่อตรง

ภาค 10 ผู้ด้อยโอกาสไม่ประพฤตินัก

3. ครูบรรยายแนวทางในการร่วมอนุรักษ์กิจกรรมมารยาทไทย
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นสรุป

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องกิจกรรมมารยาทไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องกิจกรรมมารยาทไทย
2. จากแบบวัดเชิงจิตธรรม การให้เหตุผลเชิงจิตธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในกิจกรรมมารยาทไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในกิจกรรมมารยาทไทยตามการรับรู้ของนักเรียน
4. จากประเมินพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในกิจกรรมมารยาทไทยตามการรับรู้ของครูประจำชั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ประเพณีและวันสำคัญของไทย (ครั้งที่ 5)

ชื่อกิจกรรม ประเพณีและวันสำคัญของไทย

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทยได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในประเพณีไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในประเพณีไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องกิจกรรมมารยาทไทย จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 4

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ครูบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและวันสำคัญของไทย ความสัมพันธ์ระหว่างประเพณีไทยกับความเป็นไทยในด้านอื่นๆ เช่น สถาบันหลักของไทย วิถีชีวิตของคนไทย รวมทั้งแนวทางในการร่วมอนุรักษ์ประเพณีไทย
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นสรุป

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องประเพณีไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทย
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในประเพณีไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในประเพณีไทยตามการรับรู้ของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ศิลปกรรมไทย (ครั้งที่ 6)

ชื่อกิจกรรม ศิลปกรรมไทย

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องศิลปกรรมได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในศิลปกรรมได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในศิลปกรรมไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องประเพณีและวันสำคัญของไทย จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 5

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ครูบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปกรรมไทย ความสัมพันธ์ระหว่างศิลปกรรมไทยกับความเป็นไทย รวมทั้งแนวทางในการร่วมอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นสรุป

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องศิลปกรรมไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องศิลปกรรมไทย
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในศิลปกรรมไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในศิลปกรรมไทยตามการรับรู้ของนักเรียน

แผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง เอกลักษณะของอาหารไทย (ครั้งที่ 7)

ชื่อกิจกรรม   เอกลักษณะของอาหารไทย

ระยะเวลา   1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องเอกลักษณะของอาหารไทยได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักสินค้าและภูมิปัญญาไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องศิลปกรรมไทย จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 6

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ครูบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับเอกลักษณะของอาหารไทย ความหลากหลายของอาหารไทยในแต่ละภาค อาหารไทยกับสมุนไพรไทย รวมทั้งแนวทางในการร่วมอนุรักษ์อาหารไทย
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นสรุป

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องเอกลักษณะของอาหารไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องเอกลักษณะของอาหารไทย
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยตามการรับรู้ของนักเรียน

แผนการจัดกิจกรรมแบบปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง สินค้าและภูมิปัญญาไทย (ครั้งที่ 8)

ชื่อกิจกรรม สินค้าและภูมิปัญญาไทย

ระยะเวลา 1 คาบ

วัตถุประสงค์

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในเรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทยได้
2. นักเรียนสามารถบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยได้
3. นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยเพิ่มขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ในเรื่องเอกลักษณ์ของอาหารไทย จากการจัดกิจกรรมครั้งที่ 7

ขั้นดำเนินกิจกรรม

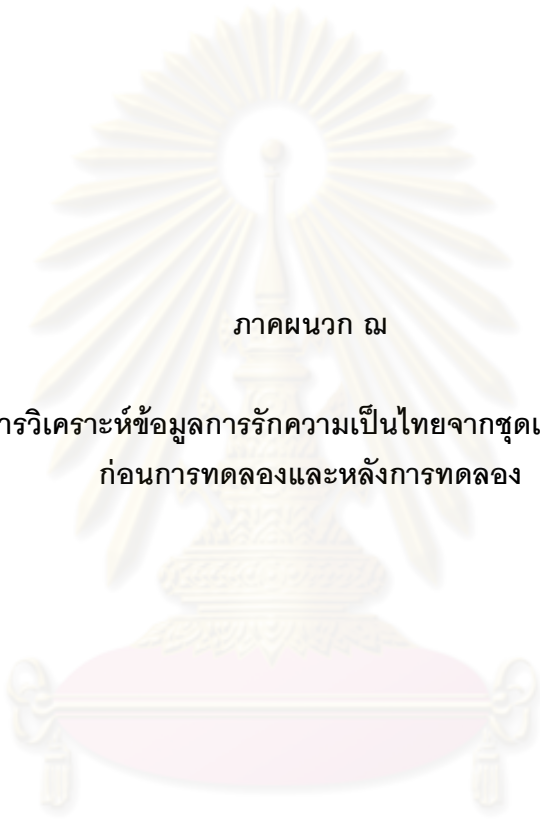
2. ครูบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับสินค้าและภูมิปัญญาไทย ความสัมพันธ์ของภูมิปัญญาไทยกับอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค แนวทางในการอนุรักษ์สินค้าและภูมิปัญญาไทย
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

ขั้นสรุป

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องสินค้าและภูมิปัญญาไทย

การวัดผลและประเมินผล

1. การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นเรื่องเอกลักษณ์ของอาหารไทย
2. จากแบบวัดเชิงจริยธรรม การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย
3. จากประเมินพฤติกรรมตนเอง การวัดความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยตามการรับรู้ของนักเรียน

ภาคผนวก ฅ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรักความเป็นไทยจากชุดเครื่องมือวัด
ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทย
ก่อนการทดลอง

ตาราง 1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยจากแบบวัดเชิงสถานการณ์
ก่อนการทดลอง

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม	E ₁	25	73.28	11.89	50	96	0.27	-0.45
	C ₁	25	74.36	12.00	56	94	-0.08	-1.33
รักในสถาบันหลักของไทย	E ₁	25	14.04	3.28	10	22	0.85	0.22
	C ₁	25	15.24	3.44	9	20	-0.38	-0.79
รักในภาษาไทย	E ₁	25	13.80	3.10	9	21	0.52	-0.26
	C ₁	25	12.88	2.99	7	18	-0.31	-0.91
รักในกิจกรรมารยาทไทย	E ₁	25	14.88	3.90	7	21	-0.10	-0.93
	C ₁	25	15.04	3.52	8	22	0.18	-0.38
รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	E ₁	25	14.08	2.87	9	19	0.03	-0.64
	C ₁	25	13.76	2.45	10	18	0.43	-1.07
รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	E ₁	25	16.48	2.99	10	22	-0.67	0.62
	C ₁	25	17.44	3.04	12	22	-0.17	-1.03

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยจากแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง
ก่อนการทดลอง

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม	E ₁	25	44.24	8.65	31	61	-0.62	0.12
	C ₁	25	47.28	6.24	35	57	-0.22	0.47
รักในสถาบันหลักของไทย	E ₁	25	12.84	2.59	7	17	0.08	-0.70
	C ₁	25	13.08	2.69	7	19	0.22	-0.97

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
รักในกิจกรรมารยาทไทย	E ₁	25	11.60	2.38	7	16	0.13	0.10
	C ₁	25	12.20	2.53	8	17	0.06	-0.33
รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	E ₁	25	9.00	3.32	3	17	-0.11	-1.17
	C ₁	25	10.32	2.44	6	16	-0.05	1.01
รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	E ₁	25	10.80	3.94	4	17	0.11	-1.22
	C ₁	25	11.68	3.16	4	19	-0.46	-0.80

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยจากแบบประเมินพฤติกรรมโดยครู
ประจำชั้นก่อนการทดลอง

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม	E ₁	25	42.52	11.29	22	64	0.33	-0.34
	C ₁	25	39.68	12.51	20	62	0.40	-0.80
รักในสถาบันหลักของไทย	E ₁	25	16.00	3.77	10	23	0.51	-0.25
	C ₁	25	15.32	4.20	8	23	0.51	-0.58
รักในภาษาไทย	E ₁	25	13.20	4.08	6	21	0.24	-0.29
	C ₁	25	12.40	4.37	6	21	0.39	-0.63
รักในกิจกรรมารยาทไทย	E ₁	25	13.32	3.86	6	23	0.51	0.39
	C ₁	25	11.96	4.29	6	18	0.03	-0.94

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยจากแบบทดสอบก่อนการทดลอง

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม	E ₁	25	8.88	2.54	3	14	0.26	0.59
	C ₁	25	8.12	2.37	4	13	0.60	-0.10
รักในภาษาไทย	E ₁	25	8.88	2.54	3	14	0.26	0.59
	C ₁	25	8.12	2.37	4	13	0.60	-0.10

ตอนที่ 2 ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทย จำแนกตามองค์ประกอบย่อยของการรักความเป็นไทยก่อนการทดลอง

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทยด้านรักในสถาบันหลักของไทยก่อนการทดลอง

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม (ร้อยละ 100)	E ₁	25	42.88	6.17	33	54	0.11	-0.96
	ถ่วงน.	25	59.29	8.71	45.83	75.00	-0.04	-1.12
	C ₁	25	43.64	8.13	29	60	0.17	-0.51
	ถ่วงน.	25	61.33	11.51	39.58	82.29	-0.07	-0.66
แบบวัดเชิงสถานการณ์ (ร้อยละ 50)	E ₁	25	14.04	3.28	10	22	0.85	0.22
	ถ่วงน.	25	29.25	6.84	20.83	45.83	0.85	0.22
	C ₁	25	15.24	3.44	9	20	-0.38	-0.79
	ถ่วงน.	25	31.75	7.17	18.75	41.67	-0.38	-0.79
แบบประเมินพฤติกรรม ตนเอง (ร้อยละ 25)	E ₁	25	12.84	2.59	7	17	-0.62	0.12
	ถ่วงน.	25	13.38	2.70	7.29	17.71	-0.62	0.12
	C ₁	25	13.08	2.69	7	19	-0.22	0.47
	ถ่วงน.	25	13.63	2.80	7.29	19.79	-0.22	0.47

ตาราง 5 (ต่อ)

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
แบบประเมินพฤติกรรมโดย ครูประจำชั้น (ร้อยละ 25)	E ₁	25	16.00	3.77	10	23	0.51	-0.25
	ถ่วงน.	25	16.67	3.93	10.42	23.96	0.51	-0.25
	C ₁	25	15.32	4.20	8	23	0.51	-0.58
	ถ่วงน.	25	15.96	4.38	8.33	23.96	0.51	-0.58

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด
การรักความเป็นไทยด้านรักในภาษาไทยก่อนการทดลอง

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม (ร้อยละ 100)	E ₁	25	35.88	5.73	25	47.00	0.52	0.05
	ถ่วงน.	25	56.38	7.81	39.58	70.31	0.08	-0.19
	C ₁	25	33.40	6.45	22	47	0.21	-0.42
	ถ่วงน.	25	52.44	8.94	33.33	71.35	-0.05	-0.29
แบบวัดเชิงสถานการณ์ (ร้อยละ 50)	E ₁	25	13.80	3.10	9	21.00	0.51	-0.26
	ถ่วงน.	25	28.75	6.45	18.75	43.75	0.51	-0.26
	C ₁	25	12.88	2.99	7	18	-0.31	-0.91
	ถ่วงน.	25	26.83	6.23	14.58	37.50	-0.31	-0.91
แบบประเมินพฤติกรรมโดย ครูประจำชั้น (ร้อยละ 25)	E ₁	25	13.20	4.08	6	21.00	0.23	-0.29
	ถ่วงน.	25	13.75	4.25	6.25	21.88	0.24	-0.29
	C ₁	25	12.40	4.37	6	21	0.39	-0.63
	ถ่วงน.	25	12.92	4.55	6.25	21.88	0.39	-0.63
แบบทดสอบ (ร้อยละ 25)	E ₁	25	8.88	2.54	3	14.00	0.26	0.59
	ถ่วงน.	25	13.88	3.97	4.69	21.88	0.26	0.59
	C ₁	25	8.12	2.37	4	13	0.60	-0.10
	ถ่วงน.	25	12.69	3.70	6.25	20.31	0.60	-0.10

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานของผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด
การรักความเป็นไทยด้านรักในกิจกรรมารยาทไทยก่อนการทดลอง

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม (ร้อยละ 100)	E ₁	25	39.80	6.35	23	54	-0.23	1.22
	ถ่วงน.	25	56.96	9.85	31.25	78.13	-0.31	0.98
	C ₁	25	39.20	8.29	23	52	-0.23	-0.58
	ถ่วงน.	25	56.50	12.01	32.29	75.00	-0.20	-0.70
แบบวัดเชิงสถานการณ์ (ร้อยละ 50)	E ₁	25	14.88	3.90	7	21	-0.10	-0.93
	ถ่วงน.	25	31.00	8.12	14.58	43.75	-0.10	-0.93
	C ₁	25	15.04	3.52	8	22	0.18	-0.38
	ถ่วงน.	25	31.33	7.33	16.67	45.83	0.18	-0.38
แบบประเมินพฤติกรรม ตนเอง (ร้อยละ 25)	E ₁	25	11.60	2.38	7	16	0.08	-0.70
	ถ่วงน.	25	12.08	2.48	7.29	16.67	0.08	-0.69
	C ₁	25	12.20	2.53	8	17	0.22	-0.97
	ถ่วงน.	25	12.71	2.64	8.33	17.71	0.23	-0.97
แบบประเมินพฤติกรรมโดย ครูประจำชั้น (ร้อยละ 25)	E ₁	25	13.32	3.86	6	23	0.51	0.38
	ถ่วงน.	25	13.87	4.02	6.25	23.96	0.51	0.39
	C ₁	25	11.96	4.29	6	18	0.03	-0.94
	ถ่วงน.	25	12.46	4.46	6.25	18.75	0.03	-0.94

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐานของผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัด
การรักความเป็นไทยด้านรักในประเพณีและศิลปกรรมไทยก่อนการทดลอง

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม (ร้อยละ 100)	E ₁	25	23.08	5.10	14	35	0.24	-0.23
	ถ่วงน.	25	48.08	10.62	29.17	73	0.24	-0.23
	C ₁	25	24.08	3.58	18	30	0.01	-1.02
	ถ่วงน.	25	50.17	7.46	37.5	63	0.01	-1.02

ตาราง 8 (ต่อ)

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
แบบวัดเชิงสถานการณ์ (ร้อยละ 50)	E ₁	25	14.08	2.87	9	19	0.03	-0.64
	ถ่วงน.	25	29.33	5.98	18.75	40	0.03	-0.64
	C ₁	25	13.76	2.45	10	18	0.43	-1.07
	ถ่วงน.	25	28.67	5.11	20.83	38	0.43	-1.07
แบบประเมินพฤติกรรม ตนเอง (ร้อยละ 50)	E ₁	25	9.00	3.32	3	17	0.13	0.10
	ถ่วงน.	25	18.75	6.91	6.25	35	0.13	0.10
	C ₁	25	10.32	2.44	6	16	0.06	-0.33
	ถ่วงน.	25	21.50	5.09	12.5	33	0.06	-0.33

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐานของผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือ
วัดการรักความเป็นไทยด้านรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยก่อนการทดลอง

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม (ร้อยละ 100)	E ₁	25	27.28	5.86	16	38	0.01	-0.80
	ถ่วงน.	25	56.83	12.20	33.33	79	0.01	-0.80
	C ₁	25	29.12	4.21	22	38	0.25	-0.68
	ถ่วงน.	25	60.67	8.76	45.83	79	0.25	-0.68
แบบวัดเชิงสถานการณ์ (ร้อยละ 50)	E ₁	25	16.48	2.99	10	22	-0.67	0.62
	ถ่วงน.	25	34.33	6.22	20.83	46	-0.67	0.62
	C ₁	25	17.44	3.04	12	22	-0.17	-1.03
	ถ่วงน.	25	36.33	6.34	25	46	-0.17	-1.03
แบบประเมินพฤติกรรม ตนเอง (ร้อยละ 50)	E ₁	25	10.80	3.94	4	17	-0.11	-1.17
	ถ่วงน.	25	22.50	8.20	8.33	35	-0.11	-1.17
	C ₁	25	11.68	3.16	4	19	-0.05	1.01
	ถ่วงน.	25	24.33	6.58	8.33	40	-0.05	1.01

ตอนที่ 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทย
หลังการทดลอง

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยจากแบบวัดเชิงสถานการณ์
หลังการทดลอง

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม	E ₁	25	82.56	10.74	63	101	-0.02	-0.67
	E ₂	25	83.52	13.01	60	109	0.04	-0.50
	C ₁	25	75.96	11.37	57	97	0.07	-0.95
	C ₂	25	75.40	9.26	57	95	0.23	-0.26
รักในสถาบันหลักของไทย	E ₁	25	16.40	2.99	11	22	-0.04	-0.87
	E ₂	25	16.44	3.93	10	23	-0.05	-1.37
	C ₁	25	15.48	3.10	10	20	0.04	-1.31
	C ₂	25	14.68	3.00	9	20	-0.06	-0.56
รักในภาษาไทย	E ₁	25	15.16	3.33	10	20	0.00	-1.26
	E ₂	25	15.36	3.56	10	22	0.34	-0.96
	C ₁	25	13.24	2.88	8	18	-0.23	-0.83
	C ₂	25	13.52	3.10	6	19	-0.30	0.45
รักในกิจกรรมารยาทไทย	E ₁	25	16.92	3.34	11	23	-0.34	-0.57
	E ₂	25	17.96	3.40	11	23	-0.57	-0.70
	C ₁	25	15.44	3.20	10	22	0.26	-0.37
	C ₂	25	15.32	3.17	9	21	-0.17	-0.58
รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	E ₁	25	16.08	2.71	11	22	0.20	-0.25
	E ₂	25	15.88	3.53	10	23	0.46	-0.38
	C ₁	25	14.12	2.35	10	18	0.14	-1.01
	C ₂	25	14.24	2.68	9	19	-0.02	-0.60

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	E ₁	25	18.00	2.43	13	22	-0.23	-0.56
	E ₂	25	17.88	2.73	13	22	-0.44	-0.65
	C ₁	25	17.68	3.02	12	22	-0.32	-1.03
	C ₂	25	17.64	2.29	13	21	-0.63	-0.34

ตาราง 11 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยจากแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง
หลังการทดลอง

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	N	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม	E ₁	25	58.52	9.16	41	78	0.05	-0.24
	E ₂	25	57.88	6.73	43	70	-0.15	-0.19
	C ₁	25	49.20	5.92	37	59	-0.28	-0.87
	C ₂	25	48.32	7.87	38	63	0.49	-1.18
รักในสถาบันหลักของไทย	E ₁	25	16.48	2.77	11	22	-0.20	-0.34
	E ₂	25	16.60	2.50	11	22	0.05	0.32
	C ₁	25	14.16	2.75	6	20	-0.63	2.41
	C ₂	25	13.72	3.05	8	20	0.10	-0.40
รักในกิจกรรมอารยธรรมไทย	E ₁	25	14.36	2.64	9	20	-0.25	0.18
	E ₂	25	14.52	2.57	10	19	-0.15	-1.05
	C ₁	25	12.36	2.86	5	18	-0.71	1.05
	C ₂	25	11.88	2.79	7	17	0.16	-1.06
รักในประเพณีและศิลปกรรมไทย	E ₁	25	12.64	3.29	7	18	-0.10	-0.93
	E ₂	25	12.08	3.04	7	18	0.28	-0.72
	C ₁	25	10.60	2.33	6	14	-0.31	-1.00
	C ₂	25	9.40	2.66	4	16	0.45	0.63

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	N	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
รักในสินค้าและภูมิปัญญาไทย	E ₁	25	15.04	2.89	10	21	0.16	-0.49
	E ₂	25	14.68	2.64	10	20	-0.05	-1.06
	C ₁	25	12.08	2.41	6	16	-0.62	0.24
	C ₂	25	13.32	1.89	10	17	0.30	-0.77

ตาราง 12 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยจากแบบประเมินพฤติกรรมโดยครู
ประจำชั้นหลังการทดลอง

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม	E ₁	25	45.00	9.29	33	64	0.68	-0.40
	E ₂	25	44.04	9.20	28	58	-0.22	-1.10
	C ₁	25	40.88	11.81	24	62	0.58	-0.66
	C ₂	25	41.60	11.77	24	64	0.59	-0.74
รักในสถาบันหลักของไทย	E ₁	25	17.08	2.91	14	23	1.07	0.13
	E ₂	25	16.32	3.02	12	22	0.13	-1.02
	C ₁	25	15.80	3.87	11	23	0.76	-0.56
	C ₂	25	16.00	4.04	11	23	0.72	-0.86
รักในภาษาไทย	E ₁	25	13.92	3.66	8	21	0.25	-0.51
	E ₂	25	13.64	4.06	6	18	-0.60	-0.64
	C ₁	25	12.72	4.50	6	21	0.44	-0.35
	C ₂	25	12.92	4.04	6	21	0.55	-0.27
รักในกิจกรรมรายทไทย	E ₁	25	14.00	3.34	9	23	0.85	0.50
	E ₂	25	14.08	2.69	10	18	0.17	-1.15
	C ₁	25	12.36	3.82	7	18	0.24	-0.87
	C ₂	25	12.68	4.32	6	23	0.38	0.11

ตาราง 13 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรักความเป็นไทยจากแบบทดสอบหลังการทดลอง

องค์ประกอบ การรักความเป็นไทย	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม	E ₁	25	12.08	1.87	8	16	0.17	-0.09
	E ₂	25	11.84	1.82	9	15	0.17	-1.13
	C ₁	25	9.32	1.75	6	12	0.12	-0.95
	C ₂	25	9.44	2.60	5	15	0.60	-0.22
รักในภาษาไทย	E ₁	25	12.08	1.87	8	16	0.17	-0.09
	E ₂	25	11.84	1.82	9	15	0.17	-1.13
	C ₁	25	9.32	1.75	6	12	0.12	-0.95
	C ₂	25	9.44	2.60	5	15	0.60	-0.22

ตอนที่ 4 ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทย จำแนกตามองค์ประกอบย่อยของการรักความเป็นไทยหลังการทดลอง

ตาราง 14 ค่าสถิติพื้นฐานของผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือวัดการรักความเป็นไทยด้านรักในสถาบันหลักของไทยหลังการทดลอง

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม (ร้อยละ 100)	E ₁	25	49.96	6.00	39	62	0.17	0.19
	ถ่วงน.	25	69.13	8.49	53.13	84.38	-0.06	-0.22
	E ₂	25	49.36	6.68	37	59	-0.12	-1.00
	ถ่วงน.	25	68.54	10.37	51.04	84.38	-0.18	-0.97
	C ₁	25	45.44	7.78	32	60	0.29	-0.70
	ถ่วงน.	25	63.46	10.88	45.83	82.29	0.16	-0.93
	C ₂	25	44.40	8.59	30	61	0.31	-0.85
	ถ่วงน.	25	61.54	11.58	41.67	82.29	0.18	-0.97

ตาราง 14 (ต่อ)

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
แบบวัดเชิงสถานการณ์ (ร้อยละ 50)	E ₁	25	16.40	2.99	11	22	-0.04	-0.87
	ถ่วงนน.	25	34.17	6.22	22.92	45.83	-0.04	-0.87
	E ₂	25	16.44	3.93	10	23	-0.05	-1.37
	ถ่วงนน.	25	34.25	8.18	20.83	47.92	-0.05	-1.37
	C ₁	25	15.48	3.10	10	20	0.04	-1.31
	ถ่วงนน.	25	32.25	6.45	20.83	41.67	0.04	-1.31
	C ₂	25	14.68	3.00	9	20	-0.06	-0.56
	ถ่วงนน.	25	30.58	6.24	18.75	41.67	-0.06	-0.56
แบบประเมินพฤติกรรม ตนเอง (ร้อยละ 25)	E ₁	25	16.48	2.77	11	22	-0.20	-0.34
	ถ่วงนน.	25	17.17	2.89	11.46	22.92	-0.20	-0.33
	E ₂	25	16.60	2.50	11	22	0.05	0.32
	ถ่วงนน.	25	17.29	2.60	11.46	22.92	0.05	0.32
	C ₁	25	14.16	2.75	6	20	-0.63	2.41
	ถ่วงนน.	25	14.75	2.86	6.25	20.83	-0.63	2.41
	C ₂	25	13.72	3.05	8	20	0.10	-0.40
	ถ่วงนน.	25	14.29	3.18	8.33	20.83	0.10	-0.40
แบบประเมินพฤติกรรมโดย ครูประจำชั้น (ร้อยละ 25)	E ₁	25	17.08	2.91	14	23	1.07	0.13
	ถ่วงนน.	25	17.79	3.04	14.58	23.96	1.07	0.13
	E ₂	25	16.32	3.02	12	22	0.13	-1.02
	ถ่วงนน.	25	17.00	3.15	12.50	22.92	0.13	-1.02
	C ₁	25	15.80	3.87	11	23	0.76	-0.56
	ถ่วงนน.	25	16.46	4.04	11.46	23.96	0.76	-0.56
	C ₂	25	16.00	4.04	11	23	0.72	-0.86
	ถ่วงนน.	25	16.67	4.21	11.46	23.96	0.72	-0.86

ตาราง 15 ค่าสถิติพื้นฐานของผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือ
วัดการรักความเป็นไทยด้านรักในภาษาไทยหลังการทดลอง

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม (ร้อยละ 100)	E ₁	25	41.16	5.69	32	52	0.63	-0.47
	ถ่วงน.	25	64.96	8.73	51.04	81.77	0.44	-0.93
	E ₂	25	40.84	6.82	30	52	-0.23	-1.14
	ถ่วงน.	25	64.71	10.61	47.40	82.29	0.04	-1.16
	C ₁	25	35.28	6.06	25	48	0.37	-0.64
	ถ่วงน.	25	55.40	8.43	42.71	71.88	0.16	-1.19
	C ₂	25	35.88	6.23	26	47	-0.07	-0.81
	ถ่วงน.	25	56.37	9.20	39.06	73.44	-0.17	-0.70
แบบวัดเชิงสถานการณ์ (ร้อยละ 50)	E ₁	25	15.16	3.33	10	20	0.00	-1.26
	ถ่วงน.	25	31.58	6.93	20.83	41.67	0.00	-1.26
	E ₂	25	15.36	3.56	10	22	0.34	-0.96
	ถ่วงน.	25	32.00	7.41	20.83	45.83	0.34	-0.96
	C ₁	25	13.24	2.88	8	18	-0.23	-0.83
	ถ่วงน.	25	27.58	5.99	16.67	37.50	-0.23	-0.83
	C ₂	25	13.52	3.10	6	19	-0.30	0.45
	ถ่วงน.	25	28.17	6.45	12.50	39.58	-0.30	0.45
แบบประเมินพฤติกรรมโดย ครูประจำชั้น (ร้อยละ 25)	E ₁	25	13.92	3.66	8	21	0.25	-0.51
	ถ่วงน.	25	14.50	3.81	8.33	21.88	0.25	-0.51
	E ₂	25	13.64	4.06	6	18	-0.60	-0.64
	ถ่วงน.	25	14.21	4.23	6.25	18.75	-0.60	-0.64
	C ₁	25	12.72	4.50	6	21	0.44	-0.35
	ถ่วงน.	25	13.25	4.69	6.25	21.88	0.44	-0.35
	C ₂	25	12.92	4.04	6	21	0.55	-0.27
	ถ่วงน.	25	13.46	4.21	6.25	21.88	0.55	-0.26

ตาราง 15 (ต่อ)

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
แบบทดสอบ (ร้อยละ 25)	E ₁	25	12.08	1.87	8	16	0.17	-0.09
	ถ่วงน.	25	18.88	2.92	12.50	25.00	0.17	-0.09
	E ₂	25	11.84	1.82	9	15	0.17	-1.13
	ถ่วงน.	25	18.50	2.84	14.06	23.44	0.17	-1.13
	C ₁	25	9.32	1.75	6	12	0.12	-0.95
	ถ่วงน.	25	14.56	2.73	9.38	18.75	0.12	-0.95
	C ₂	25	9.44	2.60	5	15	0.60	-0.22
	ถ่วงน.	25	14.75	4.06	7.81	23.44	0.60	-0.22

ตาราง 16 ค่าสถิติพื้นฐานของผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือ
วัดการรักความเป็นไทยด้านรักในกิจกรรมายาไทยหลังการทดลอง

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม (ร้อยละ 100)	E ₁	25	45.28	6.64	32	57	-0.22	-0.71
	ถ่วงน.	25	64.79	9.54	46.88	79.17	-0.41	-0.65
	E ₂	25	46.56	5.51	34	57	-0.35	-0.14
	ถ่วงน.	25	67.21	8.59	46.88	82.29	-0.48	-0.19
	C ₁	25	40.16	8.24	22	53	-0.43	-0.18
	ถ่วงน.	25	57.92	11.56	33.33	73.96	-0.37	-0.42
	C ₂	25	39.88	7.51	26	56	0.17	-0.47
	ถ่วงน.	25	57.50	10.36	38.54	80.21	0.14	-0.20

ตาราง 16 (ต่อ)

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
แบบวัดเชิงสถานการณ์ (ร้อยละ 50)	E ₁	25	16.92	3.34	11	23	-0.34	-0.57
	ถ่วงน.	25	35.25	6.96	22.92	47.92	-0.34	-0.57
	E ₂	25	17.96	3.40	11	23	-0.57	-0.70
	ถ่วงน.	25	37.42	7.08	22.92	47.92	-0.57	-0.70
	C ₁	25	15.44	3.20	10	22	0.26	-0.37
	ถ่วงน.	25	32.17	6.67	20.83	45.83	0.26	-0.37
	C ₂	25	15.32	3.17	9	21	-0.17	-0.58
	ถ่วงน.	25	31.92	6.61	18.75	43.75	-0.17	-0.58
แบบประเมินพฤติกรรม ตนเอง (ร้อยละ 25)	E ₁	25	14.36	2.64	9	20	-0.25	0.18
	ถ่วงน.	25	14.96	2.75	9.38	20.83	-0.25	0.17
	E ₂	25	14.52	2.57	10	19	-0.15	-1.05
	ถ่วงน.	25	15.13	2.67	10.42	19.79	-0.15	-1.05
	C ₁	25	12.36	2.86	5	18	-0.71	1.05
	ถ่วงน.	25	12.88	2.98	5.21	18.75	-0.71	1.05
	C ₂	25	11.88	2.79	7	17	0.16	-1.07
	ถ่วงน.	25	12.38	2.90	7.29	17.71	0.16	-1.06
แบบประเมินพฤติกรรมโดย ครูประจำชั้น (ร้อยละ 25)	E ₁	25	14.00	3.34	9	23	0.85	0.50
	ถ่วงน.	25	14.58	3.48	9.38	23.96	0.85	0.50
	E ₂	25	14.08	2.69	10	18	0.17	-1.15
	ถ่วงน.	25	14.67	2.80	10.42	18.75	0.17	-1.15
	C ₁	25	12.36	3.82	7	18	0.24	-0.87
	ถ่วงน.	25	12.87	3.98	7.29	18.75	0.24	-0.87
	C ₂	25	12.68	4.32	6	23	0.38	0.11
	ถ่วงน.	25	13.21	4.50	6.25	23.96	0.38	0.11

ตาราง 17 ค่าสถิติพื้นฐานของผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือ
วัดการรักความเป็นไทยด้านรักในประเพณีและศิลปกรรมไทยหลังการทดลอง

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม (ร้อยละ 100)	E ₁	25	28.72	4.99	18	37	-0.51	-0.47
	ถ่วงน.	25	59.83	10.39	37.50	77.08	-0.51	-0.47
	E ₂	25	27.96	4.90	18	35	-0.46	-0.57
	ถ่วงน.	25	58.25	10.22	37.50	72.92	-0.46	-0.57
	C ₁	25	24.72	3.73	19	31	0.17	-1.23
	ถ่วงน.	25	51.50	7.76	39.58	64.58	0.17	-1.23
	C ₂	25	23.64	4.67	15	32	0.00	-0.48
	ถ่วงน.	25	49.25	9.73	31.25	66.67	0.00	-0.48
แบบวัดเชิงสถานการณ์ (ร้อยละ 50)	E ₁	25	16.08	2.71	11	22	0.20	-0.25
	ถ่วงน.	25	33.50	5.64	22.92	45.83	0.20	-0.25
	E ₂	25	15.88	3.53	10	23	0.46	-0.38
	ถ่วงน.	25	33.08	7.35	20.83	47.92	0.46	-0.38
	C ₁	25	14.12	2.35	10	18	0.14	-1.01
	ถ่วงน.	25	29.42	4.90	20.83	37.50	0.14	-1.01
	C ₂	25	14.24	2.68	9	19	-0.02	-0.60
	ถ่วงน.	25	29.67	5.59	18.75	39.58	-0.02	-0.60
แบบประเมินพฤติกรรม ตนเอง (ร้อยละ 50)	E ₁	25	12.64	3.29	7	18	-0.10	-0.93
	ถ่วงน.	25	26.33	6.85	14.58	37.50	-0.10	-0.93
	E ₂	25	12.08	3.04	7	18	0.28	-0.72
	ถ่วงน.	25	25.17	6.33	14.58	37.50	0.28	-0.72
	C ₁	25	10.60	2.33	6	14	-0.31	-1.00
	ถ่วงน.	25	22.08	4.85	12.50	29.17	-0.31	-1.00
	C ₂	25	9.40	2.66	4	16	0.45	0.63
	ถ่วงน.	25	19.58	5.54	8.33	33.33	0.45	0.63

ตาราง 18 ค่าสถิติพื้นฐานของผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของคะแนนจากชุดเครื่องมือ
วัดการรักความเป็นไทยด้านรักในสินค้าและภูมิปัญญาไทยหลังการทดลอง

ชุดเครื่องมือ	กลุ่ม	n	M	SD	Min	Max	Sk	Ku
ภาพรวม (ร้อยละ 100)	E ₁	25	33.04	3.77	25	39	-0.47	0.12
	ถ่วงน.	25	68.83	7.85	52.08	81.25	-0.47	0.12
	E ₂	25	32.56	4.75	24	40	-0.35	-1.20
	ถ่วงน.	25	67.83	9.90	50.00	83.33	-0.35	-1.20
	C ₁	25	29.76	3.96	21	37	-0.19	-0.23
	ถ่วงน.	25	62.00	8.25	43.75	77.08	-0.19	-0.23
	C ₂	25	30.96	3.36	25	37	-0.07	-0.74
	ถ่วงน.	25	64.50	7.00	52.08	77.08	-0.07	-0.74
แบบวัดเชิงสถานการณ์ (ร้อยละ 50)	E ₁	25	18.00	2.43	13	22	-0.23	-0.56
	ถ่วงน.	25	37.50	5.07	27.08	45.83	-0.23	-0.56
	E ₂	25	17.88	2.73	13	22	-0.44	-0.65
	ถ่วงน.	25	37.25	5.68	27.08	45.83	-0.44	-0.65
	C ₁	25	17.68	3.02	12	22	-0.32	-1.03
	ถ่วงน.	25	36.83	6.30	25.00	45.83	-0.32	-1.03
	C ₂	25	17.64	2.29	13	21	-0.63	-0.34
	ถ่วงน.	25	36.75	4.77	27.08	43.75	-0.63	-0.33
แบบประเมินพฤติกรรม ตนเอง (ร้อยละ 50)	E ₁	25	15.04	2.89	10	21	0.16	-0.49
	ถ่วงน.	25	31.33	6.03	20.83	43.75	0.16	-0.49
	E ₂	25	14.68	2.64	10	20	-0.05	-1.06
	ถ่วงน.	25	30.58	5.50	20.83	41.67	-0.05	-1.06
	C ₁	25	12.08	2.41	6	16	-0.62	0.24
	ถ่วงน.	25	25.17	5.03	12.50	33.33	-0.62	0.24
	C ₂	25	13.32	1.89	10	17	0.30	-0.77
	ถ่วงน.	25	27.75	3.93	20.83	35.42	0.30	-0.77

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางขวัญจิรา อินทร์เอี่ยม เกิดเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2525 สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อปีการศึกษา 2548 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อปีการศึกษา 2549 ปัจจุบันรับราชการครู โรงเรียนมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ในการศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการให้ข้าราชการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน และปฏิบัติการวิจัยในประเทศ ทุนประเภท (ก) ของสำนักงานการศึกษา กองพัฒนาข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย